SEZGİN KAYMAZ

BENYUSUF

ÖYKÜ

KIRMIZIKEDİ

Yeni bağlanan telefonlardan soba yangınlarına,
taşırken merdivende sıkışan kanepelerden
taşan kanalizasyonlara sıra dışı ev halleri.

Komşu gezmeleri, taziye ziyaretleri, hastalıklar,
cenazeler ile bütün insanlık halleri...

Sabiş'li, Hülya'lı, Lucky'li ve Timur'lu birbirinden
lezzetli Sezgin Kaymaz hikâyeleri.

KIRMIZIKEDİ
kirmizikedi.com
/kirmizikediyayinevi
/krmzkedikitap
/kirmizikediyayinevi

Sezgin Kaymaz

Sinop'un Erfelek kazasında, 1962 yılında, 25 Ocak Perşembe günü sabah saat yedide doğdu. Öldü. Yarım saat sonra, tam yedi buçukta tekrar doğdu. Beş kardeşin en küçüğüydü, üç abisi, bir ablası vardı. Bir de annesi: Sabiş. Sabiş, beş çocuğunun babası olacak nikâhlı kocası tarafından terk edildiğinde o da terk edilmiş oldu. Daha beş buçuk yaşındaydı. Sinop'tan Konya'ya göçtüler. İlkokulu Konya'da okudu. Maarif Koleji'ne girdi, onu da Konya'da okudu. 1980'de Ankara'ya geldi; Hukuk Fakültesi'ni kazanmıştı. Hentbol oynuyordu, hem de hentbol antrenörüydü. Canı sıkılınca Hukuk Fakültesi'ni ikinci sınıfta bırakıp Hacettepe Üniversitesi İngiliz Dilbilimi'ne girdi. Dördüncü senenin sonunda "Sen Türkçeden kalmışsın, alttan ders alacaksın," denince sinirlenip Hukuk Fakültesi'ne geri döndü. Üçüncü sınıfı okuyordu, gene sıkıldı onu da bıraktı. Antrenörlüğe yoğunlaştı. Lig takımlarını, milli takımları çalıştırdı.

1995'te bir gece, daktiloyu önüne çekip takırdamaya başladı. *Uzunharmanlarda Bir Davetsiz Misafir*'i yazdı. Bir daha yazayım dedi, *Geber Anne*'yi yazdı, hadi bir daha, *Kaptanın Teknesi*'ni yazdı. İlk editörü Can Kozanoğlu, "Sen yazar oldun meğer," deyince eyvallah dedi, yazar oldu. Devamla *Lucky*'yi, *Zindankale*'yi, *Sandık Odası*'nı, *Medet*'i, *Ateş Canına Yapışsın*'ı, *Kün*'ü, *Deccal'ın Hatırı*, *Kısas ve Son Şûrâ*'dan mürekkep "Sevinç Kuşları" üçlemesini, *Bakele*'yi, *Bugün Bize Kim Geldi*'yi, *Farfara*'yı, *Nefha*'yı ve *Benyusuf*'u yazdı.

Kırmızı Kedi Yayınevi: 1176
Türk Edebiyatı: 154

Benyusuf
Sezgin Kaymaz

© Sezgin Kaymaz, 2019
© Kırmızı Kedi Yayınevi, 2019

Yayın Yönetmeni: Enis Batur

Editör: Çağlayan Çevik
Kapak Tasarımı: Cüneyt Çomoğlu
Sayfa Tasarımı: Eylem Sezer

Birinci Basım: Kasım 2019, İstanbul
ISBN: 978-605-298-566-3
Kırmızı Kedi Sertifika No: 40620

Baskı: Pasifik Ofset
Cihangir Mah. Güvercin Cad. No: 3/1 Baha İş Merkezi A Blok Kat: 2
34310 Haramidere/İSTANBUL
Tel: 0212 412 17 77 Sertifika No: 44451

Kırmızı Kedi Yayınevi
kirmizikedi@kirmizikedi.com / www.kirmizikedi.com
facebook.com: kirmizikediyayinevi / twitter.com: krmzkedikitap
instagram: kirmizikediyayinevi
Ömer Avni Mah. Emektar Sok. No: 18 Gümüşsuyu 34427 İSTANBUL
T: 0212 244 89 82 F: 0212 244 09 48

Sezgin Kaymaz

BENYUSUF

ÖYKÜ

KIRMIZIKEDİ

Taş olaydım da ona emanet olaydım!
Sabiş'e...

İÇİNDEKİLER

Ekinoks Geldi Hoş Geldi **9**

Hâlis Bana Küstü! **15**

Ağlıyor musun Sen? **21**

Çocuklar Dövülmez **35**

Dağdan Gelir Taştan Gelir **43**

Tombul Tombul Memeler... **75**

Afferim Benim Oğluma! **97**

Çok Güzel Öldü Rahmetli **107**

Benle Oynama **127**

Benyusuf... **177**

Kanalizyon... **183**

Fakat O Konuşmadı... **209**

Gözleri... **235**

Ekinoks Geldi Hoş Geldi

Ne bilsin başına gelmeyen kişi,
Seyreder kenardan, bakar savuşur.
Kâtibî

Ne gündü ama. Millette bir yeni yıl rehâveti, biz kalkmışız sabahın kör şafağında, üstümüzü başımızı yalayan alev dillerinden kurtulmaya çalışıyoruz.

1 Ocak günüydü.

Bi yandık biz, Allah etmeye, zor kurtardık paçayı. Ne ev kaldı ne yatak yorgan ne halı kilim.

Ee, korkuyorsun, lâğım basmamış ki evini divanın üstüne çıkıp suyun çekilmesini bekleyesin; ateş sarmış, yanıyorsun, gel de korkma.

Doğalgaza geçtiydik o korkuyla da kalan kış boyunca tir tir titrediydik. Battaniyeden kafa ve kol delikleri kesip keşiş urbaları icat ettik de eh işte, donmadan atlattık gene.

"Olmuyor böyle!" dedi Hülya.

"Ne yapalım?" dedim, "Sobaya mı geçelim yeni baştan?"

"Ama ondan da korkuyom o zaman."

"Ee? Ne diyon şimdi yani? Geçelim mi diyon geçmeyelim mi diyon? Ne saçmalıyon?"

"Ne baarıyon be!"

Hep böyle bu. Bağırsan da böyle bağırmasan da böyle. Keşke bağırsaymışım madem.

Bağırmıyorum ki falan demenin bir anlamı yok; doğrudan konuya girdim:

"İtfaiyeci Saim'i çağırırım ben tamam mı, gelir bir bakar, tehlike yok derse kurarız sobamızı mis gibi."

"İyi de işte korkuyom ya ben şimdi..."

Deli olmak işten değil.

"Tamam Hülya..." dedim, "Tamam. Saim bi gelsin, bakarız."

"Korkuyom ama ben."

"Öff! Tamam."

"Sensin pis."

Allah'ım ya bu kadının Türkçesini düzelt ya beni bir güzel döv. Dayanamıyorum.

Ertesi gün telefon edip İtfaiyeci Saim'i çağırdım gelsin bir baksın. O da yangın işlerinde ciddidir, hemen kalktı geldi sağ olsun. Çatıya çıkıp bacayı kontrol etti, temizledi, geçen yılbaşında itfaiyenin yıkıp döktüğü yerleri tamir etti, aşağı indi sonra, duvardaki küllüğü açıp boşalttı, mutfak tavanındaki yangından kalan deliği alçıyla kapattı, "Kurun kurun. Bi şey olmaz yani," dedi. "Hem zaten bi telefon ettiniz mi geliriz gene. Sizin adresi biliyoz artık."

Hülya yarım gönüllüydü ama kurduk sobamızı gene de biz.

27 Ekim günüydü. Yangının üzerinden on ay geçmiş.

Zaman tuhaf bir şey; bir şımarıklık çörekleniyor insanın üstüne, on aydır evin yandığı falan yok ya, bir daha hiç yanmaz zannediyorsun, gevşiyorsun, veriyorsun odunu, veriyorsun odunu; şuraya ray döşe, alta da dört demir tekerlek koy, marşandiz gibi kalkıp gider koca ev, öyle bir yakıyorsun.

"Bak korkuyom diyom, fazla odun atma şuna diyom!" deyip duruyor Hülya.

Şımarmışım ya, "Bi şey olmaaaz!" diyorum, "Sen bana bi güven yaa!"

Güvenirmiş gibi yapıyor ama gözü hep kirişte, farkındayım. Yok bu sobanın yanakları niye kızardı gene, yok geçen sefer bu kadar kuvvetli yanmadıydı, yok kıvılcım mıvılcım sıçrar da bi şey olursa, ha bire kasıyor beni, geriyor, baskı yapıyor. Vıdı vıdı vıdı, bezdim canımdan.

21 Aralık günüydü. Ekinoks vakti işte.

Dedim çivi çiviyi söker, şunu öyle bir harlayayım ki, sıcaktan oturamayalım, gürül gürül yansın yansın, Hülya da korkacağının hepsini korksun, bitsin bu eziyet, yoksa daha önümüzde çok kış var, bunun lâflarına dayanılmaz.

Harladım.

Yanakları kıpkırmızı oldu bizim kuzinenin; sıcaktan fırın kapağı genleşmiş, küt diye düştü. "Yavaş yaa!" diyor Hülya, "Gene kıpkırmızı oldu yaa, naapıyon sen yaa?"

"Bi şey olmaz bi şey olmaz..." diyorum, "Sen bana güven."

Azmetmişim, öyle de öğreteceğim bana güvenmeyi böyle de öğreteceğim. Veriyorum odunu. "Yaa bi yavaş yaa!" diyor yazık, iyice korktu artık, elleri belinde doğum sancısı

tutmuş gibi dolanıyor etrafımda, "Bak kapıları pencereleri falan açtık hep, kışın ortasında atletle dolaşıyoz, bu kadar harlamana lüzûm yok!" diyor, "Olsun!" diyorum, "Gecenin ilerleyen saatleri daha soğuk olur. Ekinoks ya çünkü." Kuzinenin üstündeki güğümün suyu tükenmek üzere buharlaşmaktan, "Ekinoksuna sokturtma!" diyor suyu yeniden doldururken, "Ne alâkası var sanki?" Türkçeye bak. "Tamam!" diyorum nihâyet. Kucağımda hâlâ bir raflık odun var; üstüm başım talaş, "Şunları da atayım yansın bi güzel, bi daha atmam artık." Kolumu tutuyor, "Atma yaa!" diye bağırıyor, "Deli misin yaa? Tamam, vallaha güveniyom yaa."

Yaa Hülya Hanım. Ne oldu? Hani pistim?

Pes etmiş, uzatmadım artık, gerisingeri kapattım sobanın kapağını, kucağımdaki odunları bahçeye götürüp istifin yanına yıktım. Tam üstümü başımı çırpıyorum, kedilerin yarısı mutfak kapısından fırladı dışarı, ama nasıl telaşlılar, yarısı sokak kapısından. "Anam!" demişim. "Yanıyoruz gene!" Batan gemiyi ilk bu nankör hayvanlar terk ediyor, geçen yangından şahidim. O ara adım bağırıldı tabii.

Koştum.

Evet. Yanıyorduk.

Gene.

Kuzineyle duvar arasına soktuğumuz alüminyum yüzeyli, sırtı yalıtkan paneller var ya, soba yakanlar bilir, duvar ısınmasın diye dayarsın oraya, onların yanmayan kısmı yanmış anasını satayım, yanmayan şey yanar mı lan, onlar yanınca da arkadaki duvar kâğıtları.

Baktım Hülya mutfakta kıç kadar çaydanlığa su doldurmaya çalışıyor, lan sobanın üstünde kocaman güğüm var su dolu, kaptığım gibi panelin üstüne boca ettim. Ne uğraşı-

yorsun mıncık mıncık? Köpekler donmuştu korkudan, kedilerin umurunda değildik ama bu gariplerim kendileri için olduğundan daha çok bizim için korkuyorlardı, tecrübeyle sabit, yarısı da kızarmış sobaya dökülünce muazzam bir ses çıkaran suya diş gösterip havlamaya başladılar, bizi koruyorlar akıllarınca, canını yerim ben onların.

Hülya azmetmiş bir kere, çaydanlığı doldurmaktan vazgeçmemiş, getirdi, onu da boca ettim, –"Cozzz!"– hayvanlar iyice dellendi bunun üzerine, evde göz gözü de görmüyor artık. "Uğraşma manyak gibi!" diyor, "İtfaiyeyi ara çabuk." O kadarını biz de düşünüyoruz ama rezil olacağız Ankara itfaiyesine, sırf bize çalışıyor adamlar; bir alay lâf söyleyecekler, azarlayacaklar falan. Bir taraftan ayıp da olsa arasam mı acaba diye düşünüyorum, bir taraftan da bakıyorum, panel sönmüş, tutuşan kâğıtlar da öyle, ama duman o kadar yoğun ki, görmediğimiz bir yerden yanmaya devam ediyoruz belki, anlamak mümkün değil. "Şu güğümü bi daha doldur da getirsene sen!" dedim o ara. "Sönüyo gibi sanki bu."

Aldı güğümü koşturuyor banyoya, ama bir taraftan da saydırıyor: "Hay güğümünü sikiyim yaa! Yakacan bizi yaa! Ara yaa, ara işte yaa!"

Hâlbuki sen ara, değil mi? Niye hep ben arıyorum? Bir kere de sen ara.

O söve saya güğümü doldurup getirinceye kadar ben evde kapı pencere nâmına ne varsa açtım ki cereyan yapsın, duman dağılsın da görelim bakalım sahiden söndürebilmiş miyim.

Gördüm.

Söndürmüşüm.

Gene de döktüm ikinci güğümü ne olur ne olmaz, soğutma çalışması diye bir şey var, televizyonlarda görüyoruz. Duman seyreldikçe daha bir rahatladım; yanmaya devam ediyor olsak o da tütmeye devam ediyor olur çünkü.

"Bak..." dedim, "Gördün mü? Bitti gitti. Bi de itfaiyeyi çağır diyodun. Rezil olacaktık adamlara."

Parkeden akıp halıyı basmış yağlıkara yangın bulaşığına bakıyordu Hülya yazık, burundan kuyruğa o kapkara bulamaca bulanmış, daha fazla bulanmamak için kanepelerin üstünde telaşlı telaşlı gezinerek oraları da bulayan köpeklere bakıyordu. Sonra döndü bana baktı.

Çok pis bakıyordu.

"Şey yapma yaa..." dedim önemli bir şey yokmuş gibi, "Şimdi hemen temizleriz beş dakkada."

"Her sene ille de bi kere yakacaz mı biz bu evi yaa?" dedi ağlayarak. "Yeter ama yaa!"

Sabaha kadar ev temizledik. Ekinoks ya bir de, bitmedi canına yandığımın gecesi.

Hâlis Bana Küstü!

Terk eyledi gerçi beni ol mâh cemâlim,
Şâyeste-i vâsl etti gönül mâl-ü menâlim...
Zakarya

Hâlis bana küstü...

Tatile gittiydi bu. Çok iyi çocuk, içi dışı bir, kalbi temiz, bakışları da adı kadar hâlis, samimiyeti kalpten; görsen âşık olursun. Görmesen hemen özlüyorsun. Öyle bir melek. Bakma Ankara'dayken fellik fellik kaçtığıma, ben de özledim tabii. Çekeceğim eziyeti göğüslemeye karar verip çıktım bir gün karşısına. Salak gibi.

Hâlbuki Hâlis bu. Ne görünüyorsun, kaç kaçabildiğin kadar. Kazara rastlaştığın zaman da çok acele bir işin varmış gibi yap, o hep iyi kalsın, sen de hiç olmazsa gözünden düşme melek gibi çocuğun.

Gibisi bile fazla, resmen melek... Melek olmasına melek de...

İşte...

Bir kötü huyu var ki evlerden ırak. Olur gibi, tahammül edilir gibi değil. Boka sürülecek aklın varsa kaçacak, mümkünse de izini kaybettireceksin; çok kötü bir huy, çok. Anlatmaya başladı mı susmaz. Bunun neresi o kadar kötü deme. Öyle böyle bir susmamak değil onunkisi. Susmak nedir bilmeyen bir dolu ağzı kalabalık arkadaşım var, senin de vardır, car car car çene, ama dinleyebilirsin yani, canın sıkılırsa da "Kes lan!" dersin keser; Hâlis öyle değil. Hem dinleyemezsin, bir başladı mı uç muç bırakmaz yer yüzünde, ne kadar ip varsa hepsinin ucunu kaçırır, yorgan iğnesi gibi bata çıka her konuda, her konudaki her şey hakkında ve her şey hakkındaki herkes hakkında dağıtır gider; hem sen de kafayı dağıtırsın. "Kes lan!" zaten diyemezsin, küser. O kadar lâftan ambale olmuşsun, bir de küstü mü üstüne, moralin de bozulur; haftalarca kendine gelemezsin.

Eşşekliğime doymayayım; özledim ya ben bunu şimdi, tatile gitti de uzunca göremedim, o temiz yüzü, ışık ışık gözü burnumda tüttü ya itin, özellikle buluştum göreyim diye. Ama bu da kesmedi beni, bir de tuttum, "Ee, anlat bakalım..." dedim, lan niye diyorsun, "Nasıl geçti tatil?" Salağım çünkü ben. Vallahi.

Bir düşün di mi, telefonuna bile çıkmaktan korktuğun adamın karşısına çıkıyorsun, bir de ne demeye soru soruyorsun? Sorulur mu? Bütün dünyayı anlatır şimdi sana. Her şeyi anlatır. Deniz suyunun ısısından tut tuzluluk oranına, plajın temizliğinden veya pisliğinden tut, sahil şeridinin eninden kumunun inceliğine veya kalınlığına varıncaya kadar. Niye soruyorsun? Niye?

Dalmışım öyle. Top sektirir gibi saydırıp duruyorum kendime; oteli anlatmayı bitirmiş o arada, denize inerkenki merdivenlerin mimarisine geçmiş.

"Dinliyor musun sen beni?" dedi.

Kıramam. Melek gibi çocuk.

"Dinliyorum dinliyorum," dedim. İçimden kendime nasıl küfür ediyorum.

"Hayır, dalıp gittin gibi geldi de... Kırılırım yani bak dinlemiyorsan."

"Ya vallahi dinliyorum..." dedim. Ciddi ciddi de dinlemek lâzım gerçekten; aniden durup bir şey sorar anlattığı şeyle ilgili, şey gibi kalırsın, ayıp olur.

"İyi bakalım..." deyip devam etti merdivenleri anlatmaya.

Anlattı...

Az daha anlattı...

Anlattı da anlattı. Ama ne merdivenmiş kardeşim, in in bitmiyor, varamıyor bir türlü denize. Tam indi diyorum, meğer ine ine kumsalın başladığı kısma inmiş daha; bu sefer de sardırıyor plajdakilerin mayolarından bikinilerine, top oynayanların hayvanlığından yayılıp yatanların salaklığına.

"Vay salaklar!" demişim. Denir mi? İyice gaza geldi bu.

"Hadi salaklılarından geçtim..." dedi bozuk bozuk, "Kitap bile okumuyorlar, düşünebiliyor musun?"

Belki konuyu kısa yoldan kapatabilirim ümidiyle bu can simidine sarıldım:

"Hayvan lan hepsi. İnsan bi okur."

"Okur da ne okur?" dedi bilgiç bilgiç. Ben al başına belâyı diye kendime bir kere daha dümdüz giderken o başladı okunması gerekenlerin tanıtımına. Ciddi ciddi kitap

tanıtıyor bana, ama tanıtsa gene neyse, her bir kitabı tek tek inceliyor, analiz ediyor, oradan geçiyor filancasının yazarına, hadi anlat da kurtulalım diyorum içimden, yooo, kolay kolay kurtulamazsın der gibi vites yükseltiyor, o yazarın tarzı, dili, anlatım şehveti derken bir de bakıyorum aynı akım yazarlarının birbirine nasıl özendiğine, birbirini çaktırmadan nasıl taklit ettiğine zıplıyor, derken hoop, yazar dediğin adam biraz deli dolu olurmuş, Pirsig'in gördüğü elektroşok tedavilerine dalıyor balıklama.

Kuduruyorum içimden.

Lan hadi plaja gel!

Gelmiyor. Dönüyoruz çocukluğuna arkadaşın. İlkokulda Kitaplık Kolu Başkanı'ymış; oradan giriyor, kol başkanlığı seçimlerinde Avniye ile nasıl iş birliği yaptığına değiniyor etraflıca, oradan tekrar girip bu sefer de yere silgisini düşürmüş gibi ikide birde sıranın altına eğilip nasıl da kızın donuna baktığından çıkıyor. Derken efendim, bir ilkokul öğretmeni varmış bunun, aman aman aman; ne titiz kadınmış da nasıl bir tırnak-mendil kontrolü yaparmış da, nasıl bir dövermiş mendil getirmeyenleri de, tırnağını kesmeden gelenleri nasıl da melim melim meletirmiş de... Döktürmeye başlıyor. Çıldırırsın.

Çıldırıyorum zaten.

Sıkmaktan çatladı çatlayacak dişlerim, hem kamaşıyor hem sızlıyor. Dayanamadım artık:

"Kumsalı anlatıyordun?" diye parladım hafifçe.

"Haa..." dedi, "Onu diyordum işte... İnsan hiç olmazsa kitap okur kardeşim... Aç Pirsig'i oku..."

Pes yaa! Son kaldığı yeri de unutmamış herif. Son kelimesinin son harfinden devam etti iyi mi?

"Adam deli meli, o kadar elektroşok yemiş, ama nasıl yazıyor ona bak sen. Hem filozof hem dahi hem dilbilimci... Oku işte. Kuru kuru güneşte yatıyorsun, rengin koyulaşıyor da ne oluyor? Yüklen ultraviyoleyi, yüklen ultraviyoleyi, ozon da delinmiş gitmiş... Greenpeace de olmasa..."

Haydaa! Greenpeace'e kurban olacağım da tek o yokmuş ki kardeşim; Live Earth varmış, The Global Experience varmış, Amazon Örgütü varmış. Başladı örgütten örgüte geçmeye bu sefer.

"Bazıları da çakma çevreci ha!" dedi kızgın kızgın. "Petrole karşılar güya, neymiş, fosil yakıtlar dünyayı mahvediyormuş. Biz de biliyoruz. Nükleer etmiyor mu? El altından niye destek atıyorsun nükleer enerjiye? Ona da karşı çık!.. Haa, öbür taraf hırlı mı? Değil. Onlar da nükleerin güvenilir bir tarafı yok ağızları yapıp..." Kaptırdı gidiyor seninki.

Allah'ım sen bana sabır ver! Kıramıyorum da çocuğu, öyle bir içten, öyle bir temiz ki. Ama dayanılacak gibi de değil; nefes alamıyorum nefes.

"Kumsal Hâlisçim, kumsal..." dedim tekrar. "Dağıttın mı biraz konuyu sanki?"

"Yaa yok..." dedi, "Ne dağıtacağım, anlatıyorum işte... Onu diyordum..."

Deme deme diye çığlıklar atıyorum içimden. Ama diyor, hem de son kaldığı yerden:

"Pirsig'e kafan basmadıysa aç Tournier oku... Mis gibi büyülü gerçeklik sana... O da yapıyor felsefesini ama ambalajlayıp da yapıyor, çaktırmıyor öbürü gibi. Hele bir de çevirmen iyi olacak var ya..."

Öff! Yanıyorum yanıyorum. Çünkü sonu yok bunun, biliyorum da ondan yanıyorum. Yan, diyorum kendime, geber

diyorum, sen kendin kaşındın diyorum, tabii ki geçecek şimdi çevirmen sorunsalına diyorum...

Şom ağzıma sıçaydım.

Tabii ki geçti oradan çevirmen sorunsalına. Kötüsü denk gelirse bir şaheserden bile soğurmuşsun, o kadar önemliymiş edebî çeviri. Teknik çeviri olsa gene neyseymiş meselâ. Cümle düzgün mü değil mi sana neymiş, ne dediği anlaşılıyor mu anlaşılıyor, bitti gittiymiş. "Teknik çeviri demişken..."

"Lan oğlum..." dedim artık, olmayacak çünkü, ağzımdan ağır bir lâf çıkacak, hırsımı alamayacağım, kaldırıp bir tane patlatacağım ağzının ortasına, onu durduramam ama kendimi durdurmam lâzım, ama nasıl bağırıyorum, "Kumsal lan kumsaal... alooo..."

"Hıı, onu diyorum işte..." dedi gayet sakin, "... Tournier'in dili biraz sert kaçabilir; argosu küfürü bol bir adam... Ee aç o zaman..."

"Açma!" diye bağırmışım. "Bak valla elimden bir kaza çıkacak. Kurban olayım şu kumsala gel lan artık! Denize mi giriyorsun, yüzüyor musun, boğuluyor musun ne bok yapıyorsun yap, çık kurulan, dön şu tatilden lan. Yeter lan! Canımdan bezdim lan!"

Gözlerini kısa kısa baktı şöyle, çıktı gitti.

Onu diyordum...

Hâlis bana küstü.

Ağlıyor musun Sen?

Zaman bir çiçek gibi büyür kabrimde kendiliğinden,
Bir gün seni sevdiğimi anlarsın.
Ümit Yaşar Oğuzcan

Ölsem gitmezdim aslında, deli mi olmuşum, gitmem, ama durum başkaydı bu sefer, tepesine dikilip "Bunu bana nasıl yapabildin?" demek istiyordum. Ve fırsat çıkmış; ille de diyeceğim.

Normalde diyemezdim. Hayatta konuşmazdı benimle, yanına yaklaştırmazdı, ama nasıl olmuşsa lütfetmiş muhterem, "Gelsin!" demiş. Bağ bağışlarmış gibi demiştir kesin: "Gelsin!" Yüz ifadesini düşünmek bile canımı acıtıyor. Bilirim çünkü, sen kimsin der gibi nasıl da bakar tepeden.

Hâlbuki sen kimsin?

Pis hırsız!

Hırsız, evet, bildiğin hırsız. Büyük yazar falan değil o. Kapkaççı, intihâlci, soyguncu, beleşçi, arakçı; basbayağı hırsız.

Gelsin'miş.

Sen gel alçak adam. Sıkıyorsa sen gel, yüzün varsa sen gel, gelsene hadi. Gelemezsin çünkü.

Kaç yıldır irtibâtı niye kestiğini de biliyorum artık. Benim onunla konuşup görüşmem onun da benimle konuşup görüşmesi anlamına gelir de ondan. Yüzü mü var ki konuşsun? Tabii keser irtibâtı. Şerefsiz!

Neler etti bana!

Ne güzel mektuplaşıp duruyorduk; imza günleri falan oluyordu İstanbul'da, izin alıp koşa koşa gidiyordum, görüşüyorduk. Baksan da adam sanırsın, güzel güzel karşılamalar, ayrılacağım zaman kapılara kadar uğurlamalar. Sanırsın sahiden de insandır.

Değil. Alâkası yok.

Pat diye kesiverdi bir gün selâmı sabahı. Mektup yazıyorum yazmıyor, telefon ediyorum açmıyor, arar diyorum aramıyor, yalandan, "Merak ettim. İyi misin?" diye kısa mesaj atıyorum atmıyor. Ki iyi olduğu zaten belli, orada burada röportajları yayınlanıyor çarşaf çarşaf, bir o şehirde bir bu şehirde imza günlerine, sohbetlere koşturuyor, demek ki iyi işte, gene de senin magazin haberlerini takip etmek zorunda değilim değil mi, görmemişimdir, okumamışımdır, bari şu kısa mesajlarıma cevap ver. Versene lan!

Vermiyor.

Veremez.

Hırsız çünkü. Çaldı kaçtı en güzel hikâyemi: "İnsomnia"

Nasıl da güzel yazmıştım, nasıl da bel bağlamıştım oncağıza, ama çaldı işte. Benden önce yayınlatmış hem de pezevenk. Telaşa bak. Hikâye de muhteşem, lokomotif gibi çekti götürdü öbür sikindirik hikâyelerini bunun; millet de bunu yazar sanıyor.

Ben yazdım İnsomnia'yı be, ben yazdım ben! Lan sen zaten meşhursun, zaten okuyanın gani, benim bir tanecik hikâyemden ne istiyorsun götoş, etim ne budum ne lan benim, bırak biz de iki kitap satalım şerefsiz haysiyetsiz!

Düşünüyorum kara kara. Zaten ta Ankara'dan İstanbul'a gelmişim kalkıp bundan hesap soracağım diye, yol parası da bize girdi, sinirim bozuk; alıyorum veriyorum evine yürürken.

Her çıkan kitabını imzalayıp gönderirdi bir de adresime; utanmadan bunu da göndermiş. Ben ne bileyim benim hikâyemin senin hikâye kitabındaki baş birinci hikâye olduğunu, bir de oturup senin kitaplarını mı okuyacağım? Seneler önce okuyorum diye sallamışım işte, sadece arka kapağına bakıp beğendiydim aslında, gençtik o zaman, toyduk, bir e-posta atmışım okudum çok güzeldi falan diye, pat diye cevap vermişin, öyle öyle mektuplaşmaya başlamışız, sen bana yazmışın ben sana yazmışım, sırf insanlık olsun diye okumayacağım hâlde her kitabını alıp koşup gelip imzalatmışım, dost olmuşuz sözde, adam sanmışım seni, ben de karalıyorum ya bir şeyler, bir ara demek ki sen anlarsın deyip fikrini almak için gönderdiğim İnsomnia'yı çaktırmadan atmışın cukkaya, boktan boktan hikâyelerinin başına da oturtmuşsun kendi malın gibi, benim malımla bir kere daha popüler olmuşsun.

İnsan emanete hıyânet eder mi lan?

Bak, rezil oldum senin yüzünden. Benim kitabımın kapağı bile İnsomnia. Kime dert anlatacağım ben? Kelime kelime aynı hikâyeyi yazmış kondurmuşuz tuğ gibi, kime inanacak millet; sana mı bana mı?

Tabii sana.

Ben kimim ki senin yanında? Sen anlı şanlı "Ünlü Yazarımız", ben kıçı kırık "Genç Yazarımız." Hem seninki daha önce basılmış zaten.

Ah şerefsiz ah!

Haysiyetsiz!

Önüne gelen dalgasını geçiyor benimle, üniversitelerin tez derslerinde doktora danışmanları intihâle örnek diye ikimizin kitabını yan yana koyup gözünün içine sokuyorlar ihtisas öğrencilerinin. Beğendin mi yaptığını? Mutlu musun?

Hep bir röportaj hayâl etmiştim şu kitabı yazarken, yazdım çıktım, elli röportaj teklifi geldi. Ama soru hep aynı:

"Neden çaldın?"

Beni doğmadan öldürdün sen; başın göğe erdi mi?

Öyle bir ağır konuşacağım ki karşına dikilip; "Gelsin!" dediğine ömrünün sonuna kadar pişman olacaksın, geceleri rüyana gireceğim, beni göreceğim korkusuyla uykularından olacaksın, insomina olacaksın.

Allah bin bin belânı versin.

Böyle düşüne düşüne gelmişim bunun evinin önüne. Ev de ev olsa; bildiğin gecekondu. Ne zil var kapısında ne çıngırak ne tokmak; kapı da kapı gibi değil zaten. Bel hizâsında bir kafes teli. Tam rezâlet. Ulan koca yazarsın, kitapların leblebi, çekirdek gibi satılıyor, paran var pulun var, adam gibi bir evde otur, ayı. Ah ben olacağım ki.

Nasıl ses çıkarsam da geldiğimi belli etsem diye düşünüyorum, gerginim de öyle, sırık fasulyelerin arasından görünen kireç badanalı evin kapısı açıldı o sıra, başı tülbentli incecik bir kadıncağız göründü, "Geliyoruuum" diye seslenip kafes teline doğru yürümeye başladı. Ayaklarında

naylon terlik vardı, sırtında da basma elbise. Hizmetçidir dedim. Yaklaştı yaklaştı bu, saçları da upuzundu tülbentinin altından çıkmış, kafes telini portakal kasası çeker gibi çekip araladı, "Buyrun," dedi, "Eşim de sizi bekliyordu."

Eşin mi?

Lan?

Koca yazarsın, karına basmadan fistanı mı lâyık görüyorsun? Hayvan! Hadi benim hikâyemi çaldın, kendi paranı da mı çalıyorsun lan?

O haysiyet düşkününün nâmı hesâbına ben utanıp sıkılarak girdim bahçeye. Kendimi tanıtmama lüzum kalmamıştı, zaten bekleniyormuşum, ama bir şey de demem lâzım.

"Nasılsınız hanımefendi?"

"İyiyim. Ya siz?"

Çok kibardı; onun adına bir kere daha üzüldüm. Orda tavuklar gıt gıt, yerler tarla taşı, mısırın fasulyenin yeşil soğanın bokun püsürün arasında gel yaşa sen. Ayıp! Şu yapılır mı şu kadına!

Girdik içeri önlü arkalı. "Tanışmamıştık," dedi, kibar insan her yerde kibar, "Ben Ayfer." Yürümeye devam ediyordu. "Ben de ben!" dedim, güldü, "Biliyorum," dedi.

Zınk diye durdu birden, dönüp dikildi karşıma:

"Siz onu biliyor musunuz peki?"

"Kimi?" demişim. Kocası olacak o pis hırsızı kastediyor olamazdı.

"Kocamı."

Onu kastediyormuş. Ne denir, nasıl denir, şakaya mı vurulur, ciddi ciddi cevap mı verilir; "Eh yani..." dedim o değilden.

"Anlaşıldı... Bilmiyorsunuz."

İtiraz edecektim, devam etti:

"Ölüyor." Dudakları titriyordu. "Gidiyor o. Filmin sonuna yetiştiniz." Ağlıyordu da. Sessizce.

Kalakaldım. "Nasıl?" diyebildim. "Niye haberi yok kimsenin? Şimdi ciddi ciddi..."

"Ciddi ciddi ölüyor..." dedi. "Kimselere duyurmadı, kimseyle görüşmedi. Bir siz vardınız görmek istediği." Başıyla arkasındaki kapıya doğru bir hareket yaptı. "İçeride sizi bekliyor şimdi."

Elim ayağım boşalmış, ben mi sallanıyorum etraf mı, kılımı kıpırdatamıyorum. Ne denir? "Çok üzüldüm," diyebildim. Lâf işte. Ama akıl farklı çalışıyor o an. Bin türlü şey düşünüyorsun. Bir taraftan diyorsun vah yazık, bir taraftan diyorsun gebersin eşşoğlu eşşek. Bin türlü şey. Kızıyorum da kendime bir taraftan; ölecek gidecek, gönülden bir affet işte, bir taraftan da kendime kızdığım için gene kendime kızıyorum; ne acıyorsun elin yağmacısına, bu dünyada o sana çektirdi, öbür dünyada da kendi çeksin; elleme.

Yarım dönüp kapıyı kendine siper ederek açmaya başladı Ayfer Hanım.

"Buyrun, sizi bekliyor."

Yol verdim.

"Önden buyrun."

Kafasını sallayıp "Yalnız görüşmek istiyormuş," dedi.

Bak bak bak...

Ölürken bile aklı tilkilikte, şahit istemiyor arkadaş. Kadıncağız benim o güzel hikâyemi nasıl beğendi kim bilir; çalıntı olduğunu bilsin ister mi? İstemez.

Pis herif.

Aralanan kapıdan geçtim artık, eğilip baktım içeriye, orada büyücek bir koltukta oturuyor bizimki, ağzında oksijen maskesi gibi bir şey var.

"Ben geldim üstâd."

Ona hep üstâd demişimdir. Bütün karşılaşmalarımızda, bütün mektuplarımda.

Başını hâlsiz hâlsiz sallayıp eliyle buyur etti. O kadar kırgın ve öfkeliyim, gene de içim yandı şöyle bir. İnsan acıyor.

Yaklaşıp; "Yahu hiç haberimiz olmadı üstâd!" dedim yazıklanarak. "Çok geçmiş olsun valla."

Elini kaldırıp susturdu beni, gözünün feri pır pır etti. Sönmek üzere olan bir el feneri gibi bakıyordu. Gene acıdım.

"Tamam..." dedim, "Sonra konuşuruz. Sen hele bir iyileş de."

Zor nefes alıyordu. Maskeyi çekip indirdi suratından, "Hâlim yok..." dedi, "Vaktim de..." Sağ elinde bir flash disk belirmişti. "Sana şunu verecektim..." Uzattı. "Al."

Aldım.

"Ne bu üstâd?"

"Bakarsın bir ara..." dedi. "Şimdi rica etsem..." Maskeyi taktı yüzüne. İki eli de boşa çıkmıştı. İkisiyle birden "Git!" işareti yaptı. Veda maksatlı hafifçe dokundum omzuna, kafa salladı. "Görüşmek üzere!" dedim, maskenin altından güldü.

Bir sürü şey söyleyecektim güya, ayıbını yüzüne yüzüne çarpacaktım, ta Ankara'dan kalkmış İstanbul'a gitmişim bunun için, o kadar da yol parası, gık diyemedim, palas pandıras çıktım odadan. Ayfer Hanım kapının kenarında bekliyordu.

"Sizi yolcu edeyim."

Bir de o kadar yolu döneceğim şimdi eşşek gibi, diyeceğim o kadar şey var hepsi içimde kalmış, kös kös ayrıldım; ne yapayım.

On saat sonra evdeydim yine. Düşünüyorum hakkımı helâl edeyim mi etmeyeyim mi, bir kalkıp diyorum edeyim yazık, ölüyor adam, bir kalkıp diyorum ona yazık da bana mı yazık değil; ölsün gebersin yansın.

İki arada bir deredeyim, ne dediğimi bilmiyorum.

Oturmuşum o arada bilgisayarın başına haberim yok, flash diski de sokmuşum oraya gene haberim yok, dosyaları görüntüle komutunu falan vermişim hiç haberim yok, "Ağlıyor musun Sen?" kapaklı bir word dosyasına bakmaya başlamışım, demek ki açmışım ama kapakta kalmışım, ondan da haberim yok.

O vaziyette geldim kendime. İnsan ürperiyor. Silkindim.

Düşünür dururken uyuyakaldım da farkında mı değilim diye bir daha silkindim şöyle. Hayır efendim, uyumuyorum işte. Karşımda at nalı kadar bir "Ağlıyor musun Sen?"

Aşağı sürükledim okuyucuyu.

Sevgili Kardeşim... diye başlıyordu.

Neydi bu şimdi? Bana mektup mu yazmış bu arkadaş giderayak? Yüzü tutmadıysa demek, mektupla af dileyecek... De, alttaki sayfa sayısına bakıyorum, almış başını gitmiş: Dört yüz yetmiş.

Yuh!

Bakalım... Çok döküldü belki. Çok pişman hikâyemi çaldığı için. Affedecek gibiyim sanki.

Baştan aldım, aşağıya doğru devam:

Sevgili Kardeşim,

Konuşamıyorum, boğazım yanıyor, nefes de alamıyorum, gene boğazım yanıyor. Ölüyorum ben; Ayfer söylemiştir, ama kuru kuru ölmek istemedim, hele bir kavilleşelim.

Nah kavilleşiriz, bekle sen!

... Sadede geleceğim ama önce kısa ve öz, yıllardır neden karşına çıkmadığımı anlatmak istiyorum sana...

Biliyorduk onun orasını. Utanmıştı. Az da olsa bir insanlık kalmış demek.

... Karşına çıkmadım, çünkü sağdan soldan benim bir intihâlci, bir hırsız olduğumu, işi önerilerimi söyleyeyim diye bana gönderdiğin hikâyeleri çalmaya kadar götürdüğümü söylediğin çalındı kulağıma. Dedim en iyisi uzak durayım ben bu çocuktan. Daha kötüsünü söyleme diye değil, daha kötü duruma düşme diye.

Yuh! Ben niye kötü duruma düşeyim lan? Ben mi çaldım benim hikâyemi?

... Özleyecektim seni, ama katlanabilirdim. Mektuptan mektuba görüşüyorduk, sağ ol, hiç aksatmadan yazıyordun cevaplarını. Ama sevgili kardeşim, seninle mektuplaşmak yorucuydu be; kendi kendimle mektuplaşmak gibiydi. Sanki ben bana mektup yazıp yollamışım, sonra da geçip karşıya okuyup cevap yazıp gene kendime yollamışım. Beni taklit ediyordun sen; satır satır, harf harf.

Vay puşt! İnsan bir uyarır. O kadar da kelimeleri melimeleri değiştirerek kullanıyordum hâlbuki. Çok mu belli oluyordu demek?

... Çok belli oluyordu. Senin bir sonraki mektubun, benim bir önceki mektubumun kopyasıydı hep. Ufak tefek hilelerin vardı tabii. Kelimeleri değiştirerek kullanıyordun kendince. Ben armut dedimse sen ahlat diyordun meselâ, ben yandan çarklı dedimse sen bol köpüklü diyordun, ben servi gibi dedimse sen sırım gibi, ben kırmızı

dedimse sen al, ben limon dedimse sen portakal... Böyle gidiyordu mektuplaşmalarımız. Bana mektup yazmak için benim sana yazdığım mektuplardan başka bir ilham kaynağın yoktu senin; hiçbir kitabımı okumadığını düşünmeye başladım yavaş yavaş. Ama emin olamıyordum. Gerçi emin olsam ne olacak, ister okursun ister okumazsın. Bozulsam bozulsam okumuş gibi yaptığın için bozulurdum, ki sana değil, kendime; sana rol yapmak zorunda hissettirdiğim için.

Neyse... Hilelerine gelelim tekrar. İki örnek daha verip üçüncüde duracağım. Ve soracağım.

Ben sigara dedimse sen puro diyordun, ben verem dedimse sen tüberküloz, ben uykusuzluk hastalığı dedimse sen insomnia...

Evet, insomnia.

Soruyorum şimdi:

Hatırladın mı?

Hatırlamıştım, evet. Ne olmuş hatırladımsa? Biz senin hırsızlığını yüzüne vuruyor muyuz?

... Yüzüne bir şey vurduğum yok...

Anam!

Ölüm döşeğinden içimi okuyordu herif. Düşünmeden okuyacaktım en iyisi.

... "Insomnia" adlı hikâye kitabının çıktığını görünce eyvah dedim kendi kendime, sonra da korka korka açtım okudum... Daha doğrusu sevgili kardeşim, atlaya atlaya okudum, çünkü artık benim hiçbir kitabımı okumadığını biliyordum.

Nerden mi dersin?

Ben sana uykusuzluk hastalığı dediğimde sen bana insomnia derdin ya hani, istemiştim ki bir kitabımda senin bir izin olsun, bu kadar dostluk ettin bana, "Uykusuzluk Hastalığı" adlı hikâyemin adını değiştirdim şerefine, "Insomnia" yaptım.

Aferin. İyi bok yedin.

... O hikâye iki sene önce basıldı sevgili kardeşim...

Ne diyor lan bu?

... İki sene diyorum. Hem de bugünden iki sene önce değil, senin "İnsomnia"n basılmadan iki sene önce.

Ne?

... Bu.

Bu mu?

... Evet, bu. Hiçbir zaman yazmadığın, beni taklit edip durduğun müddetçe de asla yazamayacağın o hikâyeyi beş altı sene önce yazmıştım ben güzel kardeşim...

Ne ne ne ne ne?

... Zamanı gelince de çekmeceden çıkarıp kitaba koydum işte. Ama bak bir şey daha hatırlatacağım sana; bilgisayarın açık olduğuna göre şu e-posta hesabına bir gir, gelen kutunda üç yıl öncesine git, sana yazdığım 27 Nisan tarihli mektubu aç ve bak...

Lan?

... Haydi bak. Durma...

Alt satırlar orada duruyordu ama gözüm inmiyordu bir türlü. Posta kutuma bakmayıp okumaya devam edecek olsam, "Hadi ama, bekliyorum, bir bak, ondan sonra okursun!" gibi bir şeyle karşılaşacaktım sanki. Sanki posta kutuma bakmadıkça okutmayacaktı mektup kendini, bir bak deyip duracaktı.

Dosyayı öylece bırakıp girdim artık. Arattırdım, hop, 27 Nisan tarihli mektubu karşımda bunun. Başlığı da "Uykusuzluk Hastalığı".

"Zombi gibi dolaşıyorum," diye başlıyor. "Kapıların pervazlarına çarpıyorum geçerken, tepegöz gibiyim, üçüncü katın balkonundan bakıyorum sanki bastığım yere. Kendi ayaklarıma takılıp düşüyorum..."

Bunlar hep benim sözlerim... Sanıyordum.

Onun sözleri miymiş meğer? Adamın mektubunu mu kopyalamışım hikâye diye?

Evet.

Kelime kelime hem de; bari bazı kelimeleri değiştir değil mi? Salak! Mektupta değiştirmeyi akıl ediyorsun, hikâyede niye fotokopi? Aptal!

Daha da bakmaya utandım artık, ölüm döşeğindeki o büyük insanın, o kanatsız meleğin, üstâdlar üstâdı üstâdımın mektubuna geri döndüm.

... *Ah be kardeşim...* diye devam ediyordu bunları düşünmemi beklermiş gibi... *Gördün mü kimmiş intihâlci?* diyordu. *Hadi benim kitaplarımı okumuyorsun anladık, bari basım tarihlerine bir göz atsaydın be birâder... Ben de öleceğim şimdi, ölü yazarlar dirilerinden çok daha kıymetlidir; mezar soyucuya çıkacak adın, sen buna da nebbaş derdin mektuplaşıyor olsaydık...* falan.

Haklı mı?

Haklı.

Bir taraftan da kara kara düşünüyorum, ne yapacağım şimdi ben? Hırsızlığım kayıtlı kuyutlu resmiyet kazanmış, nasıl çıkacağım insan içine? Adam da ölüyor var ya, tam sıçtık.

Eğdim başımı, dudaklarımı yiye yiye devam ettim okumaya. Utancım çok ağır, o kadar sövdük adamcağıza, çok da fena üzülüyor insan.

... *Üzülme...*

Hadi buyur.

... *Biz dost değil miyiz? Bakma kaç senedir görüşmediğimize. Dost dediğin sormadan uzanır alır; sen de uzandın aldın. Kitap okumadığın için yazıldığını bilmiyordun, mesele bu. Ama hâlledeceğiz...*

Nasıl hâlledecektik acaba?

... Şöyle hâlledeceğiz: Bu mektup bitiyor birazdan. Ama dosya bitmiyor gördüğün gibi. Elli üç tane çok sevdiğim hikâye var devamında; benden başka bana ait olduğunu bilen yok. Ama değil mi ki dostuz, artık sana ait.

Al, kullan. Hadi. Uzan dostum. Insomina için de endişe etme. Yayıncıma benden bir mektup gidecek Ayfer eliyle. O hikâyeyi senin bana okuyup fikrimi söylemem için gönderdiğini, benim de farkında olmadan kendi hikâyelerimin arasına kattığımı anlatıyorum orada. Temize çıkacaksın.

Bana müsaade. Ölünce daha iyi olacağımı umuyorum. Ama sen yaşarken daha iyi ol.

İyi ol, iyi kal sevgili kardeşim...

Ağladığımı fark ettim. O da fark etmiş. Mektup şöyle bitiyordu:

... Ağlıyor musun sen?

Çocuklar Dövülmez

Leyla sensin, sevdiğin hayâl değil çocuk...
Hüsnü Arkan

Sabah sabah Saat'ın çığlıklarıyla fırlamıştı Sabiş. "Saat "Suat oluyor; karşı komşumuz Fikriye Teyze'nin küçük oğlu. "Fikriye Teyze gene Saat'ı dövüyo" dedim ben.

"Saat değil lan şaban!" dedi en küçük abim. "Suat Suat."

"Biliyoz," dedim. "Ama bana şaban dediğini de anneme demezsem!"

"Ben de resim ödevini yapmam o zaman."

"Demiycektim ki. Şaka yaptım."

"Şabansın çünkü."

Sabiş nefes nefese geldi birazdan. "Deli ayol bu kadın!" diyordu Fikriye Teyze'den için. "İnsan el kadar çocuğu döver mi?"

Kendisi bizi dövmüyordu da sanki.

"Sen bizi dövmüyon da sanki!" dedim.

Ağzımın ortasına bir kapattı bu. "Ne vuruyon yaa!" demişim.

Hiç de kıyamazdı biliyo musun, hemen aldı beni kucağına. "Oğlum..." dedi, "Seni hiç yatağa işedin diye dövdüm mü ben?" Dövmemişti, doğru söylüyordu. Ben de Saat gibi her gece altımı ıslatıyordum ama Sabiş hep görmezden geliyor, görmezden gelmediği zaman da gururum kırılmasın diye "Aa, ben işemişim" deyip suçu üstüne alıyordu. "Ama bak, deli Fikriye her sabah öldürüyor Suat'ı dayaktan. Çocuk bu ayol. Dövülür mü hiç! Ben gidip elinden almasam... Di mi?"

İndirdi beni kucağından, "Ben yokken çalmadı di mi telefon?" dedi.

"Çalmadı," dedik en küçük abimle aynı anda.

Sabiş'in kuzularıydık o vakitler. Normal bir vatandaşa, isterse allâme-i cihan olsun sıraya yazıldı mıydı on seneden önce gelmeyen telefon, devlet memuru kontenjanından 'tercihli' nâmıyla bize hemencek geldiği için ayranımız yoktu içmeye, ama evimizde telefon vardı misâl. Kazara sağı solu arasanız da paramız olmadığı için doğal olarak ödeyemeyeceğimizden, ay sonunda doğal olarak gelip söker, verdikleri gibi alır giderler diye Sabiş de doğal olarak kilit taktırdıydı at nalı kadar. Bir insanın evine telefonla kilit aynı gün mü gelir?

Geldiydi işte.

Bize de telefonun çalmasını beklemek kaldıydı. Nereyi arayacaksın, kilit var koskoca.

Güzel bir şeydi gene de. Bi düşün şimdi... O tarihlerde o koca şehirde evinde telefon olan çok az insan evlâdı var ve

biri de sensin bunların. Ama arayamıyorsun, anca mal gibi bekle başında, o çalsın sen aç. Bu da mühim bi şeydi tabii. Demek ki telefon çaldı mıydı, biz beş kardeş, birbirimizi itip kakarak koşacaktık ben açacam diye.

İlk gece hep beklediydik öyle. Sabiş bile geç vakte kadar oturmamıza müsaade ettiydi belki çalar da çocuklar açıp alo malo der, heveslerini alırlar diye. Ama çalmadıydı. Açamadıydık biz de. Ben rüyamda hep telefon gördüydüm. Kilitsiz. Yumurcak, Sezercik olmuşum, itfaiyeyi arıyorum, ambulansı arıyorum, polisi arıyorum, hepsini kafa kafaya getiriyorum bizim evin önünde, perdenin arkasından bakıp kıs kıs gülüyorum kendim.

Sabiş, Fikriye Teyze'ye söylene söylene işe gitti sonra. Ablam da kız öğretmen okulunda. Ben, en küçük abim, ortanca abim, bi de en büyük abim oturduk bekliyoruz öyle. Bi çalsa...

Telefon sehpasının yanına oturduydum ilkin, elim ahizenin beş santim üstünde, açıvereceğim ânında. En küçük abim, "Çekil lan şunun başından!" deyip duruyor, ben mızıklanıyorum, en büyük abim gayet havalı, en büyük ya, sanıyo ki çaldığı zaman biz geri duracağız da kalksın gelsin açsın beyefendi. Yek yee! Gitmiş bi de en uzaktaki koltuğa oturmuş burnunu karıştırıyo pis. Bok bekleriz biz seni. Ortanca abim elleri belinde dolanıp duruyo zaten. "Kalk ordan!" dedi birden bana. "Hak geçmesin. Şuraya bir çizgi çekiyorum..." Halının ortasını enlemesine çizdi terliğinin burnuyla, "...Bunu geçmek yok. Kim yetişirse o açar."

En büyük abim, "Olur mu öyle şey?" dedi oturduğu yerden, "Biz burda en büyük olarak..." Burnundan çıkardığı tatağı başparmağıyla işaret parmağının arasında yuvarlayıp baktı.

Onu kimsenin dinlediği yoktu. Çoktan halının ortasındaki zahiri çizginin gerisine çekilmiştik en küçük abimle biz.

Bekle bekle, yok. Çalmıyor lânet. Nasıl da bir dikkatle bakıyorsam, gözümün önünde koyu yeşil telefonlar uçuşuyor artık. Çişim de gelmiş ne biçim.

"Benim çişim geldi," dedim.

"Gel avucuma işe," dedi en küçük abim. "Git de yapsana lan! Şaban!"

"Yaa şaban demesene yaa!" Çok da sıkıştıydım, bastırıyordu giderek. Fırlasam, hemen yapıp gelsem çabucak, o zamana kadar çalmazdı belki.

"Bak sakın ben gelesiye kadar açmayın tamam mı?" deyip fırladım. İlle de ben açacağım diye bi şey yok, ama çaldığı zaman ben de odada olayım, bi şansım olsun maksat. Hak geçmesin.

Tam yaptım çıkıyorum tuvaletten, kapıyı açtım ki en küçük abim karşımda dikiliyor. "Gördün müü!" dedim, "Bak senin de gelmiş işte."

"Çık lan şurdan," deyip apar topar daldı yanımdan geçip; kapıyı suratıma çarptı. Ben hemen odaya koştum. "Çalmadı de mi?" diye sordum. Sorduğumdan değil; çalmadığını biliyorum, çalsa duyarız, sağır değiliz.

En büyük abime dönmüş, "Üç defa çalmadan açmamak lâzımmış," diyordu ortanca abim. "Ben sordum Komando

Mahmut Abi'ye, üç defa çalmadan açarsan bozuluyormuş bu telefonlar. Sabiş çok kızar yani. Söyleyeyim de."

"Kendini garantiye alıyon!" dedi en büyük abim. "Senin de çişin geldi de mi?"

Onun da gelmişti evet. Ben bi güldüm. "Gülme!" dedi, hemen sustum.

En küçük abim koşa koşa geri geldi, ortanca abim koştu tuvalete. Koşarken de tembihliyordu: "Üç defa çalmadan açmayacak kimse. Bozulursa karışmam. Benden günah gider." Tuvaletin kapısını bile kapatmadı, durduğum yerden görüyorum, kapı açık işiyor. Sabiş görse orman kibarı der. Ayıp yaa!

Yaptı çıktı bu, düğmelerini yolda ilikliyor, onu da görüyorum. Tam Sabiş görse çok kızar diyecektim, dikkatim de dağılmış, çalıverdi arkamdan telefon. Düğmelerini falan bırakıp daldı odaya bu, "Üç üç üç..." diye bağırıyordu. "Üç defa çalacak, öyle açacağız. Bekleyin."

En büyük abim de doğrulmuş yerinden, ağır ağır halının ortasındaki hayâli çizgiye yaklaşıyor. Bekliyoruz saf saf.

İkinci çaldı.

Üçte saldıracağız, ortanca abim "Hi hi hi! Kandırdım!" dediği gibi atlayıp açmasın mı? Bi de ciddi bi adam sanıyoruz bunu biz.

Sap gibi kalmışız orda. Başka zaman olsa kavga çıkar, ama şimdi kavga zamanı değil, telefonumuz çalmış. Yaklaştık bunun yanına.

"Efendim?" dedi bu.

Hep zannederdim ki alo denilir. "Efendim" yeni bi icat gibi geldi bana, çok hoşuma gitti. "Ne güzel diyo!" dedim

en büyük abime dönüp. Onun onayladığı da belliydi, kafasını sallayıp duruyordu. İşaret parmağını dudağına götürüp "Suss!" dedi bana. Sustum.

Bakma demin yaptığına, ortanca abim hakkaten de çok ciddi bi abimdi çünkü. Bana büyük abimden de büyükmüş gibi gelirdi. En küçük abime de öyle gelirdi, ablama da öyle gelirdi. Sabiş'e de öyle geldiğine şahidim kaç sefer. Birinde en büyük abim gece arkadaşlarıyla sinemaya gitmek istediğini söylediydi de Sabiş de ona "Abin de başınızda gelirse olur," dediydi. Abin dediği abim ortanca abim hâlbuki, altı yaş küçüğü onun.

"Efendim?"

İşte gene efendim diyodu. İki defa mı demek gerekiyodu acaba?

"Efendim?" dedi tekrar.

Allah Allah! Sinemalarda hiç öyle görmediydik biz. Orda Ekrem Bora bi kere alo diyodu, tamam. Bizim mahallede bi de Faatgilde vardı telefon. Faat, Saat'ın abisi, benim de sınıf arkadaşım. "Alüü!" derdi meselâ onlar. Ama bi kere derlerdi. Tamam, 'efendim' çok güzel bi şeydi ama güzel bi şey diye üç kere de denir miydi, ne bileyim? Tam ikaz edecektim, telefonun ağızlığına doğru "Senin ipini sikerim!" dedi ortanca abim.

A aa! Bi şaşırdık biz.

En büyük abim, "Şş, ver bakıyım!" deyip telefona uzandı. Hâlâ kendini en büyük abim sanıyodu. Hayatta vermezdi ona ortanca.

Ama verdi:

"Al!"

O aldı, ortancadan duymuş ya, "Efendim?" dedi, sonra bi daha dedi, sonra "Bana bak!.." dedi, "Gelmiyim oraya!"

Nooluyodu yaa?

En küçük abim uzandı hemen, ben hayatta alamaz diyodum ama o da buna veriverince aldı bu.

"Efendim?"

Biliyoruz artık, iki defa diyecek. Dedi: "Efendim?" Sonra da ekledi: "Lan it! Lan sensin amcık!"

Tam kapatıyordu, ben uzandım, vermez ya, şansımı deniyorum işte.

Aaa, verdi be.

"Efendim?" dedim hemen. Ne gördükse o.

"Amcıksikgötbokbokbokamcık!"

"Efendim?" demişim. İki defa denecek ya.

"Amcıkamcıkamcık..."

Tanıyordum ben bunu, Faat'tı bu. "Faat?" dedim.

"Aa?" dedi Faat. "Ne bildin ben olduğumu?"

"Var ya..." dedim. Küfür ettiği çıkmış aklımdan. Hava atıyorum çocuğa. "Bize telefon bağlandı biliyo musun?"

"Bak, aradığımı anneme söyleme e mi sakın?"

Dönüp "Bizim Faat arıyomuş," dedim abimgile, onlara da hava atıyorum. Şu koca evde telefonla konuşan benim ilk. Aya ayak basmış gibiyim. Başka hiçbir şey düşünmüyorum, konuşacağım illâ. "Ödevlerini yaptın mı sen Faat?" dedim. "Saat gene yatağa işedi de mi bu sabah? Fikriye Teyze dövdü de ordan biliyom. Annem gelip kurtarmasaydı var ya..."

Daha da konuşacaktım ama kolum burkulunca hık dedim kaldım. Ortanca abim çakır çakır bakıp aldı ahizeyi elimden. Kulağına götürdü, "Fuat..." dedi, "... niye küfür ediyon oğlum sen bize? Seni annene söyliycem." Dinledi biraz, sonra "İyi günler," deyip kapattı. "Kapatırken de iyi günler demek

lâzım," dedi bize dönüp. Sonra saçlarımı karıştırdı benim, "Aferin!" dedi. "Yakaladın terbiyesizi."

"Ben mi?" demişim.

"Yok ben!" dedi en küçük abim. "Şaban!"

Ben şaban deme yaa diye vızıklanırken ortanca abim çıktı odadan, sokak kapısını açtığını duyduk, sonra merdivenden indiğini. En büyük abim, "Telefon mühim bi şey..." falan diye saçmalıyodu, biz de en küçük abimle didişiyoduk, ortanca abim geri geldi. Arkasından Fikriye Teyze girdi bizim odaya, sağ elinde Faat'ın kulağı vardı, altta da Faat'ın devamı. Parmaklarının ucunda duruyodu çocuk. "Ne dedi bu, ne dedi?" diyodu Fikriye Teyze. "Allaaşkına söyleyin, ne dedi?" Gözleri kocaman olmuştu.

Hemen hatırladım ben.

"Amcıksikgötbokbokbokamcık dedi Fikriye Teyze, " dedim. "Sonra üç kere daha amcıkamcıkamcık dedi."

Fikriye Teyze bi dövdü Faat'ı, bi dövdü aklın durur.

Akşam Sabiş'e anlattım ben hepsini. "Oh olmuş!" dedi Sabiş. "Ben çocuk dövülmez falan dedim ama... Annedir neticede. Döver de sever de."

Dağdan Gelir Taştan Gelir

Taçları başlarından uçtu,
elbiseleri üstlerinden döküldü...
Mevlânâ

Komşu apartmanın en üst katında oturan Hayriyanım Teyze'nin kocasına "Hayganoş Papazı" derdi Sabiş.

"Hayganoş Papazı ne anne?"

"Sen karışma!"

Hayriyanım Teyze'ye de "Yüz Tonluk".

İlkokulda okuyoruz, kiloyu miloyu biliyoruz, tonu monu.

"Hayriyanım Teyze esastan da yüz ton mu anne?"

"Şabanlık yapma. Ben lâfın gelişi diyorum."

Şimdi lâfın gelişi ne anne diyeceksin, bi de ona kızacak; en iyisi sustum mecbur. Ama merak da ediyorum nasıl; çatlıyorum. Hafta sonunda ablam evci çıkardı. Ona sorayım dedim:

"Hayganoş Papazı ne abla?"

O da bana sordu:

"O ne be?"

"Yaa işte Hayriyanım Teyze'nin kocasına Hayganoş Papazı diyo ya Sabiş. Onu diyom."

Güldü ablam. "Hâkim Amca'yı mı diyosun?" dedi, "Hayganoş Papazı değil oğlum, Aynaroz Papazı o. Sabiş yanlış söylüyo."

"Yek yee!" demişim. Sabiş hiçbi şeyi yanlış söylemezdi bi kere. "Sen yanlış söylüyon esas. Hiç bilmiyon."

Ablam hem bozuldu hem de gider Sabiş'e yumurtlarım diye korktu. Oturttu beni karşısına, "Bak ablacım..." dedi, "Sabiş yanlış söylüyo derken yanlış biliyo demek istemedim ben. Belki eski İstanbul'da Hayganoş Papazı da vardır, ben bilmiyorumdur yani."

"Kesin sen bilmiyon zaten," dedim.

İş tatlıya bağlanmıştı. Daha doğrusu ablam öyle zannediyodu. Sabiş'e yanlış söylüyo demenin bedelini ödeyecekti elbet, bırakır mıyım? Daha mühim işlerim vardı şimdi, sokağa çıkıp oynamam lâzımdı. Gittim Sabiş'in yamacına, "Sokağa çıkıyım mı anne?" diye sordum. Sabiş Saatli Maarif Takvimi'nin arkasını okuyodu gözlüğü burnunda, yüzüme hiç bakmadan "Çık!" dedi dalgın dalgın, hemen çıktım.

Beşirgil de yeni çıkmıştı daha. Uyuz uyuz baktılar bana. Top oynayamazsın kimsede top yok, hadi fotmiş oynayalım desen taa gideceksin İhsaniye'deki inşaattan fayans çalacaksın, o da olmaz, saklambacı ben sevmem, ne yapalım ne yapalım derken Sabiş çıkıverdi pencereye:

"Sen ne zaman kaçtın ulan sokağa?"

Kaç sefer söyledim şu kadına, beni arkadaşlarımın önünde azarlama.

"Yaa sen dedin ya çık."

"Ne zaman dedim ulan?"

"Takvim bakıyodun da dedin ya işte!"

"Yalan söyleme. Gir çabuk içeri, gebertirim."

Bak yaa, arkadaşlarımın yanında! Bi cumartesimiz var hem, bırak oynayalım. Ama kime diyosun sen? Ağzımı bile açamadım, tıpış tıpış girdim mecbur.

Kapıyı açmış bekliyodu beni.

"Geldim işte!" dedim dudaklarımı büzüp ayaklarımı yere vurarak.

"Poz yapma bana!" dedi.

Normalde cumartesileri sokağa çıkmak serbestti hep, ona bozulduydum esas.

"Yaa yapmıyom ki poz."

"Git ablana da giydirsin seni. Gezmeye gidiyoruz akşam."

Bizde böyleydi çünkü, akşam oturmasına bile gitsen gündüzden giyinir kuşanır beklerdin. Yere falan da basmayacaksın ha, hele beyaz çoraplarının altı bir kirlensin!

"Nereye gidiyoz anne?"

"Dankididinkoklara."

"Aa?" demişim, "Hayriyanım Teyzegile mi?" Hani Hayriyanım Teyze'ye 'Yüz Tonluk', kocasına 'Hayganoş Papazı' derdi ya Sabiş, ikisine birden de 'Dankididinkoklar' derdi işte. Nerden de öğrendiyse. "Hayganoş Papazı da evde miymiş?" Korkuyodum o adamdan.

Kik kik güldü. "Evdeymiş evdeymiş," dedi, "Papaz suratlı."

Ben de güldüm korkumu boş verip. Unuttum gibiydi ablamın ihanetini sanki ama paldır küldür odaya girip pembeli eflatunlu tulumunu göstereceği tuttu kızın:

"Olmuş mu?"

Sabiş dönüp baktı ablama, "Olmuş" dedi. "Aferin bak. Böyle ciddi şeyler giyin işte, ne öyle kot mot. Sosyete kızım bunlar, adamı gözleriyle döverler."

"Annee!" dedim.

"Yavrum?"

Sosyetenin ne olduğunu biliyodum, zengin demekti. Bi de Sabiş ne zaman benimle böyle yavrumlu falan konuşsa hemen duygulanırım ben, sesim titreyiverdi:

"Ablam sana yanlış biliyosun dedi."

Ablam dudaklarını ısırıp "Ne diyosun ablacım sen?" diye kıvranırken Sabiş ellerini beline koydu ânında. "Neyi yanlış biliyomuşum kız?" dedi, "Yatılı okula gittin de âlim mi oldun başımıza? Neyi yanlış biliyomuşum?"

Beni gösterdi ablam. "Hayganoş Papazı dedi de bu..."

"Ee?" Elleri hâlâ belindeydi Sabiş'in.

"İşte onu dedim ben de... Eski İstanbul'da olabilir dedim. Yoksa bize edebiyat dersinde Musahipzade Celâl'in kitabı olarak..."

"Ne geveliyosun sen be?" Sabiş giderek sinirleniyodu.

Kelimeleri acayip iyi tekrar edebilirdim ben; duymayagöreyim. "Hayganoş değilmiş..." dedim, "Aynaroz'muş. Sen işte onu yanlış biliyomuşun." Tersten de söyleyebilirdim ne biçim. Hayganoş'un tersten söylenişi Şonagyah'tı meselâ. Sor, istediğini söyleyim. Bisiklet - Telkisib, Köpek - Kepök, bir de Anastasmumsatsana var, her şeyi bildiğimi görünce kıskandıydı da en küçük abim sorduydu, onun tersten okunuşu da aynı dediydim hemen, ne biçim bozulduydu. Ne sandın dediydim bi de, o da bana şaban dediydi. Ben de onu anneme şikâyet ettiydim, annem de onu dövdüydü. Bi tek

Sabiş şaban diyebilirdi bana, abimgil, ablam mablam hayatta diyemezdi. Derlerseydi dayağı yerlerdi işte böyle. Oh da canıma değsin.

Dalmışım, tam "Aynaroz tersten nasıl okunuyo, kim söyleyecek?" diyecektim, Sabiş yanını döndü ablama, öbür yan gözüyle de sus ulan sen der gibi bana bakıyordu.

"Sen bu şabana benim yanlışlarımı mı öğretiyosun kız?" dedi, "İplikçi karının götü gibi çene olduğunu bilmiyo musun bunda? Allah gözünü kör etmesin inşallah! Başka da bi şeycikler demem..."

Dedi tabii. Sözde başka bi şeycikler demeyecekti. Bissürü bi şey daha dedi hem de. Vay ben gidermişim de yedi mahalleye rezil edermişim Sabiş'i de, vay ben düdüklü tencere gibiymişim de kimse beni susturamazmış da, vay benim ne şaban olduğumu bilmiyo muymuş da, vay o niye böyle yapıyomuş da, vay ha ali veliymiş ha veli aliymiş ne fark edermiş de, vay Hayganoşu da batsınmış Aygarozu da batsınmış da, vay Allah iki elini yanına getirmesinmiş inşallah da, vay başka da bi şeycikler demezmiş de, vay o İstambol'da Hayganoş diye öğrenmişmiş de, vay ablam ne karışıyomuş da, vay bak gebertirmiş ama dua etsinmiş gezmeye gidecekmişiz de... Daha da bissürü bi şeycikler deyip durdu. Ben ne dediyse hepsini tersinden tekrar ettim içimden. Hava atacaktım, üstüme geldiği gibi kolumdan tutuverdi, "Al götür bu şabanı..." dedi ablama doğru ittirirken, "... soy güzelce, yüzünü gözünü yıka, bahriyeli kıyafetini giydir."

Neyse ki bahriyeli kıyafetim en sevdiğim kıyafetti. Esyen ik ileyirhab mitefayık ne miğidves ittefayık. Bak ne güzel tersten söyledim. Akşama kadar giyinik bekleyeceğim için sıkılırdım ben şimdi; duyduğum her şeyi söylerdim

artık. Allah'tan cumartesi günleri Çocuk Saati vardı radyoda. Tiyatro vardı meselâ, Kare As Grubu kötü adamları yakalıyodu falan, Oya vardı, çocuk korosunda çok güzel şarkılar söylüyordu, ilkokullar arası bilgi yarışması vardı; ben Ankara Bahçelievler İlkokulunu tutuyodum, Rüştü Asyalı vardı, sesini Keloğlan gibi yaparak Keloğlan masalları anlatıyodu.

Ne güzeldi yaa.

***

Ablam ilkin ite kaka soymaya kalktı beni, müzevirledim diye bozulmuştu çok, "Bak ağlarım!" dedim, hemen yumuşadı Sabiş'ten korkusuna, "Niye böyle yapıyosun ablacım sen?" falan dedi. "Çok ayıp ama!" filan.

Bahriyeli kıyafetim de ne güzel oldu ama üstüme. Bi baktım aynaya, of! Bi de beyaz çoraplar vardı tabii, onları kirletmeyeceksin, hep terlikle basacaksın yere artık. Ablam da bin bin tembihlemez mi? "Tamam, biliyoruz," dedim, koşa koşa gittim Sabiş'in yanına göstermeye.

"Olmuş mu anne?"

"Ayy, canım benim. Gel bi öpiyim."

Gittim, kucağına alıp öptü. Demek ki olmuş.

"Sakın çoraplarını kirletme, bak gebertirim."

"Yok, kirletmem. Çocuk Saati dinliycem zaten."

"Aferin. Hadi git dinle, otur divanda, hiç inme, ineceğin zaman da yere terliksiz basma e mi oğlum?"

Güzel konuşmuştu. Yetim olduğum için gene duygulandım.

"Hadi ulan. İnsene kucağımdan."

Bi bırakmıyodu duygulanalım. İndim, salona gidip başladım Çocuk Saati'ni beklemeye. Reklamlar vardı; Job tıraş bıçağı, asırlık şekerci Osman Nuri, effes pillsen biirası - biiraalaarın âlââsı falan. Alayını tersten söyledim. Benim program başlayınca güzel güzel dinledim oturup. Keloğlan çok komikti yaa. Kare As Grubu da banka soyguncularını yakaladı bu sefer. Bahçelievler İlkokulu Turgut Reis İlkokuluna yenilmeseydi daha iyiydi. Ona üzüldüm. Bi baktım uyumuşum sonra. Ben uyurken hiç kıyamaz Sabiş. Geldi öperek uyandırdı, uyku sersemi yere terliksiz inivermeyeyim diye de oturduğum yerde kendi geçirdi terliklerimi ayağıma. Nasıl duygulandım gene. Yetimim çünkü. Bi de güzel giyinmiş ki lacivert tayyörünü; içim gitti. Ben de ona sarıldım.

Sonra yemek falan yedik işte. Üstümüze başımıza bi şey dökülmesin diye çenelerimiz tabaklarımızın içinde kaşık çaldık öyle.

Yemekten sonra dikti beni karşısına Sabiş, misafirlikte nasıl oturulurmuş, bi şey ikram edildiğinde nasıl alınırmış, çay nasıl şıngırdatılmadan karıştırılır, nasıl höpürdetilmeden içilirmiş, meyve getirilirse nasıl yenilirmiş, her bi ikramdan sonra nasıl teşekkür edilirmiş, çişin gelirse nasıl söylenilirmiş, ona nasıl kibar kibar "Anneciğim," denilirmiş, bir bir öğretti. "Sosyete bunlar!" diyodu gözlerini büyüte büyüte. "Tepeden tepeden bakarlar insana Allah'ın belâları, Allah da onlara tepelerinden baksın inşallah. Gözleriyle döverler adamı. Bir de benim gibi İstambol görselerdi kurumlarından geçilmezdi artık. Dikkat etmek lâzım." Hangi adamı döverler, İstanbul'u görselermiş üstleri başları kurum mu olurmuş, tepeye mi çıkıp bakarlarmış insana diye sormaya

kalktım bikaç sefer, hepsinde de "Bak gebertirim şimdi seni" dedi, sesimi kestim.

"Söyle bakayım şimdi... Nasıl oturacakmışın?"

Söyledim. Girer girmez bi yere yerleşmeyecek, önce büyüklerimizin oturmasını bekleyecektim, ablam da oturduktan sonra ben gidip Sabiş'in yanına sığışacaktım, oturduğum yerde kaykılmayacak, ayaklarımı sallamayacak, ellerimi popomun altına sokup hatim indirir gibi öne geriye sallanmayacak, ağzımla saçma sapan sesler çıkarmayacak, hiçbi lâfa karışmayacak, bana bi şey sorulmadıkça konuşmayacaktım.

"Oyuncakları varsa oynayabilir miyim peki?"

"Bak geliyo beş kardeş! Ne arasın ulan bin yaşında adamların evinde oyuncak? Şaban! Niye böyle yapıyosun oğlum sen? Dinle beni. Cevap ver. Bi şey, meselâ misafir şekeri falan tutulduğunda ne yapıyodun?"

Öf yaa diye diye onu da söyledim. Sadece bi tane alıp teşekkür ederim diyodum işte. Hayriyanım Teyze bi daha al yavrum dese bile almıyodum. Ama almamak için de cık falan demiyodum katiyen, hep teşekkür ederim diyodum. Da, bunlar bin yaşında mıydı acaba esastan da? Vay bee!

"Çay geldiği zaman şekerini nasıl karıştırıyodun peki?"

Kaşığı bardağın kıyılarına dokundurmuyodum bi kere. Öyle orta yerde döndürüp duruyodum sessiz sessiz. Erirdi o.

Baktım tek tek sorup duracak, öbür soruları sormasını beklemedim artık, sıradan söyleyiverdim kendiliğimden. Meselâ çayı dudağımı hiç öne sündürmeden, içime falan çekmeden yudum yudum içiyo, hiç höpürdetmiyo, yutarken ooh falan demiyodum. Meyve gelirse hayvan gibi ısırmıyodum alıp, ya bekliyodum Sabiş soyup versin ya da

ablam. Ondan sonra çatalın ucuna takıp bahriyeli kıyafetime dökmeden yavaş yavaş yiyodum. Bi de çiş meselemiz vardı. Çişim gelirse çişim geldi demiyodum, çok ayıptı, müsaadenizle diyodum, Hayriyanım Teyze anlıyodu o zaman, gel ben sana göstereyim yavrum diyodu, ben de evin içini hiç bilmiyomuş gibi peşine takılıp –terliklerim muhakkak ayağımda oluyodu– tuvalete kadar gidiyo, kapının ağzında teşekkür edip –Her şeye sık sık teşekkür ediyodum, bu çok mühimdi– terliklerimi orda çıkarıp yere hiç basmadan tuvalet terliklerini giyip içeri girip kapıyı muhakkak örtüyo, öyle evdeki gibi dağ ayısı gibi hayvan gibi görgüsüz gibi kapı açık işemiyo, çişimle duvarlara falan şekil çizmiyo, tam deliğin içine ediyo, sağa sola sıçratmıyodum. Bi de "Anneciğim" şeyi vardı. Muhakkak ara sıra bi şey soruyomuş gibi yapıyodum Sabiş'e, ama sakın Çamlıca Pastanesi'nin köşesinde dikilen uzun saçlı zibidiler gibi "Sabiş" veya köylüler gibi "Anne" veya görgüsüzler gibi "Annecim" demiyodum katiyen; uzata uzata, kibar kibar "Anneciğim" diyodum.

"Hah. Neymiş? Ci..."

"Ciğim... Anne - ciğim. Amma da zormuş yaa!"

"Zor mor... Bu dediklerimi bi yapma, naaparım o zaman ben seni?"

Bunu da biliyodum.

"Gebertirsin."

"Hadi," dedi iç çekip. "Ajans bitmiştir. Yavaş yavaş gidelim, Hayganoş Papazıyla Yüz Tonluk karıyı bekletmeyelim."

Hemen ablama baktım bunu da düzeltmeye kalkacak mı diye, ağzını bile açamadı. Yaa, kolaysa bi aç bakalım.

Önde ben, arkamda ablam, en arkada Sabiş, çıktık biz evden. Hayriyanım Teyzegil bitişiğimizde oturuyodu.

***

Günde elli sefer girip çıktığım yan apartmana girince ben sanki yeni bi yere giriyomuşum gibi oldum şimdi. Işık daha sosyete gibi geliyodu gözüme. Kaç senedir bodrum katta oturan Rahime Ablagile, orta katta oturan Nursel Ablagile nerden baksan beş milyon defa falan gitmişizdir ama Hayriyanım Teyzegile ilk defa gidiyoduk çünkü. Bizim mahalleden hiç kimseyi çağırmamışlardı onlar akşam oturmasına. Bi biz gittik işte o akşam. İlk.

Merdivenleri dinlene dinlene çıkarken "Bak..." diyodu Sabiş ablama, "Rahimegilin ordan nasıl kuyruk yağı kokusu geliyor, görüyor musun?"

"Iyy!" diyodu ablam.

"Hakkaten yaa," diyodum ben de. "Çok iğrenç."

"Değil mi ya?" diyodu Sabiş. Başka zaman olsa de mi derdi, di mi derdi; şimdi kibar insanlarla oturmaya gittiğimiz için değil mi diyodu. Demin de yorlu yorlu konuşmuştu meselâ; geliyor-görüyor falan fistan.

Hâlbuki beş milyon defa gelmiş gitmişiz şu apartmana de mi, her zaman böyle kokar burası, Rahime Abla da ne zaman gitsek –kuyruk yağlı börek filan yapmıştır kesin– önümüze kor, kıtlıktan çıkmış gibi yeriz, hiç de ıy mıy demeyiz yani. Ama işte, sosyeteye misafirliğe giderken bi havaya giriyosun ister istemez.

Böyle yalancıktan öğüre öğüre Hayriyanım Teyzegilin kapısının önüne gelmişiz. Hemen parmaklarımın üstünde

dikelip zile uzandım ben, "Kırarım o ellerini senin!" dedi Sabiş arkamdan, "Bi bas!"

Nereye basıyosun, basmadım tabii.

"Basmıycaktım ki."

"Kaçıl ordan. Şaban."

Geçti ablamla ikimizin önüne, sanki mühim bi şey yapacak, dudaklarını da yaladı kötü kadınlar gibi, zile basıp bi daha tembihledi:

"Öğrettiklerimi unutmuyorsun. Sıkıntı istemiyorum."

Bak nasıl kibar konuşuyo. Unutmuyorsun'muş, istemiyorum'muş. Canım benim.

Hayriyanım Teyze açtı kapıyı biraz sonra, "Buyrun Ebanım, hoş geldiniz" dedi. Sokağa gidecekmiş gibi ayakkabılarını giymişti. Sabiş'in yanından iyice bi eğilip baktım da şöyle, hiç de yüz tonluk gibi durmuyodu kadın. Bin yaşında gibi de durmuyodu, ama belli olmaz tabii, kendisine sormak lâzım. Gerdanında bembeyaz bi kolye vardı boncuktan. Parıl parıl parlıyodu. O Sabiş'le el sıkışıp öpüşürken ben ablamın pembe tulumunu çekiştirdim yandan. "Şşt!" dedi aşağıya doğru.

Yetimim diye ha bire kırıyodu kalbimi bu kız. Hâlbuki aynı kolyeden onun da vardı, onu diyecektim ben. "İyi be!" dedim omuz silkip.

"Şşt dedim ablacım!" dedi bu sefer.

Sinirlenmişim. Gıcıklığına "Tşş mided mıcalba!" dedim tersten. Dankididinkoklar da tersten çok kolaydı meselâ: Ralkoknididiknad. Ama onu demedim artık.

Sabiş yarım girmiş içeri, birinin burnuyla öbürkünün topuğuna basarak ayakkabısını çıkarmaya çalışıyordu.

"Aaa!" dedi Hayriyanım Teyze, "Ne yapıyorsunuz Ebanım? Çıkartmayın rica ederim."

"Eh mâdem!" dedi Sabiş. Az ilerledi. Bizi bekliyodu.

Ablam girdi ondan sonra. Baktım o da ayakkabılarını çıkartmadan giriyo şıkır şıkır, Hayriyanım Teyze'nin elini öpüyo falan, "Çıkartsana ayakkabılarını yaa!" dedim, "Onu sana mı dedi Hayriyanım teyze, anneme dedi... ciğime."

Saçlarını yanlarına düşürüp alttan bana baktı ablam. Gözlerini de büyültmüş Sabiş gibi. Sanki ondan korkacam. "Gel ablacım," dedi. Dudakları kımır kımır ediyodu. Ben hemen bastım topuğuma, tam ayakkabımı çıkartıyorum, "Çıkartmıyoruz ya ablacım," dedi bu sefer. Öyle kalmışım. Hemen kafamı kaldırıp Sabiş'e baktım.

"Çıkartmıyo muyuz anneciğim?"

Sabiş'in gözleri fincan tabağı kadar olmuştu. Bunu tembihlemeyi unuttuğu için kendine mi sinirlenmişti, ablam ayakkabıyla girdi diye ona mı kızmıştı, yoksa bana "Hele bi gir!" mi demek istiyodu anlayamıyodum. Ağlayasım geldi hemen; gebertirdi çünkü. Bi de yetimiz falan işte.

"Çıkartmıyoruz yavrum," dedi. "Öp bakalım Hayriyanım Teyze'nin elini."

Rahatladım biraz. Ağlamam geçti, hemen alıp öptüm Hayriyanım Teyze'nin elini. "Maşallah maşallah!" diyodu o. Azıcık girdiydim o arada içeri, kafamı kaldırınca bi de baktım Hayganoş Papazı duruyo orda: Hâkim Amca. "Buyrun buyrun!" falan diyo. Korktum hemen. Hep korkardık bu adamdan. Hiç gülmez, dudaklarını sallaya sallaya gelir giderdi. "Pezevenk ayol!" derdi Sabiş bunu pencereden gördüğünde. "İnsanın bi yüzü güler. Surata bak süngüye davran. Hayganoş Papazı mısın sen?" Neyse artık. Bi taraftan korkuyorum bi şey yapar diye, bi taraftan seviniyorum, yüzü gülüyo çünkü. Ee Sabiş de gülüyo, ben de güldüm o

zaman. "Hâkim Amcaaa... Merabaa!" demişim. İnsan asık suratlı birinden yüz bulunca böyle oluyo ister istemez. "Biz geldiik! Teşekkür ederiim."

"Heh heh heh," dedi o. "Hoş geldiniz. Gelin bakalım, girin, buyurun."

Önden Hâkim Amca girdi misafir odasına, buyur etti, arkasından Sabiş, onun arkasından ablam, onun arkasından Hayriyanım Teyze, onun arkasından da ben.

Misafir odaları da nasıl güzeldi.

Vazoları falan vardı sehpaların üstünde. Koltukları kocamandı, kolçaklarıyla kafa yaslamalık yerleri nakışlı gibiydi oyuk oyuk, şekil şekildi böyle, bi otursan ayakların havada kalır.

Bakıp duruyorum sağa sola, hoşuma gitmiş. Sonra bi de baktım herkes oturmuş. Sabiş tekli koltuğun birinde, Hayriyanım Teyze birinde, Hâkim Amca birinde, ablam üçlü, kocaman koltukta. Hemen gidip sığıştım Sabiş'in yanına.

"Ne yapıyorsun yavrum?" dedi Sabiş. "Geç de ablanın yanına otursana."

Yavrum mavrum diyodu ama sesi hiç de yavrum diyomuş gibi değildi, gebertirim seni dermiş gibiydi. "Yek yee!" dedim, "Ondan sonra da eve gidince niye yanına oturmadım diye gebert de mi?" İyice yerleştim. Ayaklarım havada kaldı tabii. "Kalk diyorum!" dedi dişlerinin arasından. "Ablanın yanına geç."

Ablam da çağırıyodu ordan:

"Gelsene ablacım yanıma."

Sanki Sabiş'i bilmiyo. "Hadi gel bak." O ordan çağırıyo, Sabiş burdan ittirip git mit diye fısılıyo, Hayriyanım Teyze kalk da annen rahat otursun diyo, o koltuk tekli evlâdım

diyo, Hâkim Amca heh heh gülüyo, ben ağlamak üzereyim artık. O arada bi fırsatını bulup kulağıma eğildi Sabiş, "Gitsene ablanın yanına ulan!" diye fısıldadı, "Kime diyorum ben?"

Bana diyodu. "Bana diyon," dedim.

"Kalk!"

Hemen kalkıp gittim ablamın yanına, dibine ilişip bitiş bitiş oturdum. Sabiş'e de bakıyodum uzaktan, belki de beni denemek için yapıyodu böyle, bakalım yanından kalkacak mıyım, yoksa kalkmayıp uslu uslu oturacak mıyım, ne biliyon? Baktım kendi bana bakmıyo, rahatladım birazcık, ben de ona bakmadım.

Büyükler konuşmaya başladı sonra. İşte nasılsınız efendim, hamdolsun, sizler nasılsınız falan, bi şeyler bi şeyler. Terslerini söyleyip duruyorum ben de kafamın içinden, onları mı dinleyecem. Zaten birazdan başlardı Sabiş bizim İstambol'da diye, ben de iyicene sıkılırdım o zaman.

Sıkılmışım.

Vazolara bakıyorum, dönüp arkamdaki duvarda asılı fotoğraflara bakıyorum, halının desenlerine bakıyorum, ablamın tulumundaki eflatun çiçeklere bakıyorum, eğilip ayakkabılarımın burnuna bakıyorum, doğrulup kocaman kahverengi masanın oymalarına bakıyorum, onlar hâlâ konuşuyo bıdı bıdı. Çişim de gelmeye başladı ama bekliyorum, her şey sırayla, öyle dedi Sabiş. Önce şeker tutulacak, sonra çay may işte, meyve falan fistan, anca ondan sonra müsaadenizle deyip tuvalete gidecem... ceğim.

"Cevap versene ablacım."

Dönüp ablama baktım.

"Hı?"

"Sana soruyor Hayriyanım Teyze. Nasılsın diyor. Cevap versene."

Hayriyanım Teyze'ye baktım. "İyiyim," dedim. "Teşekkür ederim."

"Allah daha iyi etsin," dedi gülerek. "Çok güzel oyuncaklarımız var içerki odada. Oynamak ister misin?"

Hadiii! Kim istemez? Ama tembihlemiş Sabiş, yerimden kalkamam. Tam omuz silkecektim, onu da hatırladım; yasak. "Cık!" dedim. "Oturcam ben burda. Teşekkür ederim."

"A aa!" dedi Hayriyanım Teyze. "Çocuk dediğin oynar yavrum. Hadi gel, göstereyim sana. Pilli tren bile var. Demiryollu hem de. Hadi kalk."

Pilli tren mi? "Yaa oynamıycam yaa!" Ölürüm ölürüm. "Teşekkür ederim yaa!" Ağlasam Sabiş gebertir eve gidince.

"Utandı galiba Hayriye," dedi Hâkim Amca. "Üstüne varma. Birazdan alışır, kendi ister."

"Hiç de bile!" demişim. "Teşekkür ederim."

"Benim oğlum hiç oynamaz," dedi Sabiş ordan. "Uslu uslu oturur. Bizim İstambol'da, vaktiyle..."

Yalancı! Oynamazmışım! Çok fena oldum ben. Acaba nasıl güzel oyuncakları var diye düşünüyorum bi taraftan, pilli tren dedi yaa, bi taraftan Sabiş'e kızıyorum, pilli tren pilli tren, gitsek oynasak güzel güzel ne olacak sanki, sana ne, sen alabiliyon mu bana pilli tren, bi taraftan ağlamam geldikçe geliyo onu tutmaya çalışıyorum, bi taraftan çişim geldikçe geliyo onu tutmaya çalışıyorum, bi taraftan bi bakıyorum ayaklarımı sallamaya başlamışım onları durdurmaya çalışıyorum, bi taraftan ellerimi popomun altına sokmuşum onları çıkartmaya çalışıyorum, bi taraftan kaykılmışım

düzelmeye çalışıyorum, bi taraftan pilli tren de pilli tren diye yanıp tutuşuyorum. Çok fena oldum çok.

Hayriyanım Teyze de bi başlayamadı ikramlara.

Ablam yanımda süzüm süzüm süzülüyo, benim aklım kalmış pilli trende, Sabiş anlatıyo da anlatıyo İstambol mistambol, bi ara sustu da, Hayriyanım Teyze fırsattan istifade kalktı hemen, "Ben size çikolata tutayım," dedi. Nasıl sevindim. Ama çok üzüldüm ondan sonra. Sabiş'e götürdü tuttu bu, o bi tane alıp teşekkür ederim dedi, ablama getirdi tuttu, o da bi tane alıp teşekkür ederim dedi, benim önüme geldi, ben de kibar kibar uzanıp alacağım bi tane, teşekkür falan edeceğim, kocaman avucunu daldırdı şekerliğin içine bu, bi avuç çikolata alıp uzatıverdi. "Al bakalım." Çikolata için de ayrı bi ölürüm, ama alamam. "Cık!" demişim. "Teşekkür ederim."

Eli çikolatayla dolu, Sabiş'e döndü Hayriyanım Teyze. "Nasıl çocuk bu Ebanım?" dedi, "Oyuncağa hayır diyor, çikolataya hayır diyor. Söyleyin de alsın Allah'ınızı severseniz. İçime dert olacak."

"Al al..." diyo Hâkim Amca ordan. "Heh heh heh," diyo. Sabiş acımıyo da şu yetim hâlimize, elin adamı acıyo bak. Ne iyi adammış meğer yaa.

Ben cık deyip duruyorum, teşekkür ederim deyip duruyorum, yan gözle Sabiş'e bakıp duruyorum. "Çikolatayla hiç arası yoktur benim oğlumun," demesin mi sana? Gözlerini de hele bi al der gibi açmasın mı koca koca? Onlara gülüyo da gülüyo, bana göz büyültmesin mi?

"A aa!" dedi Hayriyanım Teyze avucundaki hazineyi şekerliğe geri boşaltırken. "Bir yaşıma daha bastım." Götürüp bıraktı masanın üzerine, geçti oturdu yerine. "Ee Ebanım... Sizin İstanbul'u anlatıyordunuz?"

Benim içim ne biçim olmuş orda, sen anca İstambol da istambol. Bok var!

***

Benim korktuğum zaman çişim gelirdi hep, okulda Reyhan Öğretmen "Dersimiz matematik!" dedi miydi kıvranmaya başlardım, bilemedin mi gebertiyo çünkü, ama şimdi korkmuyodum da meselâ, gene de çok fena gelmişti ne yapayım? İnsan sinirlenince de mi sıkışıyodu acaba?

Sinirli sinirli baktım Sabiş'e. Çay may bekleyemeyecektim, kızarsaydı kızsındı. Döndüm Hayriyanım Teyze'ye, "Müsaadenizle!" dedim.

Hayriyanım Teyze Sabiş'in İstambol maceralarını dinliyodu, duymadı beni. Ablamı dürttüm. "Müsaadenizle diyom, duymuyo yaa!"

"Şşt!" dedi ablam sessizce. "Büyükler konuşurken lâfa karışılmaz."

Bi sinirlenmişim. "Relküyüb nekruşunok afâl zamlışırak!" dedim. Biraz da eğip bükerek dedim tabii, hemen bozuldu bu.

"Ağzımı yanlışlama benim," dedi. "Eve dönünce söylerim Sabiş'e, bak naapıyo o zaman sana."

Öf yaa! "Yanlışlamadım ki abla!"

"Şşt!"

Tabii, sen anca şşt. Beklemeye başladım mecbur. Hem belki ne biliyon, Sabiş bi nefes alsa, Hayriyanım Teyze kalkacak çay getirecek, hemen hızlı hızlı içecem, müsaadenizle diyecem, o da beni alıp tuvalete götürecek belki. Bi sus Sabiş, bi sus.

Susmuyo kadın. Neymiş, aman efendim bizim İstambol'da âdâb-ı muâşeret çok mühimmiş, aman efendim bizim İstambol'da herkes nerde ne konuşacağını bilirmiş, aman efendim bizim İstambol'da bu bi terbiye almış bi terbiye almış, bir yaş büyük abisinin yanında bile ağzını açmazmış edebinden, onlar öyle görmüşmüş, aman efendim rahmetli babacığına rahmetli anneciğine bir günden bir güne anne dediğini baba dediğini bilmezmiş, hep anneciğim hep babacığım dermiş, beş kardeşlermiş, beşi de öyle dermiş hilafsız, aman efendim bizim İstambol'da bi kapı komşuları varmış bunların, adı da Mahmut, kapıyı çalarmış, o kadar da kibar bi adammış ki, bunlar içerden kim o diye seslenince "Ben Mahmut," demeye utanır, "Biz Mahmut!" dermiş; anlatıyo da anlatıyo. Fikriyanım Teyzegile anlattıklarını da anlatsana. "Allah'ım..." diyorum ben içimden, "Noolursun Allahım, annem bi sussun da ben müsaadenizle diyeyim. Çok çişim geldi Allah'ım. Rabbi yessir velâ tuassir..."

Dualarım mı şey oldu artık ney olduysa sustu o ara bizimki. Hayriyanın Teyze de boşa çıktı ya, "Haklısınız Ebanım..." dedi, "Görgü çok güzel bir şey tabii. Ama bilmiyorum ki, o kadarı da mübalâğa olmamış mı biraz? Biz Mahmut falan?"

Hâkim Amca heh heh heh güldü arkasından. Göbeği hopluyodu.

Annem bozuk bozuk baktı Hayriyanım Teyze'ye. "Biz böyle yetiştik Hayriyanımcım." dedi. Tam gene bizim İstambol'da diyecekti, dayanamadım artık.

"Anneciğiiim?"

Sabiş memnun memnun döndü bana. Anneciğim dedim ya.

"Efendim yavrum?"

"Hani geçen gece Fikriyanım Teyzeler geldiydi de bi hikâye anlattıydın ya... Onu da anlatsana."

Sabiş alt dudağını yaladı. Pek severdi hikâye anlatmayı. "Neydi?" dedi. "Hatırlayamadım."

"Yaa vardı ya hani... Adamın karısı ölmüş de komşuları da kadının amını pişirip yedirmişler adama da adam da kaşıkta karısının amını görünce demiş ey hanım hanım, korkar idin ölmekten, amın çıktı çömlekten demiş ya hani?"

Sabiş'in gözleri büyüdü büyüdü, tavan kadar oldu, Hayriyanım Teyze genzine tükürük kaçırdı, boğuluyo öksürmekten, Hayganoş Papazı göbeğini hoplata hoplata gülüyo orda, ablam bacağımı çimdikleyip duruyo, ben "Yaa ne çimdikliyon yaa!" diye bağırıyorum, Sabiş'in gözleri hâlâ büyüyo, "Sen sus bakiim ordan!" diyo bi taraftan, "O öyle değildi, yanlış hatırlıyosun..." diyo, dönüyo Hayganoş Papazı'na, "Çocuk işte..." diyo, "Muhayyilesi nasıl da tuhaf çalışıyor. Ben, burnun çıktı çömlekten demiştim. Oran çıktı der miyim hiç?", Hayganoş Papazı yıkılıyo gülmekten, ben itiraz ediyorum, "Yaa burnun çıktı demedin işte yaa. Amın çıktı dedin ya. Onu anlatsana. Çok komikti." Hayriyanım Teyze'nin sümükleri falan akmış hep, hem gülüyo hem öksürüyo hem boğuluyo kadıncağız, ben bilmiyorum herkesi güldürdüm diye şımarsam mı yoksa Sabiş gözlerini büyülttü diye korksam mı, "Ne demiş ne demiiiş?" diyo Hayganoş Papazı, "Amın çıktı çömlekten demiş," diyorum, ben de gülüyorum falan ama bilmiyorum doğru mu yapıyorum yanlış mı, baktım fırladı kalktı Sabiş, gelip tepeme dikildi; gözleri tavanı mavanı da geçmiş, havaya kadar büyümüş, tuttu bahriyeli gömleğimin yakasından, "Gel bakiim sen benle," dedi, "Tuvalete götüreyim ben seni."

Artık biliyodum, dövecekti beni orda.

"Benim müsaadenizlem gelmedi ki ama!" dedim. Gelmişti hâlbuki.

"Kalk diyorum ulan!"

"Neyi gelmemiş neyi gelmemiiiiş?" diye bağırıyo Hayganoş Papazı arkadan, ölüyo adam gülecem diye. Ne gülüyon, görgüsüz!

Kalktım mecbur.

Sözde tuvaletin yerini bilmiyo gibi yapacaktık da müsaadenizle diyecektik de Hayriyanm Teyze bize yol gösterecekti de biz teşekkür ederim deyip onun peşinden gidecektik de... Hiç. İte kaka götürdü beni tuvaletin oraya Sabiş. Açtı ışığı, açtı kapıyı, "Gir içeri" deyip attı beni içeri, ben ayakkabımı çıkarayım da tuvalet terliğini giyeyim diye uğraşıyorum, baktım kendi de girmiş, ağzımın ortasına bi yapıştırdı, ben bi bağırdım, "Bağırma ulan!" dedi. "Sesin çıkmasın, gebertirim seni." Sustum hemen. Sanıyorum ki terlik giymeden girdim diye kızıyo böyle. Yanlış sanıyomuşum. O hikâyeyi söyledim diye kızıyomuş. Bi başladı bu "Allah iki gözünü de kör etmesin inşallah, başka da bi şeycikler demem..." diye, diyo babam diyo, yüz bin tane bi şeycik diyo. Vay ben niye böyle yapıyomuşum da, vay ben ne şaban çocukmuşum da, vay sosyetenin önünde onu ne hâllere düşürmüşüm de, vay ben ondan ne istiyomuşum da, vay canından bezmiş de, vay öleymiş de kurtulaymış da, vay bin yaşında adamlara öyle am mam denir miymiş de, vay bu yüz tonluk karının suratına nasıl bakacakmış bundan sonra da... Diyo Allah diyo. Hani bi şeycikler demiycektin sen?

Öyle işte, dedi dedi, oramı buramı burktu burktu, çişimi de yaptırdı bi güzel, giyindirdi, öptü, "Allah aşkına sus

yavrum! Bak hem trenleri varmış pilli. Söylerim ben şimdi Hayriyanım Teyzene, götürür seni odaya, oynarsın güzel güzel, e mi?" deyip aldı içeri götürdü beni ondan sonra. Ben bi sevindim. Aklımdan çıkmış yediğim sopa falan.

"Hayriyanım Teyzeee?" dedim misafir odasına girer girmez. "Hani tren var dediydin? Teşekkür ederim."

Hayriyanım Teyze kendine gelmişti biraz. Kıs kıs gülüyodu hâlâ. "Var var..." dedi. "Gel ben seni götüreyim de oyna." Kalktı. "Annen de bize çömlek hikâyesini anlatır o arada."

Ben Hayriyanım Teyze ile içerki odaya oyuncak oynamaya giderken Hayganoş Papazı gene başladı katıla katıla gülmeye. Bin yaşında adamları güldürüyorum ya, dayağı tembihi tehdidi unutup havaya girdim ister istemez. "Bi de çok güzel bi sıçık hikâyesi var..." dedim, "Söyleyin, onu da anlatsın. O daha komik."

Sabiş, "Çocuk işte..." diyodu arkamdan. "Okulda öğreniyor kötü arkadaşlardan, mânî olamıyoruz."

Hayganoş Papazı, "Bırak Ebanım bırak!" diyodu, "Heh heh heh!" diyodu.

***

Önde Hayriyanım Teyze, arkasında ben, yandaki odalardan birine girdik. Canım Sabiş'e çok fena sıkılmış, madem izin vereceksin oyuncak oynamamıza, baştan ver, şu dayağı yemeyelim de mi? Neyse ki pilli tren vardı da... Neler hayâl ediyorum; ta bi zaman bi arkadaşın evinde gördüydüm ben pilli tren, sonradan babası tayin olunca başka şehre gittilerdi de bi daha göremediydim. Yokuş çıkıyodu onunki böyle, odanın içinde düt düt dolanıyodu, tünellerden falan

geçiyodu, sen onu istediğin zaman durdurabiliyodun, vagonlarına oyuncaklarını doldurabiliyodun, çok güzel bi şeydi, öyle bi şey hayâl ediyorum ister istemez. O hevesle bi baktım, Hayriyanım Teyzegilinki bok gibi aynı. Tenekeden. Yalandan da bi yusyuvarlak ray var yerde, bisiklet tekeri sanırsın. Bi moralim bozuldu.

"Bu ne yaa?" demişim.

"Treen" dedi Hayriyanım Teyze. "Bak, tepesindeki düğmeye basıyorsun, dönüyor." Tepesindeki düğmeye bastı, tren bisiklet tekerinin üstünde salak gibi dönmeye başladı. "Gördün mü ne güzel?"

"Hiç de güzel değil..." dedim. Teşekkür etmeyi hep unutuyodum. "Teşekkür ederim."

"Beğenmedin mi?" dedi Hayriyanım Teyze. Suratı düşmüştü. "Oğlumun oyuncağı." Amerika'daymış bunun oğlu. Kaşla göz arasında yumurtladı.

Gözüm kendi kendine dönüp duran uyduruk şeyde, oğlunu düşündüm bunun. Böyle bi oyuncakla oynamak için çok şaban olmak lâzımdı veya çok küçük. "Kaç yaşında ki senin oğlun?" dedim. "Nası gitti Amerika'ya küçücük? İlkokulu bitirdi mi de gitti? Teşekkür ederim."

Güldü bu. "Bitirdi bitirdi..." dedi, "Otuz beş yaşında benim oğlum. Kocaman adam oldu o canım. Baksana bana, çok yaşlıyım ben... Küçücük çocuğum olur mu hiç benim?"

"Olmaz..." dedim. "Annem dediydi zaten."

Şaşırdı. "Ne dediydi?" dedi.

"Sen bin yaşındaymışın işte. Binden otuz beş çık... Olmaz. Senin küçük çocuğun olmaz. Teşekkür ederim." Etmesek sanki?

Tren salak salak dönüp duruyodu hâlâ. Bana ne faydası var? Tam başka oyuncak soracaktım, Hayriyanım Teyze üstüme eğildi, "Annen bana bin yaşında mı dedi?" diye sordu, çok şefkatli bakıyodu, yetim olduğum için duygulandım ben hemen.

"Evet teşekür ederim," dedim. "Bi de dedi ki yüz tonlukmuşun sen. Teşek..."

"Tamam evlâdım, anladık, teşekkür edip durma sen de. Aa!"

Herkes de bana kızıyodu bu gece. Sabiş kızıyodu, ablam kızıyodu, Hayriyanım Teyze kızıyodu; bi Hâkim Amca kaldıydı kızmadık. İyi ki bi yetimiz ha. Dönüp duran trene bi dokunayım dedim şöyle, "Elleme!" dedi ters ters. "Çalışırken oynanmaz. Bozarsın."

Omuz silktim. "Zaten oynamıycaktım..." dedim, "Bok gibi aynı. Nesiylen oynayım bunun?" Ağlamam da gelmişti. "Annemin yanına gidecem ben."

"Gideriz gideriz," dedi. Önümde çömeliverdi yüz tonluk göbeğiyle. "Bak şu çekmecede çok güzel kurşun askerler var, kızılderililer var, kovboylar, atlar falan var. İster misin oynamak?"

Ağlamam geçmiş hemen. "İsteriiim..." dedim. "Teş..."

"Lüzûm yok!" diye kesti sözümü; canıma minnet. "Ama önce söyle bakalım, başka ne dedi annen benim hakkımda? Hem sana çikolata da getiririm söylersen."

Çikolata diyodu yaa! "Tersten atalokiç diye okunur," dedim. Küçücük çocuğun ağzından lâf almaya çalışıyodu bi de utanmadan koca kadın. Ayıp ayıp! Sabiş'i müzevirletecekti bana aklı sıra. "Kaç tane getirirsin?"

"Ne?"

"Çikolata dedin ya... Onu diyorum. Beş tane getirir misin meselâ?" Yüz tane de dese müzevirlemeyecektim Sabiş'i. Benden lâf çıkmazdı.

"On tane bile getiririm," dedi.

"Dankididinkoklar diyo size," dedim. "Ama tek sana demiyo yani. Hâkim Amca'ya da diyo. İkinize birden. Bi de ona pezevenk herif diyo. Bi de şey diyo... Hayganoş Papazı. Tersten Şonagyah Izapap."

"Ne ne ne? Ne diyor ne diyor?"

Fazla konuştuğumu fark etmiştim; Sabiş'in tavana kadar büyüyen gözleri geldi gözümün önüne, Allah gözlerini kör etmesin inşallah, başka da bi şeycikler demem demeleri geldi, ağzımın ortasına ortasına yapıştırmaları geldi. İşin ucunda on tane çikolata vardı ama çok korktum ben bu sefer, sallandım, ıı'ladım, omuz silktim, göz bayılttım, cık dedim, vakit kazanmaya çalıştım, baktım olmuyo, başladım ağlamaya. Oyuncak diyo Hayriyanım Teyze, benim ağlamam artıyo, çikolata diyo, benim ağlamam artıyo, kızılderili diyo, benim ağlamam artıyo, ağlama diyo benim ağlamam artıyo. Bi taraftan da bağırıyorum anne diye. Tuttu elimden, seve okşaya misafir odasına geri götürdü beni. "Aa?" dedi Sabiş beni görünce. "Ne oluyor oğlum? Bir yerini mi acıttın?" Koştum attım kendimi kucağına, kafamı da gömdüm göbeğine, katıla katıla ağlıyorum artık. "O tren hiç güzel değilmiş," diye bağırıyorum bi taraftan, aklıma başka bi şey gelmiyo. Yapma diyo Sabiş, duramıyorum, sus ayıp diyo susamıyorum, Hayriyanım Teyze dönüp duruyo etrafımda, çikolata uzatıyo, alamıyorum, en nihayet kaldırdığı gibi bir kere daha tuvaletin oraya götürdü beni Sabiş. Hadi bakalım, gene geliyo sopa. Ağlamam geçiverdi hemen. "Geçti

yaa!" diyorum, "Yürü ulan!" diyo. Yürüdüm ne yapayım? Yüzümü gözümü yıkadı lavaboda, çişim var mıymış sordu, "Rezil ettin beni! Senin çocukların da seni etsin inşallah, başka da bi şeycikler demem!" diyo bi taraftan, "Niye böyle yapıyosun oğlum sen?" diyo, "Başkalarının oyuncakları kötülenir mi hiç?" diyo, "Sanki senin çok oyuncağın var da bi de beğenmiyosun!" diyo, "Buldun da bunuyo musun eşşeğin oğlu?" diyo, "Bak ağzının ortasına yapıştırırım bi tane!" diyo, "Canım oğlum benim, sen anneni özledin de ağladın mı içerde?" diyo, "Gel seni bi öpiyim!" diyo, "Şaban!" diyo, diyo babam diyo. Öyle maymun etti beni, tuttu elimden sonra, misafir odasına geri döndük biz.

"Geçti mi ağlaman?" dedi Hâkim Amca. "Heh heh heh."

"Geçti teşekkür ederim," dedim.

Sabiş, ablamın oturduğu üçlü koltuğun önüne geldiğimizde durdu, eğildi pantolonumu düzeltirmiş gibi, kulağıma "Bi daha ağzını aç, bi kıpırda yerinden, gebertirim seni," deyip ablamın yanına oturttu, kendi de geçti oturdu yerine, iç çekti, "Yaa, işte böyle," dedi.

"Eh..." dedi Hayriyanım Teyze. "Ben çayları getireyim yavaş yavaş."

"Biliyom..." dedim ablama. "Kaşığı bardağın kıyılarına değdirtmeden karıştıracaz şekerini."

"Şşt," dedi ablam.

Bi konuşturmuyodu zaten adamı. Anca şşt demesini bilsin. Hâlbuki güzel bi şey diyecektim, mühim bi şey. Nasıl benim korktuğum zaman gelirse hemen, Sabiş'in de çay içtiği zaman hemen çişi gelirdi. Benden bile çok. Bi de çişi geldiği zaman hoplar dururdu, çömelir çömelir kalkardı, tuvalete falan zor yetişirdi, öyle bi çok sıkışırdı yani. Normal

zamanda olsak karışmazdım, bana ne, sıkışırsa sıkışsın, ama daha demin içerki odada o bok gibi trene bakarken on çikolata için yaptığım müzevirlik gitmiyodu gözümün önünden. Daha doğrusu, o mühim değildi de Sabiş bi duysa gebertirdi beni, korkuyodum, o gitmiyodu asıl. Bi şeyler yapıp kendimi affettirmem lâzımdı.

"İnşallah Sabiş çok çay içmez, de mi abla?"

"Şşt dedim ama!"

"Aman be sen de!"

Çaylarımızı tuttu Hayriyanım Teyze. Ben çikolatalarımı da anneme belli etmeden vermesini bekledim ama vermedi. Bi de marifetmiş gibi paşa çayı yapmış bana; üstü kırmızı altı beyaz. Ee, nasıl karıştıracaz biz bunu şimdi? Paşa çayı karıştırılmaz ki. Tam ne de güzel kaşığı çıngırdatmadan çayımı karıştırabileceğimi gösterip Sabiş'in gözüne girecektim. Bi bozuldum.

"Bu ne yaa?"

Hayriyanım Teyze "Paşa çayı yavrum," deyip acı acı bakarken ablam bacağımı çimcirdi alttan. Ona da kızıyodum zaten, "Ne çimciriyon?" demişim. Yan gözle bakmama lüzûm yoktu, Sabiş'in gözleri tavan kadar olmuştu gene kesin. Hayriyanım Teyze'ye görgü dersi vermek için, "Paşa çayı olduğunu biliyom da bu karıştırılmaz ki şimdi ama!" deyip sustum hemen. Hâkim Amca durur mu, hemen heh heh güldü arkadan. "Merak etme evlâdım..." diye seslendi bana, "Hayriye çok şekerli yapar paşa çayını. Karıştırmana lüzûm yok."

"Biliyoom..." dedim kibarlık olsun diye. O arada aklım da çikolatalarda ya, dalmışım, bardağı dikiverdim kafama. Ağzım yandı ne biçim. Belli etmeyeyim diyorum, gözlerim yaşarıyo falan, ablam da gene çimcirmesin mi bacağımı?

"Yaa ne çimciriyon ikide bir yaa?"

"Kim çimciriyo ablacım?"

Zaten benim ağzım yanmış, zaten de yetimim yazık, "Sen!" diye bağırıverdim. "Bi de soruyo kim diye!"

Kıpkırmızı oldu tabii hemen. Dudaklarını falan kıpmırdattı böyle, eğildi kulağıma, yanağımdan öpermiş gibi yapıp "Çayı höpürdettin de ondan dokundum şöyle," diye fısıldadı.

Tam cevap verecem, Hâkim Amca bardağını zurna gibi öttürdü. "Bak..." diye bağırdım, ama işaret parmağımla göstermedim, ayıptı, öyle gösterilmezdi, "Hayganoş Papazı da höpüdetiyo. Ona niye bi şey söylemiyosun?"

Ablam çayı üstüne döktü, Sabiş ordan başladı öksürmeye, Hayriyanım Teyze hem "Aman kızım, yanacaksın!" diyerek ablamın üstüne hamle etti, hem de niye bilmem, gümbür gümbür bi kahkaha attı yanımıza koşarken, yüz tonluk kadınsın, ne koşuyon, Hâkim Amca dönmüş anneme, "Ne papazı dedi o, bana mı dedi?" diye soruyo, ablam da sünnet çocuğu gibi tutmuş kaldırmış tulumunun önünü, "Yandım zaten Hayriyanım Teyze!" deyip duruyo, oh canıma değsin hem; sen yetim çocuğun âhını alır mısın, bi güldüm ben.

Neyse işte, Sabiş bana gözlerini büyülte büyülte baktı falan, Hayriyanım Teyze "Gel soğuk su tutalım da kızarmasın oraların," diyerek ablamı alıp mutfağa götürdü, Sabiş bana az daha göz büyülttü filan, Hâkim Amca "Da iyi duyamadım, bana papaz mı dedi?" diyo Sabişe'e, Sabiş ona "Yok efendim, estağfurullah. Der mi hiç?" diyo falan, ben Sabiş'i üzüyo diye kızıyorum ona, sana dedim tabii diyorum içimden, bin yaşında adamsın, dankididinkoksun diyorum filan,

o arada bizimkiler döndü mutfaktan. Ablam zaten kızardıydı iyicene kıpkırmızı olmuş, önü de ıslanmış ne biçim, koyu koyu duruyo öyle, geldi oturdu yanıma, üzüldüm tabii ben. Hâkim Amca geçmiş olsun kızım diyo, Sabiş yok bi şeyin değil mi yavrum diyo, Hayriyanım Teyze yok yok, ben soyup baktım, kızarmamış diyo, dedim madem herkes üzülmüş, bi şirinlik yapayım da yüzleri gülsün biraz:

"Aa, ablaa, hani bi kere Ferah Sinemasında altına çişini yaptıydın ya! Aynı öyle olmuş önün valla."

Bi tek Hâkim Amca güldü:

"Heh heh heh."

Tam ben anlamadılar galiba diye tekrar şirinlik yapacaktım, baktım Sabiş gelmiş dikilmiş tepeme. "Kalk, senin de bi üstünü sileyim ben," diyo, "Çay damlatmışın."

Baktım, damlatmamışım.

"Yaa damlatmadım ki yaa!"

"Kalk dedim ulan! Yürü!"

Hadi bakalım biz bi daha gittik tuvaletin oraya. Ara kapıyı kapatır kapatmaz ağzımın üstüne bi tane koydu bu, "Allah canımı alsa da kurtulsam..." dedi, "... başka da bi şeycikler demem. Rezil ettin beni. Niye böyle yapıyorsun oğlum sen? Hiç mi sike sürülecek akıl yok sende yavrum? Gebertirim ulan seni, avazım çıktığı kadar bağırırım şimdi şurda..." falan fistan dedi, dedi de dedi. Hani bi şeycikler demiycektin? Baktım bi taraftan da uğunuyo, çömelip çömelip kalkıyo falan, "Çişin mi geldi anne?" dedim.

"Şmdi gerilir gerilir bi patlatırım!" dedi, "Sus! Bekle kapının önünde. Bi yere gitme, gebertirim."

Giriverdi tuvalete. Hışır hışır tayyör sesleri geliyo dışarı, ben kapının ağzında bekliyorum o çişini bitirsin. Hem de

kızıyorum, müsaadenizle demeden tuvalete giriyo kendi. Biz olsak gebertir. Çaldım kapıyı, "Aneee..." diye seslendim, evlâdız tabii, annemizi korumak istiyoruz, "Ne var ulan?" dedi içerden. Bak yaa, iyilik de yaramıyo. "Hiç..." dedim, "İçeri gidip annemin müsaadenizlesi gelmiş diyim mi diycektim."

"Diyemez ol!" diye bağırdı, "Başka da bi şeycikler demem..." Bi taraftan bissürü bi şeycikler daha diyo, bi taraftan da fışır fışır çiş sesi geliyo ordan. "Defol git ulan içeri!" dedi sonunda. "Defol git, çıktığımda gözüm görmesin seni."

İyi, bana ne. Hem belki Hayriyanım Teyze çikolatalarımı verirdi hazır Sabiş yokken. Gittim ben. Misafir odasına bi girdim, herkes bana bakıp gülüyo. Belki şirinliğimi daha yeni anlamışlardır deyip "Ablam bi kere bi işediydi altına..." dedim, "Aa, vallahi yalan!" dedi ablam hemen. Rengi de krapon kâğıdı gibi olmuş. Olsun. O da bana şşt demeseymiş.

Ben gülüyorum, Hâkim Amca gülüyo, Hayriyanım Teyze gülüyo, kafa kafaya da vermiş iki dankididinkok, "Gel gel..." dedi Hâkim Amca. "Bi şey soracağım. Gel bakiim" Dizinin üstünü gösteriyodu. Yetimim ya şimdi ben, beni hep itip kakıyolar ya, hemen duygulandım, koştum oturdum kucağına.

"Efendim Hâkim Amca?"

"Ne diyor Ebanım bana? Aynaroz Papazı mı diyor?"

Güldüm ben. Hiç bilmiyodu. "Yaa yok yaa..." dedim, "Aynaroz olur mu? Hayganoş Hayganoş. Hayganoş Papazı diyo."

Hayriyanım Teyze tıkanıyodu gülmekten; komiklik yapıyorum diye de seviniyorum ben.

Hâkim Amca da güldü heh heh, "Aynaroz Kadısı demiş olmasın?" dedi.

Tam ben cevap verecem, sen ablam, atla ordan, "Ben de diyorum Hayganoş Papazı değil diye ama... Annem tutturmuş bir Hayganoş Pap..." Terbiyesiz bi şey demiş gibi dudaklarını kımırdatıp sustu.

Dankididinkoklar nasıl gülüyo ama. Daha da güleceklerdi, annem tuvaletin ordan gelince sustular.

Geldi geldi bu, gelirken de bana bakıyo kocaman kocaman, "Yavrum, Hâkim Amca'nı yorma," dedi, "İn bakiim kucağından." Hâlâ geliyodu koltuğuna doğru. Önce ablamın önünden geçti, ablam bi kik etti, bi fıs etti, başladı gülmeye. Az daha geldi, bu sefer de ablama bakıyo, Hayriyanım Teyze'nin önünden geçti, hadiii, o da koyuverdi. Ben merak ediyorum niye gülüyolar, acaba annem de mi altına işedi falan, derken bizim önümüzden geçti, o zaman anladım ben herkes niye gülüyo. Tuvaletten çıkarken tayyörünün eteğininin kıç kısmını aşağı indirmeyi unutmuş Sabiş. Öyle pazen donunu göstere göstere, kibar kibar geliyo kadın. Ablam salmış kendini, Hayriyanım Teyze düştü düşecek, ağlıyo sanırsın, gözleri yaş içinde. Hâkim Amca beni kucağından atıverdi; şimdi o da geberiyo gülmekten. Ben ne gülecem, kızdım hemen.

"Ayıp yaa!" dedim karşılarına geçip. "Kadının kıçı açılmış, siz gülüyosunuz."

Sabiş hâlâ uyanmamıştı. Bi ablama bakıyo gözlerini büyülte büyülte, bi bana bakıyo, bi dönüp Hayriyanım Teyze ile Hâkim Amca'ya bakıyo, bunlar gülüyosa demek ki gülünecek bi şey var deyip o da gülüyo falan, yazık, çok üzülüyorum ben, "Sana diyom yaa!" falan diyorum, "Eteğini indirsene!"

Yok. Dondu kaldı öyle orta yerde. Allah'tan Hayriyanım Teyze güle güle kalktı, "Bi saniye Ebanım..." deyip indirdi bizimkinin eteğini de durumu kurtardı neyse bu. Ama ben biliyorum, ağladı ağlayacak, dudakları sarktı çünkü.

"Görüyorsunuz..." dedi koltuğuna yıkılırken, "İnsanda akıl bırakmıyor bu oğlan."

Aa! Sabiş'e bak! Biz senin için üzülelim o kadar, sen tut kabahati bize at. Var ya.

"Önemli değil Ebanım..." dedi Hayriyanım Teyze ordan, "İnsanlık hâli." Gülmüyodu artık.

"Hem ne olacak canım..." dedi Hâkim Amca. O da gülmüyodu şimdi. "Bin yaşında insanlarız neticede. Bize ayıp olmaz."

Ben baktım, ablamdan beter kızarmış Sabiş. "Aman efendim..." falan diyo ama bi taraftan da ağlıyo nasıl. İçim gitti.

"Annee..." dedim suçun kimde olduğunu bilsin de rahatlasın diye. "Ablam var ya... Hâlâ Aynaroz Papazı diyo Hâkim Amca'ya."

"Yok yok..." dedi Hâkim Amca. "Öğrendik artık. Hayganoş Papazıymış o. Değil mi Ebanım?"

Sabiş dudaklarını yaladı, "Müsaadenizle" deyip doğruldu yerinden.

"Hemen de gene mi çişin geldiyaa?" demişim.

"Yürü ulan!" dedi kolumdan tutup. "Domuzun piçi!"

"Müsaade sizin..." dedi Hayriyanım Teyze. "Geçirirdim ama, yüz tonluk kadınım mâlûm, kalkamayacağım."

Annem ağlar, ablam ağlar, biz çıktık gittik evimize piç gibi. Sonra Sabiş beni iyicene bi dövdü falan işte, Allah gözlerini kör etmesin inşallah, başka da bi şeycikler demem deyip bissürü bi şeycikler daha falan dedi, sonra ablamı da dövdü

güzelcene, sonra ikimizi de öpüp sevdi, sonra ablama "Hadi bi çay koy da içelim adam gibi," dedi. "Yanına da zeytin ekmek getir. Bi de sosyete olacaklar; insan bi kurabiye ikram eder. İçimiz kıyıldı," dedi, ablam çay falan koydu, biz çayın yanında zeytin ekmek filan yedik, Sabiş Hâkim Amca'ya papaz pezevenk falan dedi, Hayriyanım Teyze'ye elifi bilmez götünü silmez, bi de bana lâf çarpıyo filan dedi, "Çok göründü mü ulan kıçım?" falan dedi, biz ablamla güldük falan fistan, sonra bize bilmece sordu, "Gel bize koyayım götüne," dedi, biz bilemedik, "Minder minder!" dedi, ondan sonra "Dağdan gelir taştan gelir, kıçı açık enişten gelir," dedi, ben bunu biliyodum, "Keçi!" dedim, "Şaban!" dedi bana, "Keçi olur mu oğlum. Sabiş o Sabiş."

Biz bi güldük.

Tombul Tombul Memeler...

Böyle bir son bize bir şey anlatmıyor.
Çalılıklar nereye gitmiş, kartal nereye kaybolmuş,
hızlı koşan bir ata ve av avlamaya neden veda etmek
gerekecekmiş?
Bütün bunlar ne demektir?
Yaşamın sonu... Ve herhâlde yeniden yaşamaya çalışmanın
başlangıcı...

Duwarmish Kızılderililerinin Reisi Seattle

Bir cumartesi günüydü. Çalış çalış, yaz yaz nereye kadar, sabaha karşı indim alt kata, buraya kadar bir şey yok, ben inince Yasemin salağı hortladı kalktı hemen, koşup mama kovasının önüne dikildi, o dikilince Betül de geldi dikildi, derken Ayşegül, derken baktım Timur da kalkmış hırlayıp gürlüyor, hadi şunları doyurayım bari dedim, saat de zaten beşi geçmiş, mamalarını verdim, buraya kadar da bir

şey yok, Hülya "Bi uyutmadı hayvan oğlu hayvanlar!" diye homurdandı uzandığı yerden "Hadi sen az daha yat, ben bunları oyalarım," dedim, onu tuttum, bunu okşadım, öbürünü azarladım, berikini şımarttım, sakinleştiler; ben de geçtim oturdum kanepeye, televizyon da açık, magazin programı seyrettim bayat bayat; son âna kadar bir şey yok.

Altıyı biraz geçiyordu, Hülya ayaklandı, ben de ikimize kahve doldurmaya gittim mutfağa.

Ama artık bir şey var.

Memelerimde fena bir sızı! Sanırsın tam iki ucundan denk getirip arı sokmuş. Elimi bir atayım dedim öylesine...

Anam!

Bir acıdı; hoplamışım. Kavlim var kendimle, yeminim kasemim var, hastalansam, ölüp gebersem bile doktora gitmeyeceğim, inadım inat. Ama bu da bir pis duruma benziyor, korkuyorsun. Vallahi böyle acı olmaz. Yanıyorum yanıyorum. Ulan meme kanseri mi olduk diyorum içimden, Hülya'ya da renk vermeyeceğim ya, o Ayşegül'le oynar, Timur'u üşenmesin de çişe çıksın diye yalvar yakar ikna etmeye çalışırken çok rahatmışım, huzurum yerindeymiş gibi pozlar yapıyorum, kahveni soğutma falan diyorum.

Olmuyor. Kurtlanmışım bir kere.

Dayanamadım artık, çaktırmadan yukarı çıkıp banyoya girdim, kapıyı da sürgüledim üstüme, aynanın karşısında soyundum.

Baktım!

Lan?

Göğüslerim balkon yapmış, pembe pembe dikilmiş bir de. Tomurcuklanmışım. Ama nasıl seksiyim, anlatamam. Önce gülesim, eğlenesim falan geldi de nesine güleceksin, rezâlet.

Ee, ne yapacağım ben?

Doktora da gitmeyecektim güya. Aklıma güme giden "y" kromozomum geliyor hazin hazin. Cinsiyet mi değiştiriyorum diyorum, şey mi oluyorum, rüya mı görüyorum, nedir, beni neyle sınıyorsun Allah'ım, nedir, nedir? Önden, yandan, çaprazdan geçip geçip aynaya bakıyorum, kara kara da düşünüyorum, ne yapsam? Dertlenip Hülya'ya anlatacağım şimdi, gözlerinden yaş gelinceye kadar gülecek, aylarca dalga geçecek. Yapar çünkü, biliyorum. Öyle bir huyu var, tökezlesen güler, düşsen güler. İnsan kocası düşünce koşup kaldırır değil mi? Bu gülmekten yerlere yatar, fenalaşır, sen kalkar gider onu kaldırırsın. Ona söylenmez bu yüzden.

De... Hadi memelerim serpilip giderse? O zaman nasıl saklayacağım?

Hay arkadaş yaa! Bütün dertler beni mi bulur?

Çare yok, gideceğim bir doktora, bu da hangi branşa girer bilmiyorum ki, gitsem işte, desem böyle böyle, doktor bana bir çare. Herhâlde dünyada bir ilk değilimdir, vardır bunun ilacı milacı. Görürüm tedavisini, bakarsın geçer. Yok diyorum sonra, utanırım ben elin adamının karşısında memelerimi sallaya sallaya, gitmeyeyim en iyisi.

Baktıkça da daha büyük gibi gelmeye başlıyor insanın gözüne. Ya da dakika dakika büyüyor, ne bileyim?

Öyle düşün düşün, sırtıma tişörtümü geçirip çıktım banyodan, artık kafaya taktığımdan mıdır yoksa sahiden mi bilmiyorum, nasıl acıyor uçlarım. Aşağı inecektim, vazgeçip odama girdim, çekmeceleri karıştırıp şöyle daha bol gelen dökümlü bir tişört buldum, üstümdekini çıkarıp onu giydim. İçimden de dua ediyorum ki Hülya farkına varmasın.

Sorar çünkü. N'oo der, bi yere mi gidecen sabah sabah? Niye değiştin tişörtünü?

Ben aşağı indim, o farkıma vardı:

"N'oo?" dedi, "Bi yere mi gidecen sabah sabah? Niye değiştin tişörtünü?"

"Yaa yok yaa..." dedim, "...bi şey dökülmüş galiba. Bi leke gördüm de..."

"Hıı..." dedi o ilgilenmiyormuş gibi, "...çok takarsın da öyle şeyleri çünkü. Niye değiştin, de bakayım."

Gıcık. Taktı ya, üstüme üstüme gelir şimdi.

"Al o zaman..." deyip soyundum.

"Göbek mi gösteriyon bana?" dedi.

"Yaa yok be!" dedim, "Baksana kızım... Meme uçlarıma bak... Büyümüş."

Baktı, suratını buruşturdu, "Aa, o ne be?" dedi, ondan sonra bir başladı gülmeye, sustur susturabilirsen. Yatıyor, yuvarlanıyor, el çırpıyor, perende atıyor, tepiniyor, amuda kalkıp evin içinde ellerinin üstünde zıp zıp sekiyor, ben tişörtümü giymeye çalışırken yakalayıp memelerimi sıkıyor, nasıl da acıyor lânet, ciyak ciyak bağırtıyor, ben bağırınca daha beter gülüyor, yapma diyorum yapıyor, bayıldı bayılacak sevinçten; köpekler coşmuş biz de oynayacağız diye yavşıyor, onlar yavşadıkça Hülya daha beter gülüyor, "Yaa bi sakin ol!" diyorum dinlemiyor. Morardı kız gülmekten. Dinleyemez, huyu bu, bir tekme de o vurur; düşmeyeceksin.

Sinirim bozulmuş artık. Bunu hoplayıp zıplayan itleriyle baş başa bırakıp gittim kendime taze bir kahve doldurdum, çıktım bahçeye, sigaramı da yaktım, sıkkın sıkkın oturuyorum. "Allah da senin belânı versin!" diye ileniyorum kendime, "Ne demeye söylersin ki şuna?"

Az geçti geçmedi, elinde tişörtümle "Komşulara mı gösteriyon emciklerini?" diyerek çıktı geldi güle güle. Buna göstereceğim diye soyunduydum ya, çıplak çıkmışım meğer. Öyle bir sinirimi bozmuş.

"Adamda akıl mı bırakıyosun?" deyip aldım geçirdim sırtıma. Penye değince bile acıtıyor uçlarımı. Öne doğru eğilip oturdum şöyle, seninki gene koyverdi kendini. Kahkahalarla gülüyor bu sefer, bağıra bağıra gülüyor. "Komşular bozuk atacak!" deyip zor belâ gönderdim içeri. Sonra da belki beni çıplak gören olmuştur diye düşünüp kendim kaçtım. O gülmeye devam ediyordu hâlâ. Yatmış kanepeye sırtüstü, ayaklarıyla bisiklet çevirir gibi havayı tepe tepe kişniyor. Nasıl moralim bozuldu.

"Sen annengile gitmeyecek miydin bugün?" dedim. "Bak saate... Kaç olmuş."

Baktı. "Yedi daha..." dedi. "Yarım saat daha güleyim, öyle giderim."

Yarım saat daha güldü. O arada da espri yapıyor aklınca. Yok efendim ıslak tişörtle daha seksi olurmuşum, yok efendim siyahı çok severmişim ya ben, sütyeni de siyah takarmışım artık, yok efendim ped lâzım mıymış?

Aman ne komik.

Uyuz etti beni uyuz. Neden sonra hafta sonu bakımı için annesigile gitti de kafa dinledim biraz. Dinlediğim yok aslında; gümbür gümbür kafamın içi, kaygılarımı dinliyorum. Evhamlıyım çok. Bunlar daha da büyürse ne yaparım, nerelere giderim ben?

Allah'ım yaa!

Öyle otur otur, aklıma geldi birdenbire, dedim niye internete bakmıyorum? Fırladım bir heves, sen geri zekâlı

Yasemin, oynamak için kalktım zannet, atla üstüme, tam da denkleyip ayı kadar iki patinle çak memelerime. Yandım yandım. Hayvan da şaşırdı ne bağırıyor bu diye. Küstü hemen. Küserse küssün, atlamayaymış.

Da...

Geçmiyor bunun acısı, nasıl vuruyor ordan zonk zonk. Kâr kârdır deyip tişörtümü de çıkarttım artık, bari penye sürttürmesin. Yahu arkadaş!

***

Çıktım yukarı, internete girip sordum:

"Erkeklerde meme neden büyür?"

Cevap geldi hemen.

Bu probleme "Jinekomasti" diyormuş tıp. Şimdi yalan yok, o kadarcık şey bile mutlu etti beni. Demek ki böyle bir maraz varmış ve demek ki böyle bir maraz olduğuna göre demek ki bir bende yokmuş, başkalarında da varmış. Hattâ diyor ki o açıklamada, "Televizyonlarda sık sık gördüğümüz birkaç ünlü jönün böyle bir probleme sahip olduğu, tedavi gördüğü, hattâ operasyon geçirdiği bilinmekte olup..."

Yaşasın lan!

Devamını okudum hızla.

Üç türü varmış bu illetin. Birinde süt dokuların büyüyormuş kadın gibi. Birinde yağ dokuların. İnşallah benimkiler sırf yağdır diye dua ediyorum tabii. Bir de üçüncü türü varmış hem o büyüyormuş hem bu. Yağlı ve sütlü memelerin oluyormuş o zaman.

Her hâlükârda endokrinoloji bakıyormuş benim memelerime. İnsan böyle deyince bile bir tuhaf oluyor; birisi açıp

bakacak, elleyecek falan. Ona gidecekmişim işte. O sebebini araştıracakmış, bakacakmış çekecekmiş bulacakmış tedavi edecekmiş. Ama hemen de ümitlenmeyecekmişim, kolay kolay bulunmayabilirmiş çözüm, tedavi de edilemeyebilirmiş yani. O sebeplerin de sebepleri varmış çünkü ve işte onlar çok muhtelifmiş. Kadınlık hormonu artışından tut, böbrek yetmezliğine, çift cinsiyetliliğe kadar...

Lan? Siktiğimin internetine bak!

Kaçış yok, biliyorum. Neticede gidecekmişim bir endokrinoloğa, oldu oldu, olmadı kalkıp plastik cerraha vuracakmışım başımı. Budayacak mı artık tomurcuklarımı ne yapacak?

Hadi bakalım, güya doktora gitmeyecektim ben. Nasıl gitmeyeceksin; kanser olsan neyse. Öyle içten içe ilerleyen bir şey değil ki meret, adamın gözüne gözüne girer, mecbursun, gideceksin. Kurnaz kurnaz da düşünüyorum bir taraftan, öyle bir doktora gideyim ki, beni hiç tanımıyor olsun, ben onu hayatımda ilk defa ve son defa görüyor olayım, yanlış isim de veririm, hapsa hap, kremse krem, neyse ney, yapabiliyorsa yapar tedavisini, işimi görür, sen sağ ben selâmet, ne o beni ansın o günden sonra ne ben onu anayım.

Huyumdur bir de bir sonraki aşamayı, yani kötüsünü düşünmek istemem hiçbir zaman. Satrançta önüme gelene niye yeniliyorum? Bundan. Ben şu hamleyi yaparsam o da salak değil, bu hamleyi yapar diye bir öngörü hiç yok bende. Sadece "Ben şu hamleyi yaparsam..." kısmı var. Yaparım, ondan sonra mal değneği gibi bakarım. Böyle biriyim yani. Bunu şundan anlattım: Diyelim endokrinolog çaresini bulamadı meselâ, ben de o zaman plastik cerrahiye gidecektim ya hani, o kısmı düşünmüyorum işte, düşünesim yok. Omuz silkip geçiyorum. Yok yok, iyileşirim,

bulunur çaresi falan... Huy. Hep birinci hamle var bende. Tek o.

Diyorum nasıl bir doktora gitsem acaba? Gençler zevzek olur, sağda solda anlatırlar, ya da tırmanma hırsları vardır, tutar hakkımda makale yazarlar, boy boy da fotoğraflarımı korlar, ipim pazara çıkar. Yaşlı, ketum bir doktor bulmam lâzım. Olsa da bunağını bulsam, daha ben kapıdan çıkarken unutsa neydi, kimdi gelen, ne yaptıydı. Mis.

Bakıyorum gene internete, "Endokrinolog Ankara" yazmışım, karşımda bir dolu isim, adres, telefon numarası, muayenehanelerden manzaralar vesaire. İlaç için olsun tek bir fotoğrafı yok tek bir doktorun. Kim yaşlı kim genç, nerden bileceksin? Bir ara kadın doktorlardan birine mi gitsem acaba diyorum, isimlerinden belli kadın oldukları, kadının hâlinden kadın anlar... Lan diyorum ondan sonra, kendine gel, ne kadını, neren kadın?

Zor durumdayım çok. Ya eski isimlilerden birinin kapısını çalacağım, ya da gözümü karartıp rastgele birine gideceğim.

Ama ille de gideceğim. Tıpış tıpış.

Gene çok kurnazım ya, isimlerden yaş tahmin etmeye çalışıyorum. Tuğberk diye ihtiyar doktor olmaz meselâ. Zıpırın tekidir kesin, ona gidemezsin. Aktaç da olmaz, Güzey hiç olmaz. Ara tara, güzel bir isim buldum sonunda: Hâfız. A'nın şapkasını bile koymuş adam internete. Kesin yaşını başını almış bir amcadır ne güzel. Şu çağda kim çocuğuna Hâfız diye isim koyar?

Telefon ettim Hâfız'a, randevu alacağım, çaldır çaldır açan yok. Arada da başka eski usûl isim bakınıyorum harıl harıl. Var. Emet var meselâ, kadın ismi kesin, Dursun var,

erkektir tamam, eski usûldür, o da tamamdır ama Hâfız'a kanım ısınmış bir kere. Dönüp dönüp onu arıyorum, açmıyor. Öldü gitti de adı internette asılı mı kaldı acaba diye düşünüyorum. Kadınlaşmaya da başladım ya, bende bir anaç duygular, ciddi ciddi endişe ediyorum adam için. Tabii anaç duygular dedimse çocuğummuş gibi gelmiyor bana, dedemmiş gibi falan geliyor, hasta dedemmiş gibi. İsme bak: Hâfız! Bizim bir arkadaşın dedesinin adı da Hacı'ydı meselâ. Düşünüyorum düşünüyorum, kasten oyalanıyormuşum gibi sanki. "Oyalanma!" diyorum kendime, "Bir günde bu kadar büyüdüyse bu memeler, yarın sabah ne olursun Allah bilir. Sallanma!" Hamle edip bulana kadar Hâfız'ı arayayım diyorum ki, "Ara işte Dursun'u..." diyor içimden bir ses, "Üçkâğıda kaçma, al randevunu, bas git, ne sallanıyorsun!"

Öyleydi böyleydi derken baktım Hâfız'ın açacağı yok, aradım Dursun'u, randevumu aldım öğleden sonraya. Sekreter, adresi bilip bilmediğimi sordu, dedim internetteki değişmediyse biliyorum. Değişmemişmiş. Mithatpaşa'daymış işte. Tamam dedim, teyitleştik, kapattık. O ara gene esti, hadi dedim Hâfız'ı bir daha arayayım. İnternetteki numarasına tekrardan bakarken adresi ilişti gözüme. Onun muayenehanesi de Mithatpaşa'daymış iyi mi? Adam beni çağırıyor gibi sanki. Ona gitme, bana gel diyor oradan.

Vallaha dedim giderim ben bu Hâfız'a, yerindeyse eğer, seksen sefer aradığımdan falan hiç bahsetmem, gönlüm tuttu, gözüm de tutarsa girer soyunurum güzelce, balkonlarımı gözüne gözüne sokarım.

Onun kapı numarasını da yazdım aynı kâğıda, nasılsa o da Mithatpaşa bu da Mithatpaşa, başladım internette gezinmeye. Arıyorum bakalım niye olurmuş bu illet,

neymiş sebeplerin sebepleri, daha derinimde yatan hakikâtler nelermiş? Öyle kadınlık hormonu artması, yok efendim süt kanalları bi şeysi falan olmaz. O sebepler bile sebep değil, sonuç hepsi. Süt kanalları niye açılır erkek adamın, onu öğrenmek lâzım bir. Belki içtiğim deli ilaçlarından oluyor, ne malûm? Çok da kahve içerim ayrıca, belki ondan? Belki evde beslenen kedi köpek gibi hayvanat kadınlık yapıyordur? Nereden bileceksin?

Fakat bakıyorum bakıyorum, bütün web sayfaları getirip aynı yere bağlıyor. Ya yağ dokusuymuş sebep ya süt kanalları. Biri fazla yağlanmadan, anladık, öbürü de östrojen artmasından, onu da anladık da östrojen niye artar, onu anlamadık. Yazsanıza adam gibi kardeşim. Tutturmuşunuz bir östrojen möstrojen, deli beller gibi yaz babam yaz. İyi de niye östrojen? Niye artar bu meret? Aydınlatsanıza milleti.

O sinirle kapattım bilgisayarı, oturup vakit geçirmeye çalıştım artık. Kahve mahve, sigara migara.

Randevu saatine kadar da ne çektim, bir ben bilirim bir Allah. Uçlarım zonklar, Hülya arayıp arayıp kafa yapar. Yok yoğurt çalacakmış da kendimi sağıp tencerede kaynataymışım bir zahmet de akşam geldiğinde çalaymış, yok Yağmur doğurduğunda veledi nöbetleşe emzirirmişiz artık falan, iğrenç iğrenç espriler.

Hassasım işte, üstüme varma!

Aman boş ver. Vakit yaklaşınca çıktım evden. Bir dolmuşla Sıhhiye'ye gittim, oradan da yürüye yürüye ver elini Mithatpaşa. Bana hep öyle olur, gene oldu; iki doktorun da kapı numarası Mithatpaşa'nın Sıhhiye'ye yakın kısmında değil, en uzak kısmında çıktı. Utanmasalar Kocatepe Camii'nin

oraya açacaklarmış dükkânı. Söve söve yürüdüm, zaten ceket zımpara gibi batıyor, kan ter içinde kalmışım.

Hâfız'ın muayenehanesi Dursun'unkinden biraz daha berideydi. Apartmanın cephesindeki tabelalara baktım, hemen de gördüm. Görülmeyecek gibi değil. Avukatının, yeminli mâlî müşâvirinin, fizik tedavicinin modern modern, ışıklı ışıklı, şekil şemâyül yerinde zarif tabelaları bir yana, bunun bildiğin tenekeden, kıyısı köşesi de pis pis paslanmış antika tabelası bir yana.

Girdim apartmana, giriş kattaymış hemen. Kapıda da vardı aynı tenekeden: "Doktor Hâfız Murâkıp" Soyadı da Nuh nebîden kalma koç gibi; kesin çok ihtiyar bir doktor bu. Ona seviniyorum esas.

İttirdim kapıyı, açılmadı. Zile basıp bekledim, gene açılmadı. Gene basıp gene bekledim, tam sıçarım böyle işin içine diyesiydim, açıldı. Taş çatlasa sekiz yaşında bir kızın elinden tutmuş süslü püslü bir kadın çıktı önden, arkasından da kel kafalı, davar gibi bir herif, kaçılmasam çiğneyip geçecek. Bir pardon bile demeden paldır küldür siktir olup geçti yanımdan, karısıyla kızı da onun arkasından. Alıngan alıngan bakmışım gidişlerine. Memeler büyüyünce insan duygusallaşıyor belki de.

"Evet?"

Döndüm muayenehanenin kapısına. Karşımda oduncu yelekli, kemik çerçeve gözlüklü, saç sakal almış başını gitmiş ihtiyar bir amca. Tamam, biz de bu yaşını başını almıştır deyip geldiydik ama hiç aklına gelmez yani şunun doktor olabileceği. Adı Hâfız Murâkıp olan biri için bile zor.

"Ben Hâfız Bey'e baktıydım," dedim.

"Benim Hâfız Bey!" dedi. Bey deyişinde dalgacı bir hava vardı. "Kim gönderdi seni?" Sen deyişinde de ufaltıcı bir hava.

"Kimse göndermedi," dedim. İçimden de düşünüyorum, bu da fazla ihtiyar çıktı be. Bildiklerini de unutmuştur, geri mi dönsem acaba, ne yapsam?

"Ee?" dedi. "Madem kimse göndermedi, nerden buldun beni? Tabelaya bakıp da mı geldin?"

"Yok..." dedim. "İnternetten baktım da geldim. Telefon da ettiydim randevu almak için ama, açan olmayınca..."

Gözlüğü burnunun ucuna kaymıştı. İttirip yerleştirdi iki kaşının arasına, "Benim torunun işidir..." diye homurdandı. "O kadar dedim internete minternete koyma, koymuş demek. İt."

"Ama telefonu da açmadınız?"

"Niye açayım?" dedi ters ters. Kenara çekildi. "Gel bari... Gir."

Adamda vahşi bir cazibe var. Kadınlaşmışım ya, çekiyor beni kendine. Tıpış tıpış girdim.

***

Her şey eski usûl içeride. Koyu yeşil deri koltuklar, ceviz sehpalar, ceviz dolaplar, bekleme salonu gibi kısımda kocaman, camı Kızılay amblemli beyaz bir ecza dolabı, yerler parke falan değil, bildiğin kalas, kirlene kirlene rengi siyaha dönmüş enli lata, duvarda milât model kireç badana, odasına girdik o önde ben arkada, orası da aynı tarz, masası bildiğin masa, bilgisayarı bile yok adamın. Bir de kasvetli içerisi, bir de loş, için kararır.

"Otur," dedi üstü kalın cam kaplı ceviz masasına geçerken. Camının altına silgi sıkıştırılmıştı dört köşe. Dolmakalem kullanıyordu, düşünebiliyor musun? Mürekkep kurutma beşiği bile vardı.

Tam ben nerden başlasam diye düşünüyorum, o başlayıverdi:

"Ev evdi..."

"Efendim?" demişim.

"Sus da dinle..." deyip devam etti: "Üstünde çatı, içinde sedir, karyola, minder, ot yastık, etrafında dört duvar. Oydu ev. Çok güzel işini görürdü senin, ne dersen yapardı. Sonra evler sana iş buyurmaya başladı. Verdin yuları çünkü. Doğalgaza geçecekmişsin, mantolama yaptıracakmışsın, klima taktıracakmışsın, jakuzin olacakmış, duşakabinin olacakmış, uydu antenin olacakmış, hidroforun olacakmış, akıllı telefonundan talimat alıp rap diye yapan sivri zekâ sistemlerin olacakmış, kendi kendini temizleyen duvar boyaların, toz tutmayan halıların, kendini yıkayan, parmak izlerini silen ankastre beyaz eşyaların olacakmış... Ne yaptın kardeşim kendine?"

"Nasıl?" demişim bu sefer. "Anlayamadım?"

"Dinlemeyi bilmiyorsun ki!" diye çıkıştı. "Sus da dinle diyoruz, hiç."

İhtiyar mihtiyar dedik, bunak çıktı herif. Şunu kırmadan incitmeden şuradan bir kaçsam hayırlısıyla. Koyu yeşil koltuğumda arkama yaslandıydım, fırçayı yiyince toparlandım, sırtımı öne çektim.

Devam etti o:

"Kablosuz telefonun var değil mi senin de? Hani siz cep telefonu diyorsunuz. Göster bakayım?"

Gösterdim. Kendime de kızıyorum şuna çocuk gibi boyun eğdiğim için.

"Aferin!" dedi coşmuş vaziyette. "Şahmışsın şahbaz olmuşun onu alınca. Peki oğlum, anteni nerde o aletin? Nerene soktun?"

İnsan sinirleniyor. "Olmuyor ama öyle soktun falan..." dedim. Ruhum incelmiş ya bir de.

"Konuşma..." dedi, "Telefonmuş... Bok telefon. Bildiğin radyo kardeşim o, alıcı verici işte, âdi telsiz... Antensiz olur mu ulan telsiz? Hadi evindeki televizyonu antensiz seyret bakalım seyredebiliyor musun? Bak bir daha soruyorum, nerde senin telefonunun anteni? Yakışıklı yakışıklı markalarla hava atıyorsun ama anten sensin, farkında değilsin. Beynini, kafatasını, omurilik soğanını anten diye kullanıyorlar evlâdım, sen de Allah razı olsun deyip üste bir kucak para veriyorsun..."

Anlamıştım; sen diye konuşuyordu ama bana hitap etmiyordu, insanlık âlemine hitap ediyordu.

"Masaüstü bilgisayarına o beyaz kutuları bağlamadan internete girebilir misin? Giremezsin, antensiz olmaz çünkü. Peki kucak bilgisayarı nasıl giriyor?"

Kucak bilgisayarı diyor yaa, öküz. "Way faay..." diye havalı havalı açtım ağzımı.

"Sana sormadım..." dedi. "Karşında öküz yok, ben de biliyorum o kadarını."

Sinmişim oturduğum yerde.

"Onu diyordum..." diyerek devam etti: "Eskiden ev telefonundan bağlanırdın, havadan sızan şeyler yok, çok daha emniyetliydi. Şimdi kucak bilgisayarının da anteni sen oldun. Kucağa oturttular seni de başın göğe mi erdi kardeşim? Göğe mi erdi?"

Hem kızıyorum adama hem acıyorum. Geleni gideni yok demek, bulmuş karşısında bir dinleyen, esip gürlüyor. İyi de niye benim o dinleyen, niye dinliyorum kuzu kuzu? İnsanlık âleminden sektirip sektirip kaç sefer anten dedi adam bana resmen, seni kucağa oturttular dedi. Niye duruyorum şurada salak gibi? Birazdan da döndürüp dolaştırıp ne olacak bu memleketin hâline getirecek işi, o kadar belli ki. Getirsin getirmesine, bana nesi de niye geldik biz buraya? Seni dinlemeye mi? İkaz edeceğim ama bir şey desem kalbi kırılacak şimdi, onu da yapamıyorum. Hadi dedim az daha oturayım.

Devam etti:

"Ekşimeyen yoğurt olur mu be kardeşim? Bir tut, günlük sütten yoğurt çal, bir bak kaç gün dayanabiliyor, bir de git o büyük şeylerden yoğurt al getir eve, gör bakalım kaç ay duruyor. Olur mu be? Yoğurt dediğin canlı bir şey, içinde organizma yaşar; iki günde ekşiyip gitmesi lâzım. Hiç sormaz mısın ne koyuyor bu adamlar bunun içine? Süt diyelim; kesilmez mi süt hemencecik? Ne demek raf ömrü üç ay? Kokusuz yumurta ne demek? Küflenmeyen peynir, buz dolabında donmayan zeytinyağı, şekerlenmeyen bal? Nerenden icat ediyorsun öyle şeyleri? Çöpsüz üzüm, sapsız armut, çekirdeksiz karpuz... Yahu sen ne yapıyorsun?"

Hem haklı valla diye düşünüyordum, insanlık adına doğru şeyler söylüyordu ne olsa hem de bir daha bunak doktora gidersem iki olsun diye.

"...Çay içiyor musun?"

"Sağ olun. Alırım bir bardak." Kuru kuru oturmaktan iyiydi hiç olmazsa.

"Onu demiyorum oğlum, çay içiyor musun diyorum. Evde, iş yerinde? Çay çay!"

Ne diyordu lan bu?

"Benim evim aynı zamanda iş yerim olduğu için..."

"Eh be kardeşim! Bana ne senin iş yerinden ev yerinden. Çayı soruyoruz. İçiyor musun içmiyor musun, onu söyle."

Boz bakalım boz diye geçiriyordum içimden. Ben de kalkıp gitsem sap gibi kalacaksın şurada, kendin söyleyip kendin dinleyeceksin. "İçiyorum, evet," dedim. Lâfı bir yere getirecek zâr.

"İçmiyorsun işte..." dedi. "Hayvan dışkısıyla, dökülen yaprakla, çürüyen otla böcekle humuslanmış, fıkır fıkır solucan kaynayan, ilaçla iğneyle kimyayla kirletilmemiş mis gibi toprakta, kendi sevdiği yerde, kendi istediği güneşte senin de bayıla bayıla içeceğin kaynak suyuyla beslemiyorsan çay değil o içtiğin. Nitratı, azotu, amonyum sülfatı, kalsiyumu yemiş yemiş kudurmuş bol zehirli kuru yaprak..."

Sallabaş etti bu adam beni. "O da doğru tabii..." dedim. İnsan bir şeyler söylemek istiyor. "Organik içmemiz lâzım."

"Bulursan bana da getir," dedi sinirli sinirli. "Nerde? Hani? Demlenen çayın kokusu geliyor mu artık burnuna? Komşuda demlense gelirdi eskiden, şimdi karın mutfaktan 'Çay demledim' diye seslenmese evde çaydanlık olduğunu unutacaksın. Çay bu mu?"

Haklıydı valla. "Değil!" dedim. Hülya'ya anlatacaktım eve gidince. O da içmesin bir daha. Yazık.

Bir sigara çıkarıp yaktı. Filtresiz, sarma gibi bir şey. "Şu bile şu değil artık..." dedi dumanını havaya savururken. "Tarladan topla, tele geçir, as, kurut, kâğıdını sar güzelce, getir bize sat, içelim. Yok! İllâ tat katıcı, kıvam artırıcı, hoş hoş tütücü, bir kere yandığı zaman bir daha sönmeyici uydur kaydır zamazingolar karıştıracaklar içine. Bu da kâfi

gelmeyecek, kâğıdına sentetik bir şeyler katacaklar. Neymiş; yırtılmasınmış. Kâğıt dediğin yırtılır be kardeşim. Naylondur o yırtılmayan. Bize niye naylon içirtiyorsun sen?"

Çok haklıydı da sarılıp ağlayacak mıydı ne yapacaktıysa artık, bir sonuna gelseydi hayırlısıyla, açıp gösterseydim şeylerimi, ne olacaksa olsaydı. Gaza da gelmişim hoş. Tomurcuklar biraz daha beklesindi varsın.

"Valla çok doğru dediniz..." dedim gene azarlayacağından korkarak. Bekledim az, baktım sigarasının yanan ucuna baka baka kulak kabartmış beni dinliyor, devam ettim: "Süt dediğiniz de kesilir yani, di mi?"

Dumanını saldı. "Üstü kaymak tutar..." dedi takdirle. "Kaymağına sinek konar, yapışır, orada debelenip ölür. Na şimdi şuraya getirip açalım bir pastörize süt, yeminle, sinekler tenezzül etmez yahu."

Nerden esti bilmiyorum, "Eskiden deterjan mı vardı meselâ?" dedim.

"Ağzın bal yesin!" dedi.

Aman bir havaya girdim ben, coştum coştum. "Sabiş sabun rendeletirdi bize... Onunla yıkardı çamaşırları."

Onaylayacaktı gene, kaşları çatıldı, "Sabiş kim be?" dedi.

"Annem annem," dedim. "Dağ gibi yığardı çamaşırları, sağında renkliler, solunda beyazlar, çömelirdi eteğini içine katlayıp; döve döve yıkardı teneke leğende."

O da havaya girmiş gibiydi. "Bilmem mi?" dedi. "Tenekenin suyu mu çıktı da dağ tepe naylon leğen, naylon sele, naylon sepet doldurduk?"

"Bok mu vardı?" demişim. "Pardon," dedim hemen. "Yani sinirleniyor insan."

Güldü o zaman. Hınzır hınzır sarsıldı omuzları, uzunca sürdü gülmesi.

"Be kardeşim..." dedi azıcık sakinleyince, "...madem biliyorsun işin ilmini, o memeler ne ulan?"

Bilmeden soyundum mu ne ettim diye bir telaşa kapıldım, elim gayri ihtiyârî sineme gitti. Yok, soyunmamışım. "Siz... Nerden?.. Yani ne memesi diyorum."

Sigarasını kül tablasının içine bırakıp yanaştı masaya, ellerini yan yana koydu, kulağıma bir şey söyleyecekmiş gibi öne eğildi. Ben de eğildim ister istemez, sırlı bir şey konuşacağız şurada.

"Oturamıyorsun oğlum, oturamıyorsun..." dedi bir sinirle. "O ceketin, kazağın, fanilan falan meme uçlarına değmesin diye kırk beş derece açı yaptın, hipotenüs gibisin, alttan da sağ elinle eteklerini çekip duruyorsun geldiğinden beri. Kör müyüz?"

Bir de bunak diyorduk adama. İşinin ehli doktor böyle olurdu işte. Acayip ısındım. "Tamam da Hâfız Bey..." dedim, "Doğru da bunun konuştuklarımızla ne alâkası var, onu anlayamadım."

Hâlâ öne eğik duruyordum. Memelerim batıyordu bu pozisyonda ama ben de düzelemiyordum ayıp olur diye.

"Başka herhangi bir şeyle alâkası yok ki canım ciğerim..." dedi. "Demin çıkan küçük kızı gördün değil mi? Yedi buçuk yaşında o kız. Âdet görüyormuş âdet. Aklın alıyor mu? Paniğe kapılmışlar başka bir şey mi diye. Olur ya, bin bir türlü hastalık var. Ankara'da ne kadar doktor varsa koşup kapısına dayanmışlar. En bilen ne demiş biliyor musun?"

"Yoo," dedim. Merak da etmiştim. "Ne demiş?"

"Dinle..." dedi, "Anlatıyoruz işte. 'Korkacak bir şey yok...' demiş. 'Regl oluyor kızınız. Allah'ın işi.' Önüne gelen bir kova hormon düzenleyici ilaç yazıp yollamış bunları. Bana o vaziyette geldiler. Gene gelmezlerdi de başka doktor kalmadı demek. Çaresizlikten. Anla."

"Anlıyorum," dedim. Hâlâ bir ilişki kuramamıştım deterjanla sabunla leğenle antenle. İçten içe hem sabırsızlanıyor hem de korkuyordum, belki sütle kaymakla alâkam yoktu ama o yedi buçukluk kızla vardı bir şekilde. Hadi adam tutar da şimdi "Yakında âdet görmeye de başlayacaksın," derse? "Şimdi benim durumumda..." dedim korkarak "...ne yapacağız yani? Ne olacağım ben?"

Sıçrarmış gibi geri çekildi, kötü kötü baktı suratıma.

"Eh be evlâdım..." dedi, "Merak da mı etmiyorsun ben ne dedim o aileye, nasıl bir tedavi teklif ettim? Bu kadar mı bencilsin yahu?"

"Valla tam da onu soracaktım," dedim gülerek. "Merak ettik deyince de şey yapıyorsunuz... Bozuyorsunuz adamı."

O da güldü.

"Bozuyorum değil mi?" dedi, "Kusura bakma... Huy işte... Dedim ki onlara, gidin evinize, sentetik ne varsa kaldırın çöpe atın. Deterjanlarınızı tıbbi atık kamyonlarına verin, götürüp yüksek fırınlarda yaksınlar. Buzdolabınızı boşaltın; domates, biber, hıyar, üzüm, kavun karpuz, sebze meyve nâmına ne varsa, peynir, zeytin, yoğurt, süt, yumurta, elinize ne gelirse onları da kendiniz yakın, kilerinizde bakliyat makliyat kalmasın; pirinç, bulgur şu bu, alayını ateşi harlamak için kullanın, kalkın gidin dağ başına yerleşin, kendiniz ekin biçin kendiniz yetiştirin kendiniz pişirip yiyin. Klorsuz su için, klor alzheimer yapar. Dişlerinizi de ya karbonatla fırçalayın ya da

bırakın çürüsün. Diş macunlarındaki flor da demans yapar. Bu çocuğun tedavisi yok, ama daha kötü olmasını engelleyebilirsiniz. Engelleyin. O sizin çocuğunuz... Yoksa bununla kalmaz, âdet gördüğü günlere şükredersiniz. Elinizi çabuk tutun."

Sustu.

Şimdi gene soracağım ben de mi dağ başına gideyim diye, gene kızacak, insan bir merak eder falan diyecek gene. "Sonra?" dedim bir ümit.

"Sonra ne oldu biliyor musun?" Gene öne eğilmişti, "Kızın babası açıp memelerini gösterdi bana... Tomur tomurdu, sanırsın ergenlik çağına yeni girmiş kız çocuğu. Vücut tüylerini de tertemiz dökmüş mü sana? Yumurta gibi de sıyrılıp çıkmış mı dağ gibi delikanlı? Arkasından karısı çekti beni şu köşeye, pazılarıma bakar mısınız dedi; baktım, Herkül gibi olmuş kadın. Sırtında, omuz başlarında falan kara kara kıllar çıkmaya başlamış. Durumları vahimdi kardeşim... Çok vahimdi... Anlayacağın..."

Tutamadım kendimi. Az daha öne eğildim.

"Anlayacağım?"

"Anlayacağın... Senin durum da çok vahim. Cinsiyet değiştiriyorsun. Hormonlu sebze meyve, antibiyotikli et yumurta, çamaşır sodalı yoğurt süt peynir, bol manyetikli televizyonlu internetli, anten de sensin ne güzel, boyalı kimyalı gazlı, MR'ıyla, ultrasonuyla, röntgeniyle bol radyasyonlu, delik deşik ozon tabakasıyla bol ultraviyoleli bir dünyada yaşıyorsun artık. Aptallık edip de başka doktorlara koşturma buradan çıkınca. Parana yazık. Seni kurtarsa kurtarsa Allah kurtarır. Git evine, şu saydığım pisliklerin temizleyebildiğin kadarını temizle, atabildiğin kadarını at, kurtulabildiğin kadarından kurtul. Ben sana ne diyeyim başka?"

Ben de bilmiyordum o anda ne diyeyim.

"Bir baksaydınız bari?" dedim, "Belki başka bir şeydir."

Kıs kıs güldü.

"Kardeşim..." dedi, "İstersen gene bakarım ama mal meydanda. Şimdi açacaksın, göreceğim gül memelerini, beni bir gülme alacak, olmayacak, ayıp olacak, kalbin kırılacak. Deminki adamcağız da çok kırıldı yazık."

"Kalsın o zaman," dedim. "Hülya gülüp duruyor zaten."

"Karın mı?" dedi.

"Evet" dedim.

"Takma..." dedi. "Hele bu düzende yaşamaya devam edin siz, yakında o da gladyatör gibi olur, sakal bıyık alır başını gider, sen de ona gülersin."

Kalktım, sarıldık öpüştük, baba oğul gibi vedalaştık. Dursun'a da gitmedim, niye gideyim?

Afferim Benim Oğluma!

Aptala akıllıca konuşursan
sana aptal diyecektir.
Euripides

İçten içe "Benim nerem salak?" diye isyan ediyor, ama gene içten içe "Galiba öyle," diyerek kabulleniyordum.

Beden derslerinde "Oğluum..." diye bağırıyordu öğretmenimiz. "Bir kere de dışarıdan koş be evlâdım. Salak mısın nesin?"

Alt tarafı 'Yağ Satarım Bal Satarım' oynuyorduk ve dış kulvar daha uzundu. Niye uzatayım?

"Ben seni adam edeceğim. Dur sen."

Duruyordum.

"Oğlum niye durdun? Koşsana!"

Haydaa...

Normalde insan nasıl yürüdüğüne dikkat etmez. Ben de etmezdim, ama 23 Nisan temrinleri sırasında öğretmenimizin edeceği tutuyordu.

"Yavrum... Oğlum... Bak son defa söylüyorum... Sol ayakla sağ kol, sağ ayakla sol kol ileri. Tamam mı yavrum? Beni deli etme lan!"

Sol adımla sol, sağ adımla sağ kol savrulmazmış öne. Olmazmış. Niye? Âyet mi var?

Matematik ayrı bir âlem. 100'den geriye saymışım üçer üçer, ertesi hafta bir daha saydırmanın mânâsı ne?

"Oğlum, başlasana. Hadi... Yüüz, doksan yediii."

"Bu başlasın," diyordum geçen hafta sayamayanlardan birini gösterip. "Ben saydım, bitti."

Okulda öğretmenimiz, evde annemle babam. Zindan ediyorlardı hayatımı. Salaksak salağız; bir huzur verin. Ama yook. Ne zaman elimde kitap görse babam, "Len bi çık, hava al, çember mi çeviriyon, gadigatmer mi oynuyon erkeğargadaşlarınnan. Bi çık len!" diye başlıyordu bağırmaya.

Önce düzeltiyordum: "Gadigatmer değil baba." Kozalağa da "gozalak" derdi babam. "Kadikatmer olacak. Hem erkeğargadaşlarınnan denmez. Erkek ark..."

Sonra küfür yiyordum: "Sittir git."

Sittirip gidiyor, ama erkek arkadaşlarımla değil, kız arkadaşlarımla oynuyordum. İp atlıyorduk ne güzel. "Soğan - Sarımsak - Otur Da Kalk" falan. Düdük oluyordum oğlanlara.

"Kız olmuuş - Kız olmuuş..."

Umurumda değildi. Kız olmuşsun veya erkek, ne fark eder? Ama anlamıyorlardı. Veya ben anlamıyordum. Salaktım

çünkü, kabullenmişim baştan. Ne var ki babamın kabullenişi yerinde sayıyordu. Pencereden sarkıp çağırıyordu kapının önüne: "İpne mi olacan başımıza lan? Erkeğargadaşlarınnan oynasana!"

Telaffuzunu düzeltmesini rica edip ve küfrümü yiyip direniyordum:

"Beni zorlayamazsın."

"Amuğa bile gorum!" diyordu. Bunu düzeltmiyordum.

Annem, babamdan da beterdi. Kızlarla oynamayayım, boş boş oturup gazete mazete, takvim arkası, kitap mitap okumayayım diye zorla güne götürüyordu beni. Komşu teyzelerin ağda tariflerini falan dinliyor, bir de teşhir ediliyordum. Hanım evlâdı gibiymişim de sokakta oğlanlarla doktorculuk moktorculuk oynayacağım derken bi de bakarsın bi şey yaparlarmış.

"Allah maavaza!"

"Maavaza değil anne, muhafaza."

"Görüyonuz anam..." diyordu o zaman annem teyzelere dönüp. "Hem salak hem de gız gılıklı."

Salaklığa eyvallahtı da "Gız değil..." diyordum hemen. "Kız."

"Ba ba ba... Nası heves ediyo. Ölecem Allaam."

Düzeltmiyordum.

Türkçe dersindeydik. "L'nin ucunda çengel var. Unutmayın," diyordu öğretmenimiz. "Yoksa I'yla karışır. Yanlış yönlendiriyordu sınıfı. Göstereyim hatasını dedim. Defterleri kontrol ede ede geldi, tepemde durdu.

"Bu ne oğlum?"

"L"

"Nasıl L bu? T gibi aynı."

"Eksik yönerge verdiniz, bunun altını çizmek istedim" dedim. "L'nin nasıl olduğunu biliyorum gayet tabii, ama 'Ucunda çengel var,' derseniz bilmeyen arkadaşlar üst ucuna koyabilirler çengeli. Benim örnek olarak yaptığım gibi."

"Yaa?" dedi kollarını kavuşturup. "Nasıl yönerge verecekmişim?"

"Meselâ, 'L de I gibidir, ama alt ucunda soldan sağa uzanan kısacık bir çizgisi vardır,' diyebilirdiniz."

"Yok yaa?"

"Tabii ki."

"Salak!" dedi. Babam zengindi. Mahrukatçıydı hem, hem de kömür deposu işletiyordu. Beni dövmüyordu bu yüzden öğretmenimiz, ama iyi bir dövdürmek istiyordu. Anlıyordum. "Çağır gelsin yarın sabah baban," dedi. "Zilden yarım saat önce gelsin. Olmayacak bu böyle."

"Çağır gelsin babanı yarın sabah," demeniz gerekirdi.

"Salak!"

Ertesi gün babamın işi varmış, annem geldi okula. "Gene naaptın Allaan salağı?" diye diye girdi müdüriyete, zil çalmaya beş dakika kala da ağlaya ağlaya çıktı geldi sınıfa. "Yürü" dedi, "Gidiyoz."

"Gidiyoz," denmezdi ama ses çıkarmadım, ağlıyordu kadın çünkü.

"Nereye anne?"

"Eliyin körüne," dedi. Tam düzeltecektim, devamını getirdi: "Rezilimi çıkardın benim."

Bu rezâleti de düzeltmedim.

Öğleden sonra annemle beraber güne gittik. Neden okuldan alındığımı sorup duruyordum, açıklamaya ihtiyacı olan bendim ama o komşu teyzelere açıklamayı tercih ediyordu:

"Geri zekaymışmış bu. Naapacam ben, Danyal'a nası diyecem?"

Danyal babam oluyordu. Ve geri zekâ da ben. İlkini düzeltemezdim, babam babamdı, bu değişmezdi, ama ikincisini düzeltebilirdim:

"Geri zeka değil..." dedim. "Geri zekâlı diyeceksin. A'nın üzerinde inceltme işareti var, zekânın sonunda da li-lı eki. Ayrıca mışmış denmez. Bir mış yeter."

"Görüyonuz," deyip ağlamaya başladı.

"Canı sağ olsun da tek..." dedi teyzeler. "Varsın aklı da iççik gıt olsun."

"İççik değil, azıcık... Hem gıt da değil, kıt."

"Tüh tüh tüh," dedi teyzeler.

Bu kötü günü kötü bir gece takip etti. Babam demediğini bırakmadı bana. Bir taraftan da anneme lâf yetiştiriyordu:

"Gız gibi de diyeydin örtmenine. İp sekiyo diyeydin. Bunun da bi çaresine baksınlar diyeydin."

Nesini düzelteyim? Aaamaan! Sabah olacaktı ve okuluma gidecektim işte.

Oldu da nitekim. Hep olur. Kalktım, gazete karıştırdım biraz, "Bok var, oku," diyordu babam, aldırmadım. "Önlük geyme," dedi annem. "Doktura gidecez."

"Hasta değilim ki!" dedim, "Nerden çıktı doktor?" Şaşırınca düzeltmeyi unutmuşum.

"Sen bilmen."

Üff! Üf ama artık!

Gittik doktora. Ama her zamankine değil.

Kapısında "Özel Eğitim Hizmetleri Araştırma Enstitüsü" yazan bina hastaneye, annemin salaklığımı ve aşırı kibarlığımı –Allah maavaza– ağlaya ağlaya anlattığı doktor abla da doktor ablaya benzemiyordu. "Tamam da çocuğun yanında olmuyor böyle ama," dedi. "Seni dışarı alalım, biz aramızda hâllederiz."

Annem mızmızlana mızmızlana çıktı, biz doktor ablayla aramızda hâllettik.

Şöyle:

Birtakım takımlar gösterdi bana. Bozdu, aynısını yapmamı istedi, yaptım. Tekrar bozdu, daha çabuk yaptım. "Bak seen!" deyip çekmecesinden on tane karton çıkardı yaydı masaya. "Bunları cinslerine göre eşleştiriyorsun şimdi."

"Kategorilerine göre mi demek istiyorsunuz?"

"Öhhö... Evet."

Bir göz attım kartonlara. Birinde çilek, birinde diş fırçası, birinde kurşun kalem, birinde elma, birinde armut, birinde buğday, birinde ekmek, birinde vantilatör, birinde odun, birinde muşamba resmi var. Altlarına da hangisinin ne olduğu yazılmış. Salağız ya.

Beklemeye başladım.

"Hadi canım..." dedi doktor abla, "Sen başla, ben de yardım ederim gerekirse. Korkma."

"Korkmuyorum," dedim. "Kaç ayrı kategoride kümelememi istediğinizi söyleyin diye bekliyorum. Onu belirtmediniz."

"Anlamadım?" dedi.

Anlatmak uzun sürecekti. "Bakın meselâ..." deyip kolları sıvadım, meyveleri bir gruba, odun, vantilatör, kurşun

kalem ve diş fırçasını bir gruba, buğday ve ekmeği bir gruba ayırdım. "Meyveler kategorimiz!" dedim sol baştakine. "Eşyalar!" dedim ortadaki gruba, son gruba da "Tahıl ve/veya işlenmiş tahıl grubumuz!" dedim. Daha iyi anlasın diye dağıttım hemen, bu sefer "Ağaçtan elde edilenler!" deyip odun, kalem, elma ve armudu, "Topraktan elde edilenler!" deyip çilek ve buğdayı, "Teknolojik ve ısıl işlemlerle dönüştürülmek sûretiyle elde edilenler!" deyip eşya grubunu soktum gözüne. O hâlâ bakıyordu. "Sentetikler..." dedim ve muşamba ile diş fırçasını yan yana koydum, "Yarı sentetik..." dedim ve vantilatörü tek geçtim, "Organikler..." dedim ve meyveleri, odun ve kalemi topladım bir araya.

Eli telefona gitti, ahizeyi kaldırdı, "Bitti mi?" dedi.

"Sizce?"

"Ben sana soruyorum."

"Tabii ki bitmedi," dedim. "Bitmez..." Diş fırçasıyla kalemi çekip kümeledim, "İnsan enerjisi ile iş görenler..." dedim, meyveleri, ekmek ve buğdayı kümeledim, "İnsan ve hayvana enerji verenler..." dedim, odunu "Isı enerjisi veren..." deyip tek geçtim, vantilatör tek kalmıştı, "Elektrik enerjisi ile iş gören," dedim. Hâlâ anlamamış olabilirdi, devam ettim, o da o arada bir numara tuşladı, "Hocam, hemen gelmeniz lâzım," dedi hocasına. Kapattı telefonu, bana bakmaya devam etti. Ben de boş durmayayım dedim, yedi ayrı kategorizasyon daha yapıverdim. Hocası geldi sonra, "Ne hayır?" diye sordu doktor ablaya, o da hocasına "Müthiş," dedi. "Siz devam edin. Beni aşar."

Hocası baktı baktı bana; "Beşi beş kuruştan beş yumurta kaç kuruş eder?" dedi. "Çabuk söyle."

Çok bozuldum ben. Salaksak da artık... "Özür dilerim ama..." dedim sitemle. "Salak da olsa bir insan bu kadar salak yerine konmaz. Lütfen bu bahsi kapatalım. Çok rica ediyorum."

Güldü. "Kartoteks..." dedi doktor ablaya. Doktor abla kalktı, karşı masanın oradan içi yarım dosya kâğıdı büyüklüğünde kartonlarla dolu bir kutu getirdi. Elleri titriyordu. Hocası onun kalktığı yere, tam karşıma oturdu, "Sen kronometraj kaydı tutuyorsun," dedi doktor ablaya. Doktor abla öbür masaya gitti, aldı bir eline bir kronometre, bir eli de kalem kâğıtta, beklemeye başladı.

Hocası, "Şimdi bazı sorular yönelteceğim sana," dedi. "İstediğin kadar düşün. Geliyor."

"Gelsin," dedim. "Yöneltin."

Yöneltti:

"Bahçede sekiz karga vardı. Tüfeğimi alıp bir el ateş ettim. Kaç karga kaldı?"

"Değişir..." dedim düşünmeden. "Ateş ettiniz de isabet kaydedebildiniz mi? Kaydettiyseniz saçma mı atmıştınız mermi mi? Kaç kuş vurdunuz? Veriler noksan."

"Öhhü öhüü... Saçma... İki karga vurdum. Sekiz vardı, kaç kaldı?"

"İki. Onlar öldü, diğerleri kaçtı."

Doktor abla sordu oradan:

"Kaç saniye yazayım Hocam?"

"Bir..." dedi hocası. Sonra ikinci soruya geçti: "Ayları biliyor musun?"

"Biliyorum tabii. Bu mu soru?"

"Yok, şimdi geliyor soru. Söyle; bazı aylar otuz, bazıları otuz bir çektiğine göre, kaç ayda otuz gün vardır?"

"Şubat hariç hepsinde."

"Tabakta yedi portakalım var. Yedi kişiye birer tane verdim, ama tabakta gene de bir portakal kaldı. Nasıl oldu bu?"

"Son verdiğinize tabakla beraber verdiniz."

"Uzadıkça kısalan şey?"

"Hayat."

"İki kişiden küçük olan büyük olanın öz oğlu, ama büyük olan küçük olanın babası değil. Nas..."

"Çünkü annesi."

"Üç kedi üç fareyi üç dakikada yakalarsa dokuz kedi dokuz fareyi kaç dak...

"Üç üç. Uzatmayalım."

"Hocam, yetişemiyorum ama."

Doktor ablaya baktı hocası. "Yetişme de zaten," dedi, "Buna biz de yetişemeyiz. Çağır annesini. İşin şakası yok."

Doktor abla çıktı, annemi de alıp geldi. Annem, kara haber alma pozisyonuna geçmişti; gözler dolu dolu olmaya, dudaklar sarkmaya, bir elin dışı öbür elin içine vurmaya, dizler dövülmeye hazır.

"Senin oğlan bu okulda okuyamaz hanım."

Gözler boşaldı, dudaklar sarktı.

"Türkiye'de hiçbir okulda okuyamaz. Ona göre okul yok bu memlekette. İngiltere'de var bu seviyede bildiğim. Durumunuz yoksa da üzülme, devlet okutacak."

Bir elin dışı öbür elin içine vurdu.

"Ne ağlıyorsun yahu? Dâhi senin oğlan dâhi."

Hıçkırdı annem. "Geri zekadan da mı kötüymüş?" dedi. "Ben ne diyecem Danyal'a?" Dizler dövüldü.

Tam ben hem telaffuzunu düzeltip hem anlatacaktım, doktor abla "Gel gel..." dedi anneme. "Şöyle gel de anlatalım anlayacağın şekilde."

Anlattılar.

Annem gene ağladı. Sevinçten bu sefer. "Bi de..." dedi, "Size zaamet, bi bakıverseniz gelmişken... Gız gibi bu biraz da... Allah maavaza... Gızlarlan ip mip sekiyo."

Hocası bana döndü.

"Niye kızlarla ip atlıyorsun bakayım sen? Kerata!"

"Hamstringlerim, kalf ve tibialarım kuvvetlensin diye," dedim, "Spor yapıyorum işte. Oğlanlarla salak gibi misket oynayayım da kifoz mu gelişsin?"

"Kifoz ne be?"

"Kambur kambur. Bilmiyor musunuz?"

Hocası doktor ablaya döndü; "İngiltere de kesmez bunu" dedi. "Japonya'ya göndereceğiz."

Akşam annemin; "Ben biliyodum zaten geri zeka olmadığını," diye diye beni babama bir methedişi var...

"Geri zeka değil anne. Geri zekâlı... A'nın üzerinde inceltme, zekâ'nın sonunda da li-lı eki var."

"Bak nası biliyo," dedi babam. "Afferim benim oğluma."

"Afferim değil baba. Aferin. Tek f, sonu da n."

Çok Güzel Öldü Rahmetli

Bilmiyor boyunun ölçüsü için
Başının ucuna geldiklerini...
Ahmet Kutsi Tecer

Cenazeye gitmeye pek dayanamam ben, cenaze namazıydı, hakkını helâl etmesiydi, ayıp etmek pahasına mümkün mertebe uzak durur, hattâ kaçarım. Ölü evine gideyim bırak, ölüsü olanın yanında dikileyim altı ay, ama cenazeye götürme beni kardeşim, fena oluyorum. Ama anlatamıyorsun kimseye. Neymiş? Yazıklar olsunmuş. Olsun, ne yapalım, gidemiyoruz işte.

Bu huyumu en iyi Hülya bildiği için hem üstüme hiç gelmez hem de korur kollar sağ olsun. Sonra da dalgasını geçer:

"Hani gitmediydin ya Cemal'in babasının cenazesine?"

"Ee?"

"İyi ki gitmemişin. Tam mezara koyuyolarmış, hort diye hortlamış adam. Herkesi yimiş."

"Aman ne komik!" Kadının espri anlayışına bak. "Gitmiyorum kardeşim. Var mı bi itirazın?"

"Sen gitmiyon ama o sana gelir bi gün. Bak görürsün."

"Ölüm hepimize gelecek tabii."

"Onu demiyom be. Hortlak diyom. O gelir işte."

Ben de kimden felsefe bekliyorum. Şakaya bak. Hortlak gelirmiş.

***

Huyluyum ya, aile olarak katılmamız gereken, kaçamayacağımız, kaçarsak ayıp etmekten çok daha kötüsünü yapmış sayılacağımız cenaze merasimlerinin hemen hemen hepsine Hülya katılırdı benim yerime. Gene de kendimi taca atamadığım zamanlar olurdu kaçınılmaz. Onun osu ölmüş, hastaydım deyip gitmeyebilirsin, bunun busu ölmüş, işim çıktı deyip joker atabilirsin, şunun şusu ölmüş, evine mevine taziyeye gidip idâre edebilirsin; iyi hoş da Hülya'nın bir şeysi ölünce ne yapacaksın? İşim çıktı mı diyeceksin kendi karına? Ay çok hastayım falan mı diyeceksin? Kendi evine taziyeye mi geleceksin? Mecbur gidiyordum o zaman. Ama çok gönülsüz gidiyordum tabii, Hülya da bilir, anlayış falan bir yere kadar, kendi cenazesine bekler tabii kocasını, ben olsam ben de beklerim, ama gene de her seferinde hiç utanmadan şansımı deniyordum: "Yaa ben gelmesem Hülya? Biliyosun işte. Şey oluyorum."

"Cehennemin dibine kadar gelme."

Haklı. Anlayış da bir yere kadar, ayaklarım geri baka baka gidiyordum yani; ama çok kötü oluyordum ondan sonra. Günlerce kendime gelemiyordum. İnşallah diyordum, bunun bir şeysi daha ölmez uzun zaman.

Ama ölüyordu.

Öldü.

Almancı Bekir eniştesi vardı bunun; teyzesinin kocası. Çok iyi bir adamdı. Her yaz Ankara'ya gelir, senelik iznini burada geçirip geri dönerdi. Emekli olunca Ankara'ya yerleşti, pat, hastalık çıktı adamcağızda: Kanser. Hadiii, beni aldı bir düşünce: Bekir Enişte ölürse ben ne yaparım? Ki ölecek, biliyoruz, dördüncü evredeymiş lânet illet, kurtuluş yok. Hülya gidip geliyor, ben gidip geliyorum, beraber gidip geliyoruz, eyliyoruz, yüzlüyoruz Bekir Enişte'yi, moral vermeye çalışıyoruz, en çok da ben gayret ediyorum sıkı dursun, epey bir vakit yaşasın, hattâ mümkünse kanseri yensin, ben ölünceye kadar ölmesin ki cenazesine gitmek zorunda kalmayayım. O benimkine buyursun gelsin. Başımla beraber.

Dualarım tutmaz ya, tutacağı tuttu, bir mucize oldu ve tedavi için Alman emeklilik fonundan faydalanmaya karar verip Almanya'ya gidiverdi Bekir Enişte. Ama ben nasıl seviniyorum, sanki iyileşmiş adam veya sanki Almanya'da ölecek olursa getirip buraya defnetmeyecekler. Ne seviniyorsun, öyle de gideceksin o cenazeye böyle de gideceksin. Gene de seviniyorum, elimde değil.

Öyle sevin sevin derken haber geldi Almanya'dan. Bekir Enişte bizlere ömür. Hülya zarı zarı ağlıyor, ben hem onu teselli ediyorum hem bir umut, ağzını arıyorum:

"Şeyde mi defnedeceklermiş? Almanya'da?"

"Ne saçmalıyon sen be?"

"Hayır... Ölüye eziyet olmasın diye yani... Sevaptır. Orda gömüversinler işte."

"Hıı. Götümden korkuyom demiyon da."

"Bak ayıp oluyo ama Hülya!"

"Piss!"

Sustum. Ne ölümden korkarım ne ölüden; bunu çok iyi bilir arkadaş. İkisinden korkan da kendisi aslında, ben değilim. Tut götür beni adli tıbba, otopsiyi baştan sona seyrederim, gözümü de kırpmam, hadi ölü yıkayacağız de, senden önce önlüğümü giyinir gelirim, bebek yıkarmış gibi yur yıkarım merhumu, şu kaza yerindeki cesetleri toplamak lâzımmış, bir el at de, elime poşet alıp organları doldururum içine; seve seve yaparım bu işi üstelik, görev sayarım. Bu. Hâlbuki Hülya gazetede bir ölü fotoğrafı görsün, bir sene kendi başına tuvalete gidemez. Bir de bana ne diyor utanmadan; götümden korkarmışım. Sen kendine bak. Ben sadece cenazeye gidemiyorum kızım. Olmaz mı? İnsanlık hâli. Herkesin türlü türlü fobisi var, benimki de cenaze merasimine katılma fobisi, ne yapayım?

Ama kaçış yok, karının akrabası ölmüş, senin de sıhrî hısmın. Nimet Teyze uçağa atıp getirecek cenazeyi, Karşıyaka Mezarlığı'nda merasim olacak, ben de paşa paşa gideceğim.

Öyle de oldu. O cenazeyi getirdi, biz cenaze evine koştuk Hülya'yla, Hülya Nimet Teyze'ye sarılıp ağladı, Nimet Teyze bana sarılıp ağladı, Nimet Teyze'yle kayınvalide birbirine sarılıp ağladı, Hülya Handan'a sarılıp ağladı, ben ölü evinde çok rahatımdır, güldüm güldürdüm, sohbet edip havayı dağıtmaya çalıştım, ama hava zaten yeterince dağınıktı, ben olmasam da olurdu rahat. Şöyle anlatayım, alzhemier'dan mustarip kayınpeder çişim geldi deyip on birinci kattan atlamaya kalktı, herkes kahkahalarla gülerken ben son anda yakalayıp tuvalete götürdüm, o da bu insanlığıma karşılık elime işedi, götürüp oturttum yerine, elimi iki saat

sabunladım, Hülya'nın öbür teyzeleri geldi, kuzenleri geldi, yeğenleri geldi, herkes herkese sarılıp ağladı, çaylar demlendi, itiraflar yapıldı, kayınvalide "Ben aslında hiç sevmezdim rahmetliyi, beni çok kırdı ama çok iyi insandı nur içinde yatsın, çok severdim kendisini," diye yalan söyledi, Nimet Teyze, "Sorma, beni de çok kırdı sağlığında rahmetli, hakkımı hiç helâl etmeyecem, ama helâl olsun," dedi, Hikmet Teyze, "Ölüyü hayırla anın anam, nooluyo size," deyip ayar verdi kardeşlerine, sonra Nimet Teyze'ye döndü, "Bankada kaç parası varmış, öğreneydin bari ölmeden, hovardaydı bu, karılarla yimiş olmasın?" diye sordu, ağır ağır altın gününe döndü ortalık, Hakan da fotoğraf makinesini getirmiş, "Şöyle toplanın da bi'kaç fotoğrafınızı çekeyim," dedi, herkes toplandı, Nimet Teyze içeri koşup ruj sürdü geldi, yok sülale fotoğrafıydı, yok torunla nenesinin fotoğrafıydı, yok kuzenlerin bir arada fotoğrafıydı, yok beni bi de şununla çek, yok bi de bununla çek, poz poz fotoğraflar çekildi. "Karnım acıktı, ne yemek yaptınız?" dedi Ayhan, Hülya'nın kuzeni olur kendisi, iyi çocuktur, Nimet Teyze elindeki akıllı telefonun ekranını büyüte büyüte bir şey gösteriyordu karşı komşuya, "Ölümüz var Ayhan, bi de yemek mi yapacaktık?" deyip Ayhan'a sitem etti, Ayhan gidip pide yaptırdı geldi, millet yemeğe gelmiş gibi itişe kakışa yedi, kayınpeder gene balkona gidiyordu, bu sefer Hülya'nın koştuğunu görünce ben görmezden geldim, Hülya gene kahkahalar eşliğinde yarı yolda yakaladı babasını, tuvalete götürdü, getirip yerine oturttu, ondan sonra o da gidip iki saat elini sabunladı, bu sefer ben kahkahalarla güldüm, derken vakit geldi, neşem kaçıverdi benim. Cenazeye gidiyorum, aklım çıkmış, dardayım. Bir taraftan da telkin ediyorum kendime: "Ölüden

zombiden korkmazsın, hortlaktan zırtlaktan korkmazsın, tabuttan kefenden korkmazsın, cenaze merasiminin nesi var, niye korkarsın ondan?" Telkinin bini bir para ya, nafile, kurşun işlemiyor bu korkuya, insan kendine söz geçiremiyor. Sanki hazır oraya gitmişken "Tutun, kaçırmayın!" deyip beni de gömecekler. Titriyorum bildiğin.

İndik aşağıya üçer beşer. Arabalara biniliyor, ben "Gel bizim arabaya!" diyeni reddediyorum, denk getirsem kaçacağım, ortalığın tenhalaşmasını bekliyorum, Hülya'nın gönlünü bir şekilde alırım nasıl olsa. "Hadi gel..." dedi arkamdan biri, "Benim arabayla gidiyoruz." Kim olursa olsun hayır diyeceğim, kararlıyım, bir döndüm karşımda Ayhan, yanında da Hülya. "Nerde senin araba?" dedim yutkunarak. "Karşıya park ettim," dedi. "Yürüyün."

Yürüdüm. Ne yapacaksın?

***

Şimdi korkuyorum ya çok fena, ön koltuğa da oturtmuş Ayhan beni, sanki merasime bir ben gideceğim, Hülya arka koltukta olduğu için yırtacak, öyle bir hâldeyim, bir acayibim, kendimi tutmasam dişlerim birbirine vuracak. Dua ediyorum kaza maza yapsın şu çocuk, yaralanayım, gerekirse öleyim, gitmeyelim şuraya. Hayır, mezarlığı kastetmiyorum, benim derdim o merasim. Düşünsene... Ölmüşsün, bir dolu insan sana bakıyor dalga geçer gibi. Sevinçli bir telaş içindeler. Bir pozlar, bir gösterişler, ölüye saygıdan, ölü sahibine anlayıştan ziyâde kendi egolarıyla, benlik ve bencillikleriyle, kibirleriyle dolu hepsi. Az sonra gömüp gidecekler seni, kalacaksın toprağın altında. Kimi sevişecek, kimi

dövüşecek, kimi çalışacak, kimi yatacak, kimi kalkacak, işine gücüne bakacak herkes, sen hiç yaşamamışsın gibi olacak. Niye yaşadın ki o zaman? Ne işin vardı da geldin? Gelmeyeydin. Felâket be!

Bunları düşünüyorum. Biz, önde ben tabii, Karşıyaka Mezarlığı'na doğru yol alırken trafik tıkansın diye dua ediyorum, deprem olsun diye dua ediyorum, birdenbire şurada bir solucan deliği açılıversin de başka bir boyuta geçeyim diye dua ediyorum, Ayhan ishal olsun, "Bi dakka!" deyip arabayı bir benzinliğe çeksin, tuvalete bir girsin bir daha da çıkamasın diye dua ediyorum, Bekir Enişte dirilsin diye dua ediyorum, zombiler yolumuzu kesip hepimizi ısırsın diye dua ediyorum. Fenayım çok. Çeneme de vurmuş, mezarlıktan geçen köylünün ıslık çaldığı gibi car car konuşuyorum ölüm hakkında. En korkmadığım şey o çünkü. "Yaa işte..." diyorum bilgiç bilgiç, "Ölüm varken biz yokuz, biz varken de ölüm. Ne güzel demiş Epikür."

"Ne manikürü?" diyor Hülya arkadan. Ona cevap verecek, onunla dalga geçecek hâlde değilim. Devam ediyorum: "Doğduk ya şimdi... Aynı anda da ölmeye başlıyoruz aslında. Ama farkında değiliz. Kalbin atıyorsa, yaşadığın kadar da ölüyorsun demektir; ölüm atının ayak sesleridir o kalp sesleri. Enteresan yani."

"Ne diyon yaa?"

Bi dur Hülya, bi dur. Ben ne dediğimi biliyor muyum?

"Enişte..." dedi Ayhan yanımdan, "Şu konuyu kapatsak mı artık?"

"Yaa kapatırız, o mühim değil de..." dedim, "...Hani kaçamayız ölümden yani. Bugün Bekir Enişte'ye, yarın bize. O bakımdan diyorum. Ölümün bizi nerde beklediği belli

değil, iyisi mi biz onu bekleyelim, gerisini o düşünsün. Ölüm telaşı ölümden korkunçtur çünkü..." Çenem açılmış, duramıyorum: "Turgenyev'in şu sözü çok hoşuma gider meselâ: Ölüm en eski şeydir ama her insana yepyeni görünür. Di mi?"

"Allah Allaah..." dedi Ayhan. "Yaa kime diyorum ben? Fenalık geldi bak. Çekeceğim şimdi arabayı sağa, gidemeyeceğiz, ayıp olacak. Vallaha yeter. Cık cık cık. Evde ne güzeldin, ağzından bal damlıyordu, ne oldu sana birden yaa?"

Bilmiyor çocuk tabii, beraber ilk cenaze merasimimiz bu. Öğrenecek. Tam "Yok bir şey..." diyecektim, Hülya atladı arkadan:

"Korkuyo, noolacak başka. Ödü patlıyo cenazeden."

"Aa, ciddi mi yaa?"

"Yaa ne alâkası var..." dedim dönüp Hülya'ya ters ters bakarak. "Niye korkayım? Hepimiz öleceğiz diyorum. Korkan adam böyle mi der? Ne demiş Nâzım Hikmet? 'Ne ölümden korkmak ayıp, ne de düşünmek ölümü...' Düşünüyoruz işte. Di mi?"

"Yalançı!" dedi Hülya. Hemen arkasından da Ayhan'ı dürttü. "Var ya... Buna cenaze merasimi deme, ne dersen de. Ölüyo korkusundan, ölüyo."

Ayhan bir kahkaha atıp direksiyona kafasını vuruyormuş gibi yaptı:

"Hadi bee! Ben de diyorum niye saçmalıyor sabah beri. Yuh enişte!"

"Lan oğlum..." dedim, ne diyeceğimi de bilemiyorum, gelmişiz Demet on ikinci caddeye, kabristan hemen şurası, "...Yok öyle bir şey. Ne bakıyorsun sen Hülya'ya."

"Bak bak..." dedi Hülya, bir taraftan da kötü kadınlar gibi gülüyor, "...Korktu ya, nası kibar kibar konuşuyo, görüyon mu?"

Döndüm arkaya, "Bi sussana sen!" dedim.

"Baarma bana!" dedi.

Başka zaman olsa bağırmıyorum derdim, ama bağırmış olabilirdim şimdi, emin değilim, çünkü kendimde değilim. Ayhan'ın yanında yapma bari demeye getirerek göz kırpıp "Pardon..." dedim, ki ölsem demem, Hülya'dan özür dilediğim görülmemiştir, niye dileyeyim, onun varlığı bizâtihi koskoca bir affa uğrayıştır benim için, özre ne gerek var, bağışlanışımdır o benim zaten. Güzel güzel düşünüyorum böyle de içim nasıl çekiliyor bir taraftan. Sağ yanımızda mezar taşçılar, mezar bakıcılar, çiçekçiler, mermerciler, fidancılar belirdi bile. Belirsin. Korktuğum mezarlık değil ki benim. Titremem artmış, hem de terliyorum su gibi. Tek ıslığım var bu mezarlığın yanından geçerken, o da gene mezarlık, gene ölüm. Konuşacağım mecbur.

Konuştum:

"Pek çok doktorun yardımıyla ölüyorum demiş Büyük İskender. Ne hoş di mi?"

"Hıı..." dedi Hülya arkadan, "Ölüyle fazla oynama ya osurur ya sıçar diye de bi atasözümüz var. O da çok hoş. Pis korkak."

Ne derse desin, benim kendimi avutmam lâzım. "Şu dünyanın mezardan başka beşiği yok ki Hülya..." dedim, "Niye korkayım? Ölüm bu, ne hükümdar tanır ne soytarı; herkesi aynı iştahla yutar. Seni de yutar beni de yutar, felâket değil, kurtuluş bilâkis. Asıl felâket ölmemektir. Korkuyorsam şerefsizim..." Ciddi ciddi de konuşuyorum, farkında

değilim ama Ayhan'ın beti benzi atmış, dönüp baktım Hülya'ya, onun da dudakları pır pır ediyor. Anam dedim içimden. Buldum! Az daha korkutursam tamam.

Nitekim, gayet yumuşak bir sesle, "Yaa tamam..." dedi Hülya fikrimi doğrulayarak. "Sus sen de bi yaa! İçimizi şey ettin ölüm ölüm ölüm. Anladık. Bi sus."

Ne susacağım, aynen devam ettim: "Ne demiş Hayyam? Demiş ki, bugün üstüne bastığın serin çimenler yarın senin toprağında bitecek. Ee? Korkulur mu şimdi bundan? Âkıbet tek, o da ölüm, zaten her şey ölmek için yaşar esâsında. Di mi Ayhan?"

"Yaa Enişte..." dedi Ayhan, onun da sesi titriyordu artık, "Vallaha yeter dedim yaa."

Haa, el mi yaman bey mi yaman. Görün bakalım siz. Al sana yeter:

"Hayatımız tapulu malımız değil ki kardeşim. Kiraladıydık, bir gün çık diyecek ev sahibi, çıkıp gideceğiz, bitecek. Demek ki hayatın içindeyken ölümün de içindeyiz bildiğin Hayattan çıktık mıydı ölümden de çıkmış oluyoruz otomatikman. Bundan mı korkacakmışım? Birileri bize bıraktı gittiydi zamanında, vaktimiz gelince biz de başkalarına bırakıp gideceğiz eşşek gibi. Bak Bekir Enişte'ye, geçti gitti işte..." Ayhan yavaşlıyordu. Bastırdım: "Hem kardeşim, bütün dertlerin bittiği yer orası, son durak kara toprak, el mecbur gideceksek, dertlerimiz de son bulacaksa korkulur mu be?"

"Korkulmaz tabii..." dedi Ayhan. Az daha yavaşlamıştı. Sağda birinci kapısı belirdi mezarlığın. Girse girerdi. Girmedi. Önünden geçerken "Kaçıncı kapıdan girecektik Hülya?" diye sordu yalandan.

"Ne bileyim ay?" dedi Hülya. "Şu da bi susamadı ki. Zaten şey oldum burda."

"Ney oldun?" diye gittim üstüne. "Korktun mu yoksa kız? Korkma korkma, kıyamam. Çocuk muyuz ki karanlık bir çukura gireceğiz diye korkalım? Normal bir şey sonuçta. Sonuçların sonucu, finallerin finali, sonların sonu. Sonumuz. En son."

"Mahsus yapıyon de mi? Piss!"

"Yok kızım, ne mahsus yapayım?" dedim son bir çabayla. İkinci kapı görünmüştü. "Hepimizin gerçek evi burası. Mezarlık. Buyur bak, açmış ağzını bekliyor fırın gibi."

Ayhan bu kapıyı da geçmek üzereydi. İnşallah.

"Gir Ayhan!" deyiverdi Hülya. "Mahsus yapıyo bu. Ben de salak gibi şey oluyom burda. Dön sağa. Bas lan bas."

İstemeye istemeye de olsa sağa döndü Ayhan. Benim de nevrim döndü. Anlatamıyorum ki, ölü değil, ölüm değil, mezar değil beni korkutan; ölünün etrafındaki aceleci hazırlık. "Girdik mi yaa?" dedim.

"Ne sandıydın?" dedi Hülya.

Gözlerim kararıvermiş.

***

O kadar zaman kendini sık sık, titre titre, kork kork, olacak olan olmuş, uyuyacak hâlim yok, ciddi ciddi bayılmışım ben oturduğum yerde. Gözümü Karşıyaka Mezarlığı'nın içindeki geniş bulvarda, Ayhan'ın arabasında açtım gene. Çeşmenin yanına park etmiş, kapımı da açmış ardına kadar, yüzüme telaşlı telaşlı su vuruyor elindeki pet şişeden. Hülya sağ ön kapının yanında dikilmiş, tepeden tepeden bakıyor bana.

Bayıldığımı anladım ya, kendime acındırmak için filmlerdeki gibi dramatik bir ayılış yapayım dedim:

"Nerdeyim ben?"

Bizimki hınçla eğildi üstüme. "Eliyin köründe!" dedi. "Yalançı! Ne bayılmış gibi yapıyon? Çocuğun ödü patladı." Çocuk dediği de Ayhan, Hülya'dan bir yaş büyük.

Kaçarsan kovalarlar, kovalarsan kaçarlar, bilinen şeydir değil mi?

Değil.

Hülya bilmiyordu çünkü. Piss deyip duruyordu. Kaçıyorum, anla kadın, kovalaman lâzım beni, benim de tabanlarım ardıma vura vura eve kadar kaçmam.

Baktım kurtuluş yok, azâd etmeyecek bu beni, "Manyak mısın kızım?" dedim, "Ne numarası? Sen de!"

"Baarma bana mübârek yerde."

Al buyur. Mezarlık da mübârek yer oldu başımıza. Baktım, Ayhan ufak pet şişeye yeniden su doldurmuş bana doğru geliyor, "Kes Ayhan, tamam!" dedim elimi kaldırıp. "İyiyim ben." Titremem geçmiş niyeyse. "İyi misin enişte?" diyerek cevabını önden verdiğim soruyu sondan sormayı başardı, sonra zaten cevabını verdiğimi hatırlayıp suyu yere döktü, "Ee?" dedi, "Ne yapıyoruz şimdi?"

Tam "Siz gidin merasime katılın, ben şurda dinleneyim, dönüşte alırsınız," diyecektim, "Ne yapacaz, gidecez tabii..." deyip kestirdi attı Hülya, "Sen bakma buna. Yalançıktan yapıyo. Hadi geç. Gecikiyoz." Sanki biz geciksek Bekir Enişte küsecek. Gene de merhametli çocuk Ayhan, bak ben de çocuk dedim, "İyi de..." dedi Hülya'ya, "Ya numara değilse? Gene düşer bayılırsa orta yerde?" Hayrıma diyor gibi değildi, korkmuş da benim korkuma sığınmaya çalıştığı için

diyor gibiydi. Ama neticede diyordu yani, korkak olan benmişim gibi oluyordu o zaman.

Bu da benim gururuma dokundu şimdi. O kadar da değildi artık.

"O kadar da değil artık" dedim. Benim değil, onların korkak gibi görünmesi lâzımdı. Bilhassa da Hülya'nın. "Hadi geç. Gidiyorsak gidelim, bitsin bu iş."

"Sen bilirsin..." deyip kapımı örttü, dolanıp geçti direksiyona, ralliye çıkmış gibi iki saat yekindi yerleşti, kemerini sıkı sıkı bağlayıp gerdirip kontrol etti falan; şurda otuz metre yol gideceğiz lan, ne o kemerler memerler, resmen vakit kazanmaya çalışıyor. Güldüm içimden. Sen dur seen!

Hülya çoktan yerleştiydi arka koltuğa zaten. Yürüdük. Sağımız solumuz önümüz arkamız, dağ taş, dere tepe, kıyı bucak, kenar köşe mezar mezar mezar.

"Amma da çok ölü ölmüş" diyordu Hülya.

"Yaa işte..." dedim iç çekerek. "Bir delik deliyorlar, atıyorlar içine seni, bitti gitti." Baygındım aydım ya, fizikman da daha iyi hissediyorum, acımı yerde komayayım, kaldığım yerden devam edeyim istiyorum. "Var oluşun bir tek hakikâti vardır; o da yok oluş, ölüş, bitiş." Sesimi de kısık tutuyorum ki iyice korksun bunlar.

"Ne diyon be boş boş!" Hülya'nın sesi de hiç iyi değildi.

"Ne diyecek..." dedi Ayhan, "Gene başladı arkadaş." Sesinin de beti benzi atmıştı. Mezarlığın bulvar kadar geniş caddesinden sağdaki nispeten daha dar yola saptı. Kenardaki tabelada "Ahmet Efendi Camii, Morg ve Gasilhane" yazıyordu.

"Gasilhane..." dedim, "Mahkemeye çıkmadan önceki son hamam."

"Yaa bi sus!"

Ne susacağım, "Görüyorsunuz..." diye devam ettim, "Ölüm korkusu ölümden çok daha korkunç. Adam zaten ceset. Ölmüş, morarmış, çürümeye başlamış, bu dünyayla muhasebesini kesmiş, öte dünyaya da ruh olup gidecek, ne bunun götünü başını götürecek hâli var, ne de oradaki meleklerin temizlik kontrolü yapacak hâli. Yatırıp da niye köpürte köpürte yıkıyorsun, di mi? Korkuyorsun çünkü. Ölüyü pis göndermekten değil korkun, kendin pissin ya, pis gitmekten korkuyorsun. İçin pis için. Dışını niye yıkıyorsun, böcekler yemeyecek mi neticede, yılanlar dişlemeyecek mi, çıyanlar pislemeyecek mi üstüne?" Ahmet Efendi Camii bize doğru iniyordu yokuş aşağı veya biz ona doğru tırmanıyorduk.

"Bak yaa..." dedi Ayhan solumdan, "Elim ayağım terledi yaa. Yaa enişte, vallaha kötü oldum yaa, Allah aşkına diyorum yaa!"

"Dinlemez!" dedi Hülya, "Aklı sıra bizi korkutacak da gitmekten vazgeçirecek. Ben biliyom onun niyetini."

Biliyordu, evet, bilsin varsın; son kozlarımı da sürecektim masaya. Şunun şurasında merasime ne kalmış? "Aaah ah..." dedim, "Market arabası gibi tekerlekli pusetlerle getirecekler şimdi tabutları, sıra sıra dizecekler oraya, üstlerinde isim yazmasa kendi ölün hangisi hayatta bilemezsin, ki aslında o ismin yazılı olduğu tabuttaki sahiden de seninki miydi, onu zaten hepten unut, belki değildir, belki başka birini gömeceksin Bekir Enişte diye. Var ya, aslında en iyisi kimseye itimât etmeyeceksin. Gömmeden önce kefenin tepesindeki düğümü çözüp o morarmış yüze yakından bakacaksın bir, kontrol edeceksin... Bir de bakmışın ölü de sana bakıyor gözlerini açmış... Ne yaparsın meselâ?"

Ayhan "Yeter yaa!" deyip sağa çekti. Terleyen avuçlarını pantolonuna siliyor, sonra ellerini kaldırıp leke varmış gibi bakıyor, parmaklarını saçlarının arasından geçiriyordu. Beti benzi benimkinden beterdi tahminen. Şu kadar korkmasam gülerim.

"Niye durduk?"

Ayhan'ı bırakmadım Hülya'ya cevap versin, "Niye durmayalım?" dedim, "Yaygaraya yaklaştık. Korktu çocuk tabii." Dilime dolanmış çocuk da çocuk. Bu Hülya böyledir. O birine bir kulp takar, senin diline dolanır. Ömrümün sonuna kadar çocuk derim ben artık eşşek kadar adama.

"Sus be sen. Yürüsene Ayhan."

"Yürü yürü..." dedim soluma dönüp; "Bir gün senin için de geleceğiz buraya. Başka bir arabada olacağız o zaman, başka birine yürü diyecek Hülya. Ne de olsa hiç kimse canlı çıkmıyor bu oyundan." Eğildim çocuğun üstüne, hay çocuk diyen dilim kopaydı, "Sana da geleceğiz kardeş! Vallaha geleceğiz," diye tısladım. "Yürü."

Hülya sus diyor, piss diyor, Ayhan terliyor, titriyor, ben bastırıyorum, fısıldıyorum, solumuzdan arabalar geçiyor, hem kaçış için son umudum gibi geliyor bu vaziyet bana hem de inanmıyorum kendime, caminin beyaz tenteleri gözüme gözüme giriyor artık; gelmişiz bile, ne umudu? Gene de iyimserim az buçuk, umut umuttur deyip aman vermemeye çalışıyorum, öleceğiz diyorum korkunç korkunç, ben korkmam aslanım, ölünün yanında da yatarım, merasim bozuyor beni hepsi bu, siz kendinizi düşünün diyorum, Ayhan bir yürüyecek gibi oluyor, bir vazgeçiyor, Hülya ikide birde dürtüyor arkamdan, pis yalançı diyor, pis vefasız diyor, pis korkak diyor, seni yıkamayalım da mundar git pis pis diyor,

ama ille de pis diyor, sonunda o galip geldi, iyilik her zaman galip gelir, elleri titreye titreye yapıştı direksiyona Ayhan, ayağını frenden kaldırdı, yürüdük biz. En korktuğum yere gidiyorduk; cami avlusundaki tören alanına. Beceremediştim, kaçamamıştım. Allah kahretsin inşallah.

Ezan okunmaya başlayınca ben de titremeye başladım yeniden.

***

Caminin, üzeri beyaz tenteyle kapatılmış mermer döşeli geniş avlusunda bekleşiyorduk. Hülya, teyzeleri, başta zangır zangır titreyen Ayhan olmak üzere Hülya'nın kuzenleri, Handan, Hüseyin ve zangır zangır titreyen ben. Birkaç defa bizim grubu avlunun dışındaki cenaze arabası yolunun oraya sürmeye kalkışmış, her defasında kalabalık bir teyze grubu tarafından "Güneşin alnında ne işimiz var?" diye azarlanarak püskürtülmüştüm. Arkamı tabutların dizildiği kıbleye döndüm ben de mecburen. Öldürsen dönüp bakmam. Hoca çağırır birazdan, cenaze namazı var ya, ama gitmeyeceğim tabii. Kılmayacağım, dikilmeyeceğim o tabutların önünde. Varsın kâfir desinler; benden buraya kadar kardeşim. Şuraya geldiğime şükredin, o uğurlama kalabalığına katılamam ben.

Tabut değil derdim, ölü hiç değil, ne kadar az diri görürsem o kadar iyi. Ölü uğurlanır mı yahu? Oğlunu askere mi gönderiyorsun? Ölmüş işte. Göm gitsin.

Dayanamıyorum bu manzaraya; niye kimse anlamıyor?

Mümkünse ayakkabımın burnuna veya korkusundan ikide birde konuyu Amerika'daki ticaret hayatına getiren Ayhan'ın çenesine bakmaya çalışıyorum. Gözüne katiyen.

Aynalı gözlüklerini takmış çünkü, baksam arkamdaki merasim alayını göreceğim kabak gibi, sırtımı döndüğüm de boşa gidecek.

Hülya karşımda, Ayhan'ın sağında duruyor. Cesur cesur da bir pozlar böyle, bana tepeden tepeden bir bakmalar falan. Biz de yedik.

Nimet Teyze benim yanımda. Cenazeye değil de pikniğe gelmiş sanki, öyle bir rahat, öyle bir huzurlu, öyle bir neşeli. Kocan öldü Teyze! Hiç. Karşıyaka Mezarlığı'nın yeşilliklerini övüp duruyor heyecanlı heyecanlı. Şuraya serecekmişsin kilimi, bizim Almanya'da neredeymiş böyle güneş, ayaklarını da altına katlayıp oturacakmışsın, ohmuş, mismiş.

Hülya'nın sürüsüne bereket teyzelerinden biri kikirdedi o sıra. Yedi tane teyze var bizimkinde, say say bitmez. Hangisi hangisidir karıştırırım ha bire. Hikmet kimdi Nimet kimdi Servet kimdi Mürrüvvet kimdi, sorar dururum.

"Ne gülüyon?" dedi Nimet Teyze kardeşine.

Öbür, ismini çıkaramadığım teyzemiz açıkladı:

"Ay bi de böyle kadınlar memelerini açıp yatıverir ya iki dakka güneş açsa. Ona gülüyom."

Nimet Teyze "Şayze..." deyip bir kahkaha patlattı. "Medeniyet başka bi şey tabii. Burda yatacan öyle var ya, tuttukları gibi sikiverirler."

"Şşt..." deyip ayıpladı bunu teyzelerden biri. O hepsinden beter kikirdiyordu. "Deli olma kız. Ayhan mayhan var burda. Ne biçim konuşuyon." Ayhan kendisi olduğuna göre mayhan da ben oluyordum. Veya Hüseyin.

"Aman!" dedi Nimet Teyze. "Eşşek kadar adam... Bilmiyo da benden mi duyuyo sanki? Amerika'da ne cevizler kırmıştır o. De mi lan Ayhan?"

Ayhan tahminen hâlâ titriyordu. "Yaa yok Teyze yaa..." dedi mırıl mırıl, "Nerden çıkartıyorsun şimdi? Günah!"

"Aa, tabii, günah valla," dedi bir başka teyze. Servet miydi ki? Ne bileyim.

Başka zaman olsa katıla katıla gülerim şu konuşmalara. Şimdi sırtımın gerisinde korku var, gülemiyorum. Bıraksan ağlarım hattâ.

Hadi buyur, millet hareketlenmeye de başladı. Cenaze namazına koşuyorlar. Bu hareket var ya, öldürüyor beni, canımı alıyor.

Baktım, Ayhan yanıma gelmiş.

"Hadi enişte. Namaz başlıyor." Sesi ayrı titriyordu çocuğun, dudakları ayrı, elleri ayrı. Nasıl korkutmuşsam artık.

"Sen Hüseyin'le kıl," dedim. Sesim ayrı titriyordu, dudaklarım ayrı, ellerim ayaklarım ayrı. Nasıl korkmuşsam. Düştüm düşeceğim. "Tansiyonum şey oldu galiba biraz. Şuraya bir yere oturmam lâzım." Ciddiyim, başım dönüyor, otursam da orada bayılsam keşke, ama onu da yapamam. Kaçmam lâzım. "Allah'ım, yardım et!" diye dua ediyorum içimden. "Allah'ım, yardım et!"

Etti.

Daha hoca mikrofonu eline alıp cenaze namazının nasıl kılınacağını anlatmaya başlamamıştı. Başlasa küt diye gideceğim ben, gergin bir bekleyiş içindeyim, birden, "Haa, bak ne gösterecem size..." dedi Nimet Teyze. "Bak bak..." Dallı güllü cep telefonunu kaldırmış parmağıyla gezdire gezdire bir şeyler arıyordu.

Buldu.

"Bak!"

Baktık biz Ayhan'la. Hülya da geldi salak gibi. "Hani, ben de bakayım. Ne o Teyze?"

"Videyo," dedi Nimet Teyze. "Gel gel, çok güzel."

Koca telefona dördümüz birden bakıyorduk şimdi: Ben, Ayhan, Hülya, bir de Nimet Teyze.

Ekranda bir hastane odası belirdi. Arka planda Nimet Teyze'nin sesi vardı: "Hastane odamıızzz..." Saçı başı dağınık bir kadın el salladı. "Komşum Nilüfeeer... Allah razı olsun, hiç yalnız bırakmadıı..." Monitör, serum torbası, serum borusu, oksijen maskesi, derken Bekir Enişte. Siyaha yakın bir yüzle yatıyor rahmetli. Hülya "Ay!" derken Nimet Teyze'nin kayıtlı sesi devam etti: "İşte Bekiiir..." Ayhan, "Öl... öl... ölmüş mü?" gibi bir şeyler titretti dudaklarında. Düşüyordu, ben tuttum. "Dinleyin dinleyin..." dedi Nimet Teyze, "Bak en güzel yeri geliyo şimdi."

Geldi.

"Bekiiir..." diye sesleniyordu videodan. "Aç gözünü Bekiiir... Bekiiir..."

Bekir Enişte hâlsiz hâlsiz sızlandı, ağzını şaplattı, hafifçe araladı gözlerini.

"Dur..." Nimet Teyze'nin sesiydi gene. "Şunu çıkartalıım." Bir el uzandı, Bekir Enişte'nin ağzını burnunu kapatan oksijen maskesini çıkarıp motosiklet gözlüğü gibi alnına kaydırdı. Sonra görüntüye girdi elin sahibi; deminki dağınık saçlı Nilüfer'di bu. "Kaldır Nilüfer!" dedi Nimet Teyze. "Ben çekiyorum, kaldır kafasını."

Dağınık saçlı kadın sağ kolunu Bekir Enişte'nin terli boynunun altına soktu, destekleyip hafifçe doğrulttu adamcağızı.

"Yaa ne bu yaa?" dedi Hülya. Baktım ağlıyor.

"Dur ay, dur sen de..." dedi Nimet Teyze. "En güzel yerine geldik."

Hakikâten de gelmiştik.

"Hadi Bekir..." diyordu şimdi videodan, "Hadi... Bekiiir... Az kaldı anam, hadi... Getiriver. Hadi... Bak ben getiriyom: Eşhedü..."

Bekir Enişte, "Eşhedü..." dedi, küt diye gitti.

"Ay gördünüz mü?" dedi Nimet Teyze. "Çok güzel öldü rahmetli."

Çocuk mocuk diyoruz ama Ayhan eşşek kadar adam, tutmaya gücüm yetmedi, o da küt diye gitti yanımda, aman demeye kalmadı, Hülya da gitti. Onu havada yakaladım.

Cenaze namazı başlamadan Hüseyin'in park yerindeki arabasındaydık biz. Yırttım diye nasıl seviniyorum. Hülya'yı arka koltuğa uzatmış, Ayhan'ı ön koltuğa oturtmuştuk. Ben caminin şadırvanından doldurduğum pet şişeyle su çalıp durdum bunların suratına. Çoktan ayıldılardı ama olsun. Dalgamı da geçiyordum mis gibi. "Ölüden korkulur mu lan?" falan diyordum. "Gördünüz işte, ne güzel öldü rahmetli."

Hülya hâlsiz hâlsiz saydırıyordu bana:

"Piss!"

Benle Oynama

Sakın tek bir kelime daha etme, sakın tek bir yalan daha söyleme.
Niye biliyor musun? Çünkü inanırım.
Oscar Wilde

Kiracıysan kaderin kara bir gecede kara bir kalemle kara bir kâğıda yazılmıştır, ev sahibin çık dedi mi çıkacaksın. Bir de bizim gibi hayvanatlı kiracıysan, oraya buraya kader yazmaya, kalem kâğıt aramaya, israf etmeye falan hiç gerek yok, doğrudan bahtı karasın, debelenme, ne buldunsa beğenecek, seni evlâd-ı hayvanatla kabûl eden o mübârek ev sahibinin elini yerde nimet bulmuş gibi üç defa öpüp başına götürecek, adam sana ev diye ahır gösterse ay ne güzelmiş, anasının örekesi kadar kira istese ay ne makûlmüş diyeceksin. Beğenmeme şansın yok, pazarlık şansın yok, uzak yakın deme şansın yok, hâsılı, hiçbir konuda hiçbir şansın yok. On beş baş hayvanata razı olup evini kiraya veren bir adam buldun mu kardeşim? Gölge görmüş deve gibi çökeceksin o

hayırhah insanın dizinin dibine. Kira bedelini sonra tartışırsın. Yok, bu yalan oldu. Neyi tartışıyorsun? O söyler, sen de kabûl edersin. Bitti.

Ama tek dert bu değil. Bir de Hülya var başımın derdi.

Âdetidir arkadaşın, dünyanın en güzel evini bulayım istersem, ilkin beğenir, tut tut diye gaz verir, teşvik eder, ben havaya girip salak gibi tutarım, ondan sonra sanki o hiç beğenmemişmiş, başından beri karşıymış da ben onun bütün itirazlarına rağmen kalkıp kendi başıma kiralamışmışım gibi başlar ana avrat sövmeye. Yok, bana değil. Ortama söver, tuttuğum eve söver, feleğe söver; özneler nesneler değişir, fiil hiç değişmez. Söver. Kaç kere denedim, kasten hiç karışmadım meselâ, gitti kendi buldu, kendi beğendi, kendi gelip anlattı bana, öve öve deve etti kendi bulduğu evi, sıra taşınmaya gelince gene kendi başladı ana avrat. Ne boktan evmiş de bin tane hayvanla nasıl sığacakmışız da bok gibi eve bi dünya kira istiyomuş pezevenk de bu kadar kira mı olurmuş da zaten semtinde meymenet yokmuş da dağın başıymış da hay bahtına tüküreymiş de...

Hep aynı hep aynı.

Ben de sözümü sakınacak değilim, giydiririm ânında:

"Kendin aradın kendin buldun kendin beğendin kendin tuttun kızım. Ev ararken gözün yanında değil miydi?"

"Baarma bana!" der hemen. "Adam olaydın da sen bulaydın."

Bulsan kabahat bulmasan kabahat.

Dedim ya, kiracının bahtı karadır. Kararıverdi gene bir gün bahtımız.

Cengiz Sokak'ta oturduğumuz evin sahibi müjde verir gibi "Nihâyet müteahhide verebildim bizim evi. Size

zahmet iki aya kadar çıkarsanız..." deyince başlayan yeni bir taşınma gerilimi vardı evde ve günden güne artıyordu. Hülya'nın tepkilerini yumuşatmak için, "Ama bizden çok memnunmuş yani Bahattin Bey..." diye yalan söylüyordum ben. Hattâ iyice abartıp "Sizin gibi kiracıyı nerden bulacağım deyip deyip hayıflanıyordu. Gözleri dolmuştu adamın," bile diyordum.

Hemen inanır Hülya. Gene inandı. "Zor bulur bizim gibisini..." dedi hiddetle, "Götü boklu gecekondusuna üç daire kirası aldı bizden Allah'ın çakalı! Hem de kaç sene! Ağzına sıçtımın herifi! Piss!"

"Yaa tamam. Sen de sövme elin adamına. Bulmuş müteahhidini vermiş işte. Mal onun mülk onun, bize ne?"

"Zaten sen hep karşı tarafı tut, beni hiç tutma. Gider arar bulursun o zaman başka bi bahçeli ev şimdi."

Kadının Türkçe hâkimiyetine bak; aynı anda bütün zaman kiplerini kullanabiliyor. "Orda duuur!" dedim, "Bu evi buldum da tuttum diye demediğini bırakmadıydın bana, şurda tepine tepine bi hâl olduydun, daha unutmadık. Ben tövbeliyim kardeşim, sana ev mev tutmam. Kendin bul, tut, ne yapıyosan yap, ağzımı açarsam şerefsizim."

"Saçmalama be!" dedi. İhâleyi bana yıkmak dururken niye üstüne alsın? "Sen tut işte. Bi şey demeyiz."

"Bak var ya... Bi dersen..."

"Demeyiz dedik işte!"

İnandığımdan değil; onun da kendine inanmadığını biliyorum ama çarem mi var? Hem gezip dolanıp bakacağım bahçeli evlere hem emlakçı Zafer'e haber vereceğim ki düşürürse o da bana haber versin. Bakmam dediğine bakma, annesigile gidip geldikçe Hülya da bakacak oraya buraya,

eşe dosta haber salacak, dairede arkadaşlarına soracak, ne yapsın? Ne yapalım? Adam gibi ev aramıyoruz ki biz. Kat karşılığında müteahhide verileceği güne kadar etiyle kemiğiyle bize teslim edilecek, yok kapılarını köpekler yemişmiş, yok duvarlarını kediler çırmalamışmış, yok biz gene yangın çıkartmışmışız, ne halt edersek edelim bizden başka hiç kimseye dert olmayacak, bir ayağı çukurda, bir gözü toprağa bakan müstakil bir ev arıyoruz, o kadar hayvancağızla rezidansta oturacak hâlimiz yok. Ee, bu da uzayda hayat aramak gibi bir şey. Ankara'da müstakil ev mi kaldı?

Kalmış meğer.

Gökte ararken yerde bulduk biz. Daha doğrusu Zafer buldu. Emlâkçi Zafer. "Doktor evi abi..." diyordu telefonda, sanki araba. "Hayvana mayvana hiçbi' şey demiyo adam, isterseler sığır beslesinler diyo, iki sene bildikleri gibi otururlar, ondan sonra çıkarlar, hattâ çıkarken yıkar da çıkarsalar daha da memnun olurum diyo, buyursunlar baksınlar, tutuyosalar tutsunlar diyo."

Nasıl tutmayacaksın? Hem müstakil ev hem ev sahibi iki sene oturma garantisi vermiş hem hayvana mayvana itirazı yok hem de gene bizim sokakta. Cengiz Sokak dediğin Yenimahalle'nin başucundan başlıyor, ayakucuna, ta Demetevler'e kadar gidiyor, öyle ince uzun, sırık gibi bir sokak. Adres değiştirmiş bile olmayacağız, fıstık gibi. Zaten Yenimahalle'ye hastayız, ben seviniyorum, baktım Hülya benden beter seviniyor.

"Bir gidip baksa mıydık Hülya?" dedim ağzını aramak için.

"Kaymaklısını buldun da kıllısını mı arıyon?" dedi. Çok bâriz seviniyordu. "Nesine bakacan? Git tut işte."

Şu hayatta gördüğün göreceğin en büyük empat benim, her iddiasına varım. Herkesin yerine üzülebilir ve sevinebilirim ben, herkesin yerine utanabilir ve kahrolabilirim, hiç ayrım gözetmem. Hülya seviniyor ya ev bulduk diye, olmuşum sana Hülya, ben ondan çok seviniyorum, Emlâkçi Zafer bir kira tutarında komisyon alacağım diye seviniyordur değil mi şimdi meselâ, o hâlde Zafer'im de aynı zamanda, onun nâmı hesabına da seviniyorum, kedi köpek iki sene daha rahat edecek mis gibi, hepsi olmuşum, mırlıyorum, kuyruk muyruk sallıyorum, seviniyorum, doktor aradığı kiracıyı bulmuş ne güzel, bir de ona seviniyorum.

"Arıyorum bak Zafer'i!" dedim. "Tutuyorum evi bak! Sonra şey olmasın?"

"Tut tut," dedi Hülya. "Ara ara."

Aradım Zafer'i artık. "Hazırla kontratoyu Zafercim," dedim, "... geliyorum, imzalayalım da bitsin çilemiz."

"Gelme abi," dedi Zafer. "Doktor Bey bizzat tanışmak istiyomuş senlen. Kontratı da aranızda hâlledecekmişiniz. Benim komisyonu unutmazsın de mi? Yaz bak, telefonunu veriyom."

***

Şimdi empatım ya ben; çok fena duygudaşıyım ya herkesin, Zafer de bana müstakbel ev sahibimin telefonunu verdi, ben de arayıp randevu aldım da adam da meğer Onkoloji'de doktormuş da ben de tıpış tıpış Onkoloji Hastanesi'nin yolunu tuttum ya; On İkinci Cadde'den başlayarak karşılaştığım ya da uzağımdan geçen, gözümün iliştiği bütün insanları potansiyel birer hasta ya da hasta yakını olarak görmeye başladım doğal

olarak. Hastane civarında oturan kim var kim yok o amansız hastalıktan nasibini almış gibi bir hissiyat içindeydim. Otobüs durağına koşturan, dolmuşa bineceğim diye itişen, pastaneye giren, bakkaldan bir paket sigara alıp çıkan, karşıdan karşıya koşarak geçen, işportacıyla pazarlık yapan, bakma neşeli göründüklerine, isterse türkü söyleyip el çırpsın, Demetevler sekenesinde derin bir hüzün görebiliyordum. Hastalığın hüznü elbet. Empati böyle bir şey. Mezarlığa bakan bir evde otursa insan, ölümün havasına girmez mi? Ben de kanser doktorunun evini tutmaya gidiyorum, kanser havasına girmişim çoktan, her gördüğümü teselli edesim var, elimde değil.

Demetevler On İkinci Cadde'nin bütün sakinleri ya hastaydı ya hasta yakını bence. Herkese anlayış göstermek istiyordum. Ne zaman hastaneye gitsem böyle olurum zaten. Sabiş'in yanında hastanelerde, sağlık ocaklarında, doğumevlerinde büyümüşüm, et, amniyos, kan ve ter kokan kadınların kalçaları hizasından bakmışım hayata, doğum sancısı çeken teyzelerle doğum sancısı çekmişim, spiral taktırmaya gelip içinde forseps unutulan teyzelerle bir olup üç ay içimde forsepsle dolaşmışım, hastayla hasta olmayı öğrenmişim ben. Duygudaş, derttaş, sırdaş, gönüldaş olmayı öğrenmişim. Çoktur öyle kendimi herhangi bir hasta yakını yerine koyduğum için can ciğer doktor arkadaşlarımı, "Hiçbirinizde insanlık kalmamış lan!" diyerek durup dururken kırıp döktüğüm. Tabii kendimi hasta yakınından dayak yiyen doktor arkadaşlarımın yerine koymalarım, hasta yakınlarına pis pis bakmalarım da çoktur. Böyleyim ben. Böyle yaratmış yaratan.

Onkoloji Hastanesi'ne gidiyorum şimdi, önüme gelene geçmiş olsun diyesim var.

Yola devam.

Metro durağının yanından geçtim. Yerin altından yeryüzüne çıkan her şahıs üzgün, durgun ve ziyadesiyle suskundu bana göre. Durağın adına bak çünkü: Onkoloji Durağı. Yuh! Sıradaki ne? Morg Durağı mı? Düşünmezler mi hiç, şu durakta o kadar vatandaş indi bindi yapacak, girdi çıktı yapacak, kaldırıp kafasını bir de bakacak ki tepede kocaman bir tabela: Onkoloji Durağı. Nerede insanlık?

Çok doluyum çok. Bu amansız hastalığın ağır atmosferi altında eziliyorum. Kendi adıma değil, hastalar adına, onların kaygı içindeki yakınları adına. Hem duygu doluyum hem de anlayış doluyum. Balkondan yarı beline kadar sarkmış, komşusunun kafasına kafasına halı çırpan kadını enikonu anlıyorum meselâ. Zevkinden çırpmıyordur kadıncağız, kim bilir hastası ne durumdadır diye düşünüyorum. Aklı başında mı bakalım? Ne gezer! Kolay mı?

İşte böyle düşünüyorum.

Karşı kaldırıma geçmişim dalgın dalgın. Bir dolmuş beni çiğneyip geçse şoföre de anlayış göstereceğim. O derece yüklüyüm. Bak işte... Köşede bir çay ocağı. Kapı yok, baca yok. Üstüne karpuz sergisi gibi hasır güneş siperliği çekmiş adamcağız. Niye hasır, bir durup düşünmek lâzım, keyfinden mi hasır? Hayır efendim! Kesin Onkoloji'de yatan bir hastası vardır bunun, masrafı büyüktür, daha iyi bir siperliğe gücü yetmemiştir yazık. Aaah ah!

Yola devam ettim. Karardıkça kararıyordu içim. Kararır tabii, hastaneye yaklaştıkça her şey değişiyor bir kere. Deminkiler, On İkinci Cadde ile bura arasındaki yolda, daha geride bıraktıklarım hasta yakınıydı meselâ, ama buradakiler hasta resmen. Binalar hasta, elektrik direkleri hasta, gelip geçen arabalar hasta, çöp bidonları hasta, sokak kedileri,

köpekler, kargalar hasta, insanlar zaten hasta. Yaklaştım, önümde Onkoloji Hastanesi'nden başka bina yok artık. Kanserden başka menzil yok. Al buyur! Üç kişi geliyor karşıdan, biri, sadece gözleri, burnu ve ağzı açıkta kalacak şekilde kafası beyaz sargılar içinde gençten bir çocuk. Kaşları yok, kirpikleri yok. Bir yanında annesi olduğunu sandığım, erimiş gitmiş bir kadın var, öbür yanında da babası olamayacak kadar gençten bir adam. Belki dayısı. Empatilerden empati beğeniyorum birbirimize yaklaştıkça. Bir o çocuk oluyorum, sargılı, kaşsız kirpiksiz, hem hastalığın kederi çöreklenmiş yüreğime hem de o çocuk olmuş hâlimle bir dönüp o çocuğun annesi, bir dönüp dayısı oluyor, ayrı ayrı hem kendim hem onların her biri için üzülüyorum. Yanıyorum yanıyorum. Genzimden yukarı sert bir hıçkırık yükselmiş, tutamadım kendimi. Tam yanımdan geçiyorlardı o sıra, dönüp bana anlayışla baktılar. Nasıl kötü oldum ben. Benim sizi anlamam lâzım, anlaşılmayı hak eden sizsiniz.

Adım adım yaklaştım hastaneye. Artık kimi görsem onunla hemhâlim, hepsi kanser çünkü. Ne çok hasta varmış!

Devam!

Hastanenin görüntüsünde bir falso var. Evet, daha önce de iç açıcı bir hastane binası görmedim ama bu hepsinden beter. Hasta olan bina bizzat. O kadar hasta duruşlu, o kadar sararmış solmuş, o kadar marazlı bir bina ki Onkoloji, içindekilerden daha hasta kendisi. Duvarları çöl rengi, bahçesi çöl bizzat. Demir, salak bir kapı var girişinde. Açık kalmaktan paslanmış, yerinden kıpırdatamazsın. Nizamiye falan zaten hak getire.

***

Hayatımda ilk defa görüyordum Onkoloji'yi ben. İyi bir şey beklemiyordum ama bu kadar kötü bir şey de beklemiyormuşum demek ki, yıkıldım. "Ulan," diyorum bir taraftan da kendime, "...altı üstü bina işte. Onunla da mı empati kuracaksın artık? Yeter lan!" Ama kendime söz geçiremiyorum, bina da olsa içi acıyor insanın. O ister mi bakalım önünden geçip gidende bile moral bırakmayacak derecede bakımsız, çirkin, çürük çarık, eciş bücüş olmayı? Onun ne kabahati var? Onu da anlamak lâzım. Yazık.

Tabii bir de şu var, ona yazıksa, buraya kadar gelip dertlerine devâ arayanlara evleviyetle yazık. Hastalar ne yapsın? Ya hasta sahipleri? Bu sahra karakolu kılıklı taş yığınına bakıp bakıp demezler mi "Bize buradan umut yok. Kelin merhemi olsa kendi başına sürer. Bu binanın kendisi kanser be!" Kesin derler. Ben diyorum şahsen. Hasta olmadığım hâlde moralimi sıfıra indirmiş manzara, hasta olmam gerekmez hoş, hastayla duygu bağı kurdum muydu bin hastadan beter olurum, şaşarsın.

Ki olmuşum. Ümitsiz ümitsiz bakınıyordum etrafıma. Rüzgârın getirdiği ya da belki bir kuşun dışkısından gelen, gelmek denmez buna, bulaşmak denir, bulaşan birkaç tohumdan nüvelenip kuru kuru büyümüş üç beş ağaç var sağda solda. Gerisi diken, kum, taş, kara toprak, toprağın üstünde sürünen poşet, kâğıt bardak, okunmuş gazete, toz maskesi, çer çöp. Otopark kısmı da darmadağın. Millet uzak ara park etmiş, biri buraya, öbürü şuraya.

Vallahi yalan yok, arabalara da üzüldüm.

Aah ah... Önce sağlık demesi kolay, hasta olan hastaneyse bizzat, hani nerde önce sağlık?

Onkoloji diyorum onkoloji. Kanser hastanesi diyorum!

Düşünüyorsun orada durmuş. Kırık koluydu, yırtık menisküsüydü, geniz etiydi, tırnak batmasıydı, hemoroidiydi, iltihaplanmış bademcikleriydi, çürük dişiydi şusuydu busuydu yüzünden gelmiyordu buraya gelen. Çok başka anlamlara gelebilen, misâl, şişlik gibi görünüp ama aslen şişlik olmayan bir şişlikten, lekeyle alâkası olmayan bir lekeden, kabızlığa benzemeyen bir kabızlıktan ötürü geliyordu, korka korka, ödü patlaya patlaya geliyordu, yolda, kapı girişinde, bahçede, otoparkta, binanın cephesinde bir damla moral arayarak geliyordu.

Moral.

Ne kadar bozulduysa moralim, yürümeye başlamışım haberim yok. Yanından geçip gittiğim veya benim yanımdan geçip giden insanları görmez olmuşum. Ağlamışımdır veya gözüm kararmıştır hırsımdan. Yaparım. Hepsiyim o an ben, herkesin yerinde ben varım, onların yerine ağlarım, onların nâmı hesâbına gözüm kararır. Olur.

***

Bahçe demeye bin şahit isterdi, ama bahçedeydim sonuçta ve kim bilir kaç dakikadır dura kalka yürüyor, dikiliyor, bakınıyor ve önüme gelenle empati kuruyordum.

Hastalıklı duvara çakılı pirinç tabelada "Başhekimlik" yazan haşmetli kapının önüne gelmişim. Başhekime de yazık. Tam ona üzülüyordum, yanımdan yanağı alınmış bir adam geçti, başladım buna üzülmeye bu sefer. Nasıl üzülmeyeceksin, sonsuza kadar gülecek artık zavallı. Ağlarken bile kötü kötü sırıtmak zorunda. Ya karısı ne yapsın? Annesi, babası, akrabaları? Haydii, kaptırmışım, bir annesi

oluyorum adamcağızın, bir karısı oluyorum, bir babası, bir oğlu, bir kızı. Kolay mı her gün bu yüze karşı durup "İyisin iyi! Maşallah. Her geçen gün daha iyiye gidiyorsun vallaha!" diye yalan söylemek? Koy bakalım kendini onların yerine. Nasıl? Zor değil mi? Yaa, onu diyorum işte.

Hep iddia ederim; biriyle empati kurmak onun ta kendisi olmaktan daha zordur. Kişi bir dert karşısında ne kadar dertlenmesi gerektiğini kendi bile bilmez de çoğu zaman, empat gayet güzel bilir.

Mıstık diye bir arkadaşım vardı üniversitede. Sevgilisi kovmuş bunu, Jale'ymiş kızın adı, çık git hayatımdan, defol demiş, bu da geldi gece bizim eve, hem ağlıyor hem anlatıyor falan, dinledim dinledim, kendimi Mıstık'ın yerine koydum elbette, ama kesmiyor beni tek taraflı empati, Jale'nin yerine de koymuşum, başladım kızı müdafaa etmeye. Kendimi tutmasam ben de kovacağım bizim oğlanı, ağzın kokuyor diyorum, seninle öpüşülmez diyorum, hayvan gibi terliyorsun diyorum, seni kim koynuna alsın diyorum, sen etek tıraşı bile olmazsın ki lan diyorum, cimrisin aslanım, şurdan sıkar şurdan yalarsın diyorum, diyorum da diyorum, dinledi dinledi Mıstık, baktı baktı, sen ciddi misin lan dedi, cevap bile beklemeden suratıma tükürdüğü gibi çıktı gitti ondan sonra. Bunu niye anlattım? Şundan anlattım; empat dediğin adam böyle bir adamdır işte. Ben böyle bir adamım. Yerde para dolu cüzdan bulurum, önce kendimi kendi yerime koyup sevinirim, daha tam mânâsıyla sevinemeden başlarım kaybedenin yerine koyup üzülmeye. Bu. Hülya beni terk etse, ona ondan bile çok ben hak veririm, vazgeçmeye falan kalkacak olursa da araya girerim güzelce, yüzüne bakılacak adam değilim deyip... Bu yani.

Neredeydim son?

Başhekimlik kapısının önündeydim.

Yanaksız adam mıh gibi çakılmış içime, o mu olmak evlâdır diye soruyordum kendime, onun annesi babası falan mı olmak? Elbette o olmak evlâdır diyordum. Böyle bir durumda hasta olmak, benim gibi duygudaşlığı patolojik derecede yüksek olan insanlar için hasta yakını olmaya yüz bin kere yeğdir. Buyur meselâ, bırak hasta yakını olmayı, kendim olmayı bile içime sindiremiyordum o anda. Kendimi kendi yerime koyunca şu soruyla burun buruna geliyordum çünkü: "O çocuk öyle hastayken senin sağlıklı olmaya ne hakkın var?" Abartıyordum sonra. "Bu hastaneye bu kadar adam, kadın, çocuk geliyor, hepsi canının derdine düşmüş..." diyordum, "Sense hem sağlıklısın hem de buraya gelme sebebin ev kiralamak! Utan utan!"

Utanıyordum. Evlâd-ı hayvanatın barınma derdi olmasa, önümdeki şu beş altı basamağı çıkıp da dünya işleri için başhekim yardımcısının kapısına dayanmaktan, adamı kira kontratosuyla zırtla pırtla meşgûl edip kim bilir kaç hastanın vaktini çalmaktansa elli defa döndüm gittiydim eve; Hülya'ya da "Adam başkasına vermiş" deyip seve seve yalan söylerdim, ama gene hastalıklı huyum mâni oluyordu bana. Kendimi bir Yasemin'in yerine koyuyordum, bir Timur'un, bir Ayşegül'ün, bir Sedat'ın; görüyordum ki bana güveniyor hayvancağızlar ne biçim, bahçeli ev bulacağım diye bekleşiyorlar, hadi diyordum o zaman, sık dişini, bul şu adamı, evi bağla, Hülya'ya müjdeyi ver.

***

"Allah hastaneye düşürmesin, hastanesiz de koymasın."

Bu kadar saçma bir duayı etsem etsem ben edebilirdim. Şüpheye düştüm bir an, acaba ben ettim de haberim mi yok diye kendimi yoklayıp önce kapıdaki yüzümün yansısına, sonra da etrafıma baktım. Sol yanımda, klinik şeflerinden birinin otoparkında dikilen baba oğul kılıklı iki kişiden baba kılıklı olanıydı konuşan. "Olur canım..." diye geçirdim içimden, "Allah da sana soracaktı ne yapayım diye. Cık cık cık." Artık kimle empati kurduysam. Tövbe estağfurullah.

"Tabii tabii."

Allah'a iş buyuran adamın yanındaki, oğluydu kesin, anladıydık artık, ona cevap veriyordu sesi titreyerek. Sesi titrediğine göre? Gözüm buğulanmış. Bakmaya başladım bu ikisine. Hay Allah! Baktıkça fenalaştım ben; fenaydı çocuk. Canım yaa. Yüzünün sağ tarafı hem cılk yara gibi hem de değil. Benmiş gibi görünüyor hem, hem de ben değilmiş gibi. Kızıl kahve ile koyu mor arası bir renk, yara veya başka bir şey, ben veya başka bir şey, ama ille de pis bir şey, kötü bir şey.

Öf be!

Baktım da morarmış, kararmış gitmişti tazecik yanak, uzun uzun yanmış da sönmeye yüz tutmuş gibi duruyordu. Kezzap atılmış veya divit uçlu havyayla ince ince dağlanmış gibi. Onun ne hissettiğini düşünmeme gerek yok, ben onun yerine hissediyorum zaten. Babasının yerine de hissediyorum. Hissetmediğim tek his kendiminki. Herhâlde tipim de kaymıştır. Kendimi bir onun bir bunun yerine koyarken ikisine de benzemişimdir doğal olarak. Kuru kuru empati olmuyor. Dedim az sokulayım da ne konuştuklarını da duyayım şunların. Sol yanıma doğru ufarak iki adım atıp yaklaşabildiğim kadar yaklaştım. Aynalı güneş gözlüğümün

camlarına güvenerek sanki daha ötede, daha başka bir şeye veya yere bakıyormuş gibi dosdoğru diktim gözlerimi üstlerine. Rahatsız olup dönüp bakıp "Ne bakıyorsun?" demeye kalksalar, hiç istifimi bozmaksızın gözlüğümü burnumun üstüne indirdiğim anda özür dilemek zorunda kalırlar, çünkü gözlüğü indirene kadar baktığım yeri elli sefer değiştiririm ben. "Ne bakması?" derim. "Size bakmıyorum ki!"

Dünya yıkılsa bana bakacak hâlleri yoktu gerçi. Sadece birbirlerine bakıyor, son bakışlarıymış gibi birbirlerinin görüntüsünü yalayıp yutuyor, içlerine çekiyorlardı.

Çocuk çok sıkıntılıydı. Onu anlıyordum.

Baba da çok sıkıntılıydı ki onu da en az çocuğu anladığım kadar anlıyordum.

"Başka bir hastaneye de benzemiyor ki..." dedi baba o sırada. "Herkesin derdi acil, herkesin yarası derin burda... Öyle bizimki gibi basit bir şeye teşhis koydurmak için acele etmeye ne hacet, değil mi? O yüzden oyalanıyorum."

Çocuk, uzun uzun düşünüyormuş gibi kafa salladı. O da oyalandı yani. İşime yaradı bu, vakit kazanmış oldum; durumu adam gibi analiz edeyim ki ona göre empati kurayım.

Neydi şimdi?

Oyalanıyorum diyordu baba. Bizimki gibi basit bir şey diyordu. Teşhis koydurmak için aceleye ne hacet diyordu. Yani? Gerçeği duymak istemiyordu yani. Ne kadar geç duysak o kadar iyi diyordu çaktırmadan. Yoksa insan hastane bahçesinde niye oyalanır? Hadi oyalandı, niye saf saf kılıf bulmaya kalkar buna?

Çocuk düşünmesini bitirmişti. "Ben de onu diyorum..." dedi dalgın dalgın. "Paniğe kapıldık filan ama... Annemi biliyorsun işte."

"Evet. Annen." Adam da uzun uzun düşünüyormuş gibi kafa sallıyordu. "Bıraksan şey yapacak evhamdan... evi şey yapacak... ateşe verecek."

Oğlan gözlerini kaçırdı. "Di mi? Altı üstü nedir? Basit bir şey."

Adam bir an dudaklarını gererek "Bok basit bir şey!" diye bağıracakmış gibi oldu, ta şuramda hissettim, kendini tutmasa bağırırdı da ama tuttu. "Sen de aklı başında adamsın güya... Ne demeye oynarsın beninle be oğlum!"

"İşte!" dedim aynı anda içimden. O bağrı yanık baba bendim o an. Her şey ortaya çıkmıştı. Benini kurcalamış bu sümüklü. "Eşşek herif seni!" diyorum o sinirle, "Bodur hergele!" diyorum, "Benle oynanır mı lan, salak!" diyorum; bağırasım var, ben de baba gibi tutuyorum kendimi, içimden homurdanıyorum, adamcağız ne dese haklı, ama diyemiyor, diyemez, moral vermesi lâzım evlâdına. İyi şeyler söyleyeceğim diye dişlerini nasıl sıkıyordur kim bilir? Kim bilecek, ben bilirim. Ben de sıkıyorum çünkü. Yanağındaki beni sivilce patlatır gibi patlattı kesin bu geri zekâlı, o da kötü huylu tümördü meğer, fırsat bekliyordu, yayıldı gitti. Ki tümör olsam ben de yayılırım. Annesi çığlık çığlık tabii. Bak bak... Baba oluyorum, anne oluyorum, tümör bile oluyorum, çocuk olamıyorum. Nasıl kızmışsam ite. Sen niye kurcalıyon lan benini? Göt! Anneni babanı üzmeye ne hakkın var lan senin!

Köpürüyorum sinirimden.

"Yaptık bi eşeklik babacım..." dedi oğlan. "Hem şey yapma yaa... Üzülme işte. Bi şey yoktur. Yani vardır da önemli bi şey değildir yani. Ne olacak ki zaten?" Sesi o kadar samimi, o kadar of çeker gibi çıkmıştı ki, sağ elini de yarasının

üstüne atmış belli belirsiz, dokuna çeke gezdiriyor orada, nasıl çaresiz, içim yandı. "Kızma babası kızma," demeye başladım bu sefer. "Gencecik çocuk işte. Bilse yapar mı hiç?" Yavrum yaa, babasına moral vermeye çalışıyor bir de.

Sinirli sinirli baktım babaya. Ne üstüne gidiyorsun çocuğun, hayvan!

Baktım o da çocuğuna bakıyor, dudaklarını kemiriyor, çoktan pişman olmuş, çırpınıyor telafi edeceğim diye. Geçiverdi sinirim. "Yok oğlum..." dedi zar zor. Yalvarır gibiydi. "Niye üzüleyim? Benle oynanmaz derler de onun için diyorum. Yoksa sende şey olduğundan falan değil. Düşün şimdi... Bir alay can sıkıcı, moral bozucu işlem... Yok parça alınacaktı, yok patolojiye gönderilecekti, yok sonuç beklenecekti... Sana da eziyet bize de eziyet. O bakımdan."

Oof of. Ne çekiyordu adamcağız. Aynısını çekiyordum da oradan biliyorum. Zor. Aynalı gözlüklerimin korumasında oğlana devirdim bakışlarımı. O ondan beterdi o ondan beter. Birini hık tutsa kazara, öbürü bunu hıçkırdı zannedip bağıra bağıra ağlamaya başlardı.

"Kötü bir şey olduğunu sanmıyorum," dedi çocuk. "Hem canım..." Yutkunurken çıkardığı sesi bir metre ötesinde olduğum hâlde rahatlıkla duyabildim, "Olmaz ya... diyelim ki oldu... Kanser dediler meselâ..."

Adam atıldı:

"Ağzını hayra aç yavrum, deli etme adamı burada! Bak sinirlenmeyeyim, kendimi tutayım diyorum, damarıma damarıma basıyorsun. Ne kanseriymiş bacak kadar boyunla! Sen niye kurcalıyorsun ulan benini? Salak mısın ulan sen? Bizi hiç düşünmüyor musun ulan? Hadi beni geçtim, annene de mi acımıyorsun ulan? İt!" Coşmuştu, gidiyordu tam

gaz. Yapma işte diyordum ben içimden, çocuk zaten üzgün, korkudan ödü kopuyor zaten, tek dayanağı sensin şu an, bi sakin ol, bi moral ver.

Beni duymuş gibi frenleyiverdi birden. "Heh heh heh..." diyordu şimdi, "Şaka yapıyorum oğlum. Şaka yapıyorum. Sakın üzülmek yok bak ha. Sen de öyle kanser manser deyip... Tövbe estağfurullah, adamın canını sıkma."

"Yok babacım..." dedi çocuk, "Kanser demiyorum zaten. Erken teşhis denen bir şey var..." Elini yanağına götürdü. "Onu diyorum. Dün bir bugün iki. Bundan daha erken teşhis mi olur? Di mi?"

Adamın bakışları buğulanmıştı. Dudaklarını belli belirsiz ısırdı. Ellerini nereye koyacağını bilemiyordu; ceplerine acemice daldırdı, bir şey ararmış gibi yaptıktan sonra daldırdığı gibi çıkarıp hastanenin kırık dökük bahçesini işaret etti. "Sigaram bitmiş," dedi zorlukla. "Vakit geçmez şimdi sigarasız. Gideyim de sağa sola bakayım büfe müfe." Ağladı ağlayacaktı.

"Sen dur!" diye hamle etti oğlan. O da ağladı ağlayacaktı. "Ben bulur gelirim." Fırlayıp indi basamakları, sola dönüp gözden kayboldu.

Ben zaten ağladım ağlayacaktım.

Baba zaten bunu bekliyordu, ben de bekliyordum da oradan biliyorum; oğlu gözden kaybolur kaybolmaz hıçkırıverdi. Zor da olsa kendimi tuttum neyse. Ama oyum o an, ben değilim. Omuzları sarsılıyor, sessizce ağlamaya çalıştığı için tuhaf tuhaf sesler çıkarıyordu adamcağız. Benden duygudaşını nereden bulacaksın, aramızdaki bir metreye yakın mesafeyi tek adımda kapattım, yanına gidip elimi hafifçe omzuna koydum. Dönüp bakmadı bile. İnledi:

"Ben ne yapacağım?"

Omzunu sıktım.

"Allah büyük."

"Yok yok..." dedi, "Böyle olmaz bu. Kendimi kontrol etmem lâzım." Burnunu sertçe çekti. Çene kaslarının kabarıp kabarıp inmesinden dişlerini sıktığı belliydi. Titreyen elini gömlek cebine sokup altın gibi duran bir sigara tabakası çıkardı. Tam "Altın değildir canım. Yok yok, kesin değildir. Altın sigara tabakası taşıyan adamın devlet hastanesinde ne işi olur?" diye düşünüyordum, bu sefer de Ligne 2 model som altın bir Dupont çakmak çıkarıp güzel güzel yaktı. Bir bozuldum. İbelo koleksiyonum olduğu için anlarım çakmaktan. "Hayvan herif!" dedim hemen içimden. "Bok gibi paran var, çakmağa sigaraya harcamayı biliyosun, götürsene çocuğu Avrupalara!" Şununla empati kurandaydı kabahat. Dupont çakmak diyorum yaa. Kaç bin dolardır bunlar biliyor musun?

"Çok pardon!" dedi o sıra.

"Yok canım, olur böyle şeyler" dedim ağladığı için özür dilediğini düşünerek.

"Sana tutmayı unutmuşum!" dedi bu sefer. Demin cebine attığı altın tabakasını geri çıkarmış, bana da sigara tutuyormuş meğer. Gözüm altın Dupont'ta olduğu için gözümden kaçmış.

"Haa, alayım bi tane," demişim. "Orjinal di mi o?" Nasıl güzeldi Allah'ım! Yaldır yaldırdı namussuz.

"Ne bileyim?" deyip uzattı elime. "Hanımın hediyesi işte. Al, bak."

Çok da umurumda değilmiş gibi aldım çakmağı, görgüsüzler gibi bakacak değildim, belli etmeden tarttım, sigaramı

yaktım, geri uzattım. "Hıı, orjinal bence," dedim gene hiç umurumda değilmiş gibi. Ki umurumdaydı. Var ya, bunun parasıyla biz en az bir sene ev kirası öderiz ha. Köpeklerle kedilere de bir senelik kuru mama alırız. Servet düşmanı değilimdir gerçi de... Bu ne yani şimdi gözümüze sokar gibi? Ayıp!

Kendimle kolay kolay empati kuramam ama o sinirle kurmuşum. "Şurda duruyordum..." dedim toparlanmak için, "İstemeden kulak misafiri oldum. Beniyle mi şey yapmış oğlunuz?"

Alt dudağını ısırırken hırslı hırslı kafa sallayınca sigarasının dumanı burun deliklerinden fırladı çıktı. "Oynamış!" dedi isyanla. Sesi uzaklardan geliyormuş gibiydi. Hem boğuk hem yüksek. Anlıyordum onu, bağırmak istiyorsun hem, hem de çocuk gittiği yerden gelir de köşeden dönüverir diye bağırmamaya çalışıyorsun. Acıdım. O oldum yeniden. "Koskoca üniversite son sınıf öğrencisi..." diye sürdürdü feryâdını. "Bilinçli dersin, okumuş yazmış dersin, aklı başında dersin... İnsan beniyle oynar mı kardeşim? Sana soruyorum, oynar mı?"

Oğlana demin de kızdıydım zaten, şimdi babasıyla bağ kurduğum için daha fena kızmaya başladım. "Adam olaydı oynamazdı!" dedim öfkeyle. "Bu ne okumuş Allah aşkına? Ne sanıyo bu kendini?" Bir taraftan giydiriyorum ama bir taraftan da çocuğun yerine geçiyorum elimde değil, olmaz diyorum, abarttın diyorum, bilse yapar mıydı diyorum, ağır ol diyorum, ki öbür taraftan da babasının yerine geçmişim zaten çoktan, Allah vurmuş, bir de sen vurma falan diye kızıyorum kendime. Ama yok yani, durabilsem dururum, duramıyorum. Göz ucuyla baktım da hırslı hırslı kafa

sallıyordu babacık. Ağlamayı da unutmuştu sayemde. İyi bari diye düşündüm hemen. Oğlan geldiğinde ağlar göreceğine sinirlenmiş de köpürür görsün babasını. Moral, hastalığın en pahalı ilacı. Ama yeterdi bu kadar. "Peki de..." dedim azıcık vites düşürerek; "Bu ben dün gece çıkmadı herhâlde, hep ordaydı di mi? Durup dururken nerden icap etmiş de..."

Lâfı ağzımdan aldı:

"Ne icâbı kardeşim? İcap micap ne bilsin bunlar. Kendince bir yorum yapmış beyinsiz, demiş bu bende bir pislik, kötü huylu bir hücre falan olsaydı, şimdiye kadar kaç tıraşta kestim, kanattım, içinde kaç kıl döndü, demek ki bir pislik yok, vurmuş jileti benin tepesine."

O isyan etmekte o kadar haklıydı ve ben o anda o kadar oydum ki, "Pis cahil!" demişim. "Pardon da abicim, üniversitede okuduğundan emin misin sen bunun?"

Beni teselli etmek ister gibi bakıyordu adam. Benimle empati kuruyordu belki de. "Sorma..." dedi altın tabakasından yeni bir sigara uzatırken, "Kamu Yönetimi okuyor, düşünebiliyor musun? Bürokrat olacak da devlet işlerine bakacak. Ben bunun gibilere sivilcemi sıktırmam, sivilcemi sivilcemi."

Haklıydı. Ben de kaptırmıştım.

"Kamu yönetimiymiş!.." dedim Ligne 2 Dupont'la yeni sigaramı yakarken, "Sen kiiim, kamuyu yönetmek kim? Önce tıraş bıçağını yönet, kendi suratını yönet önce sen."

Demin hissettiğimden çok daha derin bir duygudaşlıkla bakmaya başlamıştı bana zavallı baba. Demek ki bu dünyada benden başka empatlar da var diye düşündüm.

"Ağzını öpeyim senin!" dedi. "Dünden beri tut kendini tut kendini, şiştiydim. Aynen içimden geçenleri söyledin,

ben söylemiş kadar oldum. Diyorum yüzüne yüzüne söyleyeyim şunun, bağırıp çağırayım, bize bu kâbusu yaşatmaya ne hakkın var diyeyim, salak diyeyim, aptal diyeyim, olmuyor, kıyamıyorum, morali zaten bozuk, bir de ben bozmayayım deyip susuyorum, içime atıyorum." Durup yutkundu. "O benim tek çocuğum..." Sesi titremeye başlamıştı; ağladı ağlayacak "Evlât..." diye devam etti dalgın dalgın, "Evlât işte... Ne yapacaksın? İnsanın canı..." Koyverdi gitsin. "Canım o benim. Canım canım canım..."

Az önce kızmakta ne kadar haklıysa şimdi de ağlamakta o kadar haklıydı. Yerden göğe. "Versene şu çakmağı sen," dedi burnunu çekerek.

Baktım, atıp atıp tutuyorum cânım çakmağı, tartıyorum, evirip çeviriyorum, kapağının içine falan bakıp kaç ayar altın olduğunu okumaya çalışıyorum, yakıp yakıp söndürüyorum, gazını kısıp kısıp açıyorum, gömlek cebime sokup nasıl durdu diye poz veriyorum, alıp seyrediyorum, okşuyorum; bozacağımdan korktu garanti. "Haa, pardon," dedim. "Al!" Terbiyesiz herif. Altın Dupont'la dolaşmasını biliyorsun, adam ol da oğlunu adam gibi bir hastaneye götür. Şurada adam yerine koyduk, üzülüyoruz senin için. İt! Ama ne de olsa serde insanlık var, empatlık var, kıyamadım gene, "Şimdi abicim..." dedim soğuk soğuk. "Bence ağlama artık yani... Epey oldu senin delikanlı gideli. Gelir melir, seni bu hâlde görür, hepten yıkılır. Di mi?"

Yaşlı gözleriyle baktı bana, "Doğru diyorsun kardeşim..." dedi. "Sağlam durmam lâzım. Ne iyi oldu senin burda olman. Allah senden razı olsun." Elini gömlek cebine attı. Dedim tamam, demin ayıp ettiğinin farkına vardı, şimdi çıkarıp çakmağı bana hediye edecek.

Gözüm cebin içindeki elde, "Çocuk işte..." dedim, "O kadar da şey yapmamak lâzım. O ister miydi böyle olsun!"

"Kim ister?" dedi. Elini çıkardı ki bomboş. "Yav sende mendil var mıydı?"

Hıyar!

***

Mendilim vardı. Pek taşımam aslında da nasıl olmuşsa kalmış cebimde. Çıkardım verdim, o ağzını burnunu silerken ben de düşünüyorum. "Kader..." diyorum, ki her zaman inanmışımdır kadere ben. Şimdi ben olmasaydım bu adamcağız ağzı burnu akmış, gözleri yaş içinde yakalanacaktı oğluna, onun da morali zaten bozuk, bir de bakacaktı ki babası bile ümidi kesmiş, moral olmayınca devâ da olmaz, hastalık hızla ilerleyecekti; iyi ki olmuşum, iyi ki bizim ev sahibi evi müteahhide vermiş, iyi ki Zafer bize bu Onkoloji Hastanesi başhekim yardımcısının evini bulmuş, iyi ki adam bana bugüne randevu vermiş, iyi ki de çıkmış gelmişim bu saatte. İmânı tazeleniyor insanın. Utanmasan, iyi ki oğlan beninin kafasını uçurmuş bile dersin, o derece. Şaka maka, sayemde bir hayat kurtulacakmış gibi hissediyorum. Buraya boş yere gelmiş olamam değil mi? Sebepsiz kuş uçar mı? Uçmaz.

Tam ben böyle derin derin felsefe yapıyorum, aklımı okumuş gibi, "Ben kadere çok inanırım..." demesin mi birden adam? Ondan sonra da tutup demesin mi, "İyi ki geldin, iyi ki karşılaştık bugün." Ne diyeceğini de bilemiyorsun. Deminki felsefemden yürüyüp "Sebepsiz kuş uçmaz tabii..." filan gibi bir şeyler geveleyecektim, "Ben de neler diyorum kardeşim, kusuruma bakma ne olursun..." diye devam etti.

"Dertsiz olan buraya niye gelsin, keyfinden değil herhâlde. Kendi sıkıntıma dalınca... Çok pardon. Sakın sen de?.. Senin de? Şey olmasın? Kemoterapi falan?" Ayna gibi kafama bakmamaya çalışıyordu şimdi.

Gülsem ayıp olacak, çok şükür kelliğim kalıtsal desem lâfın ucu başka yere gidecek, kendimi onun yerine koyup o olsaydım en kanıma dokunmayacak açıklama ne olurduysa onu yapmaya çalıştım:

"Yok. Benimki şey değil. Birini görmeye gelmiştim de."

"Ne mutlu sana!" dedi içli içli. Hemen toparladı: "Ne mutlu derken... Hasta ziyareti falan değildir inşallah?"

Hafiften güldüm artık, "Değil değil," dedim. Ne desek başka yere gidiyordu lâfın ucu. "Ben şeyi görecektim... Başhekim yardımcısı şey bey... Necdet veya Nejat gibi... Şuraya yazmıştım."

Cebimdeki not kâğıdını çıkarmaya kalmadan, "Nejat Kılıç mı?" dedi.

Elimi cebimden çıkarttım. "Evet?" dedim şaşırarak. "Yoksa siz de mi ona..."

"Ona tabii..." dedi azıcık da kendi gülümseyerek. "Bak kader dedik, iyi ki geldin dedik, görüyor musun şu işi, bizim Nejat'a gelmişsin sen de. Çocukluk arkadaşımdır o benim. Canımız yanınca ilk onu aradık tabii. Hayırdır? Senin ne işin var ki Nejat'la? Hastan da olmadığına göre?" Sigara uzatıyordu gene. Aldım, ama deminden bozuk olduğum için Dupont'unu almadım bu sefer, kendi çakmağımla yaktım.

"Evi varmış..." dedim, "Yenimahalle'de... Bahçeli, müstakil..." İçimden de Allah diyorum bir taraftan, acaba diyorum bunun çocukluk arkadaşıymış madem Nejat Bey, biz de bunla az dertleşmedik, bir güzellik yapsa şimdi, aracı olsa

da dese ki o Nejat'a gidip; bana bak Nejat, bu adamdan depozito almayacaksın ulan falan? "Bizde de kedi köpek çok olduğu için başka ev tutamıyoruz yani. Mecburen..." Bir de günahını aldıydım adamın o kadar zenginsin burada ne işin var diye. Bak, iyi ki gelmiş görüyor musun? İnsanoğlu ne fena yahu. Hani ben empattım?

O da yeni bir sigara yakmıştı. "Haa..." dedi kıymetli Dupont'unu dalgın dalgın inceleyerek. "Demek evini kiralayacaksın bizimkinin?"

"Dediğim gibi..." dedim, "Mecburiyetten. Ev sahibimiz oturduğumuz evi durup dururken müteahhide verince, kaldık o kadar hayvanla sokakta. Yani daha tam mânâsıyla kalmadık da evi tutamazsak diye söylüyorum."

Dupontçuğunu cebine attı. Aman at! Yedik çünkü. "Dur yahu..." dedi bir coşkuyla, "Neredeyse özür dileyeceksin hasta olmadığın için. Dur, sakin ol. Hâllederiz. Demedik mi kader mader? Ben de konuşurum Nejat'la." Saatine baktı, etrafa baktı, canı sıkılmış gibi tükürdü attı yeni yaktığı sigarayı, içi almıyordu demek, topuğuyla ezdi. "Bir gelemedi hazret!" diye homurdandı. Öfke yoktu sesinde; sitem vardı. Ey Nejat diyordu sanki, gel be kardeşim, gel de iyi bir şeyler söyle bize.

"Gelmemiş mi daha?" dedim. Öyle ya; bir gelemedi dediğine göre? "Sordunuz muydu siz içeriye?"

"Ne bileyim?" dedi, "Salak salak konuşuyorum işte."

"Aman estağfur..."

"Yok yok.. Öyle. Hem diyorsun ki bir an önce görüşelim de ne haber alacaksak alalım, hem de diyorsun ki alacağımız haberi ne kadar geç alırsak o kadar iyi, aman diyorsun, daha gelmemiş olsun, geciksin gecikebildiği kadar."

Ne kadar iyi anlıyordum onu. İnsan kara haberi almak için niye sabırsızlansın?

Da... Keşke konu şu Nejat'ın evini bağlama işinden bu kadar çabuk sapmayaydı. Ufak bir manevra yapayım dedim: "Yani benim de şu ev kiralama işim olmasa hayatta gelmezdim buraya." Manevram boşa gitmesin diye ondan aldığımı ona sattım: "Ne demişler? Allah hastaneye düşürmesin, ama hastanesiz de komasın." Saçma ama diyorsun işte.

İlk cümlemle ikinci cümlem arasındaki derin anlam uçurumunu kestirmeye çalışırmış gibi gözlerini kısarak baktı bana, kaşlarını çattı, beli belirsiz kafa salladı, "Çok haklısın..." dedi, "Yerden göğe haklısın." Demek ki o anlamış. "Ama bak ne geldi aklıma... Sebep şu veya bu, değil mi ki bugün beraber düştük hastaneye, bak sakın yanlış anlama... Yani düşündükçe, bu karşılaşmamız tesadüf değildir diye inanıyorum... Bak kardeşim... Benden sana büyük yemin... Şu Nejat'la bir görüşelim... Muayene, tahlil, biyopsi, patoloji..." Zor konuşmaya başlamıştı. "Neyse ne..." Yutkundu. "Bir tamamlayalım işi, bir temiz çıkalım..." Gözleri de dolmuştu şimdi. "İşte sana bir kere daha yemin ediyorum, sakın yanlış anlama, Nejat'ın evinden çok daha güzel bir müstakil evim var benim Eryaman'da. Köşe tripleks... İki yüz metre kare de bahçe, aslanlar gibi..."

Adama bak, hem ağlıyor hem iş koyuyor bize. Nejat'ın müşterisini çalıyor resmen. Buna acıyanda kabahat zaten. "İyi de..." dedim fazla terslememeye çalışarak; "Orası bizim için çok uz..."

"Kira almayacağım senden..."

"Çok güz..."

"Dedim ya yanlış anlama diye... Adağım olsun bu benim. Geç ailenle otur paşa paşa. Oturduğun müddetçe bir kere çık dersem, bir kere kira dersem, bir kere evi eskittin, iyi bakmadın dersem şu tek evlâdımın da hayrını görmeyeyim. Sal hayvanlarını bahçeye, yap mangalını, sere serpe otur, keyfine bak."

Şu adamın güzelliğine bak.

"Aman abicim... Kira ödemeden de olmaz ki ama!"

Elini kaldırdı. "Tartışmıyorum..." dedi, "Kararımı bildiriyorum. Adak diyorum kardeşim, adak. Bunun dönüşü yok. Yeter ki iyi bir haber alayım bugün."

İnsan felsefe yapmak istiyor orada. Tesadüf diye bir şey yokturdan tut, sen beni anlıyorsun ben seni anlıyorum, demek ki empati güzel bir şeye kadar. Niye buraya geldik, niye bu saatte, tam da karşılaşacağımız bu dakikada geldikten tut, demek ki varmış bir hikmetine, ben sana bir mendil verdim sen bana huzur verdine kadar. Ama yapamıyorsun felsefe melsefe, kendimi onun yerine koyuyorum da yalakalık gibi olacak resmen. Susup kalıyorsun. Yutkunuyorsun, gözlerin buğulanıyor falan. Hem ne hakkın var adamın korkusundan nemalanmaya, buraya bu saatte denk gelmiş olmanla bunun ne alâkası var diyorsun kendine, hem de diyorsun ki Allah'a adak adıyor adamcağız, ha deve kesip yedi mahalleye dağıtmış, ha boş duran evini sana bedavadan vermiş, kendini adamın yerine koy diyorsun, sen olsan yapmaz mıydın diyorsun. "Ben de her zaman inanmışımdır kadere..." dedim zar zor. "İnşallah çocuk temiz çıkar da... Ev olmasa ne gam?"

"İnşallah!" dedi hıçkırarak. Çok kötü bırakmıştı bu sefer kendini. Hiç ellemeyeyim, rahat rahat ağlayıp akıtsın zehrini diye düşünüyordum ama oğlan köşeyi dönüverdi.

"Aman abi..." dedim, "Geldi seninki. Sakın arkana bakma, kaybol. Git bir su falan çarp yüzüne. Ben onu oyalarım."

Müstakbel ev sahibimin oğlu yaklaşırken müstakbel ev sahibim tek kelime etmeden, hıçkırığını yumruğuyla boğarak başhekimlik kapısından içeri attı kendini.

***

Babasının kaybolduğunu gören çocuk "Baba!" diye seslendi kapanan kapıya doğru. Yokluğunda adamla ne tür bir yakınlık kurduğumuzu, bunun hakkında neleri neleri öğrendiğimi bilemezdi. Yanımdan geçmek üzereyken kolumu uzatıp yolunu kestim.

"Pardon!" dedi şaşırarak; "Müsaade ederseniz..."

Müsaade etmedim. "Baban tuvalete kadar gitti canım," dedim. Kolumu otopark bariyeri gibi tutuyordum göğsünün önünde. "Gelir birazdan. Bulabildin mi sigarayı bari?"

Baba, tuvalet, sigara! Üç büyülü kelimeyi duyunca şaşırıp "Tanışıyor muydunuz babamla siz?" dedi. Sol eliyle yanağını kaşıyormuş gibi yapıp yüzünün sağ yarısını örtmeye çalışıyordu. Ağlamıştı da belli. Ben olsam ben de ağlarım. Nasıl zoruna gidiyordu kim bilir. Nasıl korkuyordu. Tam bir şeyler konuşmuş olmak için babasıyla yeni tanıştığımızı, dolayısıyla hem tanışıyor hem de tanışmıyor sayılacağımızı söyleyip lüzûmsuzluk yapacaktım, "Ağlıyordu değil mi?" diyerek o beni şaşırttı. "Tuvalete gittiği falan yok, ben görmeyeyim diye kaçtı içeri." Elini indirdi yarasından, ama yüzünün o kısmını hâlâ görüş açımın dışında tutuyordu. "Doğru söyleyin, özellikle mi çağırdı sizi bugün? Destek olasınız diye mi? Kimseyle görüştü mü ben yokken? Yani telefonla diyorum."

Göz pınarlarında küçücük birer gözyaşı damlası belirmişti. Bir o düşecek gibi oluyordu bir öbürü. İçim zaten acıyordu, iyice acıdı yazık. Ağla işte diyorum bir yandan. Niye tutuyorsun kendini evlâdım diyorum, hadi gel de empat olma şimdi diyorum, ama hep içimden diyorum. Yaklaştım. "Yok yok..." dedim, "Biz babanla yeni tanıştık. Ben de Nejat Bey'e geldim deyince lâf lâfı açtı, bahsetti bana biraz durumdan. Çok geçmiş olsun, ama şey yapmamak lâzım yani." Bir ölüm karşısında lâl olurum ben, bir de ağır hastalık karşısında. Şimdi çocuk, "Ee, başka?" dese kalırım öyle, "Ney yapmamak lâzım?" dese gene kalırım, "Sen hangi durumdan bahsediyorsun?" dese hepten kalırım. Allah'tan beni dinleyecek hâlde değildi de hiçbir şey demedi. Biraz sonra sağ yanağındaki korkunç manzara için bir onkologla görüşecekti ve daha otuz saniye var yok, babası gözlerinin önünde ağlaya ağlaya içeri kaçmıştı, o da ana kuzusuydu, korku içindeydi, ne yapsın, nasıl dinlesin beni, niye dinlesin? Ben de olsam dinlemem. Öylece, bir şey diyemeden dikildim karşısında. Boş boş dikilirken de şeytan dürttü, bunun babasının Eryaman'daki köşe tripleks bahçeli evi geldi aklıma. Bakarsın iyi haber verirdi Nejat Bey birazdan, adam da sözünü tutup atardı anahtarı masanın üstüne, gidin yerleşin, ev sizin derdi, biz düğün dernek taşınırdık hayvanlarımızı da alıp; Hülya gene her şeye bir kulp takar, bir dolu söylenirdi kesin ama kira da yok ya, onun da işine gelirdi, mis gibi olurdu sonuçta. Kaptırmışım düşünüyorum, hayâlleniyorum... Salacaksın köpekleri kedileri diyorum, mangalı da yakacaksın arka bahçede... Kötü kötü sırıtmışım öyle. Kendimden utandım, gözüme güneş kaçmış gibi yaptım.

Çocuk pantolonunun cebinden telefonunu çıkardı o sırada. Ekrana baktı, acı acı gülüp gösterdi bana. "Annem!" yazıyordu. Ses duymadığıma göre titreşimdeydi belli. Kulağına götürdü. Ben hemen kendimi annesinin yerine koydum.

"Anne... Daha gelmedi Nejat Amca..." dedi. Az dinledi annesini. Ne diyor olabilirdi kadıncağız? Ben de geliyorum yavrum falan? "Hayır, sakın!" diye parladı. Bana parlamış gibi bozuldum. Sesi ergen oğlan sesine dönüşmüştü birden, hem kart hem yırtık çıkıyordu şimdi; tipik anneye itiraz sesi. Sen karışma derdim ben bunun annesinin yerinde olsam. Geleceğim derdim. "Gelmek falan yok..." dedi o. "Biz babamla hâlledip döneceğiz işte." Ama bari beni hemen arayın derdim, anneyim ben, merak ederim derdim. "Tamam... Ararım çıkar çıkmaz," deyip kapattı, demek annesi de öyle demiş, ne kadar iyi empat olduğumu anla, telefonu bağrına basıp sessiz sessiz gözyaşı dökmeye başladı. Ağlama yavrum diyesim geldi, bak annen yanında, kendimi zor tuttum, benim annesi olduğumu nerden bilsin? Uzanıp dokundum eline, "Bırak bakalım şu telefonu..." dedim. "Ver bakalım bana... Aferiin. Şunu kapatalım şimdi, kimse aramasın. Nerden kapanıyordu bu? Kırmızıya mı basıyorduk?" Kalan son mendilimi uzattım. "Sil bakalım gözünün yaşını. Aa! Dur canım sen de. Ne var korkacak?"

Tam silinmişti, babası göründü kapıdan. Yüzünü yıkamış, biraz da saçını ıslatmıştı. Kısacık bir an göz göze geldi benimle, oğluna şöyle bir baktı, yeni ağladığını anlayınca gözlerini kaçırdı, hızla bana döndü tekrar.

"Demek tanıştınız?"

"Tanıştık tanıştık," dedim. Ne diyeyim? Tanıştık ama daha ismini bile bilmiyorum senin oğlanın mı diyeyim?

Senle de tanıştıydık güyâ ama senin ismini zaten bilmiyorum mu diyeyim? Ne diyeyim? Çocuğun cep telefonu elimde kalmış. Geri verdim.

Bir alıcı gözle baktım da şöyle, farklı bir gerilim vardı babanın üzerinde, deminki üzüntüden bayağı farklı bir şey. Belli etmeden göz kırptı bana. Sandım ki durum nasıl gibisine kırpıyor, ortamı daha fazla germenin mânâsı yoktu, ben de ona iyi gibisine kırparak içini rahatlatmaya çalıştım.

"Tuvalete gitmişken Nejat'ı sordum içerde..." dedi soluklanıp. Üst dişleriyle alt dudağını hafif hafif dişliyordu. "Çoktan gelmiş yahu. Poliklinik kapısından girmiş. Günahını almışız çocuğun." Tekrar göz kırptı bana. Demek ki demin de bunun için kırpmışmış, sen de bizle gel demek istiyor. "Girelim hadi." Oğluna bakamıyordu. Ben baktım onun yerine; durduğu yerde tökezlemiş gibiydi çocuk. Bir yerine âni bir sancı saplanmıştı da sanki, neresi olduğunu bulmaya çalışıyordu; yüzünde öyle bir donuk ifâde, öyle bir kalakalmışlık. Koy onun yerine kendini, sen de kalakalırsın. Hem ölüyorsun ne olduğunu öğrenmek için hem de öğrenirsen öleceksin. Zor. Yanına geçtiğim gibi babacan bir edâyla koluna giriverdim bunun. "Hadi bakalım" dedim. "Giriyoruz." Kendimi Robin Williams gibi hissediyordum.

Çocuk o kırılgan havasından sıyrılıverdi bir anda, ilk defa ters ters baktı bana. "Siz nereye giriyorsunuz?" dedi. Kolunu da çekip kurtardı kolumdan. Bu sefer de çok lüzûmsuz hissettim kendimi. Şimdi baban göz kırptı desem olmaz, benim de bi ev işim vardı desem, koyun can derdinde kasap et, küfür etmişim gibi olur, Allah'tan babası yetişti imdadıma. "Ben rica ettim oğlum..." dedi. "Demin sen sigara almaya gittiğinde konuştuk da biraz, bu arkadaşın başka bir işi

varmış Nejat'la, bize sırasını verdi sağ olsun, ben de dedim ki beraber gireriz, Nejat benim arkadaşım, belki bir yardımım dokunur."

Oğlan "Çok sırasıydı yani!" dedi soğuk soğuk. "İş görüşmesiymiş... Biz ne diyoruz siz ne diyorsunuz!"

Anlıyordum. Çok iyi anlıyordum onu. Elinde olsa babasını bile sokmazdı doktorun yanına, ben kim oluyordum da gireyim?

"Öyle deme yavrum..." dedi babası. "Arkadaş randevu saatini kaçırdı bizim yüzümüzden." Yalan söylüyordu ne güzel, güzel çünkü dayanak arıyordu kendine ve bendim o, ben de olsam arardım da oradan biliyorum. "Ben olmazsam Nejat şey yapmaz şimdi, görüşmez falan... di mi?" Bazılarımız, alacağımız bir haberden korkuyorsak, şu çocuk gibi tek başımızayken almak isteriz, bazılarımız ise bilâkis yanımızda birileri olsun arzu ederiz şu baba gibi. O istemiyordu ama bu istiyordu beni işte. Top bendeydi.

"Hadi hadi..." dedim bu sefer Hulusi Kentmenleşerek. "Senin ergenlik sivilcen yüzünden kendi işimden oldum zaten." Çocuğa bakıp güldüm. "Kerata!" Bir kaytan bıyığım eksikti. Baktım o da gülüyor, koluna girip şımardım: "Yürü ulan!"

Yürüdü ana kuzusu.

***

Döner kapıdan içeri ittim bunu. Peşinden giriyordum, baba dirseğimden tuttu, "Senin işin olmayacak inşallah Nejat'la" dedi. "İçime doğdu. İyi haber alacağız. Sonra sıra bende." Ağlamaklıydı. Zayıf ümidi boğuyordu onu. O

oldum birden. Koca evi verir miydim bir başkasına otursun beleş? Öf, hem de ne biçim verirdim. Tapusunu bile verirdim be. Çocuğumun hayatı söz konusu, yemişim evi barkı.

Adam sırtıma vurup beni serbest bırakırken başımı öne eğdim. Hem üzülmüştüm onun yerine hem kendi yerime utanmış, ezilmiştim. Şurada lüzûmsuz tek bir adam vardı, ben, lüzûmsuz tek bir iş vardı, benim ev kiralama işi, lüzûmsuz tek bir nesne vardı, hiç de hak etmediğim köşe tripleks. Geri dönmeyi çok düşündüm. Ciddiyim. Ama dönemedim, kaldım orada. Kendim için değil; bana ihtiyaç vardı, onun için.

Kalabalık koridorda ilerlemeye başladık üçümüz. Bu denli tehditkâr bir ismi olan bu hastanenin bu denli kalabalık olması şaşırıcıydı. Issız, hadi bilemedin tenha olmasını bekliyor insan. Ama öyle değil. İğne atsan yere düşmez; öyle. Kafası sarılı, kolu sarılı, yüzü sarılı, eli sarılı, ayağı sarılı, kimi maskeli kimi koltuk değnekli kimi saçsız kaşsız dertli dolu koridor. Öteki hastanelerden farkı yok bu bakımdan. Ama başka bakımdan farklı; onkoloji hastaları itişip kakışmıyor, doktora bir an önce görünmek için telaş etmiyor, kuyruğa kaynak yapmıyor, sabırla bekliyor hepsi. Ben olsam ben de acele etmem hiç. İyi haber duyacaksam zaten iyiyimdir, aceleye ne hâcet, kötü haber duyacaksam zaten kötüyümdür, duymasam da olur. Belki daha bile iyi olur.

Oğlan ortamızdaydı şimdi, ben artçı çavuş gibi arkada. Baba öne düşmüştü çoktan. Ardına kadar açık kapısı suni deri kaplı bir odanın önüne geldiğinde durdu. Yüzü şekilden şekle giriyordu. "Geldik!" dedi.

"Görüyoruz baba..." dedi oğlan. "Girsene." Ne olacaksa olsun diyordu çocuk.

Yüzünde zorlama bir tebessümle kafa sallayıp girdi adamcağız. Oğlu da hemen onun peşinden. Ben biraz ayak sürüdüm yalan yok. Çok babaydım o an, çok oğuldum, kötü bir şey duymak istemiyordum. Ama hem de kendimdim son derece, girecektim.

Girdim.

Girişe göre solda kalan büyücek masada oturan pala bıyıklı, güler yüzlü doktor ayağa kalktı bizimkileri görünce. Nejat Bey buydu kesin. Tanışmış olduk.

"Nerde kaldınız bu saate kadar Suat?"

Babayla tanışma işi de aradan çıktı böylece. Suat'mış adı.

Kırık dökük cümlelerle, "O kapıda bekliyorduk sen bu kapıdan girmişin..." demeye çalışarak durumu izah etti Suat Bey. Neşeli göründüğünü sanıyordu ama sanmayı bile beceremiyordu. Nejat Bey onu dostça iteleyip hemen arkasındaki oğlana bir elense çekti.

"Ne yaptın ulan haylaz? Ne bu suratının hâli?"

"Yaa Nejat Amca..." Çocuk an be an koflaşıyor gibiydi. Onun adı neydi ki acaba?

"Geç otur geç. Hergele seni!"

Sıramı beklerken içeriye göz atıp duruyordum; ne bileyim, insan başhekim yardımcısı falan deyince vakur bir makam odası görmeyi bekliyor, ama alâkası yok. Makam odasından ziyâde apartman yöneticisinin odasına benziyordu burası. Solda bir büyük masa, onu zaten demin dediydim, odanın öbür ucunda, sağda da bir başka büyük masa, ortada naylon yüzlü bir dolu L koltuk. Nejat Bey'in masasının önünde dizili koltuklar hemen hemen dolu, sanırsın bunlar da aidat ödemeye gelmiş apartman sakinleri, öbür masanın önündeki koltuklar boş. Baktım da o masadaki adamın

önünde de Başhekim Yardımcısı yazıyor. Beyaz mermerden bir plakaya yaldızlı harflerle ismini kazıtmış bir de: Metin Fincancı. Masasının üstü de tertemiz maşallah. Not kâğıdı bile yok. Sen nasıl doktorsun? Önlüğünün üst cebinden de şık bir eşantiyon kalem çıkmış direk gibi. Fonksiyonsuz ve anlamsız bir adam orada. Niye diyeceksin; Nejat Bey'in masasının önündeki L koltuklar doluydu da bununkinin önündekiler boştu ya, işte ondan diyorum. Herkes de ardını bu adama dönmüştü üstelik. Vücut dili diye bir şey varsa, "Senden gelecek hayır Allah'tan gelsin!" der gibiydiler. Bir de mühim bir adammış gibi isim yazdırmalar falan. Nejat Bey niye yazdırmıyor? O adam değil mi?

"Arkadaş sizden mi?"

Sese döndüm. Nejat Bey beni soruyordu Suat Bey'e. Atılıp elimi uzattım, evet dedim, sonra döndüm hayır dedim, sonra iyice dağıtıp gene evet dedim. Nejat Bey uçları sigaradan sararmış bıyıklarını oynata oynata Suat Bey'e döndü.

"Beraber misiniz değil misiniz Suat?"

Suat Bey sağ olsun "Beraberiz beraberiz," dedi de yok evini tutmaya geldiydim yok kapıda bunlarla karşılaştıydım yok ayrı gelecektim ama Suat Bey ısrar edince beraber geldim falan gibi kimsenin işine yaramayacak bir dolu lâf etmekten kurtuldum. Zaten pek de işe yarayacak gibi hissetmiyordum kendimi, duygudaşlığım üstüme çökmüştü gene. Şu masanın önünde oturan herkes Suat Bey gibi haber almaya gelmişti besbelli. Onların yerine koyuyordum kendimi, çok zordu, sonra Nejat Bey'in yerine koyuyordum, o daha da zordu. Kötü haber almak mı daha kötü, kötü haber vermek mi daha kötü dersen, bin kere derim ki kötü haber vermek daha kötü; katiyen istemem Nejat Bey'in yerinde

olmayı, ama öyle düşünürken bir de baktım arka masadaki Metin Bey'le de empati kurmuşum. Yalnızlık Allah'a mahsus diyorum, ona da yazık diyorum, çıkamıyorum bir türlü işin içinden. "Geçin, buyurun" dedi de Nejat Bey, öyle toparladım şimdilik. "Biraz bekleteceğim sizi."

Beklerdik. Hiçbirimizin acelesi yoktu, teşhis meraklısı değildik.

Zaten Suat Bey de "Bekleriz bekleriz," dedi hemen. "Sen işine bak." Bunu, "Oh, şükürler olsun!" der gibi demişti adamcağız. Gözlerim doldu.

L koltuklardan birine rastgele geçip oturuyordum ki baba oğulun beni izlediği çekti dikkatimi. Yakınımda olmak istiyorlardı. Daha bir fena oldum o an, burun kemerimi sıkıp boş duran yan yana üç koltuğun sağ başındakine oturdum. İkisi de ânında yanıma bitişti tabii. Oğlan benim yanıma, baba oğlunun yanına.

Oof of. Ne zor!

Nejat Bey masasına yerleşmişti. Kollarını yasladı, öne eğildi, masayla pencere arasında şahit iskemlesi gibi duran iki boş iskemleyi gösterdi sol eliyle. "Evet..." dedi ortaya. "Kim geliyordu şimdi?"

L koltuklar hareketlendi, bir kadınla bir adam kalkıp o iki iskemleye yerleşti.

Buyur. Naklen teşhis dinleyeceğiz burada. Hiç bana göre değil. Hiç. Ne yapacağımı bilemediğimden veya o anda yapılabilecek en doğru şey oymuş gibi geldiğinden, elimi uzatıp yanımda oturan oğlanın ensesine dokundum şöyle. Diken dikendi tüycükleri, iğne iğneydi. Dönüp imdat ister gibi baktı bana. Yüzünün lânetli tarafı tastamam gözlerimin önündeydi şimdi.

İlk karşılaştığımızdan bu yana daha da ilerlemiş, büyümüş gibiydi leke.

Bakamayacaktım.

Nejat Bey'e döndüm. Sola eğilmiş, yakınına oturttuğu adamla kadına, yüzünde kapıdan girdiğimden beri eksilmeyen tebessümüyle gayet müşfik, son derecede anlayışlı ve hakikâtli bir ifadeyle bakıyordu. Hasta göğüsler gibi değildi de misafir ağırlar giyidi. Bir şeyler sordu o ikisine, dikkatlice dinledi, kapı açık olduğundan dışarıdaki uğul uğul kalabalığın bütün gürültüsü içerideydi, o yüzden kimin kime ne dediği duyulmuyordu, dönüp bir yere telefon etti, önündeki kâğıda bir şeyler yazdı, kadınla adama uzattı, sonra ikisinin de elini sıktı oturduğu yerden, dudak hareketlerinden anladığım kadarıyla geçmiş olsun ya da güle güle gibi bir şeyler dedi, iskemlelerin boşalmasını bekledi, arkasından döndü tekrar L koltuklarda oturanlara, "Evet..." dedi, "Şimdi kim geliyor bakalım?"

Başka birileri geçip oturdu yamacına.

Çok hasta vardı çok. Biri çıkarken biri giriyordu kapıdan. Ben Nejat Hoca'ya derdini anlatanların yüz ifadelerinden ayrı ayrı ve çok fena etkileniyor, bakmayayım deyip başımı aksi istikâmete çeviriyordum ara sıra. O zaman da masasının üstü ve önü bomboş olan diğer başhekim yardımcısına takılıyordu gözlerim. Metin Fincancı'ya. Adam yerine koyan yoktu adamı. Kapıdan giren, Nejat Hocam da Nejat Hocam. Bakıp bakıp yazıklanıyordum. Orası onkoloji değil de meselâ ortopedi hastanesi falan olsaydı, sırf moralini düzeltmek için kalkıp birkaç şey danışabilirdim.

Ne yana baksam ayrı dert.

Hadi Nejat Bey'e bakmadım, buna da bakmayayım, çeviriyordum kafamı bizimkilere. Titriyor muydu neydi çocuk? Yavrum! Yahu yemin etsem Allah affeder, şu uğursuz leke az daha yayılmış gibiydi sanki. Göz ucuyla kirli sakallarının bittiği yere bir mim koydum ki beş dakika sonra bir daha kontrol edeyim. Gözümü üzerinden aşırıp babasına baktım, o daha beterdi, bir lekesi eksik. Ondan da kaçırdım gözlerimi. L koltuklara döndüm. Tahminimce Nejat Bey'e iki kalmıştı. Üçüncü gülümsemesini bize gülümseyecekti başhekim yardımcısı ve yeni boşalan iskemleleri gösterip "Evet..." diyecekti bir kere daha, "Kim geliyor bakalım?"

Biz gidecektik o zaman.

Niye biz diyorsam... Bu ikisi gidecekti, ben kimim?

Her tarafımı ter basmıştı. Bekle bekle, Nejat Bey'e bir kala dönüp yaptım kontrolümü.

Yuh!

Demin bu sakalların sınırına bile yaklaşmamışken şimdi altına girip gitmişti leke. Vah yazık dedim, vah vah, gitti çocuk! Tüh!

***

Vakit geldi sonunda. Hep gelir. Bir öncekileri de savdı Nejat Bey, döndü bizimkilere, "Gelin bakalım şöyle," dedi.

Baba oğul söküle söküle yanımdan kalkıp dura dura, yutkuna yutkuna, pantolonlarının orasıyla burasıyla oynaya oynaya, bana içli içli bakıp ne faydam olacaksa "Sen de gel ne olursun!" demeye getire getire tersin tersin ilerlemeye başladılar Nejat Bey'e doğru. "Evlâdım, nasıl olsa yakalar döverim. En iyisi sen kendin gel, az döveyim,"

diyen babalarının yanına doğru ilerleyen korkmuş çocuklara benziyorlardı. Ben de "Az döv adam!" diyen annelerine benziyordum sanki. Nitekim son anda cebini yoğurup duran eliyle alttan gel gel bile etti bana Suat Bey. Kalktım, hem ayıp olmasın hem de onun yerine koy bakalım kendini, yalnız olmak ister misin? Kalktığımı görünce yüzü azıcık gevşedi kuzumun, oh bile çekmiştir kesin. De, bana oturacak yer yok ki! Baştan beri iki iskemle var orada. Bir duraladım, oturmalarını bekleyip geçtim arkalarına, fotoğraf çektirecekmiş gibi dikildim. Nejat Bey bana bakıyordu.

"Siz niye oturmuyorsunuz?"

"İskemle yok da..." dedim.

"Canım, kalktığınız şeyin adı iskemle değil mi? Çekin işte şuraya."

Onun adı koltuktu; L koltuk, ukalâlık olmasın diye bir şey demedim, hem biz ne bilelim, sırf iskemle oluyor sanıyorduk, dönüp gittim, madem koltuk oluyormuş, en yakındaki boşlardan birini çektim. Yerim babanın yanına denk geldi. Bu aynı zamanda Nejat Bey'in de yanı oluyordu. Şöyle: Nejat, ben, baba, oğul. Pozisyonumuz bu. Kollarımı da bağladım, vücut dilimle empati yapıyorum o anda, defans duruşundayım, kollarımı başka türlü bağlamam, başladım beklemeye, kıyıdan kıyıdan dinleyelim bakalım diyorum. Aklımda Eryaman'daki köşe tripleks, hem insanlığımdan utanıyorum şimdi bu düşünülecek şey mi diye, hem ister istemez düşünüyorum; bir şeyi ne kadar az düşünmeye çalışırsan o kadar çok düşünürsün. Böyle bu.

"Şimdiii..." dedi Nejat Bey, "...şu işimizi bir aradan çıkaralım hemencecik..." Tâkâtin olsa felsefe yaparsın orada. Eryaman meryaman çıkıverdi aklımdan. Ne kadar da kolay

söylüyordu adam. Hemencecikmiş. Aradan çıkaralımmış. Tabii canım, çıkar bu garibanları da aradan, kat habisler kervanına bunları da kemolar, radyolar, metastaslar, tümörler, Allah'tan ümit kesilmezler kervanına kat, aman "hemencecik" kat, aman diyim, incilerin dökülür çünkü.

Gıcık kaptım bak.

Bu kadar duyarsız olmayın kardeşim! İnsan hastalarıyla iki damlacık empati kurar. Biz senle kurarken iyi. Şu işmiş. Terbiyesiz adam. Öbür bekleyenler de öbür iş mi oluyor şimdi?

Yumruklarımı sıkıp dizlerime dayamışım, kollarımı da çözdüğüme göre bu hücum duruşum, ha desen kalkıp saldıracak gibiyim. İki yumruk iki dizin üstünde, omuzlar hafif öne kabarmış, dirsekler yanlara açılı. Çıkar bakalım Nejat Bey diye düşünüyorum sinirli sinirli, bu işi hemencecik çıkar aradan. Anlayışsız adam.

Hem böyle düşünüyorum hem de düşünüyorum ki onu da anlamak lâzım. Kolay mı her gün herkese kara haber vermek? Koy bakalım onun yerine kendini, teşhisini koyup güle güle dediğin adamın bir daha asla gülemeyeceğini ve onu bir daha göremeyebileceğini bilmek, bu nasıl bir meslek, bir ömür bununla yaşamak kolay mı? Kolay mı sonra da evine dönüp karınla çocuklarınla gülüşmek, şakalaşmak? Empati kur diyorsun da hadi kur bakalım herkesle empati, hadi koy kendini şu bekleyenlerin yerine, yaşa bakalım ondan sonra yaşayabiliyor musun? Hiç kolay değil, hiç. Kızıyoruz mızıyoruz ama o adamcağız da haklı.

Da işte... Haklı olmak şu baba ile oğlunu aradan çıkarılacak bir işmiş gibi görmeyi haklı kılmıyor nereden baksan. Öyle göt göt konuşmayacaksın, az daha insaflı seçeceksin kelimelerini, merhametli olacak, kimsenin derdini hafife

almayacak, hattâ gerekiyorsa çok üzülmüş gibi poz yapacaksın. Buraya değil de muayenehanene gelmiş olsalar nasıl da üzülmüşmüş gibi yaparsın ama değil mi? Hayvan!

Hem böyle diyorum hem de diyorum ki şimdi böyle diyorum da yani aslında ne yapsın adam diyorum. Nelere şahit olmuştur diyorum seneler içinde, ne acılar görmüştür, pişmiştir ister istemez, sana bana anormal geleni normal görmeyi öğrenmiştir diyorum. Ölüm nedir ki diyorum bir doktor için? Normal diyorum. Peki diyorum, ya hastalık nedir? Ona da normal diyorum. Korku diyorum, korku? Diyorum çok normal.

Ne oradayım ne buradayım, ne iki aradayım ne bir deredeyim, ne oyum ne öbürüyüm, orta yerde bir ayağı kısa sehpa gibi dingildeyip duruyorum, kendime de nasıl kızıyorum bir taraftan, ama kendimi de anlıyorum öbür taraftan. Saçma sapan bir şeyim.

"Siz iyi misiniz?"

Gene bana diyordu Nejat Bey. Kollarımı kavuşturup "Evet?" dedim sorarak. Defansa geçiveririm böyle hemen. "Ne oldu ki?"

Babacan babacan güldü bana, Hulusi Kentmen öyle olunmaz böyle olunur der gibiydi, "Hayır yani..." dedi, "Yerleşemediniz de onu diyorum. Bir kavuşturuyorsunuz kollarınızı, bir kalkıp gidecekmiş gibi dizlerinize dayanıyorsunuz falan? Ne bu stres?" Hin hin göz kırptı.

Ben de ona kırptım ânında. Ne kadar kızarsam kızayım, bana yılışan birini de rencide edemem ben. Birine göz kırpsan, o da sana ters ters bakıp ne kırpıyon dese bozulmaz mısın? Bozulursun.

"Kusura bakma Suatçım..." dedi birden. Beni çoktan geçmiş, ben hâlâ düşünüyorum acaba göz kırpmasa mıydım

diye. Ortalarında da ben oturuyorum ya, Suatçığını daha iyi görebilmek için öne eğilip göğsünü masaya yanaştırmıştı mecburen. "Bir şey söyleyeyim de içelim diyeceğim ama gelenin gidenin haddi hesabı yok, görüyorsun."

Suat Bey, "Yok yahu, ne kusuru, bir şey içecek hâlimiz mi var zaten Nejat..." falan derken ben hem ne alâka şimdi çayıydı ıhlamuruydu diye düşünüyor hem de belki adamın ortamı yumuşatma tarzı böyledir diye düşünüyordum. Havadan sudan çaydan çorbadan hâlden hatırdan falandan filandan girip lâfı dolandırıp dikkati mikkati dağıtıp sen ağzım yüzüm derken o da fırsat bu fırsat acı gerçeği sokuşturuveriyordu araya belki. Ben Oğuz Amca'nın kucağında oturmuş salak salak konuşurken, oldu da bitti maşallah, cırt diye nasıl hâllettiydi sünnetçi benim işimi? Ondan sonra istediğin kadar ağla.

"Bakayım oğlum..." deyiverdi o sırada Nejat Bey, çocuğa diyordu, tam da tahmin ettiğim gibi. Yumuşat yumuşat, yap yapacağını, taktik bu. "İndir o elini yanağından!" Ben çoktan döndüydüm çocuktan tarafa, baktım babası da dönmüş. Sağ yanak apaçıktı şimdi. Aramızda Suat Bey'in kafası kadar bir boşluk vardı sadece ve tümör oradan kalkıp benim üstüme sıçrayacak gibiydi; daha da yayılmıştı meret. Nejat Bey ise hiç oralı değildi çok şükür, "Hıı..." falan diyordu arkamdan sakin sakin, "Az kaldır bakalım kafanı... Hıı..." Be adam, askerde tıraş kontrolü mü yapıyorsun, bir yerinden kalk, bir çağır çocuğu yanına, bir dokun, bir ölç, bir biç, ne yapıyorsun?

Her ne yapıyorsa onu yapmaya devam etti o uyuz uyuz. "Hıı..." diyordu hâlâ, "...benle oynayınca tabii... Hıı. Dilinle şişir bakayım yanağını... Hıı."

Ne hıı ne? Suat Bey zangır zangır titresin yanımda yazık, sen hâlâ hıı. Olmaz.

Sonunda "Ne diyorsun yani Nejat?" diye sordu adam dayanamayıp. O sormasa ben soracaktım neredeyse. "Şey mi yaptıracağız? Biyopsi falan?" Sesi de titriyordu.

Döndüm Nejat Bey'e.

Karşı masada ıssız adam gibi oturan Metin Fincancı'yı gösterip "Patolojinin uzmanı orada..." demesin mi o da? Hemen arkasından da "Az baksana Metincim!" demesin mi?

Beni de say; baba oğul ve kutsal ruh, tek göz olup Metin Fincancı'ya döndük aynı anda. Yerinden bile kıpırdamıyordu adam. Oturduğu yerden, "Hipokandriyazis Nejatçım..." dedi ölümcül bir sesle. "Deminden beri bakıyorum zaten, göreceğimi gördüm." Suratından düşen de bin parçaydı.

"Ben de öyle düşünmüştüm!" dedi Nejat Bey.

Biz bu sefer ondan tarafa döndük.

"Yani?" dedim ben kendimi tutamayıp. Lüzûmsuzluk sayılmazdı bu artık. Ben demesem Suat Bey derdi çünkü.

"Yaniii..." dedi Nejat Bey, durdu, işaret parmağını bıyığının üzerinde gezdirirken çatık kaşlarla baktı babaya. Devam edemeyecek gibiydi.

Baba benim dizimi sıktı kuvvetlice. Ben de babanın dizimi sıkan elini sıktım. Empati yapıyorum çünkü. Diyorum gitti bizim ev, ama giderse gitsin diyorum, gitti çocuk.

"Yani Nejat? Ne yani?" diye inledi adamcağız.

"Yani... Bir bok yok be Suat!.. Sen telefon edip de lekenin her dakika büyüdüğünü söyleyince anladım zaten de dedim şu hergeleyi bir güzel korkutalım, orasıyla burasıyla oynamadan önce iyi bir düşünsün bir daha. Gidin pansumanınızı

yaptırın, geçinceye kadar da suya sokmayın, teramisininizi filan sürün, olsun bitsin."

Suat Bey miydi hıçkıran, oğlu muydu yoksa ben miydim bilmiyorum, "Ama şey bey dedi ki..." demişim, "...hipo..."

"Kandriyazis..." diyerek sözümü tamamladı Nejat Bey. "Sizle dalgasını geçiyor!" dedi arkasından. "İnternetten bakıp bakıp bütün hastalıkları bizden iyi bilen, her sivilceyi kansere yoran hastalık hastalarına böyle deriz biz; kedi götünü görmüş yara sanmış mânâsına. Hadi basın gidin de sahici hastalarla ilgilenelim biraz."

Güneşin önünden bulut geçti ya, açıldı ya gökyüzü, babayla oğul dondu kaldı da ne yapacaklarını ne edeceklerini bilemiyorlar ya sevinçten, dedim ben onlara ne yapılırmış göstereyim; döndüğüm gibi kaldırdım elimi havaya, Eryaman'da beleş ev de geliyor köşe tripleks, "Çak!" dedim oğlana, Hülya bile bozuk atamaz bu eve artık. "Ama bak, annene hemen müjdeyi veriyorsun ha!"

Oğlan bana ters ters bakarken baba "Ağır ol yahu!" dedi, "Bi sakin ol. Bu kadar hastanın önünde sevinç gösterisi yapılır mı? Onların yerine koysana kendini!"

"Biraz empati!" dedi arkamdan Nejat Bey. "Lütfen kardeşim!"

Haklı adam.

Şurada empatinin seminerini veririm sana, ama daha olmamışım demek, ham kalmışım, böyle pot mu kırılır. Ne demek çak?

Makam odasından çıkarken L koltuklarda oturanları düşünüyordum ben. Kesin sülale silsile sövüyorlardı arkamdan, "Ne öküzler var şu dünyada!" diyorlardı. "İnsan olsa kendini bizim yerimize koyardı."

Çıktık baba oğul ve lüzûmsuz adam, bu sefer kendimi düşünüyorum, kendimden çok Hülya'yı, Hülya'dan çok da hayvanatı. Ne güzel olur kira derdi olmayan kocaman bahçeli bir evde otursak, kiraya vereceğimiz parayı başka çocuklara harcasak, evdekiler nasıl mutlu olur, biz nasıl seviniriz. De işte... O kadar da cazip gelmiyor şimdi. Düşüncelerim ayaklarıma dolanıyor, bir tökezlemem eksik. Şu Suat Bey'in oğlu olacak sakar çocuk meğer hasta olmadığı için beleş eve konmak olur mu lan? Ne hakla? Hülya'ya ne diyeceğim sonra? Adamın çocuğu hasta çıkmayınca o da sevinçten Eryaman'daki evini bize verdi desem, şu durumdan istifâde mi ettin deyip canıma okur, fitil fitil getirir burnumdan. Yalan söylesem de gittim gezdim gördüm beğendim bayıldım çok güzeldi dayanamadım kiraladım, şu kadar da para vereceğiz her ay desem, hem kabûl etmez hem Yenimahalle'deki evi tutmaya gittiydi, kalkıp Eryaman'daki evi tutmuş bu sivri zekâ diye on sene başıma kakar. Bunu yedirmem lâzım ona. Hem kınıyorum kendimi hem de düşünüyorum ciddi ciddi. O ev daha iyiydi diyebilirim meselâ. Köşe tripleks, kocaman da bahçesi var, bizim kedi köpek tayfası çok mutlu olur falan.

Yer mi peki?

Kesin yer. Kurnazlığı yoktur garibimin, empatinin e'si de yoktur, kör kütük merhamettir, güvendir, itimattır, yani iyiye güzele dair çok daha başka, çok daha özel ve efsunlu bir şeyler vardır onda, ne desem inanır bu yüzden, cehennemin dibinde ne işimiz var diye söver döker bir müddet, biraz da evi taşırken ter ter tepinip başımın etini falan yer, sonra da madem hayvanata geniş bahçe varmış deyip kuzu kuzu gelir ardım sıra. Ama ben gidebilir miyim bakalım kendi peşimden?

Gidemem, nasıl gideyim? Olmaz, yakışmaz, çöreklenemem bu fırsata ben.

Tuhaf bir hâldeyim. Hem hiç istemiyorum Eryaman'da ev mev hem it köpek için istemem gerektiğini düşünüyorum. Hem yok diyorum, olmaz, kabûl edemem diyorum bana soran varmış gibi hem de olsun be diyorum, bir defadan ne olacak, herkes yılışıyor birbirine, bir kere de sen yılış elin adamına, kendin için yılışmıyorsun ki, kediye köpeğe bir hayrın olsun.

Yok!

Olmuyor.

Çok fena ortadayım. Ne o yana gidebiliyorum ne bu yana ne peşinden ayrılabiliyorum baba oğulun ne kaçabiliyorum kalabalığa karışıp. Ki kaçmaya ne lüzûm var değil mi? Ben demin şaka yaptıydım, size moral olsun diye öyle dediydim dersin biter gider. Ne bu pozlar?

Ayrıca, hadi diyelim şu kapıdan çıkıncaya kadar kendimi rahatlatmayı, ikna etmeyi başardım da tuttum bu bedava kiralığı, kendimle empati kuracak hâlim yok, tabii ki gidip Suat Bey'le kuracağım ve ondan sonraki bin sene boyunca şu evi şu yılışığa verdim diye pişman olacağım, hem içim yanacak hem de kendimden soğuyacağım iyice.

Ne yapsak ne yapsak?

Kâbus gibi yahu. Uyanamıyorum bir türlü. Hâlbuki başta ne güzel geliyordu. Nasıl oluyordu da güzel geliyordu onu da anlayamıyorum artık. Beleşe getirilmiş saadet olur mu ulan? Piyango bileti alırken bile karşılığında iki lira üç lira bir şey ödersin. Bu ne?

Sorup duruyorum kendime, ama cevap veremiyorum.

Sor sor, düşün düşün, verdim birden. "Olmaz!" dedim. "Ölsem kabûl etmeyeceğim bu kıyağı!"

Aman nasıl rahatladım, dünya varmış, nasıl bir güzel geldi anlatamam. Boğulup gidiyordum da birden biri gelip kurtardı beni gibi oldu sanki. Oh be dedim ferah ferah. İstemiyorum ulan evinizi dedim. Bar bar bağırıyorum içimden. Esas piyango şimdi vurdu vallaha. Kendimi tutmasam baba oğulun arkasından koşup "Sizin evinize kalmadık aslanım!" diyeceğim. "Siz bizi ne sandınız lan?" falan. Oh yaa, bu kadar yaa! Ne yapalım senin çocuğunun beni habis değilse? Bana ne? Sen yat kalk şükret, ben de sevineyim kendimi senin yerine koyup; ama bana ne ulan, bana ne, Hülya'ya ne, bizim ite köpeğe kediye kargaya ne?

Oh! Nasıl ferahlamışım, nasıl bir rahata huzura ermişim anlatamam. Reddedeceğim ya ben bu adamı şimdi, nasıl güzel olacak ama. Sinsi sinsi gidiyorum peşlerinden, darbeyi indireceğim az sonra. Dönüp bana minnetle bakacak Suat Bey, kucaklayacak belki, sen ne uğurlu, ne hayırlı bir adammışsın kardeşim diyecek, uzatacak evinin anahtarını, al, git otur, sefanı sür diyecek, hoop diyeceğim ben, orda dur diyeceğim, demin sen üzüntüden yıkık döküktün, kıyamadım, yanına yanaştım ki bana yaslanabil, ama kabûl edemem Suat Bey diyeceğim, iyilik yapacaksan git başkasına yap, adağını başkalarına ada, bizim böyle işlerimiz olmaz diyeceğim, hadi diyeceğim, oğlunun mürüvvetini gör inşallah, torun torba gör, hayırlı gelin gör, su gibi ömür gör, güzel günler gör. Bir dik duruş sergilemişim fıstık gibi, yürüyüp uzaklaşacağım bunları dedikten sonra. Arkamdan hayran hayran bakacak bu sefer. Hem o bakacak hem de oğlan bakacak. Birbirlerine bakacaklar sonra, gözleri dolu dolu. Ne adamdı be diyecekler. Hızır mıydı neydi mübarek, bir göründü bir yok oldu. Ben olsam öyle derim çünkü; kendimi

Suat Bey'in yerine koyuyorum, oğlumun iyi haberi uğruna her şeyi gözden çıkarmışım, fakat karşımdaki yiğit bu lütfu elinin tersiyle itiyor. Vay be diye düşünürüm kesin. Analar ne aslanlar doğuruyor be!

Tabii benim hüsnükuruntum da olabilir bu. O öyle düşünmez belki. Peşlerinden Lamarck'ın hipotezi gibi yürüyeceğimi, bahçeye çıkıp o oğluna sarılırken arkasından omuzlarına dokunarak "Bizim ev işini unutmuyosunuz inşallah?" diye yavşayacağımı düşünüyordur bakarsın. Korkuyordur da tebelleş olurum diye. Haklı da olur korkmakta. Ne? Ne diyecek şimdi bu adam kendine? Hadi bakalım Suat, verdin bir söz, uçlan bakalım köşe tripleksi mi diyecek?

Ne bileyim?

Sözünün eriyse çok çok rica mica eder yarım ağız, ya da diyelim ki dindar geçinenlerdendir, "Yahu adak diye çıktı ağzımdan bir kere, Allah'ın gücüne gitmesin? Helâl et bari!" der, bitti gitti.

Haydi bakalım devam ettim peşlerinden. Bahçeye çıktı bunlar nihâyet. Sarıldılar. Duygu dolu bir andı benim için, merdivenin kıyısına usulca mevzilendim, izledim. Ayrılıp dolu dolu baktılar birbirlerinin yüzüne, baba uzanıp oğlunun yaralı yanağını sevdi, tekrar kucaklaştılar, sonra tekrar ayrılıp tekrar baktılar birbirlerine, ağlıyorlardı da artık, ardından tekrar kucaklaştılar. Üçlük sevinci yaşayan basketçiler gibi birbirlerine öyle bir atılışları vardı ki tok tok sesler geliyordu göğüslerinden. Seyrettim ben coşkuyla; avurtlarım şişmiş. Bir eliyle gözlerini silerken öbür eliyle sigara tabakasını çıkardı sonunda Suat Bey, açıp oğlana uzattı, "Ama baba!" dedi oğlan, "Yak ulan yak!" dedi bu, "Sanki bilmiyor muyuz!" Yaksın diye de Dupont'unu çıkardı, çaktı, oğlan

da eğildi yaktı. Dumanlarını savurdular karşılıklı. Mutluluğa bak! Benim gözlerim... Hiç sorma... Mendil arandım, yok. Sonuncuyu bunlara verdiydim. Elimin dışıyla silindim şöyle, kendi sigaramı çıkardım, tam kendi çakmağımla yakacaktım, altın Dupont parlayıverdi on beş santim ötemde. Yakarken kafamı sallayarak baktım Suat Bey'in yüzüne, gözlerinin içi gülüyor adamcağızın. Kıvırtmayacak, anladım. Eryaman'daki evinde yılan sülalesi gibi çöreklenmemiz için ısrar edecek. Bak ne güzel gülüyor gözleri. Birden, "İnsanoğlu kuş misâli..." dedi içli içli, "Daha bir saat önce ölümlerden ölüm beğeniyordum şurda. Görüyor musun Allah'ın işini? Her işin başı sağlık kardeşim, her işin başı sağlık. Mal mülk, hepsi yalan."

Yolunu yapıyor tabii diye düşünüyorum. Bana evi teklif edecek şimdi, gururumu kırmadan etmeye çalışıyor, zemin hazırlıyor kendince.

"Çok haklısınız" dedim. "Sağlık olmayınca gerisi hep şey yani..." Ben neyin yolunu yapıyordum Allah aşkına? Artık ben de yavaş yavaş kaçayım de, çekil git işte. "Neyse..." diye devam ettim, "... artık ben de diyorum ki, yavaş yavaş..."

"Haa, anladım..." diyerek sözümü kesti. Kabûl etmeyeceğimi anladı da korktu tabii. Kırgın kırgın bir bakışı vardı, için sızlar. Devam etti: "Bizim tripleksi diyorsun sen..."

Ben de onun sözünü kestim:

"Yok, ben o bakımdan..."

Hadi bakalım o da benim sözümü kesti:

"O şey yav... Tek benim üstüme olsa canım fedâ, sen tamam, çıktı ağzımızdan bir söz, asılıyorsun haklı olarak ama..."

Hayvana bak. Biz ne düşünüyoruz o ne düşünüyor.

Tekrar sözünü kestim:

"Şimdi Suat Bey..."

Kestirmiyor ki herif.

"Tamam kardeşim..." Bir de sesini yükseltti mi sana? "Anladık..." diyor dik dik, "Uzatma. Boş bulunup dedik öylesine, hemen atlayacağını ne bilelim biz!"

"Yaa bi müsaade ets..."

Yok, etmiyor müsaade falan, makineli tüfek gibi saydırıyor. Vay efendim ben de amma fırsatçıymışmışım, vay efendim ben bunu hanımının çocuğunun rızkını elin adamına yedirecek kadar enayi mi sanmışmışım, vay efendim bu kadar askıntı olacağımı bilseymişmiş baştan üç kuruş para mara dermişmiş de başının gözünün sadakası olsun deyip atarmışmış önüme, evmiş bu be, evmiş evmiş, verilir miymiş elin adamına küt diye. Kaptırdı gidiyor, bir dur diyorum durmuyor, azıcık sus diyorum susmuyor, veriyor veriştiriyor adam, itin götüne sokup sokup çıkarıyor beni, etrafımız da kalabalıklaşmış bu arada, hastasını unutmuş bizi seyrediyor millet, yeni fark ediyorum, "Abi..." diyorum, "Bırak kardeşim abi mabi şimdi, hepiniz aynısınız!" diyor, "Abi abi diye diye malı götürmenin peşindesiniz..." diyor, "Bi adam olun be..." diyor, "Bi dik durun..." falan. Hayır, ağzının ortasına kafayı gömerim de kendimi onun yerine koyuyorum, olmaz şimdi, çocuğu var yanında, gururu kırılır yazık, o da bir baba neticede. Tutuyorum kendimi. Ama kaşınıyor herif, Dupont'u sokuyor bunumun dibine, "Al çakmağımı vereyim, pek gözün kaldıydı..." diyor, kolunu kanat gibi çırpıp abartılı hareketlerle cebinden cüzdanını çıkarıyor, "Üç aylık kiran benden olsun..." diyor, ben diyorum kafa atmayı siktir et, dizini hayalarına göm şunun, bu benli oğlan da bunun son icraatı olsun.

En son, altın sigara tabakasını da ağzıma ağzıma uzattığını hatırlıyorum. Bende ekran kararmış. "Lan..." demişim, "Sana da, arızalı oğluna da, evine de, çakmağına da..." Elimden zor aldılar bunu.

Keşke bir durup dinleseydi.

Borçlu olmayı alacaklı olmaya tercih ederim diyecektim ona. Kendimi emniyette hissederim o zaman; o bilmese de ben bilirim çünkü ödeyeceğimi diyecektim. O bana "Sana borçlandım, ne yapsak?" diyecekti o zaman belki, ben de ona diyecektim ki, "Borç morç yoktur, varsa da helâl-i hoştur, ev mev yoktur, varsa da hayâl-i hoştur, para pul dupont mupont yoktur, varsa da hepsi boştur," diyecektim.

Dedirtmedi ki.

Benyusuf...

Türlü türlü imâret, köşk ve saray yapan o,
Kara nikap tutunmuş, girmiş külhan içinde...
Yûnus Emre

İlk başta dilenci midir nedir diyorduk. Adammış, nerden bilelim?

İri kıyım bir adam Benyusuf, bugün olsa ince uzun derim, boynu bükük, bugün olsa kendi boynunu kendi yıkmış tevâzudan derdim, sağ kürek kemiği çıkık, bugün olsa kambur, tek gözü camlaşmış gitmiş, bugün kör, suratı çopur, bugün tarla gibi, ayakları çolpa, bugün olsa topal derim.

Benyusuf... Esas adı Yusuf'muş, ne bilelim biz?

Neredeyse sürüne sürüne yürürdü, acı çektiğini düşünürdük ya inadına güleç, ille de güleçti. Bizim gibi sokağın iki başına ikişer taş dikip araba geçinceye kadar top oynayan, asfaltın düz durduğu tek yere kuka kondurup kurtarmalı saklambaç oynayan, yolun ortasına gazoz kapaklarını dizip

vuruş karış oynayan çocuklara kıza kıza, elleri götünde höt zöt ede ede geçen, ödümüzü kopartan öbür amcalar gibi değildi hiç. İrkiltmeyen, korkutmayan bir hâlesi vardı başının üstünde. Gelip geçerken şakalaşırdı bizimle. Topumuza vuracakmış gibi yapar, fare yemiş dişlerini göstere göstere gülüp "Korkman len korkman" derdi, "Vurmayacam." Sonra saçlarımızı karıştırırdı muhakkak.

"Yaa Benyusuf, yapmasana yaa!"

Sarı kadife pantolonu yamalı yamalı, yaz kış sırtında gördüğümüz patiskadan oduncu gömleği yırtık pırtık, ayakkabı niyetine giyindiği gıslavedler delik deşikti. Mevsim tanımazdı; hep aynı iş, hep aynı kıyafet. Abdülezelpaşa Caddesi'ne öbür baştan, Efraim Durmaz Apartmanı'nın o taraftan girer her gün, tek tek evlerin, apartmanların ziline dokunur, beklerdi.

"Kim oo?"

"Yengee, Benyusuf!"

Biz de derdik ki bunun adı Benyusuf.

"Haa, sen misin Yusuf. Gel kardeşim."

Gelirdi.

Hem gelir hem o evin ne işi varsa yapardı ondan sonra. Ama çöpü dökülecekmiş, alır dökerdi, ama sobası temizlenecekmiş, gıslavedlerini kapının eşiğinde bırakıp delik çorabından fırlayan parmaklarını büke büke girer temizlerdi, ama kömür doldurulacakmış, doldurur, ama bakkala gidilecekmiş gider, ama oğlanın defteri kaplanacakmış kaplar, ama çamaşır asılacakmış asar, ama odun taşınacakmış, yüklenir taşırdı; ne iş verirsen ver, yeter ki ver, yapardı. Birini, ikisini, üçünü değil, hepsini. İşini gördüğünün gönlünden ne koparsa "Allah razı olsun!" deyip alır, çoğunlukla ekmek arası zeytin falan verirlerdi, kimsede adam gibi para yoktu,

sonra gene güleç yollanır, denk getirirse bizimle şakalaşır, sıradaki zile basardı.

"Kim oo?"

"Yengee, Benyusuf."

Dili dolambaçlıydı, ağzının içinde çakıl taşı varmış gibi konuşurdu; zorla konuşurmuş gibiydi, aslında zorlanarak konuşurmuş, bunu çok sonra öğrendiydik. O zamanlar kapıcıyı falan Türk filmlerinde görürdük biz; bütün mahallenin kapıcısı gibiydi Benyusuf.

Arka bahçemizdeki gergiye çarşafları asıyordu o gün. Biz Sabiş'le yan yana, dirseklerimizi beton korkuluğa yaslamış, balkondan onu seyrediyorduk.

"Benyusuf bizim mahallenin kapıcısı mı anne?"

Benyusuf aşağıdan kafasını kaldırıp güldüydü bana.

"Tet!" dediydi Sabiş, "O ne biçim lâf öyle! Ayıp." Popomu çimdiklediydi.

"Uşağımız mı peki?" Uşağı da Türk filmlerinden bilirdik; Sami Hazinses, Cevat Kurtuluş filan. Herkes severdi onları, kötü bi' şey olsa kimse sevmez.

Kulağımdan tuttuğu gibi içeri çektiydi beni Sabiş, "Bak ağzının ortasına bi tane çarparım şimdi!" dediydi sinirli sinirli. "Adam o adam. Uşak da değil kapıcı da değil. Adam." Gözlüğü burnunun ucuna kaymıştı. Bir taraftan beni haşlıyor, bir taraftan da dudaklarını ısıra ısıra çantasında yirmi beş kuruş arıyordu Benyusuf'a vermek için. Kulağımı da bıraktı ya, bir daha sorduydum:

"Kapıcı da değil, uşak da değilse madem, ne iş yapıyo o zaman?"

Yirmi beş kuruşu bulup çıkardıydı Sabiş, avucunun içinde yuvarlarken bir yazıya bakıyordu bir turaya.

"Dayanıyor oğlum," dediydi dalgın dalgın. "Onun işi o. Dayanıyor."

Çocuğum daha, sırtını bir yere dayıyor gibi düşündüydüm; dayanmak göğüs germektir, yüzü gülmektir, kendi korkunç olup mahallenin çocuklarını korkutmadan geçip gitmektir, ben nasıl bileyim?

Gene çok sonra öğrendiydim Benyusuf'un ne iş yaptığını. İş arasa iş yok, aş arasa aş yok, dilense gücüne gidiyor, çıkarmış sabahları evinden, kapı kapı dolaşıp kadınlara zor gelen işleri yapar, gül yüzlü çocuğu için dayanırmış hayata.

Menenjit geçirip sakat kaldı diye bırakmış gitmiş karısı. Sabiş, Fikriye Teyzelerle konuşurken duyduydum, başka bir adamla kaçmış. Küçük kızını da arkasında bırakmış kaçarken. O kız için tek kişilik bir savaş verirmiş meğer Benyusuf. Hem bir tek ona dayanır hem de bir tek onun için dayanırmış.

Dayanmış.

Büyütmüş kuzusunu, okutmuş, doktor etmiş, sonra da ölmüş.

Üniversitedeydim, hafta sonunda Konya'ya gittiydim Sabiş'i görmeye, Benyusuf'un ölüm haberini ondan aldım.

"Ne güzel dayandı" dedi. "Bir de ben dayanabilsem!"

Aklım daha fazlasına eriyordu artık, Benyusuf değildi adı, Yusuf'tu sâde. Yetişkinim ya, edebiyat parçaladım: "Yusuf Amca bir kişilik dayanıyordu Sabiş..." dedim, "Sen beş kişilik dayandın."

Biz beş kardeştik. Babam da bizi bırakıp gitmişti arkasında. Ağlamaya başladı Sabiş, "Sahi mi söylüyorsun?" dedi bana sarılarak; "Becerebildim mi oğlum?"

Aslanlar gibi becerdin diyecektim, diyemedim. Hıçkırıklarım mânî oldu.

Ne zaman sıkılıp bunalsam, dayanamayacakmışım gibi gelse de apırıp köpürmek, surat sarkıtmak, pes etmek istesem, güleç yüzüyle Benyusuf gelir aklıma. Sabiş gelir.

"Dayanmak lâzım..." derim. "Dayanmak sadece ıkınıp sıkınmak değil, Yusuf gibi güleç olmak, en darmadağın ânında kalkıp Sabiş gibi iki göbek atmak. Dayan koçum, dayan aslanım!"

Dayan Kuzum.
Dayan.

Kanalizyon...

Bâb-ı ihsânından mürüvvet eyle,
Karıştırma her bir eşyaya beni...
Dertli

Hülya dördüncü defa üstünü değiştirip dördüncü defa "Olmuş mu?" diye sormak için merdivenleri döve döve aşağı inerken ben de dördüncü defa "Hıı, olmuş," demeye hazırlanıyor, birdenbire peydâ olan şu kokuyu almadığı için şükredip evden çıkıncaya kadar da almaması için dua ediyordum. Bok kokusu şamar gibi iniyordu adamın suratına. Ben de bunu anlamam, lan madem bok kokacaksın, alıştıra alıştıra koksana, durup durup birdenbire niye yükleniyorsun? Ağır ağır dolmadın mı sen? Ağır ağır tütmedin mi?

Bizim kanalizasyon gene tıkanmıştı hiç şüphe yok ve bunun tek sorumlusu bendim. Koca künkü tek başına dolduran bendim de o yüzden sorumlusu da bendim anlamında

söylemiyorum, yanlış anlaşılmasın, arka bahçemize komşu ilkokulun beş yüz veletlik boku püsürü, çürük çarık beton künklerden hasbelkader ilerleyip bizim yan bahçeye uğruyor, oracıkta otantik bir su kuyusu gibi duran lâğım bacası dedikleri o zımbırtının içinde birikiyor birikiyor, yürüyüp gidip sokaktaki ana şebekeye boşalması gerekirken yol ağaç kökleriyle tıkalı olduğu için yürüyemiyor, gidemiyor, boşalamıyor veya yürüse bile damla damla yürüyor, gene birikiyor birikiyor, sonunda taşıyor, kabak hep bizim başımıza patlıyordu. Lan belediye, şu müstakil evleri yıktırıp yerine apartman diktirirken evvelce on hanenin atığına göre hesaplanmış kanalizasyonu da yüz hanenin sıçtığı boka göre hesaplasana. Bizden ne istiyon!

Hülya merdivenleri dövmeyi bitirip girdi salona, ellerini beline koydu, gözlerini kendi üstüne devire devire dikilip tam "Olmuş mu?" diye soracaktı, burnunu kırıştırıp kalakaldı. Yandık dedim ben içimden. Havayı derin derin kokluyordu şimdi, suratını az daha buruşturdu.

"Bu ev ne kokuyo böyle yaa?"

Dikkat dağıtacaksın böyle zamanlarda.

"Ama üstün bu sefer çok güzel olmuş ha!" dedim, ama yetmez. İlgilenirmiş, bir şey bilirmiş de konuşurmuş gibi de yapacaksın. "O pantolonun rengi botlarla kontrast oluşturuyo ya şimdi... Lacivert-kahverengi... Kontrast renkler. Acayip yakıştırmışın." Azıcık da eleştirel öneri: "Saçları da toplardım ben senin yerinde olsam."

Dağılmıştı. "Yalan söylemiyon de mi?" deyip duvarda resim çerçevesi gibi duran eski büfe aynasının önüne yürüdü. Bizim itler büfeyi kıyın kıyın yiyince parçalayıp odun

niyetine yaktıydık mecbur; ayna havada duramayacağı için duvara çaktıydım ben de.

"Deliye bak..." dedim, "Niye yalan söyleyeyim sana?"

"Yalançısın çünkü de ondan." İnanmakla inanmamak arasında salınıp geziyordu ama inanmaya daha yakındı, tereddüde düşmüştü bir kere, eşşek gibi inanacaktı. Aynanın önünde yan dönüp profilini inceledi. "Karnım çıkmamış mı sence?"

"Yok be! Dipçik gibisin." İltifat da edeceksin. Tam dağılır o zaman.

"Yalançı!" dedi kırıtarak. Çok hoşuna gitmişti. Hiç de saklayamaz duygularını, içi neyse dışı o.

Bir yandan farkındaydım, koku ağırlaştıkça ağırlaşıyordu ama ne gam, yırttık diye düşünüyordum. "Git be sen de..." dedim kırılmışım gibi, "İkiye bir yalancı yalancı."

Yüzünü bana döndü. "İkiye bir denmez ona..." dedi, "İkide bir denir."

Bana Türkçe öğretene bak! "Hıı..." dedim, hâlâ kırgın pozları atarak; "Yalancıya da yalançı denir çünkü. Zaten telaffuz dedin miydi bi Cemile Kutgün bi de sen."

"O kim be?" Gene dağılmıştı ama bu iyi bir şey değil, iki sefer üst üste dağıtmayacaksın Hülya'yı, matematiğin şaşmaz mantığı çok güzel işliyor onda, eksiyle eksiyi ne zaman çarparsan artı ediyor, kıyafetten yürümem, bu konulara girmemem lâzımdı, iki dağılma da bir toparlanma etti doğal olarak; normale döndü benim yüzümden.

"Bu koku ne peki?" Çok pis bakıyordu şimdi. "Demin de sorduydum."

"Haa, o mu?" dedim, "...O şey yaa..." Aklıma bir şey gelmiyordu. Soluma döndüm, en yakınımda Timur. "Timur o Timur... Timur osurdu."

Bakışlarını Timur'a devirdi o zaman, burnunu kırıştırsın mı kırıştırmasın mı bilemiyordu, Timur demiştim çünkü ve dünya bir yana Timur bir yanaydı onun için, ölse kıyamaz, zerre toz konduramazdı, Küçük Emrah'ıydı Timur onun, Köprüaltı Çocuğu'ydu, Garip'iydi, Timur'a attıydım ya kabahati, seve seve kendi üstüne bile alır, "Hayır, ben osurdum" bile derdi, yeter ki Timur'un adına leke sürülmesin. Nitekim, "Timur mu?" dedi dayı dayı, "Timur niye osursun be? Hayatta osurmaz benim oğlum. Yasemin falan osurmuştur."

Elimi burnumun önünde sallayıp suratımı eğip bükerek Timur'dan öteye kaydım az, atılan iftiradan habersiz kuyruk sallıyordu o saf, "Vallaha öyle bi osurur ki aklın şaşar..." dedim, "Ağzı bile sarımsaklı ciğer kokuyo herifin, götü mü kokmayacak?"

Çatık kaşları indi, yenilgiyi kabullenmiş gibiydi, "Osursa bile öyle deme oğluşuma..." dedi lâğım kokusunu derin derin içine çekerek; "Hem artık geçti, hiç kokmuyo, bak." Havayı gösteriyordu.

"Baktım..." dedim gözlerimi bayıltarak. "Orda duruyo radyasyon bulutu gibi, asıl sen bak. Öğk!"

Yüzünü şirinleştirip Timur'a doğru yürüdü. Yemi yutmuştu, duvarlar üstümüze sıçsa hiç kokmuyor derdi artık. Bu sefer sahiden yırtmıştım. Yattığı yerde anırır gibi sesler çıkararak yavşayan koca hayvanın paslı kokoreç kokan ağzını öpmeye başladı.

"Mis gibi kokuyo benim oğlum. De mi annem?"

Timur şımarıp az daha anırdı. Hülya da bir daha öptü bunun üzerine. Dostoyevski'nin dalkavuklarla ilgili sözünü çarpıttım hemen:

"Aşk nedir ki zaten?" dedim keyifle, "Sevgilin osurunca derin derin nefes almak. De mi?"

"Piss!" dedi bana, demese şaşarım, bir taraftan da Timur'un alt kısmına yelleme yapıyordu eliyle. "Hem osursa noolur şu kadarcık çocuk?"

"Hıı!" dedim, bastırmam lâzımdı ki ayıkmasın, evden çıkana kadar konunun kaynağını Timur zannetmeye devam etsin, "Şu kadarcık çocuk hakkaten, altı üstü yetmiş kilo. Hep sen şımartıyon bunları var ya!"

"Baarma be!" dedi.

Yırttık ya, şımarmışım, "Kalk lan sen de yanımdan!" dedim Timur'a, yalancıktan da itelermiş gibi yaptım şöyle. Hemen dönüp hırladı it, Hülya'ya güveniyor tabii, başka zaman olsa çıtı çıkmaz.

"İtekleme oğlumu!"

"İteklerim kardeşim," dedim. İhâle kalkmıştı sırtımdan, sırıtmamaya çalışıyordum. "Gelip dibimde osurmasın o da pis pis."

"Sensin pis asıl," dedi.

Çok da umurumdaydı.

Kopacak pandominayı şimdilik atlatıp Hülya'yı işe savdıktan sonra doğruca Şafak'ı aradım. Kanalizasyoncuyu. Yazık çocuğa, geçen yaz yarı beline kadar bizim lâğım bacasına girip kova kova boku ana kanala dökmüş, içini dışını güzelce temizlemiş, beton kapağı sıkı sıkı örtüp "Yannız ben size söylüyüm..." demişti parasını alırken, "Ya senede bir girip boşaltacaaz ya da bu bacayı ön bahçeye taşıyacaaz, ağaç kökleri tıpamış yolu, senede bi taşar bu, haberin olsun."

"Taşmaz taşmaz" dediydim ben de. "Bak kaç senedir bu evde oturuyoruz, bi bu sene taştı, her sene niye taşsın?"

Bilgiç bilgiç kafa sallamış, "Ben söylüyüm de..." demişti, "... benden günah gitsin."

Günah ondan gitmiş, bana gelmişti böylece. O günün akşamında eve gelir gelmez ilk iş bunu sormuştu Hülya da bilirmiş gibi: "Nooldu? Ne dedi kanalizyoncu çocuk?"

"Kanalizyon değil, kanalizasyon. Allah seni kahretmesin."

"Alay geçme be. Ne dedi oğlan? Bi daha taşar mıymış dedi?"

Türkçeye bak Yarabbim! "Taşmazmış dedi..." diye yalan söylemiş, arkasından da kendi fikrimi Şafak'ın fikriymiş gibi dayamıştım bunun suratına: "Dedi ki, kaç senedir bu evde oturuyorsunuz, taşa taşa bir kerecik taşmış, demek ki kolayına taşmıyor dedi, rahat rahat oturun, hayatta taşmaz dedi."

Ben bu kadar detaylı konuşuyorsam yalan söylüyorumdur genellikle, Hülya hâlâ anlamış değil ama hisseder bir şekilde, her yalanımı hisseder o.

"Bak yalan söylüyosan..."

"Niye yalan söyleyeyim yaa?"

"Yalançısın da ondan."

Konu böylece kapanmıştı. Ve buyurun, bütün kokusuyla açılıyordu yeniden.

"Alo, Şafak, yetiş kardeşim, bizim lâğım bacası gene pat..."

Sözümü kesti:

"Ben didiydim de mi?"

"Tamam, dedindi de..."

"Hiç dinnemiyon, hiç."

"Tamam da Şaf..."

"Naaptı taştı da?"

Konuşturmuyordu çocuk beni. "Nasıl yani ne yaptı? Ne yapacak, taştı işte."

"Onu demiyom. Evi mi bastı bahçeyi mi bastı, onu diyom."

Daha tam mânâsıyla hiçbir yeri bastığı yoktu, bacanın beton kapağının kenarları ıslanmıştı birazcık, ama kokuya bakacak olursak bizim evin duvarlarının en içine kadar basmış gibiydi. Dinlemiyordu ya dinletebildiğim kadar anlattım. "İyi..." dedi, "Varayım geleyim o zaman."

"Hadi var gel."

Beş dakika geçti geçmedi, geçen yazdan beri bizim evin önünde bacanın patlamasını bekliyormuş gibi dayandı kapıya. Hâlbuki en erken yarım saatte gelir diyordum, daha köpekleri kaldıramadıydım ortadan, o kapıyı tangırdatınca yıkıldı tabii ortalık, benim hangi hesabım tuttu ki bu tutsun zaten, aman bir uluma, bir havlama, kıyamet koptu kıyamet; salak Yasemin'e yukarı çık derim bahçeye çık anlar, ben onu onu yakalayasıya kadar güç belâ yukarı çıkarttıklarım aşağı iner, biri girer biri çıkar, barikat kurarım, Timur koca cüssesiyle fıtı fıtı yarar geçer, canım çıktı hepsini toparlayıp üst kata tıkacağım diye, ama sonunda becerdim, gittim açtım dış kapıyı. Kazma kürek dikiliyordu Şafak. Arkası sıra da ucu kıvrık, uzunca bir inşaat demiri sürüyordu.

"Gel Şafak, gel, şunu bir hâllet de... Burnumuz düştü kokudan."

Dış kapının dışında girmekle girmemek arasında salındı biraz.

"Kitledin mi güzelcene?"

Köpekleri kastediyordu. "Kitledim kitledim," dedim, "Hadi gir, korkma." Geçen sefer de öyle dediydim ya Ayşegül mutfak kapısını açmış nasıl açmışsa, daldıydı buna, çekinmesi ondandı.

"Giriyom bak. Sonra garışmam bak."

"Tamam, karışma. Gir işte."

Girdi. Ön bahçeyi geçip ara kapıyı da açıp yan bahçeye gelinceye kadar kafama kaktı durdu, neymiş efendim, o elli sefer dimişmiş şu bacayı dışarı taşımak lâzım diye de ben onu hiç dinnememişmişim de olacağı buymuşmuş da, bak gördüm müymüş de, şimdi Hülla yingesine ne diyeceğimişmişim de...

Lan! Ne Hülyası? Hülya'nın ruhu duymadan bitireceğiz bu işi bugün. Haberi bile olmayacak, gebertirim Şafak. "Gördüm gördüm..." dedim herife yalvarmamaya çalışarak; "... Haklıymışsın. İşin uzmanı sensin tabii, dinlememiz lâzımdı, bizde kabahat. Hülya'yla bende yani."

Yandan yandan baktı şöyle, "Yağ çekeyim diyi gabehiti üstüne alıyon amma..." dedi, "Hülla yingeme ayıbidiyon çok, onun ne gabehiti olacak, ben oğa dimedim ki yaptırtmanız lâzım diye, sağa didim."

Bak bak bak, bağa dimiş hayvan. Yağ çekiyormuşum. Sana ne yağ çekeyim lan, hayvan.

Hayır böyle burnumdan soluyorum falan ama severim de bu çocuğu aslında, dürüsttür, içi neyse dışı o, o bakımdan aynı Hülya, da teker teker gelin kardeşim, bu kadar da dürüst olmayın, doğru sözlülüğün bu derecesi patavatsızlığa, densizliğe girer, dangalaklığa girer; dangalak mısınız siz? Beyaz yalana ne oldu?

Bizim kıyın kıyın sızdıran lâğım bacasını kesiyordu Şafak, gözlerini de kısmış, "Sen Hülla yingeme dimedin de mi?" dedi şüpheli şüpheli, "Gadıncaazın haberi yok de mi?"

"Yok da..." dedim, lâğıma bakıp benim izimi bulmuştu, "Ben sırf Hülya boş yere üzülmesin diye söylemedim bir şey yani..." Korkuyordum bu çocuktan ben. "Bilse ne olacak? Kendi mi girip temizleyecek?"

"Vırç!" dedi, Şafak böyle cık der, ön dişleri baş parmağım girecek kadar ayrık olduğu için dilinin ucunu oraya sokup geri çeker, o zaman da bu ses çıkar işte. "Bilmesi lâzımıdı..." diye devam etti. "İllâ da bilecek şimdi, nooldu, hani bilmeyeceğidi?"

Bir de bana hayat dersi veriyor it. "Canım..." dedim harâretle, "...Esas şimdi hiç gerek yok bilmesine..." Bir taraftan da korkuyorum gene azarlayacak, ters türs lâflar edecek, altında kalacağım, herif haklı çünkü. "Di mi?" diye devam ettim, "Bi düşün bak... Hülya yengenin yerine koy kendini şimdi... Sabah evden çıkarken bilmiyordu, mutlu mutlu gitti işe, şimdi sen iki saatte hâllediverirsin şurayı, gene bilmez, akşam da gene mutlu mutlu gelir, ne güzel işte. Gelmesin mi? Ağlaya ağlaya mı gelsin? Daha iyi değil mi böyle? Üzülsün mü şimdi Hülya yengen?" Doğru yerden vurduğumdan emindim, onun tarafını tutuyordu itin oğlu. Gerçi Hülya'yla beni yan yana gör, sen de onun tarafını tutarsın. Herkes öyle yapar.

Bir gözü bende, sanki önemli bir şey anlatırmışım gibi anlamsız anlamsız sallayıp durduğum ellerimdeydi Şafak'ın, bir gözü altını ıslatıp duran lâğım bacasında.

"Yap git diyon öyle mi?" dedi, şimdi iki gözü de lâğım bacasındaydı, "Beş dakkada Beşiktaş diyon, tak fişi bitir işi

diyon, azıcık aşım gaygısız başım diyon, Hülla yingem bilmesin de noolurusa olsun diyon?"

Öyle diyordum. "Evet" dedim, "Aynen."

"Meh!" dedi yere dayadığı kazmayı aldığı gibi sapını bana uzatarak. "Meh meh. Buyur."

Kazmaya uzanıp sapı tuttum ama niye tuttuğumu bilmiyorum. Şöyle bir tahminim var yalnız: Şafak insafa geldi, hadi beraber çalışalım, iki uçtan girişip Hülya gelmeden bitiriverelim demeye getiriyor. "Şey mi yapıyoruz?" dedim lâğım bacasının beton kapağına bakarak; "Şuraya mı vuruyoruz?"

"Bilmem nereye vuruyon..." dedi, şimdi iki gözünü de kısmış doğrudan bana bakıyordu; doğrudan gözlerime. "Sağa didik de mi geçen yaz, bu bi daha taşarısa bahçeyi gompile gazarız didik. Şimdi şu betonları gıracaaz, gırdıktan sonra bahçeyi gompile gazacaaz, dozer getirtsen bi günde gazamaz, alttaki künkleri sökeceez, ağaç köklerinin bi daha sarmaması için bu yana beton dökeceez, hırdavatcıya gidip borusuyudu çimontasıyıdı gapağıyıdı mazgalıyıdı bi araba malzeme alacaaz, bu söktüklerimizin yerine yeni tesisatı döşeyeceez, gece gündüz çalışsaz bi haftada anca biter, ondan sonra üstünü gapayıp beton atacaaz, iki gün de onun gurumasına say, nerden baksan on gün sürer, sen de diyon ki şuraya iki gazma vur, ağşama kadar hâllet. Meh o zaman. Al sana gazma. Gendin vur, gendin hâllet. Meh."

Meh'in "Al" gibi bir anlamı olduğunu anlayabiliyordum ama oğlanın kazmayı uzatış şeklindeki edepsizliği göz önüne alınca daha başka anlamları da olabilirmiş gibi geliyordu. Meh'e karşılık ne denirdi ki? "Anladık canım..." dedim kazmanın sapından uzak durmaya çalışarak; "Bir hatadır

olmuş. Yoğundum, unutmuşum, sen hiç mi bi şey unutmazsın yani? Uzatmanın mânâsı yok..." Aklım zehir gibi işler böyle zamanlarda, kırk bin manevra yapabilirim. "Şimdi ben derim ki... Hülya'yı da üzmeyelim, ben de arada kalmayayım, sen şimdi geçici bi şey yap, şöyle iki günlük falan idare etse bizi yeter, ben akşam Hülya'nın yanından seni arayayım, "Gel şu bizim kanalizasyonu yap, gerçi bi sıkıntımız yok ama, içimiz rahat etsin" falan diyeyim, sen ekmeğine bak, biz geçimimize bakalım. Tamam mı Şafakçım?"

"Vırç!" dedi gayet net. Kazmayı tutmadığımı görünce kenara yaslamıştı. "Şu gapağı açdım mıydı iş bitmeden gapatmam, bak söylüyüm. Belime gadar bokun içine girip çıkıp iki gün sonra bi de sen Hülla yingeme gubuzlanacan diye giremem. Bi girerim, bitirir çıkarım. Hicolmassa girdiğime değsin. Anca öyle."

Bu manevra sökmemişti, öbürküne geçtim:

"O zaman şöyle yapalım... Ben gene seni lâğım mağım taşmamışken çağırmış olayım..." Çok ters bakıyordu, "... Maksat Hülya yengen üzülmesin..." diye devam ettim. Sesimdeki ikna tonunun giderek azaldığının farkındaydım. "... derim... ben." Vırç diyecek diye ödüm kopuyordu.

"Bilmem..." dedi, "Ne diyon şimdi sen? Başlayım mı başlamayım mı? Başlarsam, didiğim gibi, on günde anca çıkarım." Avuçlarını açmış, içine tükürecek gibi bakıyordu.

"Başla!" dedim.

Tükürdü.

Bakıyorum bakıyorum inanamıyorum, öğle vaktine kadar bir kazıldı, bir oyuldu, bir delindi deşildi bizim yan bahçe, uyanmaya çalışıyorum uyanamıyorum, koşarak

kaçmaya çalışıyorum, bacaklarım pelteleşmiş, kâbusta gibiyim, bizim evin yanında yavru bir inşaat yükseliyor, lâğım bacası beton kapağı paramparça edilerek açılmış, bahçe kokuyor, mahalle kokuyor, dünya kokuyor; Şafak hem ellerine tüküre tüküre kazma kürek sallıyor, hem de çen çen anlatıyor bir taraftan, neymiş efendim, bizim oturduğumuz bu eski ev adı gibi çok eski bi ev olduğundan, tee o zamanlarda da kanalizasyon borusu olarak künk denen beton borular kullanıldığından ve de etraftaki ağaçların kökleri suyun kokusunu alıp ne yapıp edip bu boruları delip kafalarını içlerine sokup kendilerini besleyip alttan alta lâğımlarımızın anasını belledikleri nden, baştan ayağa kazılıp hepsi çıkarılıp yerlerine plastik boru döşenmesi lâzımmış. Tükürüyor, savuruyor, kazıyor, kürüyor, kaldırıyor, atıyor, yeniden tükürüyor, daha mola vermiş değil; çocuğun gücüne aklım ermiyor, öyle bir tempoyla çalışıyor, at dopingi yaptırmış hiperaktif bir köstebek gibi ilerliyor toprağın içinde, ben bunun onda biri kadar iş yapayım, şu an sekizinci molamda falan olurum, o da kesmez, hastanelik olurum, komada olurum, ölürüm.

Haak tuu...

Kavrıyor, kaldırıyor, indiriyor, parçalıyor, ilerliyor.

Helâl! Bakarsın akşama yetiştiriyor mu bir de?

Hayvanat bunaldı tabii bu arada, çişleri geldi, salmazsam eve işerler, Şafak'ı ön bahçeye geçiriyorum az dinlen diyerek; onu emniyete aldıktan sonra dönüp köpekleri bahçeye salıyorum, altlarına işemek üzereler ama serde vazife aşkı var, ön bahçedeki yabancıya havlamaya başlıyorlar demir kapının gerisinden, eşiniyorlar, kişniyorlar, hırlıyorlar,

parmaklıkları ısırırmış gibi yapıyorlar, lan işesenize, birbirleriyle dalaşıyorlar ben kapıyı açmayınca, Şafak önden "Açmaa!" diye bağırıyor, itlerin canı burunlarında, hopluyorlar zıplıyorlar, kuduruyorlar, Şafak'ın yardığı bahçe toprağının içine inip eşeleniyorlar, ki oraları on santim daha eşeleseler bizim kırık künklere ulaşacaklar, bir de ellerini ayaklarını yıkayıp dezenfekte etmem gerekecek, onu oradan kovuyorum, bu tepeme çıkıyor, bunu indiriyorum, şu Şafak'ı emniyete aldığım ön bahçe kapısının önüne dizilip ulumaya, ürümeye, havlamaya başlıyorlar, susturmaya gidiyorum, kaçıp kazı alanında eşeleniyorlar, hadi bakalım sil baştan, her boku yiyorlar, bir yapmak için çıktıkları şeyi yapmıyorlar, işemiyorlar, işeseler geri eve sokup Şafak'ı işinin başına döndüreceğim, lan işeyin işte, adamı sinir etmeyin, ama bağrışmaya devam edin yani, her zaman kızarım, şimdi içimin yağları eriyor, çünkü konu komşu dizildi balkonlara, cıkırdamaya başladı, bizi ayıplıyorlar akıllarınca, köpekler gürültü ediyor ya, cıkırdayın lan, alayına gıcığım bu ibnelerin, birazdan lâf atmaya da başlarlar, mahalleyi kokuttuğumuz yetmezmiş gibi bir de gürültü duvarını aşıyoruz, insan olsalar haklı bile sayılabilirler, ama insan olmadıkları için haklı olsalar da haksızlar; oh olmuş, havlayın lan şunlara, kafalarını beyinlerini sikin on gün, afferin lan size, arada eve dalıp ön bahçeye bakan camdan Şafak'a "Yaa pardon yaa Şafak, seni de bekletiyoruz ama, işeyemediler bir türlü," deyip gönlünü almaya çalışıyorum, sokağa bakan alçak duvara oturmuş sigarasını içiyor ferah ferah, "Bağa göre hava hoş..." diyor, "Dinneniyom, amma her gün böyle olacağısa bi gün daha atar, onu söylüyüm de." Demek ki akşama yetişmezmiş, boş hayâlmiş benimki, "Tamam tamam..." deyip

gene bahçeye koşuyorum, bu sefer beşi birden girmiş kanala eşeleniyor, çıldıracağım. Onu tut, buna bağır, şunu çekiştir, öbürünü işet, berikini eve sok, kapıyı kapat, gerisingeri çık, aran taran diğerini yakalayıp eve sok, o aradan ilk soktuğun kaçsın aradan, beş dakikalık çiş molası oldu sana bir saat. Canım burnumda ellerimi çırpa çırpa ön bahçeyi arka taraftan ayıran kapıyı açıp Şafak'ı azat ettim. Bu sefer bu tarafa geçmekle geçmemek arasında salındı biraz, "Kitledin mi güzelcene?" dedi gene.

"Kitledim kitledim," dedim, "Hadi geç, korkma."

"Geçiyom bak. Sonra garışmam bak."

"Tamam, karışma, geç işte."

Geçti. "Mısa'yı aradım demin," dedi avucuna tükürürken.

"Mısa kim?" demişim. "Musa mı o?"

"Hee. Mısa. Bi başıma yapamayacam, yoruldum, gelsin iki gazma da o sallasın didim. Yöömiyesi benden."

Hey Allah'ım; bu ikisini oturtacaksın karşılıklı Hülya'yla, akşama kadar güzel güzel sohbet edecekler kendi dillerinde, bu ona yöömiye diyecek, o buna kanalizyon diyecek, gül gibi geçinip gidecekler.

"Hadi başla sen çalışmaya."

Ters ters baktı yandan.

"Biz naapıyoz?"

Çalışıyordu çocuk. "Yok..." dedim, "Ondan demiyorum... Musa gelince katılır sana yani, o bakımdan."

Tek gözünü kötü kötü kısıp kazmayı sapladı toprağa. İçeri girmem lâzımdı biraz, köpekler evi yemesin.

"Ama bak unutmuyorsun sakın..." dedim kapıya doğru yürürken, "Hülya'nın her şeyi bilmesine gerek yok, üzülmesin boş yere, lâğım falan taşmamış, ben seni kontrol için

çağırmışım, sen de 'İyi ki çağırdın, çağımasaymışın taşarmış!' demişin, ben de hemen başla o zaman demişim, sen de o yüzden başlamışın kazmaya, tamam mı?"

"Yalan gonuş diyon yani?" dedi yüzüme bakmadan; kazmayı kaldırıp kaldırıp indiriyordu.

Damardan girdim:

"Üzülsün mü Hülya yengen?"

"İyi bakalım..." Hınçlı hınçlı devam etti. Bok var dürüstlükte çünkü.

Girdim içeri. Hülya malûm olmuş gibi aradı.

"Nooldu? Nası Timur'um? Çok gazı var mı hâlâ? Karnı ağrıyodur kuzumun, bi Oğuz Abisine götür istersen bence."

"Sağ ol be..." dedim, kadının derdine bak; varsa Timur yoksa Timur, insan bozuluyor. "Ben iyiyim, sen nasılsın?"

"Pislik yapma!" dedi, "Karnı burnu ağrır, söyleyemez bebeğim, ağzı var dili yok, bi kap götür Oğuz'a hadi çabuk sen."

"Tabii..." dedim, üste çıkmam lâzımdı, "Zaten Ankara'daki bütün taksici esnafı bizim kapının önünde sıraya girdi yüz kiloluk köpeği Oğuz'a götürelim diye. Nereye götürüyorum kızım, evde bi dolu iş var..." Anam, ağzımdan nasıl kaçırdım lan?

"Ne işi?" dedi hemen, "Temizlik memizlik yapmaya kalkma, iyicene batırırsın sen şimdi."

"Yok be..." dedim soluklanarak; söyleyecektim çaresi yok. "Şafak'ı çağırdım hazır da evdeyim, kış gelmeden şu kanalizasyona bir baksın, başında dururum dedim, o da daha bismillah, kazmayı vurduğu gibi bahçeyi Kızıldeniz gibi yardı hayvan. Bi görsen, her yer her yerde."

Tısladı bu. "Piss! Allah seni kahretmesin. Benim de evde olduğum güne denk getireydin ya. Şimdi hayvanlar girer çıkar sıçar batırır çamurlu çamurlu."

"Yok yok..." dedim, "Ben kontrollü çıkarıyorum bahçeye. Hem Şafak varken nereye sıçıp batırıyorlar. Onlardan önce Şafak altına sıçar."

"İyi, salma öyle patır kütür, azar azar, birer birer sal, eve girerlerken de ayaklarını sil güzelcene... Ben de izin alayım geleyim bari. Nasıl izin alacaksam!"

"Alma alma..." dedim ama kapattı suratıma. Elimde telefonla kalakaldım.

Anam!

Hülya gelecek, bahçeyi o vaziyette görecek, hayâllerin ötesinde bir şey çünkü, oğlan kazdıkça bizim bahçenin altından yeni bir bahçe daha çıkıyor, dağın üstüne oturuyormuşuz dersin, öyle bir toprak yığını var, yerin altında ne çok yer varmış, bakacak bakacak, bu ne be diyecek, Şafak götlük etmez de dürüstlük yapacağım diye işin aslını anlatmazsa acayip kızıp köpürecek başka zaman mı bulamadın diye, sövüp dökecek, yaka yıka ortalık temizlemeye girişecek, ben fitil olacağım, ama yok, Şafak yingeme yalan söyleyemem deyip de sizin lâğım patlamış, ben gocana didiydim yinge, dinnemedi beni, al buyur, gendi bokunuzun içinde yüzüyonuz şimdi derse doğrudan bana sövecek o zaman, bunu hiç unutmayacak, seneler boyunca her aklına geldiğinde homurdanacak, sokurdanacak, hakırdanacak, takaza yapacak, çek Allah çek, bitmeyecek çilem. Düşünüyorum ne yapayım, nasıl yumuşatayım, bir çare gelmiyor aklıma. O ara asıl düşünmem gereken şeyi düşünmem gerektiğini unutmuşum; bu Şafak'ta iplikçi karının götü gibi çene var,

bağlasan durmuyor, ya Hülya bahçe kapısından girip de bu ne be deyince yumurtlayıverirse?

Hemen fırladım bahçeye, o telaşla tedbirsiz fırlamışım, Ayşegül de bacaklarımın yanından ittirip fırladı, koştuğu gibi daldı Şafak'a, oğlanı yere çalıverdi yüzüstü. Ben Ayşegül'ü almaya, daha doğrusu Şafak'ı Ayşegül'ün elinden almaya koşarken Yasemin fırladı peşim sıra, höt zöt demeye kalmadan Timur topal topal seğirtti, açığa çıkmış toprağın en lâğımlı kısmına çıktığı gibi işemeye başladı, derken Lucky beyaz bir at gibi süzüldü gözümün ucundan, lince iştirak etti, hayır, ısırmıyorlar, koparmıyorlar ama tutuyorlar, çocuk anam dedikçe suratına suratına diş gösterip hırlıyor, bir o yana deviriyorlar bir bu yana; Şafak oldu tepeden tırnağa lâğımlı topark, tabii bizim itler de. Timur kavgayı sevmez, o işemeyi bitirip böğürmeye başladı oğlanı bırakın diye, komşular balkonlara pencerelere üşüştü, Şafak bağırır, Yasemin hırıldar, Ayşegül havlar, Lucky ürür, Timur anırır, yıkılıyor ortalık, "Ay adamı parçalıyorlar ay!" diyor yan komşu, sen kendine bak pis kadın diye geçiriyorum içimden, el kadar bebeğini dövüyorsun ağladı diye, bir taraftan da itleri paketleyip paketleyip eve sokmaya çalışıyorum, belime kramp girdi, diz bağlarım esnedi, anam ağladı, ama esas anası ağlayan Şafak'tı tabii, çocuğun hakkını yemeyeyim; en nihâyet sulhe kavuşturdum ortalığı; şu da kesin ki savaş zamanında en büyük zararı savaş meydanı görüyor, bizzat şahidim.

Bizim üst katta bir boş oda vardı. Hasta ve yaralı sokak hayvanlarının tedavi ve rehabilitasyonu için bir nevi revir gibi kullanıyorduk. Yağmur ile Tarık bizden habersiz plan yapmış, "Bu oda Tunç'un odası olsun, şu sizin aşşaadaki

kanepelerden birini de yukarı, o odaya alalım, Yağmur yatıya geldiği zaman oğlanın karyolası da orada olur, beraber uyurlar..." şeklinde güzelcene dikte ettilerdi. Diktasyon sırasında kafa salladık falan ama ben biliyorum, Hülya acayip sinirlendi, metazoriye hayatta gelemez. Nitekim bu saftorozlar gider gitmez "Başlayacam şimdi haa!" diye bi başladı, sabaha kadar sövdü. Mesele Tunç'a oda meselesi değil, Hülya'dan önce akıl ettiler ya, ona bozuluyor esas, önce kendi akıl edeydi gıkı çıkmazdı. Yoksa Yağmur Tunç'u da alıp bize yatıya gelse "Yerimiz yok..." mu diyeceğiz? Biri evlât biri torun.

Uzatmayayım, gün gün yumuşattım ben Hülya'yı, dedim çocuklar kendilerince bilgiçlik ediyorlar, kötü bir niyetleri yok, ayarlarız, sen canını sıkma. Öyle öyle gevşedi biraz. Ama hır çıkarma hızı kesilmedi öyle hemencecik. Bu sefer de tutturdu, "Bu eşek ölüsü kadar kanepeyi göt kadar merdivenlerden evirip çevirip nasıl çıkaracağız yukarı?" diye. Hırıl hırıl hırlıyor akşam sabah.

İşte o geldi aklıma o an. Benden manevra bitmez ya çünkü. Dedim tamam, ben bu kanepeyi yukarı kendim taşıyayım, bu gelip bahçenin hâlini görünce çıldıracak çıldırmasına ama hiç olmazsa kanepeyi taşıma işi hâllolduğu için sevinecek.

Sıvadım kolları, giriştim işe.

Kanepe dediğim yatmalık çekyat, kocaman bir şey. İlkin üstündeki iti köpeği kaldırıp salonun kapısına kadar sürümek kolaydı, hep de öyle olacakmış gibi görünüyordu ama öyle değilmiş. Daha antrede karışmaya başladı işler. Dışarıdan Şafak'ın kazma kürek seslerini duyuyorum, avucuna tükürme seslerini duyuyorum, çekyatı kanırtıyorum

merdivenin başına kadar sürüyebilmek için, kapıdan döndürememişim, oraya buraya sürttürüyor kıyılarını, ahşabı rendeliyor, zorladıkça onun gıcırtılarını duyuyorum, ter içinde kaldım, daha bir dünya yol var önümde, önce düzlemem lâzım, sonra merdivenin başına ulaştırmam, sonra dikip basamak basamak yukarı çıkarmam, ağır iş. Dedim nasıl olsa Hülya zırt diye izin alıp gelecek değil, şurada hem soluklanayım hem de bir kahveyle sigara içeyim, dinleneyim biraz, ben de insanım, onu orada o vaziyette bırakıp kahvemi sigaramı aldım geçtim salona, içtim, tüttürdüm, kediyle köpekle oynaştım biraz, kalkacağım ama iş gözümde büyüyor, nazlana nazlana kalktım en nihâyet.

Bu heyulâ nasıl düzeltilir? Hadi düzelttik, şu merdivenlerden nasıl çıkarılır, hadi çıkarmaya başladık, sahanlığa gelince nasıl döndürülüp son basamak kümesine yönlendirilir, hadi yönlendirdik, Yağmur'un gözüne kestirdiği kıç kadar odaya nasıl sokulur, sığdırılır, yerleştirilir? Düşün düşün boktur işin.

Ama çare var mı?

Yok. Bu canına yandığımın kanepesi üst kata taşınacak, nasıl edilir ne edilir bilinmez, ama kervan bir biçimde yolda düzülecek. El mahkûm.

Baktım ben de elime tükürüyorum, sinirlenmişim, Şafak mıyım lan ben, bir ittirdim o hırsla, kanepenin üst köşesi kapı çerçevesinin bir kısmını koparıp kurtuldu sıkıştığı yerden, oradan masraf, zarar, ama buradan kâr, hazır kurtarmışken az daha ittirip merdivenin başına getirdim bunu ben. Şimdi ayağa dikmek lâzım, yatay çıkmaz hayatta.

Onu da başardım ter içinde. Bir kahveyi daha hak ettim dedim içimden, gittim doldurdum, sigaramı da yaktım,

oturdum salona gerisingeri. Hayvanat telaşlı. Ne oluyor der gibi bakıyorlar, bahçede bir yabancı, haak tuu haak tuu, kazma kürek sesleri, düzen değişiyor, yerin altı üstüne geliyor, içeride ben alt katı kaldırmışım üst kata götürüyorum, onlar da haklı, inleyeni var, hırlayanı var, Timur havlıyor kötü kötü, o hep havlar zaten, hep yanlış yere havlar, kahveyi sigarayı da burnumdan getirdiler. Sakinleşsinler diye ikinci kahveyi de doldurdum mecbur.

Çok da oyalanmamak lâzım diye düşünüyorum bir taraftan, izin almayı başardıysa Hülya'nın gelesi olmuştur, o gelmeden şu içini sıçtığımın şeyini yukarı çıkarmam lâzım.

Kalktım.

Diktiydim ya bunu, ilk basamağa tırmandırdım güç belâ. Dengede de durmuyor, hep tutmak zorundasın, tutuyorum, yaslanıyorum, sürekli güç harcıyorum, azıcık sabit duracağını bilsem bir kahve molası daha vereceğim, yok, mümkün değil.

Bir basamak daha, az soluklanıp bir basamak, bir basamak daha derken dönemece gelmedenki yolun yarısına eriştirdim, ama orada kaldı lânet şey, milim kıpırdamıyor, duvarla tırabzanın arasına sıkıştı, çakıldı, kale duvarı gibi dikiliyor merdivenin orta yerinde, itiyorum gitmiyor, kaldırıyorum kalkmıyor, vazgeçtim çoktan, ben kim Hülya'ya jest yapmak kim, gelsin ne diyorsa desin, geri salona indireyim diyorum inmiyor. Ağlayacağım.

Ne yapsam ne yapsam derken tırabzanın üstünden basıp yukarı kısma çıkabileceğim geldi aklıma. Buradan kımıldatamıyorum, itmeyle olmuyor, bakarsın yukarısından çekmeyle olur. Geçebilir miyim, eh, geçerim gibi sanki, bastım tırabzanın tepesine, sıkışa sıkışa, sürtüne sürtüne geçmeyi

başardım. Bakalım oluyor muymuş, eğdim kanepenin tepesini aşağı, çektim.

Oluyormuş.

Bir basamak daha çıktı bu.

Çıktı ve kaldı, hepsi o, daha da oynamıyor yerinden. Az daha çırpındım falan, yok, olmayacak, her şeyi göze alıp Hülya'nın gelmesini bekleyeceğim mecbur.

Dedim ineyim bari de o gelinceye kadar bir kahve daha içeyim ne yapayım... Da... Nasıl ineceğim, kanepe dikiliyor orta yerde, ben de bir basamak daha çektiğim için artık tırabzanın üstünde de yer kalmadı. Kalmadı gibi görünüyor ama demin de sürtüne sürtüne çıktıydım, belki gene inerim öyle.

Binbir tehlike atlatarak tırmandım yeri baştan, kanepenin dikiyle kucak kucağayım, sol bacağımı attım tırabzanın üst demirine, belimi merdivenin beton kavisinde rendeleye rendeleye gövdemin bir çeyreğini geçirdim, az daha geçirsem yarım geçecek, sonrası kolay, yarın geçtiğine göre öbür yarın da geçer.

Zor geçer.

Geçmiyor kardeşim.

İttim ittim kendimi, kendi sonumu hazırladığımın farkında değilim, milim milim ilerledim, ilerledim ve sıkıştım. Demin kanepe, şimdi de ben, ne geri gidebiliyorum ne ileri. Ama nasıl sövüyorum kendime. Dizimde bir ağrı, sanki koptu kopacak. Öteye geçirdiğim sol bacağımın dizden aşağısı boşlukta sallanır gibi, nefes alsam alamıyorum, kanepe göğsüme göğsüme abanıyor, kaldım oracıkta, itfaiyelik oldum resmen, utanmasam ağlayacağım. Daraldıkça daralıyorum bir taraftan, nefesim kesiliyor, diyorum Hülya da

nerede kaldı, her sözüne, her cevrine razıyım artık, yeter ki gelsin, kendi mi kurtarıyor beni itfaiyeyi mi çağırıyor, ne yapıyorsa yapsın, kurtarsın şuradan, ölüyorum lan, bir taraftan da düşünüyorum, ya izin alamaz da gelemezse akşama kadar. Şurada, kanepeyle merdivenin dönemeç betonu arasında, üstelik de tırabzanın tepesinde ölmüş gitmişim nefes darlığından, cesedimi çıkarmak için betonu kırıyorlar falan, düşünebiliyor musun?

Şafak'a bağırıp yardım istesem? Nasılsa rezil olduk olacağımız kadar, bu işin kaçarı kalmadı... Da nereye çağırıyorsun, kapı kapalı bir kere. Hadi Lucky'ye rica ettik de açtırdık diyelim, Şafak nasıl girsin içeriye, anca kaçabildiği kadar kaçacak o. O da kaçabilirse yani. Ayşegül'den nasıl kaçıyorsun sen?

Çakıldım kaldım orada. Ben tepede tünemiş inliyorum, köpekler sezdi bir terslik olduğunu, onlar aşağıda inliyor. Suçluyu da buldular, kanepeye kıyırt kıyırt tırnaklarını sürttürüyorlar. Olmaz ki. Tek oluru var, o da Hülya gelecek, içeri girecek, beni bu hâlde görüp önce uzun uzun gülecek, ne zaman düşsem, bir şeyi ağzıma yüzüme bulaştırsam ilk iş altına işeyinceye kadar güler çünkü, huyu bu, ondan sonra bir araba lâf sayıp beni kurtarmaya girişecek.

Hepsine razıyım, daraldım, bunaldım, gel Hülya.

Geldi.

Bahçeden ciyaklaması geldi önce, dedim ya hayâllerin ötesindeydi bahçenin hâli, ne kadar kötü beklese bu kadarını bekleyemez insan, panik doluydu çığlığı, haklı. Onun geldiğini duyunca köpekler ciyaklamaya başladı, yıkıyorlar evi, beni falan unuttular, Hülya da Hülya, kendilerini

kaldırıp kaldırıp sokak kapısına vuruyorlar, arada işitiyorum, Şafak'la bıdır bıdır bir şeyler konuşuyor o ikisi, tam ne konuştuklarını çıkaracağım, köpeklerin cayırtısı bastırıyor bütün sesleri.

Arada susuyorlar, bir de yabancı ses var sanki bahçede. Kim ki bu? Mısa olmasın?

Kadın, ölüyoruz burada, kessene sohbeti, girsene şu eve artık!

Kesti sohbeti, bana seslenmeye başladı bahçeden, hep öyle yaparız, hayvanat bunun üstüne atlamasın diye ben çıkar karşılarım, yoksa yatırırlar yere sevinçten. O adımı bağırıyor kapıya çıkayım diye, köpekler onun adını bağırıyor içeri gel diye, bir ben susuyorum, bağırabilsem, gücüm yetse bağıracağım, imdat isteyeceğim ama nefesim yok o kadar. Azıcık var, o da anca bana kadar var. Dar dar soluklanıyorum, kurtuluşa az kalmış.

Bağırdı bağırdı bu, beni ayağına çağırdı çağırdı, baktı çıktığım ettiğim yok, "Aman bee!" diye diye paldır küldür açtı kapıyı, o arada da köpeklere sövüyor çekilin, üstüme atlamayın diye. Kim dinler. "Durun!" diyor, "Yırttınız üstümü başımı!" diyor, küfür de eder nomalde ama Şafak var diye edemiyor, bilmiyorum, belki Şafak'ın Mısa dediği o herif de var. Güç belâ aştı bu köpek saldırısını, kapıyı örtmeyi de başardı, adımı bağıra bağıra, söylene söylene daldı eve, koridoru geçti, salona girecek, merdivenin tepesinde beni gördü.

"Nooluyo be!"

"Görmüyor musun nooluyo?" dedim soluk soluğa, "Sıkıştım burda! Bi şey yap."

Yaptı. Çöktü oracığa, katıla katıla gülmeye başladı. Kendi hıçkırığında boğulacak, öyle bir gülüyor, yerleri yumrukluyor,

kahkahalar atıyor, sırtüstü uzanıp ayaklarıyla havada bisiklet çevirerek karnını tuta tuta gülüyor, köpekler de şımardı, Hülya onlara oyun yapıyor zannediyorlar, dans eden mi ararsın, anasının yanına yatıp yerde bok böceği gibi debelenen mi ararsın, havlayan cikleyen mi ararsın, birbirinin üstünden atlayanı mı ararsın, herkes pürneşe, bir ben perişanım, nefes darlığından öleceğim ama Hülya da gülmekten ölecek, geberiyor, katılıyor, gözlerinden yaş fışkırtıyor, insan darda kalan birinin hâline güler mi, evet güler, gülüyor, "Ay duramıyorum!" diyor bir nefeslik boşluklarda, "Ay ölecem!" diyor, "Ay Allah seni kahretmesin beceriksiz!" diyor, "Nası sıkıştın lan oraya?" diyor, "Ay Allah senden razı olsun!" diyor, "Ay şimdi geberecem!" diyor. Ben boş yere "Gülme Hülya!" demiyorum tabii, gülmesi geçinceye kadar dövsen gene gülecek, kural bu, alıştık artık tamam da insanın gücüne gidiyor yani, hâlden anla biraz.

Yok.

Güldü güldü güldü, ölsem kalsam devam edecek gülmeye. Güldü de güldü. Böyle zamanlarda hep terminaldeki hâlimiz gelir gözümün önüne. Gene geliyor. Bilmem kaç sene önceydi, o zaman böyle illet huyları olduğunu bilmiyorum. Otobüsle Konya'dan gelmişiz Sabiş'i görmekten. İnerken havalanıp sırtüstü düştüydüm ben. Öyle de kötü vurdum ki belimi sırtımı, nefesim kesildi, o derece. Yardım bekliyorum, biri gelsin kaldırsın, ama gelen yok, kendi kendime doğruldum ki ne göreyim, millet beni bırakmış Hülya'ya toparlamaya çalışıyor, gülmekten fenalaşmış çünkü bu. Ulan bir bozuldum. Gittim başına, "Düşene gülünür mü? diyorum, "Sen düşersen gülerim tabii," diyor. "Çok güzel düşüyon." Bütün terminal güldüydü bunun üzerine, rezil olduydum.

Arkadaş on dakikada falan anca kendine gelebildi, kalktı, üstünü başını çırptı, iti köpeği başından uzaklaştırıp önce kendi gücüyle kurtarmaya çalıştı beni, mümkün değil, hayvanları salona tıkıp kapıyı örttü üstlerine, bahçeye çıkıp Şafak'tan yardım istedi. Çaresizim, her yardım eline açığım. Şafak geldi yan yan, yanında da çam yarması gibi bir herif var, Mısa bu kesin, ikisi iki uçtan avuçlarına tükürüp kanırta kanırta kurtardılar beni, hazır elleri değmişken de kanepeyi üst kata çıkardılar tertemiz. Hülya hem refakat etti heriflere hem de saydırdı durdu bana. Neymiş efendim, ona yalakalık yapacağıma şu 'kanalizyonu' yaptıraymışım taşmadan, Şafak bana o kadar söylemişmiş zamanında. Bak bak bak, demek hayvan Şafak her şeyi yumurtlamış bunu görür görmez. Hem "Ben sağa didim," diyen Şafak'a ters ters baktım hem de altta kalacak değildim, "Ona kanalizyon denmez..." dedim, "Kanalizasyon ka-na-li-zas-yon. Bi öğren artık." Takaza bitmiyor ki kadında. "Bi de Timur'uma iftira atıyon utanmadan. Osurmamış işte," diyor bu sefer, "Hiç de bile..." diyorum, "Osurduydu zaten sabah. O osurmasa ben kanalizasyonun patladığını çoktan anlardım."

Kanalizasyon işi on gün sürdü bizim yan ve ön bahçede. Yan bahçenin işi bittikten sonra Şafak'la Musa'nın bir de lâğım bacasını öne taşımak için ön bahçeyi kazmaları gerekti çünkü. Bahçe alt üst edilince mahalle on gün bok koktu. Kolay değil, tepemizdeki ilkokulun bütün nüfusunun boku bizim bacaya birikmiş, baca patlayınca bahçenin altına, kokacak elbet. Ama en kötüsü evin durumuydu. Temellerine kadar boka battığı için koku duvarlara vurmuş hâliyle. Bizim ev iki ay bok koktu.

En şaşırdığım, Hülya çok fazla kafama kakmadı bu durumu, "Patlasa da patlamasa da temelleri basmış bir kere, zaten olacağı varmış," deyip hiç de uzatmadan kapattı konuyu, ama kafama kakmaktan vazgeçmediği bir şey vardı.

Şu:

Madem Şafak'ı çağırmışım sabahın köründe, niye bir bardak çay vermemişim çocuğa, ayıp değil miymiş, öğlen leyin yalakalık yapmak için kanepeyi taşıyacağım diye uğraşacağıma şuradan niye iki pide söylememişim, azıcık insan olaymışım ne varmış.

Evini bok basmış onu dert etmiyor, elin ispiyoncu Şafak'ının karnının açlığını dert ediyor. Şurada bile insanlık ipini benden önce göğüslüyor. Kadına bak!

Fakat O Konuşmadı...

Dilden dile bin terceman, varken ne söyler bu lisan?
Çün can-ü dildir hem zebân, nutk-u beyânı neylerem?
Erzurumlu İbrahim Hakkı

"Ulan!" dedim, ekranda *Sündüs Abla Arıyor* yazısını görünce, "Duymam duymam, kırk yılda bir duyacağım tutar, arayana bak!"

Hülya kelime oyunu oynuyordu. "Kimmiş?" dedi kafasını kaldırmadan.

"Sündüs Abla!" dedim hazin hazin.

Sırıttı. "Hadi geçmiş olsuuun." Ayıp el işareti yaptı. "Sabaha görüşürüz artık." Mutluluktan uçuyordu. "Açsana be."

Açacaktım açmasına da konsantre olmaya çalışıyordum, bana da yazık. Çenesi muhteşemdir Sündüs Abla'nın, tahmin ve tahammül ötesidir, can dayanmaz. Susar mı bu kadın? Asla susmaz.

"Bak hâlâ açmıyo."

"Açıyoruz, çatlama."

Bizde böyle. Ya duymayız ya da duymuşsak ucunda ölüm olsa gene açarız. Bankacıların, devremülkçülerin, telefon şirketlerinin reklam aramalarını bile açmadığımız görülmemiştir; değil mi ki duyduk.

Telefonu ekşiye ekşiye kulağıma götürürken Hülya da kendi telefonunu yanında uzanan Timur'un masa gibi sırtına bırakmış, sağ elinin ayasıyla sol elinin yusyuvarlak yaptığı kısmına vuruyordu şak şak.

"Ablacım?" dedim. Sesim acı doluydu. Bir başlayacaktı şimdi Sündüs Abla, sen sağ ben selâmet.

"Canım..." dedi, sustu. Sesi buz bağlıyordu, ben değil de o acı çekermiş gibi. İnsan endişeleniyor.

"Ablacım nasılsın?"

"Annemi kaybettik!" deyiverdi. "Yarın öğle namazından sonra..."

Ölüm haberi alınca bütün duygularımdan arınırım ben. Hemen bir konuşasım, teselli edesim, felsefe yapasım gelir. Paldır küldür kestim sözünü:

"Demek ki bir koca hayat..."

"Sus şimdi!" deyip kesti sözümü, gene sustu.

"Hemen geli..."

"Sus dedim..." Kaç yıldır saçımı başımı yolmuşum, bir defa diyememişim ki sus, şimdi o bana diyordu. "Evde değilim, teyzemlerdeyim, bu gece bırakmıyorlar. Yarın gelirsin. Eğer arzu edersen."

"Arzu ne demek Ablacım, gelirim tabii." İlk defa taziyeye davet alıyordum.

İç çekti. "Kapatıyorum."

"Kap..."

Kapattı. Hülya'nın hevesi kursağında kalmış ona mı sevineyim, Sündüs Abla'nın annesi ölmüş ona mı üzüleyim, yarın cenazeye gitmek zorundayım ve taziyeden sonra kaçamazsam eğer bende merasim fobisi var, ondan mı korkayım, telefonla bakışıp duruyorum öyle.

"Aa?" diyordu Hülya, çok şaşırmıştı, "Nooldu be?"

"Kapattı" dedim, "Görmüyon mu?"

Çok daha fazla şaşırdı. "Sündüs Abla'nın aradığından emin misin sen?"

"Hıı."

"Kapattı?"

"Kapattı."

Ciddi bir durum olduğunu anlamıştı, ciddileşti. "Kötü bi şey mi olmuş yoksa?"

"Eh...." dedim, "Annesi ölmüş."

Ben beton gibiysem Hülya sütlaç gibidir ölüm karşısında. "Hadi bee!" dedi dizine vurarak. "Yazık bee!" Muhtemelen o da benim gibi Sündüs Abla'nın annesinin adını hatırlamaya çalışıyordu. "Şey teyze de gitti demek?" deyince hafızasının etrafından dolandığını anladım. Gene benim gibi. "Ben de diyorum bu kadın..." Susup alt dudağını ısırdı, "...Sündüs Abla... beş saat konuşmadan niye kapattı." Yüzünde varla yok arası bir gülme gölgesiyle bana baktı. "Ee? Cenazeye de gitçen sen şindi mecbur?" Git de göreyim der gibiydi.

"Biliyosun..." dedim, "Sündüs Abla'nın elinde büyüdüm sayılır..." Derin bir nefes aldım. "Gideceğim..." İçim üşüyordu. "En acı gününde yalnız bırakmak olmaz."

Gözlerini kıstı, sonra da lâfı çaktı:

"Beni en acı günümde yalnız bırakmak oluyodu ama?" Zor şer katıldığım, sonra da gülmekten katıldığım Bekir Enişte'nin cenaze merasimini kastediyordu. Haklıydı.

"Bekir Enişte'nin şeyini diyosan, geldim ama sonuçta, di mi?"

"Hıı, geldin geldin..." dedi gayet üstten, "Altı saat kıvrandım, bin dereden su getirdim de öyle geldin." Gene haklıydı. "Bize gelince vızık da vızık, elin Sündüs Ablasına gelince vik vik vik." Gâvur askerine bakar gibi bakıyordu. Ağzını doldura doldura "Piss!" deyip kelime oyununa geri döndü. Bu kadarla bırakmazdı normalde ama benden çok daha insan olduğu için kendini benim yerime koyuyor, metazori gideceğim bu cenaze işinde camideki merasim faslından yakayı sıyıramazsam nasıl da fenalaşacağımı, hattâ belki de ayılıp bayılacağımı düşünerek içten içe üzülüyordu.

Kanım kaynadı. "Üstüme gelme ama." dedim, bırak üstümü, yakınıma bile gelmiş sayılmazdı; Hülya en sevdiği akrabasının cenazesine gitmemek için attığım onca taklaya karşılık bu kadarcık lâf çarpacak ha? Rüyamda görsem inanmam. "Sündüs Abla başkadır, biliyosun, çok severim." Kanım kaynayınca hep hata yaparım ben.

"Aman aman!" dedi, "Biliyoz. Hem dilinden düşürmezsin abla da abla, abla da abla hem de görüşmemek için kaçacak delik ararsın. Ne peki? Hadi söyle. Ne?"

"Ne ne?" dedim.

"O çok sevdiğin Sündüs Abla'nın annesinin adı. Söyle, al sana yemin, ben de gelicem yarın cenazeye."

Hay kanım kaynamaz olaymış. Bilmiyordum işte arkadaş, hatırlamıyordum değil, cidden bilmiyordum. Sündüs Abla'nın bile bildiğinden şüpheliydim, hep 'annem' diye

anlatırdı. "Beni sınama!" dedim biliyormuş da söylemiyormuş gibi, "Zararlı çıkarsın." Bu da ikinci hatamdı; Hülya'ya dayılanmayacaksın.

Telefonu masanın üstüne bırakmış, yanlara döktüğü saçlarının altından kötü kötü bakmaya başlamıştı. "Nasıl yani zararlı çıkarım?" dedi, "Naaparsın? Benim cenazeme de mi gelmezsin meselâ?" Ayağa kalktı. "Aman gel! Orda ölmüşüm yatıyom, çok meraklıydım geldin mi gelmedin mi?"

Üstüme yürümediği hâlde yürüyormuş gibi hissedip sırtımı koltuğa yapıştırdım. "Yaa nerden çıkarıyosun öyle şeyleri..."

Konuşturmuyordu.

"Gelme be! İstemiyorum, gelme."

Ağzımı açmama fırsat vermeden kaptı telefonunu, paldır küldür çıkıp peşinde köpek sürüsüyle söylene söylene üst kata gitti. Bu itler de aramızda nizâ çıkmayagörsün, beni ânında satıp Hülya'nın tarafını tutarlar. Kalleşler!

De... Hakikaten yahu, insan nasıl olur da otuz senedir abla dediği birinin annesinin adını bilmez? Ah Sündüs Abla ah! Sen de herkes kadar lüzûm ettikçe konuşsaydın, ben sordukça anlatıp bir daha lüzûm edinceye kadar herkes gibi sussaydın, adam gibi oturur dinlerdim seni, illâ ki söylemişsindir anneciğinin adını, söylemediğin şey mi kaldı, öğrenirdim, aklımda tutardım. Susmazsın ki! İş yerinde elin herifi sana ne demiş, personel şefi olacak o kadınla nasıl kapışmışsın, büyük kuzenin kocasıyla baş başa tatil yapmak için on yaşında kızını nasıl da utanmadan annene bırakıp basmış gitmiş, kimler kimler sana evlenme teklif etmiş de sen nasıl da reddetmişsin, bunlardan bana ne? Bak ne kadar lüzûmsuz şeyler kalmış aklımda. Ah Sündüs Abla.

Otuz sene falan önceydi. Belki biraz daha fazla, belki biraz daha az. Maçtan çıkmışım, galip de gelmişiz, bizden sonraki maçın başlamasını beklermiş gibi çıkmışım Atatürk Spor Salonu'nun önüne, tebrikleri kabûl etmek için havalı havalı dikiliyorum. Kenarda sigara içen, bizim takımdaki çocuklardan birinin annesi olabileceğini tahmin ettiğim hâlim selim bir kadıncağız var, bana bakıp duruyor, her göz göze geldiğimizde başını eğip gülümseyerek hafifçe selâm veriyor. Bir üç beş derken baktım ayıp olacak, gittim bunun yanına. "Merhaba?" dedim kaşlarımı kaldırıp sorarak. "Merhaba," dedi, "Çok iyi oynadı sizin takım. Ben Sündüs."

Böyle tanıştık. İyi ki de bizim çocuklardan birinin annesi olup olmadığını sormamışım, yaşı ve medeni durumu konusunda çok hassastı. Salonun önünden geçiyormuş, içeride maç olduğunu anlayınca bilet alıp girivermiş kimseye ne maçı diye sormadan. "İnsan gençken gezecek, tozacak, değişik bir şeyler yapacak." Hep duyuyormuş hentbol hentbol, ilk defa görmüş bu sayede, çok da hoşuna gitmiş. "Bundan sonra her maçınıza gelirim artık ben. Di mi? Gençken gelmeyeceğiz de ne zaman geleceğiz?" Sigara üstüne sigara yakıyordu. Ben, daha Hülya'yla evlenmediğim için sigaraya başlamamıştım. Sürekli konuşuyor, ara sıra paketini uzatıp bana da tutuyordu, ben de her seferinde elim kaldırıp sessizce reddediyordum. Sessizce diyorum, çünkü konuşturmuyordu. "Tabii, sporcular içmez..." Ve susmuyordu. "O çocuk, ta kaç metre yüksekten düşüp kıvranmaya başladı ya, ay nasıl içim acıdı benim, utanmasam sahaya girecektim..." Abandoneydim. Hem salonun önünden geçerken merak edip giren bir ablanın bizim hentbolu beğenmesi çok güzel bir şey diye düşünüyor hem de beğeneceğin kadar beğenmiş-

sin, yeter artık diye düşünüyordum, bırak da içerdeki maça yetişelim. Bırakmıyordu. Sussa bırakır belki, susmuyordu. Aile efrâdını anlatıyor, çok büyük bir sülaleymiş bunlar, Çerkez, birbirlerine çok bağlılarmış, bana gık deme fırsatı vermeden saç modeliyle, boyu posuyla bizim 13 numaranın adını soruyor, ben cevaplamaya kalmadan Avrupalı sporcular gibi formalarımızın sırtına isim yazdırmamızın daha iyi olacağı konusunda fikir yürütüyor, ben oraya ne ara geçtiğimizi anlayamadan tekrar sülalesine geçmiş oluyor, sürüsüne bereket kuzeni varmış bunun, hepsi de evliymiş, istese hepsinden çok tâlibi varmış ama kafa dengi birine denk gelmemişmiş şimdiye kadar, ben kafa bile sallayamadan gerisingeri hentbola dalıyor, bu kadar güzel bir sporu hep beraber tanıtmamız gerektiğini söyleyip –kendisini de işin içine katarak– nasıl tanıtabileceğimiz konusunda değişik değişik formüller üretiyor, bana sigara tutuyor, "Tabii, sporcular içmez..." iş yerine geçiyor, Köy Hizmetleri'nde çalışıyormuş, personel şefi denen o kadınla arası hiç iyi değilmiş, sülalesine geçiyor, beraber yaşadığı annesine geçiyor, eli çok bereketliymiş kadının, taşa ekse domates yetiştirirmiş, bana sigara tutuyor, "Tabii, sporcular içmez..." kapısında kuyruk olan taliplerine geçiyor, "Kafa dengi olmayınca olmuyor..." anlatıyor, sigara içiyor, bana gene tutuyor ve gene anlatıyordu. Salondan düdük sesi gelince bir cesaret sözünü kesip "Aa, maç başlamış..." dedim hevesle, "Kusura bakmazsanız mutlaka seyretmem lâzım benim, rakiplerimiz neticede. Sizinle tanıştığıma çok memnun oldum." Tanıştığımızdan beri kurabildiğim en uzun cümleydi. "Tabii tabii..." dedi, "Ama siz biz demeyeceğiz artık, bana abla diyebilirsin. Hem zaten ben de seyredeceğim seninle beraber. Sohbetini çok

sevdim." Daha bir cümle kurabilmişim be, ne sohbeti? Girdi koluma, cam kapıdan girerken, umumi tuvaletin önünden geçerken, merdivenleri çıkarken, maç seyrederken hep anlattı. Maç bitti, çıkacağım, kolumu tutmuş anlatmaya devam ediyor. "Çocuklar bekliyordur bizim" dedim yaradana sığınıp; "Malûm, sporcu evi. Daha yemek yapacağız falan." Bu da kurabildiğim en uzun ikinci cümle. "Ben yaparım size yemek..." dedi, "Hadi beni de tanıştır arkadaşlarınla." Kalktık. "Tabii Ablacım." Üçüncü cümlem. Sonraki otuz yıl boyunca üç beş cümle daha edebilmişimdir. Hülya da anca.

Hülya demişken... Mutfağa inmişti şimdi, ayağının altında dolanıp avanta isteyen köpek sürüsüne söve söve, tencereyle tavayla dövüşe dövüşe bir şeyler hazırlıyordu. Sesimi çıkarmadım. Acıkmışım.

Rahmetlinin adını düşün düşün, çok da güzel kuşburnu marmeladı yapardı yazık, bulamayınca yarınki cenaze işlerine gitti kafam. Ayıp olmasın diye hık mık eder, kırıtır da salaklık edip merasime gidersem düşer bayılırım oralarda ben diye düşünüyorum kara kara, bayılmasam bile fenalaşırım, millet cenazeyi bırakıp benimle uğraşır. Ne yapsam, ne yapsam? Hülya gelse kurtarır o beni, hayatta göndermez, ama gelemez ki, işe gidecek. Gitmese de gelmez zaten. Kızdı bana çünkü.

Acaba diyorum, arasam Sündüs Abla'yı, desem Ablacım, merdivenden düştüm ben, ayağım kırıldı, gelemiyorum, inşallah iyileşir iyileşmez... Yemez! Sündüs Abla bu, çenesini görmezden gel, hâzâ melek, annesini gömdüğü gibi paça çorbası yapar, kalkar geçmiş olsuna gelir, rezil oluruz. Rezilliği de bir yana, hadi ayağını sardın ettin, idâre ettin,

Hülya'yla papaz oluruz. Hem yalanıma ortak ettim diye çakar bana hem de benim yüzümden Sündüs Abla gene bize geldi ve gene susmadı diye...

Öyle derin derin düşünüyorum, mis gibi gözleme kokuları gelmeye başladı mutfaktan. Çay kokusu da. İçim şenlendi ama posta koyup gittiği için şımaramıyorum, benim peynirliye soğanla kekik de koy diyemiyorum.

"Çay demledim" diyerek girdi salona birkaç dakika sonra, ardı sıra da kuyruk sallaya sallaya beş köpek; sanki onlar demlemiş.

"Hiç çay may düşünecek hâlde değilim," diye yalan söyledim kendime acındırmak için, "Gözleme de yaptın galiba?

"Hıı..." dedi, "Seninkine soğanla kekik de koydum."

"Vallaha mı?" demişim. Bu kadın var ya, bir gözleme yapar, dükkân aç, kapında kuyruk olurlar, o derece.

"Ağzın sulandı bakıyom? Hani düşünecek hâlde değildin?" Taşı da her zaman gediğine koyar bu kadın.

"Ben onu mu diyorum? Çayı diyorum çayı."

"Yalançı."

Uzatmadım artık. "Getireydin de yiyeydik madem."

"Ilısın, getirecem. Çay da demini alsın hem."

Sesine bir anaçlık gelmişti. Bana acıdığı zaman hep gelir. "Bana bak..." dedi, "Yukarı çıktımdı ya demin... Şefi aradım bizim, izin aldım, yarın ben de geliyom senlen."

Bir anda dünyam değişti.

"Hadi be?"

Omuz başımı yumrukladı. "Ben sen miyim de seni yanlız bırakayım?"

"Yanlız denmez..." dedim sevincimi belli etmemeye çalışarak; ki hiç öpmedimse Timur'un çürük ciğer kokulu

ağzını üç sefer öpmüşümdür sevinçten, "Yalnız diyeceksin. Önce Türkçe konuşmayı öğren."

"Gelmiyom be!"

Gelecekti. Hülya ben mi de beni yalnız bıraksın?

***

Çiçek sağdı o zaman. Gelip bacağımı burnuyla dürttüğünde saati yüzde yüz isabetle bilirdim ben: Sabahın dördü. Pankreas hastası olduğu için her sabah dördü çeyrek geçe ilaçlarını alıp beslenmesi gerekiyordu; rutinimiz bu. Tabii onu doyur, öbürlerini beklet olmaz, hepsini doyuruyordun mecbur, it sürüsü tamamen alıştıydı zamanla ve hayvanatın kahvaltı saati dördü çeyrek geçeye sabitlendiydi. Bana koymaz, zaten çalışıyorum sabaha kadar, Hülya'ya hiç koymaz, hayvanat için canını verir o, köy gelini gibi zıplar kalkar.

"Tamam kızım." Bir öpücük attım Çiçek'in sivri burnuna, o da benim burnuma ışık hızıyla sekiz veya on dil attı. İnci merdiven sahanlığında durmuş bana bakıyordu, inmek için izin ister kara aşkım benim, öyle de hakikâtliydi; o da sağdı daha.

"Eveet, inebilirsiniiiz."

İnci başında durduğu ilk basamağa ayağını basamadan dibimde duran Çiçek merdivenleri yarılamıştı bile. Hamarat bir kakalak gibi parıl parıl parlayarak iniyordu, İnci ise romatizmalı bir teyze gibi usul usul, kendini kollaya kollaya.

Bilgisayarı kapattım, kalktım. Alt kattan mama kabına ulaşmaya çalışan Hülya'nın sesi geliyordu:

"Yasemin, öküzlük yapma, çekil ayağımın altından."

Sırıttım, inmedim hemen, azıcık daha dinledim ana kızın didişmesini.

"Kızım salak mısın, bi siktir git yaa, mama vericem diyorum yaa, kime diyorum yaa!"

Şu eğlence kaç fâniye nasip olur ömrü hayatında? Cenazeye falan gideceğim çıkmış aklımdan. "Şindi denmeeez..." diye seslene seslene inmeye başladım, "Şimdi diyeceksin, ne'yle değil me'yle, bi öğrenemedin şu Türkçeyi."

"Sen öğrenip yazar oldun da başımız göğe erdi çünkü." Bu da öbür rutinimiz.

Güle oynaya karıştım sürünün arasına, Yasemin'i ayak altından çektim, anlamadı tabii salak, böğürüp itiraz etti, İnci'ye yiyeceği yeri gösterdim, hemen anladı gitti, Timur zaten tenezzül edip yavşamaz, o da hayattaydı daha, yemeği ayağına gidecek arkadaşın, köy ağası gibi bağdaş kurmuş başköşeye, bekliyor, Betül doğuştan hanımefendi, gitti İnci'nin yanına sıralandı, o da bekliyor.

Sıvadık kolları biz. Hülya mama kaplarını doldurdu, ben Çiçek'in ilaçlarını içirdim, hayvanatın havlayan kısmını doyurduk bir güzel. Hayvanatın miyavlayan kısmı oralı bile değildi, onlara dükkân yirmi dört saat açık, kimin ne zaman yiyeceğine karışamazsın sen.

Dördü yirmi geçe herkes doymuştu biz hariç, el elde baş başta, televizyonun karşısına aval aval oturduk. Boşa çıktım ya, cenazeye gideceğim geliverdi aklıma. Ya kendi kendimi tuzağa düşürüp camiye gidersem? Karardım.

Yapmak istemediğin bir şeyi yapmak zorundaysan eğer, bunun gerilimini taşımak kalkıp paşa paşa yapmaktan çok daha zor gelir sana, ağır gelir. Bana da öyle geliyordu. Otur otur nereye kadar, dayanamadım, bir an önce olsundu

artık ne olacaksa. "Hadi, toparlan da giyinelim yavaş yavaş..." dedim Hülya'ya, "Cenaze evine geç gidilmez."

"Manyak mısın be?" dedi, "Daha saat altı bile olmadı. Ezan okumaya mı gitçen bu saatte?"

Doğru söylüyordu, o saatte gidilmez. Gerilim böyle berbat bir şey işte. "Pardon, yanlış görmüşüm saati," diye yalan söyleyip oturdum oturduğum yerde.

Her akşam, yemekten sonra kesin karar veririz biz: "Yarın sabah kahvaltı mahvaltı etmek yok, zembil gibi şiştik yiye yiye."

Ve her sabah bol ekmekli bir kahvaltı sofrasında buluruz kendimizi. Mazeretimiz de hazır: Saat dörtte ayaklanmışsın kardeşim, boş mu oturacaksın?

Kahvaltıyı da suçlu suçlu çıkardık aradan. Sonraki iki bilmem kaç saat boyunca ben ayaklandım, Hülya tersledi, ben kalktım o oturttu, ben ağlaştım o saydı sövdü. Böyle böyle, oldu sana saat dokuz. "E hadi ama artık..." dedim, "Giyindiydik ettiydik çıktıydık gittiydik, anca." Bir kere daha tersimi yüzüme getirmesini beklediğim için yerimden kımıldamamıştım.

Terslemedi, hayret. "Git giyin o zaman, ne oturuyon," dedi, telefonuyla oynuyordu, "Ben de şu kelimeyi bulayım, hazırlanırım."

İçim üşüye üşüye çıktım üst kata. Ya Hülya da kurtamazdıysa beni?

***

Köpekleri güzelce paketleyip tıktık eve, kedilere karışamazsın, kafalarına göre takılır onlar, kapıların üçünü de kilitledik garibanların üstüne, çıktık.

Yanlış anlaşılmasın, aman da millet rahatsız olmasın, aman da köpekler bahçeye girenleri yemesin diye kapı üstüne kapı, kilit üstüne kilit yaptırmadık biz bu eve. Aksine, köpekler rahatsız edilmesin, puştun biri bahçeye falan girip şuncağızlara zarar vermesin diye yaptırdık. Gerçek bu. Acıtır.

Şehrin sokaklarında korka korka yaşamaya çalışan kaç köpek insanlara zarar vermiştir, buna karşılık insanlar şehrin sokaklarında korka korka yaşamaya çalışan kaç köpeğe zarar vermiştir, kıyaslayalım mı?

Kıyaslamayalım. Bu gerçek daha beter acıtır.

Bahçe duvarlarımızın etrafına dizilip bizim kuzuları havlatmak için akşama kadar götünü yırta yırta havlayan çoluk çocuktan rahatsız olmaz hiç kimse, çığrışan onca veledi görünce "Aa, benimle oynamaya gelmişler, yaşasın!" diye heyecanlanıp bir kerecik "Hav!" desin köpeklerden biri, pisi pisi otu gibi saplanır bütün mahallenin kulağına.

Bagajına taktırdığı asker bavulu kadar kabini sonuna kadar açıp gece yarıları bangır bangır bağırttırarak teker öttürerek açık camdan sarhoş nârâları atarak şu sokaktan tam gaz yüz kere geçen zibididen kimse rahatsız olmaz, "Kim lan bu edepsiz?" diyerek bir kerecik havlamaya kalksa bizim çocuklardan biri, çürük diş gibi zonklar bizim sevgili komşularımızın kulacığı.

Artık bakkallarda bile satılan beş liralık çakma havai fişeklerden koli koli alan, sonra da günün ortasında cayır cayır patlatıp ortalığı sese, dumana, barut kokusuna boğan ergenlerden rahatsız olan yoktur maşallah, ama patırtıdan ürküp bir kerecik "Hav!" dese bizimkilerden biri, sen misin havlayan, kıyamet kopar.

Hepi topu bir aycık paralı askerliğe gitmiş oğlunun yemin töreni videosunu balkona kurup bir hafta gece gündüz mahalleye avaz avaz marş dinleten yan komşunun bu hıyarlığından kimse rahatsız olmaz; bizim çocuklar çişe çıkmıştır diyelim, ansızın "Tannnklarıyylaa toppplarıyylaa gelseeler daahiii..." diye gümbürdemeye başlayan kayıttan korkup yanlışlıkla havlayıverse Yasemin falan, gözüne çöp kaçmış gibi suratını buruşturur herkes, rahatsız olmayan kalmasın diye kapı kapı dolaşıp şikâyet dilekçesi imzalatmaya çalışır.

Sana zahmet, bir sabah yedide çık da çöpçüler temizliğe girişmeden önce şu aşağıki parka bir git, git de gör kabarmış çekirdek kabuklarını, serilmiş sigara izmaritlerini, atılmış bira şişelerini, saçılmış cam kırıklarını, buruşturulup fırlatılmış kola kutularını, cips ambalajlarını, naylon poşetleri, pet şişeleri, karpuz kabuklarını, elma armut mısır koçanlarını, ekmek, yemek, pasta börek çörek artıklarını-atıklarını, boklu bebek bezlerini. Pislikten parkın zeminini göremediğini göreceksin. Kazara hap kadar bir boşluk kalmışsa, –kalmamıştır ya, hadi kaldı diyelim–, orada da okka okka tükürükler, balgamlar. Ama kimse rahatsız olmaz. Biz kırk yılın sırtı takalım tasmasını da parka götürelim köpeciklerden birini, "Ayy, işer şimdi bu" diye alarma geçer herkes, kim var kim yok park bekçisine şikâyete koşar.

Sokağın bu başından öbür başına "Hüloo!" diye seslenen zıpırlardan rahatsız olan yoktur, karşı apartmanın önüne park edip bütün kadınlara süt satıncaya kadar düttürülü kornasını yarım saat aralıksız öttüren sütçüden rahatsız olan yoktur, gün bir Allah bir, yolu yokuşu deli beller gibi bellemiş Ayaş domatesçinin, overlokçunun, hurdacının, Taşköprü sarımsakçısının, kavuncunun karpuzcunun cızır cızır

megafon böğürtüsünden rahatsız olan yoktur, cumartesiymiş pazarmış zerre dinlemeden her Allah'ın günü sabah altı buçukta dambırdamaya başlayan, akşam hava kararıncaya kadar da sesini kesmeyen, kısmayan, bahçeli evleri bir bir yıkıp yerlerine sibek gibi apartmanlar diken müteahhitten rahatsız olan yoktur, kaldırımları kapatmış, bırak insanı, bir kediye bile yürüyecek yer bırakmamış arabalardan, balkona bayrak gibi asılmış donlardan çoraplardan, alt kattakilerin camına çırpılan halılardan, belediye "Akşam sekizden sonra!" diye yalvardığı hâlde sabah işe giderken veya çocuğu okula salarken kapıların önüne atılıveren, şireleri sokağı kokuta kokuta akıp giden çöp torbalarından, ev is olmasın diye balkonda zıkkımlanılıp aşağı fiskelenivеren izmaritlerden, sokak düğünlerinde sabahın köründe başlayıp bir tek ezan okunurken güya saygıdanmış gibi yalandan susan, sonra tam avaz gece yarılarına kadar coink coink zımbırdayan elektro bağlama sesinden rahatsız olan yoktur, bir arabanın üstünden geçip iç organlarını asfalta yaydığı kediciğin ölüsünden, piçin tekinin karınca zehri kattığı kıymayla zehirlenmiş sokak köpeğinin inleye inleye, çırpına çırpına, erimiş organlarını kusa kusa can çekişmesinden rahatsız olan yoktur.

Böyle bu.

Ama değil mi ki kapı kapı üstüne üç koca kapılı, kilit kilit üstüne üç nal kadar asma kilitli bu evde Allah'ın bize emaneten verdiği hayatı Allah'ın gene bize emanet ettiği evlâd-ı hayvanatla paylaşıyoruz, "Hav!" demeyegörsün günün birinde içlerinden biri, üç başlı hemoroit gibi batar o köpecik sevgili komşularımızın götüne.

Böyle.

Kapına dayanırlar, yolda belde selâmsız geçer, bakkalda domuza bakar gibi bakarlar. Balkonda çay içmeye mi kalktın, işi gücü bırakıp dizilirler karşına, "Komşu yaav..." derler ağızlarını yaya yaya, "Senin köpekler dün bizim oğlana havlamış. Olmuyor evde köpek." Belediyeye koşarlar, zabıtayı kapına yığmaya kalkarlar.

Biz bu yüzden çocukları yalnız bırakıp da çıkmayız evden. İlle de birimiz nöbette kalır. Bilmeyen sanır ki eve eşyaya zarar vermesinler diye yalnız bırakamıyoruz. Hayır efendim, evine de sokayım eşyasına da mezara mı götüreceğiz lan, biz, şu koskoca dünyaya sığamadıkları için gelmiş bize sığınmış hayvanata tebelleş olmasın konu komşu, yokluğumuzu fırsat bilip canlarına kastetmesin diye tıkılırız eve, birimiz gelmedikçe birimizin gitmemesi hep bundan. Binde bir, Sündüs Abla'ya taziyeye gitmek zorunda kaldığımız o gün olduğu gibi ille de beraber çıkacak olursak, üç kapı kapatır, üç de kilit vururuz çocukların üstüne. Ama onları içeri hapsetmek değil murâdımız, şu kahpe dünyayı dışarı hapsetmek.

İşte bu da böyle.

Sokak aşağı yürüyorduk. "Ne dönüp dönüp bakıyon yaa?" dedi Hülya, "Bi şey olmaz. Bi saate kadar gider geliriz." Kendisi de dönüp dönüp bakıyordu. "Öyle de işte..." dedim, "Ne bileyim." Bir kere daha dönüp baktı. "Bi şey olmaz bi şey olmaz" dedi.

***

Sündüs Ablagil Güzelevler'de oturuyordu. Anneciği öldüğüne göre artık sadece Sündüs Abla oturacak. Akın

Caddesi'nin bittiği yerden, Yunus Emre Parkı'yken yemyeşil ağaçların, şimdiyse kupkuru teleferik ayaklarının göğe yükseldiği göbeği arkana al, Cengâver Caddesi'nden yürü yukarı, ortalardaki bir apartman. Dördüncü kat. Vurduk yokuşa.

En önemli şeyleri söylemeyi unuturum ben. Hem söylemeyi unuturum hem de neyi söylemeyi unuttuğumu unuturum. Çok güzel unuturum. Ama sonra en hatırlanmaması gereken yerde küt diye hatırlayıveririm.

Hatırlayıverdim.

"İnşallah evdedir Sündüs Abla."

"Ne evdesi be?" dedi Hülya ânında, "Cenazesi var kadının, bi de gezmeye mi gitçek?"

Hatırlamışım artık, hatırlamaya devam ettim:

"Hayır, onu demiyorum, dün gece aradıydı ya beni hani?"

"Ee?"

"İşte... Evden aramışmış. Teyzesigil gece yalnız kalmasın diye gelmiş götürmüşmüş, o da ordan aramışmış. Belki daha gelmemiştir diyorum yani."

Kafa atacakmış gibi gözlerini kısa kısa baktı suratıma. "Manyak mısın sen yaa?" Bir taraftan da hızlanıyordu, sinirlendiği zaman hep hızlanır. "Belki de mezarlığa ordan gitçek kadın, kesin boş yere geldik biz. İnsan şunu şimdi mi hatırlar; ona göre arardık da çıkardık bari."

"Unutmuşum," dedim suçlu suçlu.

"Bok unut inşallah!" dedi, "Piss!" Hızlandıkça hızlanıyordu. Demek ki çok sinirlenmiş. Kuyruğu kıstırıp peşi sıra seğirttim.

Yokuşun ortalarına az kala kaldırım kalabalıklaşmaya başladı. Durgun bir hareketlilik vardı, arabalardan inenler,

binenler, sessiz sessiz yürüyenler. Hem kımıl kımıldı kaldırım hem de hiç kımıldamıyor gibiydi. "Görüyo musun kalabalığı?" dedim elimle göstererek; "Kaldırım gezmeye gelmedi herhâlde bu kadar insan, cenazeye gelmişler kesin."

"Çok biliyon çünkü."

Sündüs Abla'nın düne kadar rahmetli annesiyle yaşadığı apartman görüş açımızdaydı artık. Bilmişim, o kalabalık bu kalabalıkmış. Giriş arı kovanı gibi kaynıyordu, ama duman püskürtülmüş bir arı kovanı gibi. Uyuz uyuz. Birden içime merasim fobisi çöktü. "Bana bak..." dedim nefes nefese, "Sakın ha şeye gitmiyoruz, tamam mı? Ben söyleyemem, sen uygun bi dille söylersin Sündüs Abla'ya."

"Tamam tamam," dedi. Sesine gene bir anaçlık gelmişti. "Söylerim. Evde çocuklar yalnız derim."

"Ohh!"

"Saygısız!"

Çok cenaze evine gittim ben. Merasim kısmı hariç, çok girdim çıktım. Yatağına dümdüz yatırılmış, üstüne beyaz örtü çekilip karnının tam ortasına ekmek bıçağı konmuş çok ölünün yüzünü açıp vedalaştım, hoca efendiyle beraber çok ölü yıkadım, hiç koymaz bana ölüm. Bir de bilgiç bilgiç konuşur, kendimce felsefe falan yaparım, Hülya'da bet beniz atar. "Lan sakın benim arkamdan da soğuk soğuk felsefe yapmaya kalkma!" der hemen. Sırıttım.

"Acaba..." diye düşünüyorum apartman önündeki dinamik durgunluğa yaklaşırken, "Sündüs Abla'ya şöyle güzel bir şeyler söylesem mi? O konuşmayı çok sever hem." Herkes başın sağ olsun diyecek, ah kardeşim ne oldu bize diyecek, Allah sabır versin diyecek, ben yazarım, benim daha farklı bir şeyler demem lâzım. Kaptırmışım, harıl harıl

kuruyorum. "Sakın ha..." dedi Hülya aklımı okumuş gibi, "...kadıncağıza felsefe yapmaya falan kalkma, başın sağ olsun de geç." Hemen de hevesimi kırar. "İyi, tamam" dedim kendim de inanmayarak. "Yapmayız."

"Yaparsın sen." Malını biliyordu. "Bak bi daha hiçbi cenazeye gelmem senlen, kendi kendine gider, ayılıp ayılıp bayılırsın, beni hiç enterese etmez."

"Tamam dedik ya yaa!"

"Bak, bi yap!"

Apartmanla cephe cepheyeydik artık. Kalabalığın nerede başlayıp nerede bittiği belli değildi. Doğru söylüyormuş Sündüs Abla, çok büyük bir sülalesi varmış. Bizi gördüler de aralandılar sanıp sağ taraftaki boşluğa doğru ilerledim. Başımla da üzgün üzgün selâmlıyorum göz göze geldiklerimi. Sol yandaki adamlardan biri kolunu bariyer gibi uzatıp önümü kesti.

"Yalnız, sıraya giriyoruz beyefendi." Fısır fısır konuşuyordu.

"Aa, sıra mı vardı?" dedim, tam pardon da diyecektim, adam işaret parmağını bıyıklarına götürüp sus işareti yaptı. Bozuldum. Kös kös geçtik Hülya'yla uzayıp giden kuyruğun en arkasına. "Amma de enteresan insanlar var. Eşşek kadar adama çocuk gibi sus işareti yapıyo herif."

Hülya kolumu çekiştirdi. "Sana sus dediler, sus. Bi sus."

Omuz silktim. Enteresandı hakikâten, O adam da enteresandı, şu kadarcık konuşmamıza bile ters ters bakmaya başlayan önümdeki kadın da enteresandı. Dahası, kuyruk çok enteresandı, hem varlığı enteresan, benim bildiğim sakal-ı şerife falan kuyrukla girilir, Cengâver Caddesi'nin ortasındaki bir apartmana değil, hem akışkanlığı enteresan,

dünyevi bir durgunluğu ve fakat uhrevî bir kendi halindeliği vardı kuyruğun, hiç kımıldamazmış gibi duruyor, durduğu yerde ilerleyip gidiyordu hem de sessizliği enteresandı, kimse konuşmuyor, iki kelime ettik diye biz de almıştık ağzımızın payını, kimse aksırıp tıksırmıyor, kimse öksürmüyordu. Enteresan! Duruyorduk sanırsın, ama hızla ilerliyorduk. Sol yandan önü boşalanlar, alttan üçgen takozla mandallanmış çift kanatlı kapıdan girip giderken, demin bizim için araladılar sandığım sağ yan karşı şeritmiş meğer, içeride işi bitenler oradan çıkıp geliyordu. Oluk oluk. Dayanamadım, gene konuştum. "Demek ki nasıl bi sülaleyse artık... Cık cık."

"Neyse," dedi Hülya, ama onun da acayibine gittiği belliydi. Nitekim o da dayanamadı. "Kadını katafalka mı koydular, naaptılar. Zırt diye giren pırt diye çıkıyo. Anlamadım ki."

Herkes girdiği hızla çıkıyorsa demek?.. Merasimden kesin yırttım ben. Heh heh. Keyfim yerine gelmiş. Kıkırdadım. Önümüzdeki kadın dönüp çok pis bakınca öksürük tutmuş gibi yaptım.

Trafik sol şeritten ilerliyordu, muazzam bir düzen içinde. Kuyruk da ölüm gibidir, eninde sonunda sıran gelir, bizim de geldi, girdik apartmana. Soldaki dairenin önünden yukarı çıkan şerit akıyordu, sağdaki dairenin önünden aşağı inen şerit. Ne kalabalık ne kalabalık. "Yok..." diye geçiriyorum içimden, "Bu kadar insanın önünden kuru bir başın sağ olsunla çekilemem ben, bir edebiyatçı olarak şöyle dişe dokunur bir şeyler söylemem lâzım. Herkes bekler." Durduğum yerde döküp düşünüyor, kendim söyleyip kendim onaylıyorum içimden. "Meselâ derim ki, üzülme Ablacım, annen bir daha bu eve gelemeyecek ama sen bir gün onun evine mutlaka gideceksin." Fena değil. Veya şöyle derdim: "Ah Ablacım, ağlıyorsun

şimdi ama, yarın güleceksin. Ölüm, beden elbisesinden kurtulup özgürlüğümüze döndüğümüz hâldir. Anneciğin özgür artık, üzülme." Bu da hiç fena değildi doğrusu.

Hülya koluma asılınca düşünmeye ara vermek zorunda kaldım.

"Ne var?"

"Ne sallayıp duruyon kafanı mal gibi?" Fısıldayarak konuşuyordu. "Dudakların da mıkır mıkır kımıldanıyo. Konuşma yapmayı falan planlamıyon de mi sakın?"

Bu kadından korkulur. "Yok canım sen de..." diye yalan söyledim, "Ne konuşma yapması? Kalabalığa şaşırıyorum. Nerden baksan bi'kaç bin kişi vardır herhâlde."

"Yuh!" diye bağırdı fısıldamayı unutup; "Abartaydın!"

Deminki kadın hızla dönüp ağzının ortasına bir sus işareti çaktı bunun. Yanlış adama çaktı tabii.

"Dön önüne be!"

Kadın aynı hızla önüne döndü. Ben gene kıkırdadım. Kanım kaynamış tamam mı, "Gel buyur önüme geç istersen..." dedim, "Burdan daha rahat dövüşürsün."

Yanlış anladı saf, kibarlığım tuttu sandı, "Geçmiyom!" dedi omuz silkerek, "Onu ayı gibi önden önden gitmeden önce düşünecektin." Yan gözle de bir daha sus mus diyecek olursa iyice bir terslemek için kadını kesiyordu. Durumu açıklamaya çalışmadım artık. Bana da sarardı şimdi bu.

İlerlemeye devam ettik. Basamak basamak çıkıyorduk, sessizlik akıllara zarar, insanın tansiyonu düşer, yukarı çıkmıyorduk da sanki suya dalıyorduk, aşağıda yokuş tırmanan arabaların homurtusu öbür dünyadan gelir gibiydi. Ve apartman helva veya pide kokmuyordu, hayret!

Sündüs Ablagil'in kapısı ardına kadar açıktı doğal olarak, bir sıra girerken bir sıra çıkıyordu. Menzile girmişiz ya, kulak kabarttım hemen, bu sessizliği yalnızca onun efsanevî çenesi yırtabilirdi.

Ama yırtmıyordu. Çıt yoktu çıt. Ne bir mırıltı ne bir ağlama hattâ ne bir hıçkırık.

Tam ayakkabımı çıkarmak için ökçeme basıyordum, son anda akıl edip baktım, önümdeki susçu kadının ayakkabısıyla girdiğini görünce vazgeçip ben de daldım ardı sıra.

İyi bilirim bu evi; sağım banyo, solum mutfak, karşım salon. Bu salonda teyzenin kuşburnu marmeladına kaşık salladıydım ben, savruluyorum, otuz yıl önceki gençliğimin İspanyol paçası gibiyim.

Önüm kuyruk, arkam kuyruk.

İçeride felsefe yapacaktım değil mi ben? Belki şu kadar insanın içinde dişe dokunur tek sözü ben edecektim. İştahlanır gibi oldum ilkin, sonra adım adım anladım ki bunlarda âdet böyle, konuşulmuyor taziyede; ökçeme basmaktan vazgeçer gibi bundan da pat diye vazgeçtim.

Salona girdik.

Haklıymışım.

Rahmetlinin kuşburnu marmeladının dibini sıyırdığım o yemek masası biraz ortalanıp sandalyeleri ayak altından kaldırılmış, işi bitenler için dönüş yolu açılmış yanında. Sündüs Abla tam karşıda bir başına dikiliyor, sırtını beyaz tüllere vermiş, otuz senedir ilk defa makyajsız. Ama giyimi yerinde gene. Ve çıt yok hâlâ. Ölüm sessizliği neymiş meğer, anlıyorsun. Dikkatlice bakıyorum, kadının annesi ölmüş, bir şeyler de mi fısıldamıyorlar yahu?

Hayır, fısıldamıyorlar.

Sırası gelen geçiyor Sündüs Abla'nın tam karşısına, gözünün içine bakıyor, ben diyeyim beş, sen de altı saniye devam ediyor bakmaya, resmen poz kesiyor, sonra yoluna devam edip yemek masasının etrafındaki yeni yoldan çıkıp gidiyor.

Haydaa!

Lan biz bunun için mi geldik?

Gülerim vallaha ben, tutamam kendimi.

Zar gibi gerildim durup dururken. Kuyruk da hedefe yaklaşıyor giderek. Ne yapsam, ne yapsam? Hülya'yı önüme iteklesem, hemen role girer o, gözleri de dolar, bir de ölümcül ciddileşir, hepten gülerim, o olmaz, âniden rahatsızlanmışım gibi kaçsam, dönüş otobanına girdim diye tam gülerim, o hiç olmaz. Kaçış yok.

Öyle gerile gerile gelmişim ablamızın karşısına. Bir de baktım hiç gülesim yok. Sen, o dakikaya kadar tek kelime etmemiş Sündüs Abla başlamasın mı birden konuşmaya?

"Kardeşim..." diyordu, "Hiç konuşup da sarf etme nefesini, benim çektiğim hasreti çekemezsin sen, duyduğum acıyı duyamazsın, kendini benim yerime koyamazsın, kimi anlarsan anla, beni anlayamazsın.

Onun için, sus."

Susuyordum zaten. "Susuyorum ya Ablacım!" demek istedim, diyemedim. Gözlerim gözlerindeydi. Devam etti:

"Üzülüyorsun, biliyorum kardeşim, ama sen benim için üzülüyorsun, ben annem için üzülüyorum, teselli sözlerin ciğerime erişmez bugün.

Onun için, sus."

Gözlerim dalgalandı. Ne güzel konuşuyordu.

"Sarılma bana. Çünkü kucaklamış olmazsın. Sırtımı sıvazlama, sıvazlamış olmazsın, uzanma ellerime, tutmuş olmazsın.

Sus kardeşim, sus.

Sadece sus."

Bir de baktım yürümüş uzaklaşmışım, salondan da evden de çıkmışım, sarsak sarsak iniyorum sol şeritten, Hülya mülya aklımdan çıkmış, sanki oraya tek başıma gelmişim. "Kimseyle konuşmayan Sündüs Abla benimle niye konuştu ki?" diye düşünüp kendime "Tabii, beni herkesten ayrı tutuyor," diye pay çıkarıyorum. Nasıl bozulmuştur öbürküler. Hele Hülya. Çatlamıştır.

Apartmandan da çıktım. Hülya'yı geçirmişim aklımdan, bana sorsan Hülya da aklımda yok. Bir an önce eve kapağı atıp evlâd-ı hayvanatın arasına karışmak için acele acele geçtim karşıya, dolmuş bekliyorum.

"Ağlıyon mu be sen?"

Ne ara geldin kadın?

"Yoo..." dedim, "Nerden çıkarıyosun? Gözüme bi' şey kaçmıştır."

"Yalançıı..." deyip bitişti sol yanıma, koluma da girdi güzelce, "Siktir et dolmuşu molmuşu..." dedi, "Yürüyelim eve kadar." Yürümeye başladık yokuş aşağı. Tam, "Kimseyle tek kelime etmeyen Sündüs Abla benimle niye konuştu acaba?" diye konu açacaktım, "Biliyo musun..." diye mırlamaya başladı, "Sündüs Abla ağzını bile açmadı ama bır bır konuşuyomuş gibi geldi bana.

Hadi bakalım.

"Ne diyomuş gibi geldi?"

"Sus diyomuş gibi geldi. Hiç konuşup da sarf etme nefesini, benim çektiğim hasreti çekemezsin sen, duyduğum acıyı duyamazsın, kendini benim yerime koyamazsın, kimi anlarsan anla, beni anlayamazsın. Onun için, sus..."

Devam edecekti ama ne diyeceğini biliyordum, sözünü kestim.

"Sus Hülya."

Gözleri...

Şu gözlerim yola bakar...
Yûnus Emre

Gözlerindeydi gözlerimiz; uzaktan kumandamız buydu bizim. Öyle bir bakardı ki, biz beş kardeş anlardık ne bakmış. Bilirdik meselâ, çok büyük açar da yuvalarından uğratacakmış gibi bakarsa "Şu misafirler bi gitsin, görürsün sen!" bakışı bakmıştır. İsâbet almayacaksın. Aklımız üstümüzden giderdi o zaman. Ben, ablam, üç abim, kimse kim, en yiğidimizde şafak üç buçuk.

"Bacaklarını sallamasana ulan!" bakışı vardı meselâ. Gözleri üstümüzde, gözbebekleri sağa sola gider gelirdi. Amanin! Basardık tabanlarımızı yere. Yapıştırırdık, çivilerdik, çakardık. Çorabımızı çıkar da bak, parmak uçlarımız beyazlaşmıştır korkudan, tırnak diplerimiz morarmıştır. Sıkı mı sallayacaksın bir milim? "Hah, aferin!" bakışı bakardı o zaman. Üst kirpik hafifçe eğilip selâm vermiştir. Rahatlardık.

Ben yapmazdım, ablam da hiç yapmazdı ama abimler yapardı çok, otur otur sıkılıp oturdukları yerde geri kaykılıp bacak bacak üstüne atıp parmak uçlarını ceplerine sokup bozukluk çıkartacakmış gibi göbeklerini havaya dikerlerdi. Gözlerini kısıp yüzünde hafif bir tebessümle dar dar bakardı bu sefer Sabiş. "Çükünü gözümüze mi sokacaksın ulan!" bakışı.

Yemekte misafir var, sen ağzını şaplattın. Of! Çatalını tabağının içine bırakır, sağ elinin yüzük parmağıyla sağ gözünün altını değdi değmedi kaşıklayarak önündeki yemeğe bakardı derin derin. Sanırsın fasulyeye bakarak şiir yazacak. Ama değil işte. "O şaplamanın hesabını vereceksin!" demekti bu. Altımıza ederdik.

Şımardık mı, çok mu konuştuk, sesimiz yüksek mi çıktı; dudaklarını büzer, gözlerini büyütüp büyütüp küçültürdü; "Kudur sen kudur. Görüşeceğiz nasıl olsa!" mânâsında.

Yanlış yerde mi oturuyorsun, beğenmedi mi kaptığın sandalyeyi? Ne yana oturmanı münâsip görüyorsa başını o yana eğer, o yanındaki saçlarını kulağının arkasına atıp halının o yanına bakardı. Anlardık biz, "Kalk ordan, şuraya geç çabuk!" diyor. İnsanın gözü insana bir şey der mi? Der. İşte böyle der.

Sol gözü mü seğirdi? "Sadece tek bir tane şeker alacaksın, kemiklerini kırarım." Sağ gözü mü seğirdi? Emir ablama: "Serhan, kalk çayın altını yak!"

Derin derin göğüs geçirip her nefes alışta dudaklarını kasten titretiyor, gözü sağa sola oynadığı hâlde dalıp gitmiş gibi mi bakıyor? "Adam olmayı öğreneceksiniz oğlum! Öyle de böyle de öğreneceksiniz. Öğreteceğim size!" Yandım Allah!

Başkasının yanında bakışlarıyla konuşurdu. İşte böyle.

Biz bizeyken kaş göz oynatmazdı katiyen ne diyecekse der, ne dövecekse döver, ne sevecekse sever, geçer giderdi. Bir tek hâl hariç. Onu nasıl yapardı bilemedik hiç. Bize bakardı ama bize bakmamış olurdu. Delip geçerdi gözleri içimizden, kapıları, bacaları, bahçe duvarlarını, evleri, arabaları, ağaçları, kuşları. Üstümüzden aşırmazdı bakışlarını, hem basbayağı bize bakardı, ama bakmazdı da hem. O elâ gözlerini içimize sokar çıkarırdı bildiğin. Çıkarır da ötelere, çok uzaklara saplardı sanki.

"Nereye bakıyosun Sabiş?" derdim ben meselâ.

O da derdi ki meselâ, "Abin gelmedi. Ona bakıyorum."

Gelmeyene nasıl bakarsın? Nereye bakarsın Sabiş? Ürperirsin.

Ürperirdim.

"Niye bakmazmış gibi bakıyosun?"

Cevaplardı güyâ, ama cevaplarmış gibi değil:

"Gözüm yollarda kaldı oğlum, gözüm yollarda kaldı."

Ben anlayamazdım. Gözü buradaydı işte. Nasıl yani yollarda kalmış?

"Çok mu kızdın abime sen?"

"Yok."

Sesi de buradaydı ama burada değilmiş gibi, bir tuhaf, bir derin, bir acayip. Ben bunu da anlayamazdım. En küçük abime sokulup sorardım fısır fısır:

"Sabiş niye bize bakmıyo da olmayanımıza bakıyo?"

"Bakar o..." derdi en küçük abim, "Öyle işte."

Hep hepimizi hep bir arada görmek isterdi. Büyüdük, uçtuk yuvasından, bayram seyran desen zaten Allah'ın

emridir, illâ ki eteğinin yamacına tutunacaksın; ama de ki arada denk getirip şipşak ziyaretine gittin... Hemen sarılırdı telefona.

"Yapma Sabiş. İşi gücü var milletin."

"Sen sus."

Telefon açılırdı karşıdan.

"Koşun. Kardeşiniz geldi."

O bakışını takınır sonra, beşimizi bir araya getirinceye kadar da başka hiçbir bakışıyla bakmazdı. Gözleriyle delip geçerdi dağları taşları.

Alışıyorsun zamanla. Hâlâ tam anlayamadan anlayabilirmiş gibi yapıyorsun, bir de büyüdün ya artık, sormuyorsun nereye bakıyormuş. Sorsan cevap belli: Gözü yollarda kalmış.

Sonra hastalandı. Dört kardeş koştuk başucuna. Konuşmaya çalıştık, yok. Tavana bakarmış gibiydi, ama biz anladık hemen, ötelere bakıyor, gözü yollarda.

"Koma!" dedi doktorlar.

"Ama bakıyor," dedim ben.

"Bazısı bakar, bazısı bakmaz," dediler. "Her şeye hazır olun."

Dünyadan haberleri yoktu, Sabiş bakıyordu be! O bakışıyla bakıyordu, bir tek bizim bildiğimiz. Tavanı, çatıyı, havayı, yeri göğü delip geçiyor gözleriyle, ta nerelere hem de.

En büyük abimi bekliyordu gözü yollarda. Dünya bir yana, o bir yana.

Elmacı vardı bizim; Sabiş'in komaya girdiğini öğrenince kendi hastanesinden koştu geldiydi sağ olsun. O da

doktor. Habire "Ümit var mı Elmacı?" diye sıkıştırıyorum çocuğu. Sabiş bakıyor çünkü; ümit olması lâzım, yoksa bakmaz.

Bir gün, iki gün, üç gün, sonunda dayanamadı, çekti beni kenara, ablamgilden uzaklaştırdı. "Abi, Sabiş nasıl duruyor anlamıyorum..." dedi. "Durumu o kadar kötü ki, geldiği gün gitmesi lâzımdı. Çoklu organ yetmezliği var, kan değerleri yerle bir, zatürree olmuş, kalp bir atıyor bir duruyor; ama hâlâ dayanıyor, ben çıkamadım bu işin içinden. Sanki bekliyor."

"Ciddi misin sen?" dedim.

Salak mısın der gibi baktı.

Kaç bin senedir anlayamadığım şeyi anladım işte o zaman. Elmacı'nın yanından uzaklaşıp ablamgilin, öbür iki abimin yanına gittim, "Siz bi içeri girmeyin!" deyip daldım Sabiş'in koma odasına. Ben kapıyı içeriden örterken o tavana bakmaya devam ediyordu. Sen tavana san, nereye baktığını biliyorum artık. Yaklaştım, elini tuttum, ölü eli gibiydi, soğuk, gevşek. Yanına çömeldim.

"Abimi aradım Sabiş..." diye yalan söyledim. "Gelemeyecekmiş. Beklemesin, gitsin o dedi. Hadi git sen, gelmiyor abim, bekleme."

Gözü hafifçe seğirdi o zaman, elimdeki ölü eli kuvvete gelip canlandı, parmak uçlarımı mengene gibi sıktı.

Anladım ki duydu, anladı, ama inanmak istemiyor, "Doğru söyle ulan!" diyor bana.

"Vallahi doğru söylüyorum!" diye yalan söyledim. "Abimin huylarını biliyorsun işte. Seni hasta görmek istemiyor. Hayatta gelmez. Bırak kendini kurban olayım. Uyu Sabiş. Git."

Uyudu Sabiş.
Gitti.
Gözlerini kimse kapatamadı, öylece baktı durdu.
Gözü yollarda.